

Η Νεολαία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ 17 (68)
27 ΙΑΝ. 1940 – Δ'

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

(Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀρ. Τεύχ. 17 - 27 Ἰανουαρίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν	καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 —	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	»	80 —	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	»	40 —	50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας			1
Ἀμερικῆς Δολ.			6
Αἰγύπτου Λίρ.			1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἐπειδὴ πολλὰ σχολεῖα, νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ ἄλλοι ὀργανισμοὶ μᾶς ἀποστέλλουν τὴν συνδρομὴν των μεῖον δραχμὰς ἓξ (6) διὰ χαρτόσημον τῆς ἐτησίας συνδρομῆς τῶν 300 δραχμῶν, ἡ Διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ παρακαλεῖ πάντα ἁρμόδιον ὅπως ἀποστέλλῃ ἀκέραιον τὸ ποσόν, τὸ περιοδικὸν δὲ θὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν χαρτοσήμανσιν τῆς ἀποδείξεως μὲ τρεῖς (3) δραχμάς, ὅπως ὁρίζει ὁ οἰκεῖος νόμος (πίναξ Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν Κατηγ. Η, ἐδάφιον 50).

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΝ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΙΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝΤΟΚΩΣ ΠΡΟΣ 4% ΕΤΗΣΙΩΣ

Ἐσωτερικοῦ ἀπὸ δραχ. 1 ἕως 100.000.—
Ἐξωτερικοῦ » » 1 » 500.000.—

Κεφάλαιον καταθετῶν Δραχ. 3.760.000.000.—

Πᾶς κάτοχος βιβλιαρίου Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου δύναται νὰ ἐνεργῇ καταθέσεις καὶ ἀναλήψεις εἰς ὅλα τὰ Ταχυδρομεῖα τοῦ Κράτους καὶ δι' ὅλων τῶν ἀγροτικῶν διανομέων.—Οἱ τόκοι τῶν ἀποταμιευομένων ποσῶν κεφαλαιοποιοῦνται κατ' ἔτος καὶ ἀνατοκίζονται.—Τὸ 1/3 τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῶν καταθέσεων, ἤτοι δραχ. 33.500, δὲν κατάσχονται εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν.—Διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως, τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον διαθέτει εἰδικοὺς καλλιτεχνικοὺς κουμπαράδες, πωλουμένους εἰς ὅλα τὰ Ταχυδρομικὰ Γραφεῖα τοῦ Κράτους.—Ὅταν ἔχετε ἕνα κουμπαρᾶ δύνασθε νὰ ἐξυπηρετήσετε κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τις οἰκονομίας σας, διότι συνηθίζετε εὐκολώτερα στὴν ἀποταμίευσι.

ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟΣ

Ὑπάρχει πιὸ στεγνό, πιὸ ψυχρό, πιὸ ἄχαρι πρᾶγμα ἀπὸ τὸ νὰ μετροφυλλᾶς φακέλους μὲ ὑπηρεσιακὰ ἔγγραφα; Βεβαίως ὄχι. Ἡ γραφειοκρατία δὲν ἔχει φαντασίαν. Ἀποκλείει τὸν παλμό, τὴν ὁρμή, τὸ αἴσθημα, τὴν ἀνάτασι. Ἡ λογική της, ἂν συμβαίνη νὰ ἔχη πάντοτε λογικήν, εἶναι κι' αὐτὴ ἐκζητημένη, στριφνή, δαιδαλώδης, ἐκνευριστική. Πίσω ἀπὸ τὸ ὕφος καὶ τὸν τόνον της μαντεύει κανεὶς καθαρὰ τὴν συνωφρυωμένην στειρότητα, τὴν μηδενιστικὴν ἡδονὴν τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀρνήσεως χάριν τῆς ἰδίας ἀρνήσεως. Τὴν ἀπρόσωπον ἀδιαφορίαν τοῦ νωθροῦ ὄντος, ποὺ εἰς τὴν συνείδησίν του ὁ χρόνος, ἡ ἕξις, ἡ ἀπομόνωσις ἔχουν ἀποχρωματίσει τελείως τὴν ζωὴν καὶ τὰ ἐνδιαφέροντά της, γιὰ νὰ τὰ μεταβάλουν εἰς ἀριθμοὺς καὶ ἡμερομηνίας ἀνεκφράστων χαρτιῶν.

Καὶ ὅμως ἠμπορεῖ, φαίνεται, νὰ ὑπάρχουν παραβάσεις καὶ ἐξαιρέσεις εἰς τοὺς στυγνοὺς γραφειοκρατικοὺς νόμους. Ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρχουν περιστάσεις ποὺ τὸ φῶς καὶ ὁ ζωντανὸς ἀέρας κατορθώνουν καὶ διασποῦν τὰ τείχη τῆς ἐπηρμένης βλοσυρότητος ποὺ κάθεται θρονιασμένη εἰς τὰ ἐπίσημα γραφεῖα. Στὶς περιστάσεις αὐτὲς τὸ ταπεινὸν ὑπηρεσιακὸν ἔγγραφον, χωρὶς νὰ τὸ ὑποπτεύεται καθόλου καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἔχη καθόλου σκοπό, ζωντανεύει. Παίρνει ἔκφρασιν καὶ χρῶμα καὶ πνοήν. Γίνεται, χωρὶς καθόλου νὰ τὸ θέλησε καὶ νὰ τὸ σκέφθηκε αὐτὸς ποὺ ἔγραψε, λογοτεχνικὸ εἶδος, δηλαδὴ λόγος ζωντανός. Αὐτὸ τὸ αἴσθημα τοῦ ζωντανοῦ λόγου μοῦ ἔδωσε τὸ φυλλομέτρημα ἑνὸς ὄγκου ὑπηρεσιακῶν ἐγγράφων τῆς περιφερειακῆς διοικήσεως Ἀχαΐας τῆς Ε. Ο. Ν. Δὲν ἔτυχε νὰ ἰδῶ συγκεντρωμένα ἔγγραφα ἄλλων σχηματισμῶν καὶ διοικήσεων τῆς Ὀργανώσεως, ὥστε νὰ μπορῶ νὰ κρίνω ἂν εἶναι γενικὸν τὸ φαινόμενον εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς Ὀργανώσεως. Αἰσθάνομαι πάντως πὼς δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ στερήσω τὸ κοινὸν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Νεολαίας» τῆς χαρᾶς τῶν ἐντυπώσεων ποὺ ἐδοκίμασα ἀπ' αὐτὸ τὸ φυλλομέτρημα. Τὰ θέματα ὅπου ἀναφέρονται τὰ ἔγγραφα τοῦ φακέλου εἶναι βέβαια κοινά. Προτροπαί, ὁδηγίαι, παρατηρήσεις. Ἀπονομὴ ἐπαίνων, εἴτε ἐπιβολὴ ποινῶν. Ἐξηγήσεις καὶ αἰτιολογίαι ἀποφάσεων καὶ μέτρων. Τί σημασίαν ὅμως ἠμποροῦσαν νὰ ἔχουν τὰ θέματα; Τὰ θέματα εἶναι μόνον ὕλη. Κι' ἀπὸ τὴν ἴδιαν ὕλη — ἀπὸ τὸ ἴδιο ξύλο λέγει ὁ λόγος — φτιάχνει κανεὶς καὶ φτυάρι καὶ σταυρό.

Σταχυολογῶ παρακάτω μερικὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ πλέον διάφορα ἔγγραφα καὶ σημειώνω πὼς δὲν εἶναι οὔτε τὰ καλλίτερα οὔτε τὰ πλέον χαρακτηριστικά. Φυσικά, ὅπως εἶπα στὴν ἀρχή, ὁ συντάκτης τῶν ἐγγράφων δὲν κάμνει λογοτεχνίαν. Οὔτε ὕφος. Τὸ ὕφος γίνεται μόνο του καὶ γίνεται γιατὶ ὑπάρχει ψυχὴ ποὺ μιλεῖ μέσα στὸ ἔγγραφο. Ὑπάρχει πνοὴ καὶ ἐνθουσιασμός.

Τὸ μεγαλείτερο μέρος τῶν ἐγγράφων εἶναι προτροπαί. Ἡ Ὀργάνωσις εἶναι κάτι πολὺ νέον γιὰ τὴν πεῖρα τῶν Ἑλλήνων καὶ παντοῦ προβάλλουν προσκόμματα, δυσκολίες, ἐλλείψεις. Μέλημα τῆς διοικήσεως εἶναι πῶς νὰ ἐμπνεύση στὸ κάθε ἕνα τμῆμα, στὴν κάθε μιὰ φάλαγγα νὰ βρίσκη μόνη τὰ μέσα, πρὸ πάντων τὴν ἀπόφασι καὶ τὴ θέλησι νὰ ὑποτάξη τὰ ἐμπόδια, τὶς ἐλλείψεις, τὶς δυσκολίες.

Οἱ Κλειτοριανοὶ τῶν Καλαβρύτων γράφουν ὅτι ἡ ἔνταξις τῶν νέων δὲν προχωρεῖ γρήγορα, γιατὶ δὲν ὑπάρχει νόμος ποὺ νὰ τὴν κάμνη ὑποχρεωτική. Ἡ διοίκησις ἀποκρίνεται: «Μήπως νομίζετε ὅτι ὁ ἀγὼν τοῦ 21 ἔγινε γιατὶ ὑπῆρχε κάποιος γραμμένος νόμος, ποὺ ὑπεχρέωνε τοὺς πατέρες μας νὰ τὸν κάμουν; Ὄχι. Ὑπῆρχε μόνον αἴσθημα χρέους καὶ θέλησις ζωῆς». Καὶ παρακάτω. «Ἀπὸ τὶς ρεματιὲς καὶ τὰ κορφοβούνια τὰ δικά σας ξεκίνησε ἡ λευτεριὰ τοῦ Ἔθνους. Τὰ χώματα ποὺ κατοικεῖτε κρύβουν κόκκαλα, ποὺ σᾶς γεννοῦν περισσότερες ὑποχρεώσεις γιὰ τὸν δικό μας ἀγῶνα».

Ἡ Ε. Ο. Ν. Κερυνείας ἀναφέρει τὶς δυσκολίες ποὺ φαντάζεται πὼς θὰ προκύψουν εἰς τὴν εἴσπραξιν τοῦ φαλαγγοσήμου. Ἡ διοίκησις ἀπαντᾶ: «Ὁ ἀγὼν αὐτὸς μᾶς ἐδόθηκε γιὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος καὶ πρέπει ὁ καθεὶς μας νὰ προσφέρη ὅ,τι μπορεῖ γι' αὐτόν... Τί εἶναι ἡ Ἑλλάδα γιὰ σᾶς; Μήπως κανένα τίποτε, ποὺ δὲν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ χάνεται κανεὶς γι' αὐτὴ καὶ γιὰ τὴν ἱστορία καὶ τὰς θελήσεις της; Ἂν εἶν' ἔτσι, τότε, ἀρχηγέ, αὐτὴ ἡ διάκρισις ποὺ σᾶς ἐδόθη νὰ γράφεστε ἀρχηγὸς τί ἀξίαν ἠμπορεῖ νὰ ἔχη;».

Εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. Ψαθοπύργου ποὺ ζητεῖ πίστωσιν 1000 δραχ. γιὰ νὰ ἑορτάση τὴν 4ην Αὐγούστου: «Χρήματα δὲν χρειάζονται γιὰ νὰ ἑορτάστε, οὔτε καὶ ὑπάρχουν. Τὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη γιὰ ὅ,τι κάνει ὁ Ἀρχηγὸς γιὰ σᾶς, κάμετέ τα κεφάλαιον καὶ ἑορτάσατε μὲ αὐτό».

Ὁ ὁμαδάρχης κάποιου τμήματος παραιτεῖται γιατὶ δὲν μπορεῖ, λέει, νὰ διοικήση Φαλαγγῖτες καὶ Σκαπανεῖς γυμνούς. Ἀπάντησις: «Ἐὰν τὸ ἄπαντον τῆς Ὀργανώσεως εἶναι ζήτημα στολῶν, ἐὰν ἐκεῖ ἔχη τεθῆ ἡ ὑπόθεσις, ἂς λείψη. Μπορεῖτε νὰ ντύσετε τὸν ἑαυτό σας, τὴν ψυχήν σας, μὲ τὸ σκοπό μας; Τότε ντύνεστε τὴν Ἑλλάδα».

Εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. Κερτέζης γιὰ τὸ ἴδιο θέμα: «Κατοικεῖτε στὶς λαγκαδιές, ἀντίκρυ ἀκριβῶς ἀπὸ τὸν ἅγιο λόφο, ἀπ' ὅπου ἐξεκίνησαν οἱ ἀγωνισταί, χωρὶς στολές, γιὰ νὰ ἐλευθερώσουν τὸν Τόπο».

Στὴν Ε. Ο. Ν. Βερσοβᾶς: «Τὴ στολὴ θὰ τὴν τιμήσωμε μὲ τὰς πράξεις μας, ποὺ πρέπει νὰ ἔχουν προηγηθῆ». Στὰ Μελίσσια, ἀπ' ὅπου ὁ σχηματισμὸς ζητεῖ σάλπιγγα: «Σιγὰ - σιγὰ θὰ τ' ἀποκτήσωμε ὅλα. Τώρα χρειάζεται νὰ δουλέψουμε ὅλοι γιὰ νὰ φτιάξωμε τὸ ἑλληνικὸ μεγαλεῖο. Ὅταν θὰ πρόκειται νὰ τὸ σαλπίσουμε τὸ μεγαλεῖο αὐτὸ κι' ἀφοῦ πρῶτα θὰ ἔχη πραγματοποιηθῆ, θὰ βρεθοῦν οἱ σάλπιγγες — οἱ δικές μας ψυχές».

Ἕνας νέος ἀγροτικῆς οἰκογενείας, μορφωμένος, ζητεῖ τὴν ὑποστήριξι τῆς διοικήσεως γιὰ νὰ βρῆ θέσι. Ἡ ἀπάντησις: «Ἅρπαξε, φίλε μου, τὸ ξυνάρι καὶ τὴ χειρολαβὴ κι' ἄρχισε τὸν πόλεμο γιὰ τὴν κατάκτησι τῆς ζωῆς. Μὲ τὴ μόρφωσί σου θὰ ἐπιτύχης καλλίτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ στὸ τέλος θὰ χαίρεσαι γι' αὐτὸ ποὺ κατώρθωσες».

Ἀλλοῦ ἐξ ἀφορμῆς διενέξεων γιὰ τὰ πρωτεῖα καὶ τοὺς βαθμούς: «Προσέχετε, οἱ ἄριστοι δὲν γίνονται μὲ διορισμούς. Οἱ ἄριστοι θὰ ἐπιβληθοῦν μὲ τ' ἀριστεῖα των. Εἶχε κανεὶς διορίσει ἀρχηγὸ τὸν Χριστό μας; Ὁ κόσμος ἔνοιωσε τὴν θεότητά του καὶ τὴν ἀνεγνώρισε γιατὶ ἦταν Θεός».

Ἀλλοῦ: «Πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι ἡ λέξις ἀδυναμία γιὰ μᾶς δὲν δείχνει παρὰ ἔλλειψιν θελήσεως».

Ἡ χρῆσις τῶν σχολικῶν κτιρίων δημιουργεῖ φόβους φθορᾶς τῶν οἰκοδομημάτων καὶ τῶν σχολικῶν σκευῶν. Ἡ Διοίκησις προειδοποιεῖ τὰ Τμήματα: «Τὸ Σχολεῖον θέλω νὰ ἐννοηθῆ ὅτι εἶναι χῶρος ἱερὸς ἐξ ἴσου μὲ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀξιῶ, ὅταν εὑρίσκεσθε μέσα σ' αὐτό, νὰ συνέχεσθε ἀπὸ τὸν ἴδιο φόβο καὶ σεβασμό, ποὺ σᾶς κατέχει ὅταν βρίσκεσθε στὴν Ἐκκλησία».

Ἡ πρόθυμος καὶ ἐπιτυχὴς ἐκτέλεσις μιᾶς ἐντολῆς ἐμπνέει εἰς τὴν Διοίκησιν τέτοιους λόγους: «Συνεκινήθημεν βαθύτατα γιατὶ μᾶς ἦλθε στὸ νοῦ ἡ ἱστορία τῶν τόπων τῶν δικῶν σας, ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους. Ἱστορία γεμάτη ἀγῶνες καὶ θυσίες γύρω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα μας καὶ ἀναγαλλιάσαμε ὁλόκληροι, γιατὶ σ' αὐτὰ ποὺ μᾶς ἐλέγατε γραμμένα στὸ χαρτὶ ἀντικρύσαμε τὶς μορφές σας καὶ τὶς βρήκαμε ἀπαράλλαχτες μὲ τὶς προγονικές».

Θὰ ἠμποροῦσε νὰ συνεχισθῆ ἐπ' ἄπειρον ἡ σταχυολόγησις. Ἀλλ' ὁ χῶρος δὲν ἐπιτρέπει ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Ἐκεῖνο ποὺ χρειάζεται νὰ προσθέσω εἶναι ὅτι δὲν παραθέτω τ' ἀποσπάσματα αὐτὰ γιὰ νὰ δώσω εἰς τὰς ἄλλας Διοικήσεις ὑποδείγματα συντάξεως ἐγγράφων. Θέλω μόνον νὰ ἐπαινεθῆ καὶ νὰ ἐξαρθῆ αὐτὴ ἡ φρεσκάδα καὶ ἡ ἁπλότης τῆς ἐκφράσεως, ποὺ ἀπευθύνεται ἀμεσώτατα εἰς τὸ αἴσθημα καὶ ποὺ εἴτε ἐπαινεῖ, εἴτε ψέγει, δὲν μπορεῖ νὰ μὴν ἀφήση ἴχνη βαθύτατα στὶς ψυχές. Αὐτὸ ὅμως — μὴ τυχὸν γελασθῆ κανεὶς — δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα τέχνης. Εἶναι ἀποτέλεσμα πνοῆς. Ὅποιος διαθέτει αὐτὴν τὴν πολύτιμη χυτὴ φλόγα, ποὺ μεταδίδεται καὶ πυρπολεῖ τὶς καρδιές, καὶ ποὺ λέγεται ἐνθουσιασμός, δὲν χρειάζεται νὰ εἶναι τεχνίτης τοῦ λόγου γιὰ νὰ τὴν μεταδίδη. Ὅποιος δὲν τὴν ἔχει, ἠμπορεῖ νὰ συντάσση ἀριστουργήματα — δὲν θὰ ἐνθουσιάση τοὺς ἄλλους, ποτέ.

Κδς

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΜΑΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

Στὴν ἀπάντησί του, στοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἀγροτῶν, ποὺ τὸν προσεφώνησαν, στὴν ἐπέτειο τῆς ὀνομαστικῆς του ἑορτῆς, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως δὲν μᾶς ἔδωσε μόνον τὸ ἀπαράμιλλο χάρισμα τῆς ἁπλῆς, μεστῆς καὶ καθαρῆς διατυπώσεως, ποὺ διακρίνει ἀνέκαθεν τὸ λόγο του. Σὲ μιὰ ἐπίσημη ὅσο καὶ συγκινητικὴ στιγμὴ τῆς ἰδιωτικῆς του ζωῆς, ἐνῷ ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ Ἔθνους τὸν περιέτρεχε, σὰν ποταμὸς πολύθοος, Αὐτός, μὲ ἠρεμία καὶ σαφήνεια ἐκπληκτική, μᾶς ἔδωσε κοφτὰ καὶ ἐπιγραμματικὰ τοὺς πιὸ βαρύτιμους χαρακτηρισμοὺς γιὰ τὸν ἀγροτικό μας κόσμο. Στὴν πιὸ ἀπρόβλεπτη καὶ δύσκολη ὥρα, μᾶς ἔδωσε τὸ πρόγραμμα καὶ τὴ γεωργική του πολιτική. Καὶ πιὸ πέρα τὴν ἀπεριόριστη ἀγάπη του γιὰ τοὺς ἐργάτες τῆς ὑπαίθρου. «... Ξέρω καλὰ ὅτι ἐσεῖς, ἡ ἀγροτιά, εἴσαστε, γιὰ νὰ ποῦμε τὴ λέξι στὴν κυριολεξία της, ὁ θεματοφύλαξ ὅλων τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων τῆς Ἑλλάδος. Ἐσεῖς ἐβαστάξατε καὶ τὴν π α τ ρ ί δ α καὶ τὴν θ ρ η σ κ ε ί α καὶ τὴν ο ἰ κ ο γ έ ν ε ι α... Εἴσαστε ἡ ράτσα μας ἡ Ἑλληνική, τὸ μεγάλο καζάνι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον βγαίνει ἡ ράτσα αὐτή, ὥμορφη, δυνατή... Θὰ γίνετε σεῖς ὁ κύριος στῦλος, στὸν ὁποῖον βασίζεται τὸ Ἔθνος μαζὶ μὲ τὸν ἐργατικὸ κόσμο, μαζὶ μὲ τὴ νεολαία τῆς πατρίδος μας».

Ποτὲ ἄλλοτε, μετὰ τὴν ἀρχαιότητα τοῦ Θουκυδίδη καὶ τοῦ Περικλῆ, ὁ πολιτικὸς λόγος δὲν ἔκλεισε μέσα του τόση ζέστη, τόση πίστι, τόση πνοή, τόσο βαθὺ καὶ πολυσήμαντο στοχασμό. Ἡ Ἑλλάδα μας ἡ ἀγροτικὴ καὶ πλατειά, ἀγαθή, περήφανη καὶ βασανισμένη, γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τὰ χέρια τοῦ πρώτου πολίτου τῆς χώρας σηκώνεται τόσο ψηλὰ καὶ «ἐντοιχίζεται» στὴν κορυφὴ τοῦ πολιτικοῦ μας οἰκοδομήματος. Εἶναι πραγματικὰ νὰ θαυμάζῃ κανεὶς τὸν Ἀρχηγὸ καὶ νὰ αἰχμαλωτίζεται ἀπὸ τὴν ἔντονη καὶ ἀδιάπτωτη διανοητικὴ ἀκτινοβολία του. Γιατὶ ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, μὲ τὸν ὁδηγητικό του νοῦ, βρίσκει καθημερινὰ εὐκαιρίες νὰ ἀνοίγῃ τοὺς πιὸ εὐρύχωρους ὁρίζοντες στὴν πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ πορεία τῆς ζωῆς μας. «Φροντίζομεν, λέγει, γιὰ τὴν ἐπαγγελματικὴ καὶ πολιτικὴ ὀργάνωσι τοῦ Ἀγρότου... γιατί, βέβαια, πρῶτα ἀπ' ὅλους, ὁ ἀγροτικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἔχῃ πολιτικὴν γνώμην». Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ χαράσσεται μιὰ φωτεινὴ Κυβερνητικὴ γραμμή, ἐξυγιαίνεται ὁ πολιτικὸς ἀέρας τοῦ τόπου καὶ ὁ δημιουργὸς τῆς 4ης Αὐγούστου ἀναδεικνύεται μαζὶ μεγάλος δάσκαλος καὶ πολιτικὸς διαφωτιστής.

Οἱ Φαλαγγῖτες τῶν ἀγροτικῶν περιφερειῶν, τὰ παιδιὰ τῶν γεωργικῶν πληθυσμῶν, ἀγόρια καὶ κορίτσια, ποὺ στὴν ἐξωσχολικὴ ἢ μετασχολικὴ ζωή τους γεμίζουν τοὺς πράσινους κάμπους καὶ τὰ ψηλά μας ἥμερα βουνά, ἂς ἀνοίξουν τὶς καρδιές τους κι' ἂς τὶς ἀφήσουν νὰ πλημμυρήσουν ἀπὸ τὰ ἀκριβὰ λόγια τοῦ Ἀρχηγοῦ. Ἂς ἀγαπήσουν τὴ γῆ τὴν Ἑλληνική, ποὺ ἔγινε τὸ θεμέλιο ὅλων τῶν πολιτισμῶν τῆς ἱερῆς μας αὐτῆς γωνιᾶς. Ἂς ἀγαπήσουν τὸ χῶμα ποὺ ἔχει δεχθῆ τὸν ἅγιο μόχθο καὶ τὴν προσπάθεια τῆς γενεᾶς ποὺ ζῇ καὶ τῶν γενεῶν ποὺ πέρασαν στὸ διάστημα τῆς μακρινῆς μας ἱστορίας. Ἂς νοιώσουν βαθιὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ ἐγκώμιο γιὰ τὴν ἀγροτιὰ κι' ἂς κάμουν μὲ τὰ καθημερινὰ γόνιμα ἔργα τους νὰ ξαναδώσῃ πάλι τούτη ἡ γῆ μιὰ νέα πλούσια φυσικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνθοφορία.

Ἔτσι μόνο θἄβρισκε τὴν ὑψηλότερή του δικαίωσι καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ.

ΠΕΡΣΥ ΜΠΥΣΣΗ ΣΕΛΛΕΫ

Πολίτης τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ μεγαλοπνόου ποιητικοῦ καὶ δραματικοῦ ἔργου του «Ἑλλάς», ὁ Ἄγγλος λυρικὸς Πέρσυ Μπύσση Σέλλεϋ, ἤντλησε τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς πολιτογραφήσεως, πρῶτα μὲ τὴν ἀπέραντη καὶ ἐνθουσιώδη ἀγάπη του πρὸς τὴν ἀγωνιζομένην κατὰ τὴν ἐποχή του χώρα μας, καὶ ὕστερα ἀκόμη μὲ τὴ βαθύτερη κατανόησι τῆς ἀξίας της καὶ τῆς πνευματικῆς θέσεώς της στὸ σύγχρονο κόσμο.

Στὸν πρόλογο τοῦ ἔργου του «Ἑλλάς», ποὺ τὸ ἀφιερώνει στὸν «Ἐξοχώτατο Ἀλέξανδρο Μαυροκορδᾶτο», τέως ὑπουργὸ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Βλαχίας, γράφει: «Τὸ ποίημα «Ἑλλάς», γραμμένο κάτω ἀπὸ τὴν ὑποβολὴ τῶν γεγονότων τοῦ καιροῦ μας (Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις τοῦ 1821), στηρίχθηκε στὴν προσωπικὴ ἀπέραντη συμπάθεια ποὺ αἰσθάνεται ὁ ποιητὴς γιὰ τὴν «Ἑλληνικὴ» ὑπόθεσι ποὺ ἀνέλαβε νὰ τραγουδήσῃ».

Γιὰ νὰ ἀντιληφθοῦν καλύτερα τὰ παιδιὰ τῆς στρατευομένης πάλι στὰ νέα μας ἰδανικὰ σημερινῆς Ἑλλάδος, σὲ ποιὸ ὑψηλὸ τόνο εἶναι γραμμένο τὸ δρᾶμα τοῦτο τοῦ Σέλλεϋ, θὰ παραθέσωμε ἐδῶ ἕνα κομμάτι τοῦ «Χοροῦ ἀπὸ σκλάβες Ἑλληνοποῦλες», ποὺ τραγουδοῦν στὴν ταράτσα τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Μαχμούτ, τὴν ὥρα ποὺ ὁ Σουλτᾶνος κοιμᾶται. Οἱ σκλάβες Ἑλληνοποῦλες τραγουδοῦν μὲ σπαρακτικὴ ὑποταγὴ καὶ μὲ ἐγκαρτέρησι γεμάτη ἀπὸ σιωπηλὲς ἐξεγέρσεις.:

ΧΟΡΟΣ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΕΣ

Μοσκάνθη ἀπὸ τὸν ὕπνο σου
οἱ σκλάβες σοῦ σκορπᾶνε·
τὰ Ἰνδιάνικα τὰ κύματα
σοῦ τἄφεραν Σουλτᾶνε.
Καθὼς κοιμᾶσαι ἀνήσυχος
γαληνεμένος γίνου·
μὴ μοιάσῃς μὲ τὸν ὕπνο μας
τὸν ἀδελφὸ τοῦ θρήνου!

ΕΝΑΣ ΙΝΔΟΣ

Μακριά, βραχνάδες ἄπρεποι
φαντάσματα, μακριά του!
Βαθύφωτα ὅπως ὁ οὐρανὸς
ἂς εἶναι τὰ ὄνειρά του!
Σὰν ἔρωτας, σὰ θάνατος,
σὰ νύχτα καλοκαίρι,
ἂς εἶναι ὁ ὕπνος του ἁπαλὸς
νυχτιά, χωρὶς ἀγέρι.

Τὸ δρᾶμα συνεχίζεται μὲ τὴν ἴδια πνοὴ καὶ μὲ τὸ ἴδιο διάπυρο λυρικὸ πάθος:

ΗΜΙΧΟΡΟΣ Ι

«Φῶς γεννηθήτω», εἶπε ἡ Λευτεριά.
Καὶ σὰν ἡλιοπηγή, ἀπὸ τὸ κῦμα τότες,
ἀνάτειλε ἡ Ἀθήνα!— Καὶ μακριά,
βουνὰ σὲ αὐγήν, οἱ πολιτεῖες οἱ πρῶτες.

Ο ΧΟΡΟΣ

. . . .
Νέα Ἑλλάδα ὀρθώνει τὰ βουνά της
μέσα ἀπὸ ὁλόλαμπρα νερά.
Πρὸς τὴν αὐγὴ ὁ Πηνειὸς
κυλάει τὰ ρεῖθρά του λαμπρά.
. . . .
Μιὰ «Ἀργὼ» ἀψηλὴ τὸ κῦμα σκίζει
μὲ ἄθλους καινούργιους φορτωμένη.
Ὀρφέας καινούργιος κιθαρίζει,
καὶ ὅλος ἀγάπη, κλαίει, πεθαίνει.

Σ' αὐτὸ τὸν ποιητή, σ' αὐτὴ τὴν ἀνώτερη πνευματικὴ κορυφή, ἡ νεώτερη Ἑλλάς, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἑκατονταετία ἐλεύθερης πολιτικῆς ζωῆς, ἀπεφάσισε, μὲ τὴν πρωτοβουλία τῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης, νὰ στήσῃ στὴν πόλι τῶν Ἀθηνῶν μιὰ προτομή.

Τιμᾷ τὴν 4η Αὐγούστου καὶ τὴν Ἑλλάδα μας ἡ ἀπόφασι νὰ ἀναμαρμαρώσῃ στὸ καλύτερο πεντελικό της μάρμαρο τὸ Σέλλεϋ. Ὁ Ἕλλην αὐτὸς πολίτης ἔχει δικαίωμα νὰ καταλάβῃ μιὰ γωνιὰ τῆς ἱερῆς Ἀθήνας, ποὺ τόσο ἔνοιωσε, ὕμνησε καὶ ἀγάπησε.

Γ. Λλς

Σκέψεις ἐπὶ τῶν πραγμάτων

ΤΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Μπῆκε ὁλόμονος στὸ κέντρο, ποὺ καὶ ὁ ἴδιος καλὰ-καλὰ δὲν ἤξερε πῶς ξέπεσε. Φοροῦσε ἕνα εἶδος ναυτικοῦ κούκου, σὰν κι' αὐτοὺς ποὺ φοροῦσαν ὅσοι στὰ περασμένα ταξίδευαν στὴ Ρωσία τῆς τσαρικῆς ἐποχῆς. Στοὺς ὤμους του εἶχε ριγμένο ἕνα παληὸ πανωφόρι, κι' ὅλος μαζὶ ἄστραφτε ἀπὸ πάστρα.

Ὅλοι οἱ θαμῶνες τὸν κοίταξαν μὲ περιέργεια· μὲ τ' ἄσπρα του γένεια ποὺ πλαισίωναν τὸ ὁλόφωτο πρόσωπό του, τὸ στέρεο βάδισμά του, τὸ πρόσχαρο ὕφος του, ἦταν κάτι ἄλλο, ἕνα θέαμα ποὺ δὲν συνήθιζαν νὰ βλέπουν οἱ θαμῶνες. Κι' ὅμως, ὅταν πρόσεχε κανεὶς περισσότερο, ἔβλεπε πὼς κάτω ἀπὸ τὸ πρόσχαρο ὕφος ὑπῆρχε μιὰ πληγὴ ποὺ πονοῦσε, ματωμένη καὶ ἀγιάτρευτη. Τὸ χαμόγελο ποὺ ἄνθιζε στὸ πρόσωπό του εἶχε κάτι ἀπὸ τὸ ἀποτύπωμα τῆς πίκρας ποὺ ἀφήνει ἡ βαθειὰ θλῖψι.

Στὸ δεύτερο ποτήρι ὁ γεροντάκος ἦταν ἄλλος. Πῶς τὸν ἔλεγαν; Μπάρμπα-Κώστα.

Ἔτσι τοὐλάχιστον εἶπε ὁ ἴδιος στοὺς διπλανούς του, μόλις οἱ σταγόνες τοῦ κρασιοῦ ἄρχισαν νὰ βράζουν στὸ αἷμα του καὶ νὰ τοῦ φέρνουν στὰ χείλη ὅσα τοῦ φλόγιζαν τὴν ψυχὴ καὶ τοῦ μάτωναν τὴν καρδιά.

Μπάρμπα-Κώστας, ἀπὸ τὴν Κεφαλλωνιά. Μπάρμπα-Κώστας, ἀφέντη μου.

Κάποια ἄλλη φορὰ οἱ θαμῶνες ἴσως νἄχαν τὴν διάθεσι νὰ γελάσουν. Στὰ κέντρα ξεπέφτουν ἄνθρωποι ποὺ τἄχουν συνήθεια, μ' ὅλα τὰ χρόνια ποὺ τοὺς φόρτωσε ἡ ζωὴ καὶ ἡ πεῖρα, νὰ πίνουν ταχτικὰ τὰ ποτήρια τους καὶ στὸ τέλος νὰ γίνουν οἱ τύποι ποὺ ἀντὶ νὰ προκαλοῦν τὸ κλάμα, νὰ προκαλοῦν τὸ γέλιο.

Μὲ τὴν συνήθεια τὰ πράματα χάνουν τὴν ἀξία τους. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ τοὺς ἔβλεπαν θὰ λυπήθηκαν τὴν πρώτη φορὰ ποὺ τοὺς ἀντίκρυσαν, τὴ δεύτερη θὰ ἔνοιωσαν κάποιο ἀόριστο οἶκτο, τὴν τρίτη θὰ τοὺς εἶδαν σὰν ἀφορμὴ θυμηδίας.

Μὲ τὸν Μπάρμπα-Κώστα ὅμως τὰ πράγματα ἦσαν κάπως διαφορετικά. Ἡ ἀρχοντιὰ ἦταν προσωποποιημένη σ' αὐτὸν τὸν ταπεινὸν ἄνθρωπο καὶ δὲν ἤθελε κανεὶς πολὺ ν' ἀντιληφθῇ πὼς δὲν ἦταν ὁ ἄνθρωπος τοῦ κρασιοῦ. Σ' αὐτὸ τὸ δεύτερο ποτήρι, τὸ πρᾶο τοῦ μπάρμπα-Κώστα πρόσωπο, χωρὶς νὰ χάσῃ τὸ ἀόριστο μειδίαμα, ποὺ ἐφώτιζε τὴ μορφή του, ἐπῆρε τὴν ἀποφασιστικὴ ὄψι τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ξέρει τί ἔχει δώσει στὴ ζωή.

Ἤμουν δίπλα του ἀκριβῶς καὶ τὸν κοιτοῦσα. Μοῦ θύμιζε χίλιους τέτοιους ἀνθρώπους ποὺ συνάντησα ταξιδεύοντας στὴν Ἑλλάδα καὶ ποὺ ἦσαν πάντα οἱ τραγικὲς μορφὲς ἀρχαίων δραμάτων.

— Ἐγὼ δὲν πίνω, μοῦ λέει ὁ μπάρμπα-Κώστας· μ' ἀπόψε μ' ἔχουν ζώσει τὰ φίδια. Δὲν καταλαβαίνεις, ἔ; Ἀλλὰ ποῦ νὰ καταλάβῃς; Πάει κι' αὐτός.

Σταμάτησε λίγο, ρούφηξε μιὰ γουλιὰ καὶ τὰ μάτια του καρφώθηκαν μακριά, πέρα ἀπὸ τοὺς τοίχους, πάνω ἀπὸ βουνά, λίμνες καὶ θάλασσες.

— Μπάρμπα-Κώστα, δὲν κάνει νὰ πίνῃς.

— Μπά, δὲν βαρυέσαι, εἶμαι γερὸ τομάρι. Λοιπὸν πάει κι' ὁ τρίτος...

Δὲ θέλησα νὰ τὸν ρωτήσω, ἄλλωστε ὁ μπάρμπα-Κώστας δὲν θὰ μάφηνε. Ἐξακολούθησε:

«Ὁ τρίτος ὑπηρετοῦσε στὰ Γιάννενα, ἦταν ὁ γαμπρός μου. Πρὶν μιὰ βδομάδα τὸ μάθαμε. Λεβένταρος κι' αὐτός, μόνο ποὺ ὁ χάρος τέτοιους θέλει. Οἱ ἄλλοι δυὸ σκοτώθηκαν στὸν πόλεμο. Ὁ ἕνας στὴν Ἀδριανούπολι καὶ ὁ ἄλλος στὸ Σαγγάριο. Τὸν ξέρεις τὸν Σαγγάριο, τὸν Σαγγάριο ποταμό; Παλλήκαροι ὡς ἐκεῖ πάνω. Ὅπως μοῦγραφαν οἱ ἀξιωματικοί τους, πέθαναν ἀντρίκια, ὅπως θὰ πέθαινα κι' ἐγὼ στὰ 1912. Ἀπὸ τρίχα ξέφυγα. Δυὸ τραύματα, ἕνα κοντὰ στὴν καρδιὰ κι' ἕνα στὸ γόνατο. Δὲν ντρόπιασαν τὴ γενιά τους. Ἔχω ὅμως ἐγγόνια κυπαρίσσια, βουνά, ποὺ ὑπηρετοῦν στὰ ἀεροπλάνα. Τὰ βλέπω καὶ λέω πὼς κάτι μάφησαν οἱ γυιοί μου. Ὁ τρίτος ὅμως γιατί νὰ πεθάνῃ; Νἄταν στὸν πόλεμο; Χαλάλι...

Ἀπὸ τὴν ὥρα αὐτὴ ὁ μπάρμπα-Κώστας κατρακύλησε, βαθύτερα, στὶς ἀναμνήσεις. Ξανάγινε παλληκάρι, καὶ μὲ κοιτοῦσε μὲ θολὰ τὰ μάτια, κι' ὅλα τὰ λόγια ἦσαν πιὰ στὴν χαμένη λεβεντιά, ποὺ ἀστραποβόλησε μιὰ φορά, πρὶν πολλὰ χρόνια, στὸν ὁρίζοντά του.

Πόση ὥρα κράτησε αὐτὸ τὸ παραλήρημά του; Δὲν θὰ μποροῦσα νὰ τὸ πῶ. Θυμᾶμαι μόνο πὼς μεταμορφώθηκε σιγὰ-σιγὰ στὰ μάτια μου· ἔγινε νιός, ἄντρας μὲ κατάμαυρα μαλλιά, μὲ στριφτὸ μουστάκι, μὲ τὴ φλόγα στὰ μάτια καὶ στὴν ψυχή. Κι' αὐτὸς ὁ ἄντρας δὲν εἶχε ἄλλα τραγούδια στὸ στόμα, ἀπὸ τὰ τραγούδια ποὺ ὑψώναν ἕνα βωμὸ στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸν ἡρωϊσμό, στὸν τόπο ποὺ τὸν γέννησε καὶ τὴ λεβεντιά. Πολλὰ τραγούδια κι' ἕνα ἰδιαίτερα συγκινητικὸ ποὺ τέλειωνε ἔτσι: «Πέντε ἂν εἴμαστ' ἀκόμη θὰ τὴν παίρναμε τὴν Πόλι».

Κάποια στιγμὴ ὁ μπάρμπα-Κώστας, σὰν νὰ ξύπνησε ἀπὸ ἕνα ὄνειρο, ὀρθώθηκε. Τὸ κρασὶ ποὺ τοὖδωσε τὴν περίεργη αὐτὴ εὐθυμία ἐξατμίσθηκε. Ἀκούμπησε πάνω στὸ ραβδί του, φώναξε ἕνα «γειά σας» κι' ἔβγῆκε.

Ἀπὸ τὴν πόρτα μπουκάρησε παγωμένος ὁ βορηᾶς, ποὺ ἀψηφοῦσε ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔδωσε τρία παιδιὰ προσφορὰ στὴν Ἑλλάδα.

Σὲ λίγη ὥρα ἐφύγαμε καὶ μεῖς καὶ στὸ δρόμο ἡ κουβέντα ἦταν ἡ ἴδια: Ὁ μπάρμπα-Κώστας. Μόνο ποὺ ἐγὼ ἤθελα νὰ βλέπω κάτι διαφορετικό. Μιὰ γενιὰ καὶ μιὰ ἐποχή. Μιὰ γενιὰ ποὺ δὲν ἔζοῦσε μόνο τὴν ἡρωικὴ της ἐποχή, μὰ ποὺ τὴν ἔνοιωθε καὶ τὴν ἐκπροσωποῦσε σὲ κάθε της ἐκδήλωσι, ἀπὸ τὸν πόλεμο ὡς τὸ τραγοῦδι. Ποιὸ εἶναι τὸ τραγοῦδι μας σήμερα τὸ ἡρωϊκό, τὸ πατριωτικὸ καὶ ζωντανό, αὐτὸ ποὺ δίνει φτερὰ στὴ φαντασία καὶ στὴν ψυχή;

Στὴν ἐποχή μας οἱ νέοι τραγουδοῦν ἀνάλογα μὲ τὸ πνεῦμα της: «θὰ σὲ σκοτώσω», «θὰ σὲ σφάξω», «θ' αὐτοκτονήσω», «σκότωσέ με».

Εἶν' αὐτὸ ποὺ μᾶς χρειάζεται στὴν κολοσσιαία προσπάθεια ποὺ καταβάλλει τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος;

Τὸ τραγοῦδι εἶναι ἀναπόσπαστο ἀπὸ τὴ ζωή. Πρὶν τὸ 21 οἱ Ἕλληνες τραγουδοῦσαν: «Ὡς πότε παλληκάρια νὰ ζοῦμε στὰ στενά» καὶ μετὰ τὴν ἐλευθερία τραγούδια ποὺ ὑλοποιοῦσαν τὴν λαχτάρα κάθε ἑλληνικῆς χώρας. Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ γίνεται τὸ ἴδιο καὶ σήμερα; Δὲν θἄπρεπε ἡ χαρά μας νὰ δεθῇ ὅπως γίνεται πάντα μὲ τὸ πατριωτικὸ τραγοῦδι;

Ποιὰ ὅμως ἠμπορεῖ νἆναι τὰ τραγούδια, ποιοὶ πρέπει νὰ τὰ γράφουν καὶ ποιὰ ἡ ἐπίδρασις τοῦ πατριωτικοῦ τραγουδιοῦ ἴσως νὰ τὸ δοῦμε καμμιὰ ἄλλη μέρα.

Χρ. Ἀγγελομάτης

Στὸ περιθώριον

ΔΥΟ ΑΓΑΘΑ

Ἡ προθυμία μὲ τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλληνικὴ Κοινωνία, μὲ ὅλην τὴν πίεσιν τῶν δυσχερειῶν καὶ τῶν ἀπείρων ὑποχρεώσεων τῆς ἐποχῆς, ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἔκκλησιν τῆς Ε. Ο. Ν. διὰ τοὺς Ἀκρίτας μας, μᾶς συγκινεῖ ἰδιαιτέρως. Τῆς ἐκφράζομε ὅλην μας τὴν εὐγνωμοσύνη. Ἂς εἶναι βέβαιοι ὅλοι ὅτι μὲ τὸ ἴδιο σκίρτημα χαρᾶς γίνονται δεκταὶ ὅλαι αἱ προσφοραί, καὶ αἱ πλέον πενιχραί, τὰ ὀλίγα βιβλία καὶ τὸ πακεττάκι τὰ σιγάρα καὶ τὸ ζευγάρι τὰ γάντια καὶ ὁ τελευταῖος ὀβολός. Δύο πολύτιμα ἀγαθὰ ἐπιτυγχάνονται μ' αὐτὰ τὰ μικρὰ δῶρα. Πρῶτον στερεώνεται ἡ πεποίθησις ἐκείνων ποὺ φρουροῦν εἰς τὰ σύνορα ὅτι ἡ Χώρα ὅλη, οἱ πολῖται τῶν μετόπισθεν, τοὺς ἔχουν στοργικὰ εἰς τὸν νοῦν των καὶ δὲν τοὺς λησμονοῦν. Καὶ δεύτερον δίδεται εἰς τοὺς νέους, εἰς τὰ παιδιὰ τῆς ὀργανώσεως, ἡ διαβεβαίωσις, κατὰ τὸν πλέον ἁπτὸν καὶ ἐναργῆ τρόπον, ὅτι ἡ καρδιὰ τῆς Κοινωνίας πάλλεται μὲ τὸν ἴδιο ρυθμὸ μὲ τὴν ἰδικήν των ὑπὲρ ἐκείνων ποὺ φρουροῦν τὰ σύνορα τῆς Πατρίδος.

ΟΙ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝΤΕΣ

Δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ποὺ ἀπὸ τῆς ἰδίας σελίδος ἐκαυτηριάσαμεν τὴν κακὴν συνήθειαν τῶν ἀναγνωστῶν μας ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τύπον συνεργασίας μᾶς ἀποστέλλουν ἀντιγραφὰς ποιημάτων καὶ πεζῶν ἄλλων συγγραφέων, εἴτε αὐτούσια εἴτε κακομεταχειρισμένα.

Ἀπὸ τῆς στήλης τῆς ἀλληλογραφίας ἐδόθησαν τότε ἀπαντήσεις χαρακτηρίζουσαι τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως κακὴν αὐτὴν πρᾶξιν.

Ἤδη καὶ πάλιν μᾶς παρέχεται ἡ ἀφορμή, ἐξ ἀποσταλέντος ποιήματος γνωστοῦ ποιητοῦ ὑπὸ μαθητοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος ὑπογράφει φαρδιὰ πλατιά.

Λυπούμεθα, ἀλλὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ δηλώσωμεν ὅτι ἀπὸ τοῦδε καὶ στὸ ἑξῆς θὰ δημοσιεύωμεν τὰ ὀνόματα τῶν τοιούτων φυγοπόνων νέων, οἱ ὁποῖοι ἀνίκανοι νὰ παράγουν πνευματικῶς οἱ ἴδιοι, προσπαθοῦν νὰ παρουσιάζωνται διὰ τῆς οἰκειοποιήσεως ξένης πνευματικῆς ἐργασίας.

«Ἅμα δὲν ἔχετε στὴν καρδιά σας τὸ θεῖον πῦρ, τὴν ἀπόφασιν νὰ περάσετε καὶ νὰ νικήσετε κάθε ἐμπόδιο γιὰ τὸ μέλλον σας, ἐὰν δὲν ἔχετε τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ ὑπερβῆτε ὅλες τὶς δυσχέρειες, τότε δὲν εἶσθε νέοι, ἀλλὰ γέροι καὶ γέροι ἀξιολύπητοι.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑ

Ἀπὸ τοὺς στατιστικοὺς ἀριθμούς, ποὺ ἐδημοσιεύθησαν αὐτὲς τὶς ἡμέρες σχετικὰ μὲ τὴν κίνησι τοῦ ἐμπορίου μας, βγαίνει ὅτι κατὰ τὸ 1939 ἔχομε ἐλαττώσει τὰς εἰσαγωγάς μας κατὰ διόμισυ περίπου δισεκατομμύρια ἐν σχέσει μὲ τὸ προηγούμενον ἔτος. Κατὰ ἕνα περίπου δισεκατομμύριον φαίνονται ἠλαττωμέναι καὶ αἱ ἐξαγωγαί μας. Φυσικὰ οἱ τέσσαρες πολεμικοὶ μῆνες εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἐπηρέασαν τὴν οἰκονομικὴν δραστηριότητα τοῦ Τόπου. Χωρὶς τὸν πόλεμον ἡ ἐμπορικὴ κίνησις τῆς Χώρας θὰ ἦτο πολὺ ζωηροτέρα.

Ἀξίζει ὁπωσδήποτε νὰ ὑπογραμμισθῇ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἐπίδρασις τοῦ πολέμου ἐπὶ τῶν εἰσαγωγῶν ὑπῆρξε διπλασία. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ προσπάθεια ποὺ διεξάγει ὁ Τόπος διὰ τὴν αὐτάρκειαν δὲν μένει ἀτελεσφόρητος. Διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τριακονταετίας ὁ δείκτης τῶν ἐξαγωγῶν μας ἀνῆλθε τόσον ὑψηλά. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Βαλκανικῶν πολέμων αἱ ἐξαγωγαί μας ἐκυμαίνοντο σταθερῶς γύρω εἰς τὰ 60 % τῶν εἰσαγωγῶν. Τὰ τελευταῖα χρόνια ἤρχισεν ἡ κίνησις πρὸς τὰ ἄνω, βραδεῖα ἀλλὰ σταθερά. Τὸ 1939 αἱ ἐξαγωγαὶ ἐκάλυψαν τὰ 75 % περίπου τῶν εἰσαγωγῶν. Σημειοῦται τοιουτοτρόπως ἕνας σταθμὸς ἀξιόλογος εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἄνοδον τῆς Χώρας, ἕνας σταθμὸς ποὺ πρέπει ν' αὐξήσῃ τὸ θάρρος τοῦ λαοῦ μας καὶ τὴν πεποίθησίν του ὅτι βαδίζομεν εἰς τὸν ὀρθὸν δρόμον καὶ ὅτι δὲν ὑπολείπεται παρὰ νὰ ταχύνωμεν τὸ βῆμά μας, νὰ ἐργαζώμεθα δηλαδὴ περισσότερο καὶ καλλίτερα, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ τελικὸν εὐτυχὲς ἀποτέλεσμα, ποὺ θὰ εἶναι ἡ πλήρης ἰσοζύγισις τῶν ἐμπορικῶν μας συναλλαγῶν. Νὰ καταστήσωμεν δηλαδὴ τὴν οἰκονομίαν μας ἀπὸ χρονίως παθητικὴν εἰς ἐνεργητικήν. Σήμερον πλέον κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀμφιβάλλῃ ὅτι αὐτὸ ποὺ ἐπιχειροῦμεν δὲν εἶναι ἀκατόρθωτον. Πολλαὶ εἶναι ἀκόμη αἱ πλουτοφόροι πηγαὶ τῆς Χώρας μας, ποὺ ἀδρανοῦν τελείως, καὶ ἄλλαι τόσαι, ποὺ δὲν ἀποδίδουν ὅσον θὰ ἦσαν εἰς θέσιν καὶ ὅσον θὰ ἔπρεπε. Ἂς τὰ κινήσωμε δραστηριώτερα καὶ μεθοδικώτερα, διὰ ν' ἀποδώσουν. Ὁ πόλεμος βεβαίως, μὲ τὰς ἀνωμαλίας του καὶ μὲ τὰ ἀπρόοπτα, προβάλλεται πάντοτε ὡς ἐμπόδιον εἰς τὸν ἀγῶνα μας. Ἀνακόπτει καὶ χαλαρώνει τὸν ρυθμόν του. Ὡστόσο ὑπάρχει πάντοτε τρόπος προσαρμογῆς. Ἐκεῖ ὅπου αἱ δυσχέρειαι εἰς τὰς ἐξαγωγάς μας γίνονται ἀνυπέρβλητοι, ἠμποροῦμεν νὰ τροποποιήσωμεν τὰς συνηθείας μας, καλλιεργοῦντες προϊόντα ἢ κατασκευάζοντες ἀντικείμενα, ποὺ ἡ ἐσωτερική των κατανάλωσις εἶναι ἀσφαλής. Ἑπομένως καὶ φέτος, ὅπως καὶ πέρυσι, τὸ σύνθημα παραμένει τὸ ἴδιο: Περισσότερα καὶ μεθοδικώτερα ἐργασία. Περισσότερα καὶ καλλίτερα παραγωγή.

Στὸ περιθώριον

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ε. Ο. Ν. προεκήρυξε νέους διαγωνισμοὺς μουσικῆς, ἀπαγγελίας καὶ χοροῦ μεταξὺ τῶν Διοικήσεων Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ τῶν Περιφ. Διοικήσεων Πρωτευούσης Ἀρρένων καὶ Θηλέων. Οἱ διαγωνισμοὶ θὰ γίνουν καθ' ὁμάδας, αἱ ὁποῖαι θ' ἀποτελέσουν χορωδίας καὶ θὰ ἐκτελέσουν δημοτικὰ τραγούδια ἢ συνθέσεις Ἑλλήνων συνθετῶν, θ' ἀπαγγείλουν κατ' ἄτομα ἢ ὁμαδικῶς ποιήματα ἐκ τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας Ἑλληνικῆς ποιήσεως καὶ θὰ χορεύσουν Ἑλληνικοὺς χορούς.

Εἶναι βέβαια περιττὸν νὰ τονίσωμεν τὴν σημασιαν, τὴν ὁποίαν ἔχουν διὰ τὴν ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν καλλιέργειαν τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν τοιοῦτοι διαγωνισμοί, οἱ ὁποῖοι κινοῦν καὶ ἀναπτύσσουν τὰς πνευματικάς των δυνάμεις καὶ ἀνυψώνουν τὸ καλλιτεχνικόν των αἴσθημα, εὐρύνουν δὲ καὶ πλουτίζουν τὸν κύκλον τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς πρωτοβουλίας των. Εὐχόμεθα μόνον νὰ ἔχουν τὴν προσδοκωμένην ἐπιτυχίαν καὶ νὰ ἐπεκταθοῦν καὶ νὰ γενικευθοῦν σὺν τῷ χρόνῳ εἰς ὅλας τὰς Διοικήσεις καὶ τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Ὀργανώσεως, ὥστε οἱ ὡραῖοι καὶ εὐγενεῖς αὐτοὶ ἀγῶνες, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν παλαιὰν Ἑλληνικὴν συνήθειαν, ν' ἀποδώσουν τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἀλέξανδρος Κανελλόπουλος μὲ τὴν στολὴν τοῦ Ἀεροπόρου.

Ἡ τελευταία: Μιὰ εἰκόνα ἀπὸ τὴν ζωὴν τῆς ὑπαίθρου. Χωριάτισσα τῆς Ἠπείρου πλένει ροῦχα στὸ ποτάμι...

Γράμματα ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΑΙΣΘΗΜΑ

Ἀγαπητοί μου φίλοι,

Ἕνας ἀπὸ σᾶς μοῦ ἔστειλε αὐτὲς τὶς μέρες ἕνα καλογραμμένο γράμμα, γεμᾶτο ἀπὸ φιλομάθεια, ἀλλὰ κι' ἀπὸ ψυχικὴν ἀνησυχία. Παίρνω αὐτούσια τὴν ἀκόλουθη περικοπή:

«Στὸ φύλλο τῆς 23/12/39 ἀριθ. 12 μᾶς λέτε ὅτι «ἡ ἀνάγκη τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος εἶναι βαθειὰ κι' αἰώνια». Ἤθελα λοιπὸν νὰ μάθω: ἡ ἀνάγκη αὐτὴ ἀπὸ ποῦ πηγάζει;».

Ἀφοῦ πρῶτα - πρῶτα παρατηρήσω ὅτι ἡ ἐρώτησίς του ἀφορᾷ ἕνα θέμα, ποὺ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν πνευματικὴ δυναμικότητα καὶ τὸν κατάλληλο κύκλο ἐνδιαφερόντων ἑνὸς νέου καὶ μάλιστα «μαθητοῦ», ὅπως σημειώνει ὁ ἴδιος κάτω ἀπὸ τὴν ὑπογραφή του, θὰ τοῦ πῶ πάντως λίγα λόγια:

«Ρωτᾶς, ἀγαπητέ μου φίλε, ἀπὸ ποῦ πηγάζει τὸ θρησκευτικὸ αἴσθημα. Ξέρεις τί εἶναι αὐτό; Εἶναι σὰν νὰ ρωτᾶς νὰ σοῦ καθορίσω τὶς ὑποθχόνιες ἀφετηρίες μιᾶς πηγῆς, ποὺ τὴ βλέπουμε μπροστά μας ν' ἀναβλύζῃ ἀπὸ τὴ γῆ. Τί νὰ τὴν κάμουμε τὴν ἀπώτερη, κρυμμένη μέσα στὰ ἔγκατα τῆς γῆς φλέβα τοῦ νεροῦ, μιὰ ποὺ χαιρόμαστε αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ νερὸ καὶ τὸ νοιώθουμε καὶ τὸ βλέπουμε νὰ δροσίζῃ καὶ νὰ ζωογονῇ κι' ἐμᾶς καὶ τὰ πάντα γύρω μας;

Τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὸ θρησκευτικὸ αἴσθημα. Εἶναι μιὰ γάργαρη κι' ἀστείρευτη πηγὴ ποὺ ἀναβλύζει ἀπὸ μέσα μας. Τὸ νοιώθουμε κάθε στιγμὴ τῆς ζωῆς μας καὶ χαιρόμαστε τὴ δροσιά, τὴν παρηγοριὰ καὶ τὸ θάρρος ποὺ μᾶς χαρίζει. Τί μᾶς χρειάζεται ἡ ἔρευνα γιὰ τὶς βαθύτερες ἀφορμές του; Μᾶς ἀρκεῖ ἡ χαρά, ἡ εὐτυχία τῆς παρουσίας του.

Ὅπως ὁ σοφὸς ἐπιστήμων θὰ μποροῦσε μὲ τὶς γνώσεις του καὶ μὲ τοὺς ὑπολογισμούς του νὰ μᾶς πληροφορήσῃ γιὰ τὴ μυστικὴ πορεία τοῦ νεροῦ κάτω ἀπὸ τὴ γῆ, ἔτσι κι' ἕνας ἄλλος ἐπιστήμων θὰ μποροῦσε νὰ παρακολουθήσῃ καὶ νὰ μελετήσῃ τὴ φωτεινὴ κι' ἀτέλειωτη γραμμή, ποὺ χαράζει μέσα σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες, σ' ὅλους τοὺς τόπους καὶ σ' ὅλες τὶς φυλὲς τῶν ἀνθρώπων ἡ παρουσία τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Θὰ κέρδιζε βέβαια ἡ ἀνθρώπινη γνῶσι. Μὰ τί θὰ κέρδιζε ἡ ἀνθρώπινη ψυχή;

Τὸ θρησκευτικὸ αἴσθημα, ἀγαπητοί μου, ἢ καλλίτερα ἡ πίστις — γιατὶ θρησκευτικὸ αἴσθημα καὶ πίστις εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶγμα — δὲν εἶναι ζήτημα μελέτης, γνώσεως, λογικῆς. Μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐρευνήσῃ καὶ νὰ καθορίσῃ ἐπιστημονικὰ τὸ αἴσθημα τῆς στοργῆς ἢ τῆς φιλίας; Τὸ αἰσθάνεται μονάχα, κι' αὐτὸ εἶναι ἀρκετό. Ἔτσι καὶ τὸ θρησκευτικὸ αἴσθημα δὲν εἶναι κάτι ποὺ ἀναλύεται, ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ ἐξετάσῃ μὲ τὸ μικροσκόπιο, νὰ τὸ ἐρευνήσῃ μὲ τὰ περιωρισμένα μέσα τῆς στενῆς πνευματικῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ θρησκευτικὸ αἴσθημα εἶναι μιὰ ἀνώτερη πνοή, ποὺ ζωογονεῖ καὶ καθαρίζει τὴν ἀνθρώπινη ψυχή, ὅπως τὸ ὀξυγόνο τῆς ἀτμοσφαίρας τὴν ἀνθρώπινη ζωή. Εἶναι μιὰ βαθειὰ διαίσθησις τῆς ψυχῆς, ποὺ τὴν κάνει νὰ βλέπῃ καὶ νὰ αἰσθάνεται πέρα ἀπὸ τὸν ὁρατὸ κόσμο· μιὰ μυστικὴ μὰ ἀκαταγώνιστη τάσις ποὺ τὴν σπρώχνει πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ τὴν ὑψώνει ὣς τὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ· μιὰ ἁπαλή, ἀνέκφραστη συγκίνησι ποὺ τῆς φέρνει τὴν πιὸ βαθειὰ ἱκανοποίησι καὶ χαρά. Ὅλα αὐτὰ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ ἰδῇ, νὰ τὰ πιάσῃ, νὰ τὰ καταμετρήσῃ, μὰ τὰ νοιώθει νὰ γεμίζουν, νὰ πλουταίνουν, νὰ ὀμορφαίνουν καὶ νὰ φωτίζουν τὸν ἐσωτερικό του κόσμο. Μὲ μιὰ λέξι: πιστεύει.

Ἔτσι πιστεύετε καὶ σεῖς, ἀγαπητοί μου φίλοι. Πιστεύετε. Εἶναι ἀνάγκη τῆς ψυχῆς. Κι' εἶναι μαζὶ κι' ἡ πιὸ ἀληθινή της εὐτυχία.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη
Μελῆς Νικολαΐδης

Ὁ Πρίγκηψ Χριστόφορος.

Ο ΕΚΛΙΠΩΝ ΠΡΙΓΚΗΨ

Τὴν 5.45' τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἀπεβίωσεν εἰς τὸ Θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός», ὅπου ἐνοσηλεύτο ἀπὸ μηνός, ἡ Α. Β. Υ. ὁ Πρίγκηψ Χριστόφορος τῆς Ἑλλάδος, ἀδελφὸς τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ θεῖος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β'.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Πρίγκηπος Χριστοφόρου ὥρισεν αὐλικὸν πένθος ἑνὸς μηνός.

Ὁ ἐκλιπὼν Πρίγκηψ ἐγεννήθη εἰς τὸ Ἀνάκτορον Παυλόφσκ τῆς Πετρουπόλεως τὴν 29ην Ἰουλίου 1888.

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Πρίγκηψ Χριστόφορος ἐνυμφεύθη ἐν Ἑλβετίᾳ τὴν 1ην Φεβρουαρίου 1920 τὴν Ἀναστασίαν χήραν Λίδς, ἀποθανοῦσαν ἐν Λονδίνῳ τὸ 1923. Εἰς δεύτερον γάμον ἦλθεν ἐν Παλέρμῳ τῆς Ἰταλίας τὴν 11ην Φεβρουαρίου 1929 μετὰ τῆς Α. Β. Υ. τῆς Πριγκηπίσσης Φραγκίσκης τῆς Γαλλίας, θυγατρὸς τοῦ Δουκὸς τῆς Γκίζης.

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Πρίγκηψ Χριστόφορος ὑπῆρξεν ὑπασπιστὴς τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Α', τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β'.

Ἔφερε τὸν βαθμὸν ἀντιστρατήγου τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, εἶχε δὲ ὑπηρετήσει εἰς τὸ 1ον Πεζικὸν Σύνταγμα ὡς διοικητὴς τάγματος.

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Πρίγκηψ Χριστόφορος ἀπέκτησε πρὸ ἔτους υἱόν.

Ἡ «Νεολαία» συμμετέχει ὁλοψύχως μεθ' ὁλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ εἰς τὸ βαρὺ πένθος τῆς Ἑλληνικῆς Δυναστείας.

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΕΣ ΓΛΥΠΤΑΙ
ΚΑΙ Η ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙ

Ὁ «Δισκοβόλος» τοῦ Κων. Δημητριάδη.

Οἱ πρῶτοι Ἕλληνες γλύπται προβάλλουν μέσα στὴν ἱστορία τῆς νεώτερης Ἑλληνικῆς γλυπτικῆς σὰν ἕνα φαινόμενο ποὺ μᾶς ξαφνιάζει ἀπὸ πρώτη ματιά. Πῶς, στὸν φτωχὸ αὐτὸ τόπο, ποὺ μόλις ἄνοιγε τὰ μάτια του ἀπὸ ἕνα βαρὺ καλλιτεχνικὸ ὕπνο, μπόρεσαν νὰ βγοῦν τεχνῖτες καὶ μάλιστα γλύπτες καὶ γλύπτες μνημείων, τόσο σοβαροί; Δὲν ἔχει περάσει, καλὰ-καλά, οὔτε μιὰ γενεὰ ἀπὸ τὴν ἀνεξαρτησία του κι' ὁ πρῶτος νέος Ἕλλην γλύπτης, ὁ Δρόσης (1836-1882) καὶ πρῶτος καθηγητὴς τοῦ Πολυτεχνείου (ἀπὸ τοῦ ἔτους 1862), στολίζει τὴ νέα πρωτεύουσα τῆς πατρίδος του μὲ τ' ἀετώματα τῆς νεότευκτης Ἀκαδημίας της, τ' ἀγάλματα τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος (ποὺ τὰ τελευταῖα τὰ ἐκτελοῦν μετὰ τὸ θάνατό του οἱ μαθηταί του), γιὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσουν ἀμέσως οἱ ἀδελφοὶ Φυτάλαι, Γεώργιος, Λάζαρος (1831-1909), Μάρκος καὶ Ἰωάννης, ποὺ ἀπὸ τὸ ἐργαστήριό τους ἔχουν βγῆ ὁ Γρηγόριος ὁ Ε΄ τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ Κανάρης τῆς ὁδοῦ Ἀμαλίας κι' ὁ Καραϊσκάκης, ὁ ξάδερφός τους Γ. Βιτάλης (1840-1901) ποὺ ἔχει στήσει στὴν εἴσοδο τοῦ Πανεπιστημίου τὸν Γλάδστωνα κι' ὁ Γ. Βρούτος ποὺ ἔκανε τὸν Κοραῆ, ὁ Δ. Φιλιππότης (1839-1919), ποὺ μᾶς ἔδωσε τὸν πασίγνωστο «Ξυλοθραύστη», τὸν «Ψαρᾶ» καὶ τὸν «Θεριστὴ» στὸ Ζάππειο, ὁ Γιαννούλης Χαλεπᾶς (1854-1938), ὁ θρυλικὸς δημιουργὸς τῆς «Κοιμωμένης», ὁ Λάζαρος Σῶχος (1862-1911), ὁ ἐπιβλητικὸς ἀνδριαντοποιὸς τοῦ Κολοκοτρώνη ἔξω ἀπὸ τὴ Βουλή, ὁ ἐλευσιακὸς Μαλακατὲς καὶ τόσοι ἄλλοι γνωστοὶ καὶ ἄγνωστοι ποιηταὶ τάφων τοῦ πρώτου Νεκροταφείου καὶ τέλος ὁ Γεώργιος Μπονᾶνος ποὺ ζῆ ἀκόμη, καὶ μὲ τὸν ὁποῖο κλείνει ὅλη τούτη ἡ γενεὰ τῶν πρώτων γλυπτῶν ποὺ ἀναφέραμε.

Ποιὲς ἄραγε νὰ εἶναι οἱ μυστικὲς πηγὲς ἀπ' τὶς ὁποῖες ἀντλεῖ κι' οἱ ἐπιδράσεις ποὺ προσδέχεται καὶ γονιμοποιεῖται ἡ πρώτη αὐτὴ καλλιτεχνικὴ προσπάθεια τοῦ Ἔθνους, μόλις ἐλευθερώθηκε, ποιὰ τὰ αἴτια τοῦ καλλιτεχνικοῦ αὐτοῦ γεγονότος, τόσον πρώϊμου καὶ τόσον σοβαροῦ, ὥστε νὰ μᾶς προβάλλεται σχεδὸν σὰν ἀπροσδόκητο; Ἂς ἐπιχειρήσουμε μιὰ σύντομή του ἀνάλυσι.

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἡ καλλιτεχνικὴ προδιάθεσι καὶ κληρονομικότητα τοῦ τόπου. Ἂς σκεφθοῦμε ὅτι παντοῦ στὴν Ἑλλάδα, κι' ἰδίως στὰ νησιά, ἀπ' ὅπου κρατοῦσε ἡ φλέβα τῶν πρώτων αὐτῶν νεοελλήνων γλυπτῶν — οἱ περισσότεροί τους εἶναι Τηνιακοὶ — ζοῦσε πάντα ἀδιάκοπα φιλοτεχνῶντας τὸ αἰώνιο ἑλληνικὸ λαϊκὸ πνεῦμα. Ἂν εἶχε διακοπῆ ἀπὸ αἰῶνες καὶ γιὰ πάντα ἡ μεγάλη παράδοσις τῶν ἀθανάτων Ἑλλήνων γλυπτῶν καὶ ἀνδριαντοποιῶν, ὅμως οὔτε οἱ ταπεινοὶ λιθοξόοι τῶν Βυζαντινῶν ἐκκλησιῶν, ποὺ συντηροῦσαν συνάμα τὴν ὡραία ἑλληνικὴ παράδοσι τῆς παρηγορίας τῶν τάφων, εἶχαν χαθῆ, οὔτε οἱ ἄγνωστοι καὶ ἀνώνυμοι ξυλογλύπται τῶν περίφημων μεταβυζαντινῶν τέμπλων καὶ ναυτικῶν ξοάνων, τῶν σκαλιστῶν οἰκιακῶν ἐπίπλων καὶ ἐκκλησιαστικῶν σκευῶν, εἶχαν σταματήσει τ' ἁπλοϊκὰ μὰ θερμουργά τους γλύφανα. Αὐτὸ τὸ ἀνώνυμο καὶ ταπεινό, μὰ «ἀείζωο» πλῆθος ποὺ συνεχίζει καὶ συντηρεῖ ἀθόρυβα πανάρχαιες παραδόσεις, πρέπει νὰ λογισθῆ ὡς τὸ βαθύπλουτο ὑπόστρωμα αὐτῆς τῆς πρώτης καλλιτεχνικῆς μας καρποφορίας.

Ἄλλος, σοβαρὸς ἐπίσης, συντελεστής, ἡ θαλπερὴ ἀτμόσφαιρα τῆς ἐποχῆς, ποὔναι θαρρεῖς κορεσμένη ἀπὸ παγκόσμια ἰδεολογικὰ ρεύματα ποὺ ἔρχουνται ἐδῶ νὰ σμίξουν καὶ μὲ τὶς ψυχικὲς ἐξάρσεις καὶ τοὺς ἐνθουσιασμοὺς ἑνὸς ἔθνους ποὺ μόλις ἐλευθερώθηκε. Μέσα στὸ γενικὸ του παραλήρημα, ὄχι μόνο ἡ Ἑλληνικὴ νεότητα, οἰστρηλατημένη ἀπὸ τὴν ἀνάμνησι τῶν ἀρχαίων της παραδόσεων καὶ τὴ φιλοδοξία γιὰ νέους καλλιτεχνικοὺς θριάμβους, ἀνυπομονεῖ — μὲ μιὰ φιλοτιμία ποὺ συγκινεῖ — ν' ἀποδυθῆ εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἐκείνους ἀγῶνες ποὺ ἄλλοτε διακρίθηκε καὶ δοξάστηκε, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρο τὸ ἔθνος, παρασυρμένο ἀπὸ τὶς ἴδιες αὐτὲς φαντασιώσεις, ἁμιλλᾶται ἀπὸ κάθε γωνιὰ καὶ μὲ κάθε τρόπο νὰ βοηθήσῃ τὸ ἀρτισύστατο κράτος γιὰ ν' ἀνταποκριθῆ εἰς τὶς πνευματικὲς αὐτὲς φιλοδοξίες του. Ἀνάκτορα μεγαλοπρεπῆ, καλλιμάρμαρα Πανεπιστήμια, Ἀκαδημίες, Πολυτεχνεῖα, μέγαρα ἐκθέσεων καὶ γυμναστικὰ Στάδια περίλαμπρα, ποὺ νὰ τοῦ θυμίζουν ὅλα τὴν παλαιά του εὔκλεια καὶ νὰ διατυπώνουν τὶς καινούργιες του ἀξιώσεις, τοῦ προσφέρονται ἀπὸ παντοῦ μὲ ἡγεμονικὴ περίσσεια, δίχως καμμιὰ σκέψι γιὰ φειδὼ καὶ πολλὲς φορὲς χωρὶς κἂν μιὰ ὀργανικὴ ἀναγκαιότητα. Μ' ἂν ὅλα τοῦτα ὑπερβάλλουν καὶ κάποτε προτρέχουν τὶς πραγματικές τους ἀνάγκες, ὅμως δίδουν καὶ μοναδικὲς εὐκαιρίες εἰς τὴν καλλιτεχνικὴ τοῦ τόπου δραστηριότητα. Ἔτσι τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἄσημους μαρμαρογλύπτες ποὺ ὑπηρετοῦν στὴν ἀρχὴ τυφλά, μὰ μὲ ζῆλο, τὴ φιλότιμη καὶ παράλογη μαζὶ προσπάθεια τῶν πρώτων Βαυαρῶν ἀρχιτεκτόνων, νὰ νεκραναστήσουν μὲ τὰ κλασσικοφανῆ του κτίρια τὸ «ἀρχαῖον ἄστυ», τοὺς διαδέχονται ἀμέσως εὐθὺς οἱ πρῶτοι μορφωμένοι Ἕλληνες γλύπται, ποὺ καλοῦνται νὰ τὰ διακοσμήσουν μὲ ἀγάλματα καὶ μὲ τοὺς ἀνδριάντες τῶν εὐγενῶν δωρητῶν τους.

(Ἀκολουθεῖ)

Στρατῆς Δούκας

Ἡ «Κοιμωμένη» τοῦ Γιαννούλη Χαλεπᾶ.

ΑΠΟ Τ'ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Γ. ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ:
ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ
('Από χαλκογραφίαν τοῦ ὁμωνύμου πίνακος ζωγραφ. τοῦ Ἕλληνος ζωγράφου)

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΑΚΩΒΙΔΗ

Ο Γύζης, ὁ Λύτρας, ὁ Ἰακωβίδης. Ἕνας ἀστερισμὸς ποὺ ἔλαμψε στὸ Πάνθεο τῶν Μουσῶν καὶ κίνησε τὸ θαυμασμὸ ὅλης τῆς Εὐρώπης.

Ὁ Ἰακωβίδης γεννήθηκε τὸ 1858 στὴ Λέσβο, τὴ βουτηγμένη στὸ πράσινο καὶ δοσμένη στὴν ἀγκαλιὰ τῆς θάλασσας ποὺ σμίγει τὸ τραγοῦδι της μὲ τὸ θρόϊσμα τῶν δένδρων. Γρήγορα ὅμως ἄφησε τὴν πατρίδα του, ποὺ στὰ δάση της ἴσως ἀκόμα γυρνοῦσαν οἱ σκιὲς τῆς Σαπφοῦς καὶ τοῦ Ἀλκαίου καὶ τράβηξε γιὰ τὴ Σμύρνη. Πολὺ ἀργότερα ἦρθε στὴν Ἀθήνα, σπούδασε γλύπτης στὴ Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν, κι' ἀκολουθῶντας μιὰ παράδοσι ἔφυγε γιὰ τὴν πρωτεύουσα τῆς Βαυαρίας. Γράφτηκε κι' αὐτὸς σὰν τὸ Λύτρα στὴ σχολὴ τοῦ Πιλότυ κι' ἔχοντας γιὰ δασκάλους του τὸν Λέφτς καὶ τὸν Μάξ γνώρισε τὸ νεοκλασσικισμό, στὴν πιὸ κλασσικὴ μορφή του. Γρήγορα τέλειωσε τὶς μελέτες του. Οἱ ξένες πολιτεῖες δὲν τὸν σκλάβωσαν. Γύρισε στὴν Ἑλλάδα ἀφοῦ μάζεψε ὅσο μπόρεσε ἀπ' τὴ σοφία καὶ τὴν τέχνη τῆς Δύσεως. Ἔχοντας τὴ μόρφωσί του, καὶ τὸ ταλέντο του, ἐργάστηκε μὲ τὴν παλέτα καὶ τὴ σμίλη, ἔφτιαξε προτομές, προσωπογραφίες, ἀνάγλυφα καὶ μιὰ μεγάλη σειρὰ πινάκων, ποὺ παρ' ὅλη τὴ κοινοτυπία τῶν θεμάτων των ἔχουν τὴ σφραγῖδα ἑνὸς ἀνωτέρου καλλιτέχνη. Γιατὶ ὁ Ἰακωβίδης δὲν προσπάθησε νὰ προξενήσῃ ἐντύπωσι μὲ τὴν πρωτοτυπία τῆς συνθέσεως. Θέλησε νὰ ξεκουράσῃ τὸ θεατὴ κι' ὄχι νὰ τὸν ἀναστατώσῃ. Μιὰ πνοὴ χαρᾶς, γεμάτη αἰσιοδοξία, πηγάζει ἀπ' ὁλόκληρο τὸ ἔργο του. Ξεχνᾷς γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴ λύπη, ξεχνᾷς τὸν πόνο τῆς ζωῆς καὶ τὸ βλέμμα ξεκουράζεται στὰ ἁπαλὰ χρώματα μιᾶς ζωντανῆς ἁρμονίας. Σὲ κάνουν νὰ χαρῇς μὲ μιὰ διάθεσι μικροῦ παιδιοῦ. Γιατὶ καὶ στ' ἀλήθεια τὸ παιδὶ μὲ τὸ φωτεινὸ πρόσωπό του, καὶ τ' ἀθῶο γέλιο του, τοῦ ἔδωσε τὴν ἔμπνευσι γιὰ πίνακες ποὺ ἀποτελοῦν τὴν κορωνίδα τοῦ ἔργου του. Ἡ παιδικὴ συναυλία» τοῦ ὑπάρχει στὴν Ἐθνικὴ Πινακοθήκη, Παιδικὸς καυγᾶς. Μικρὰ βάσανα, Κακὸς ἔγγονος κλπ. μὲ τὸ καθάριο σχέδιο, τὴν πλούσια μὰ καὶ συγχρόνως ἁπλῆ σύνθεσι, τὸν ἁρμονικὸ χρωματισμό, ποὺ ἁπλώνεται σὲ ἥσυχα κύματα φωτός, μᾶς δίνουν τὸν πραγματικὸ τόνο ποὺ θέλησε νὰ φτιάξῃ ὁ Ἰακωβίδης.

Τὰ προτερήματά του αὐτὰ φαίνονται ἀκόμη στὴν «Κρέουσα» καὶ στὴν «Ἰφιγένεια ἐν Ταύροις», συνθέσεις ποὺ παρ' ὅλο ποὺ ἔγιναν πάνω στὰ μέτρα τῆς σχολῆς του, ἔχουν κάτι τὸ ξεχωριστό, ποὺ δὲν τὰ κάνει νὰ μοιάζουν σὰν ἐκτυπώματα καλουπιῶν. Ἔχουν τὰ χάρι, τὴν εὐκινησία, τὴν πλαστικότητα ἑνὸς Ἰακωβίδη, ὄχι ὅπως προσπάθησε νὰ τὸν φτιάξῃ ἡ Δύσις, ἀλλὰ ὅπως ἦταν πραγματικὰ ὁ ἴδιος.

Κι' ὄχι μονάχα οἱ καλλιτεχνικοὶ κύκλοι τῆς Ἑλλάδος, ποὺ εἶναι ἕνας ἀπ' τοὺς ὁδηγητές τους, ἀναγνωρίζουν αὐτὰ τὰ πλεονεκτήματά του, ἀλλὰ κι' αὐτοὶ τῆς Εὐρώπης τὸν τίμησαν συχνὰ μὲ διεθνῆ βραβεῖα. (Ἔκθεσις Παρισίων 1899, Βερολίνου 1891, Μονάχου 1893, Χάγης 1900 κλπ.).

Ὁ Μεθώνης Γρηγόριος Παπαθεοδώρου

Μιὰ ἱστορικὴ μονογραφία
τοῦ κ. ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΑΝΤΖΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μέσα σ' αὐτὸ θὰ πέρναγε τὶς ἄχαρες μέρες τῆς αἰχμαλωσίας του, τὶς δραματικὲς μέρες τῆς Δεσποτικῆς ζωῆς του. Τὸ σταυρό του ἔκανε καὶ μπῆκε.

Στὸ διπλανὸ διαμέρισμα βάλανε τοὺς ἄλλους — τὸν ἀδελφό του, τὸν Ἱεροδιάκονό του, τὸν Κανελλόπουλο καὶ τὸν Κατσαρό. Τὴν πρώτη μέρα τὸ ψωμὶ μόλις ἔφτανε τὰ ἑκατὸ δράμια, τὸ προσφάϊ τὰ τριάντα, καὶ τὸ νερὸ τὴ μισὴ ὀκᾶ. Μὰ μέρα μὲ τὴ μέρα λιγοστεύανε, ὅλο καὶ λιγοστεύανε. Ὥς ποὺ φτάσανε σὲ μιὰ ποσότητα ἀσήμαντη.

Ὁ Μεθώνης εἶχε καταλάβει ἀπὸ τότε κιόλας ποὺ ἄκουσε τὴ διαταγὴ ποιὸ θᾆταν τὸ τέλος του. Μὰ δὲν τὸν τρόμαζε. Ὁ Ἰμπραὴμ θέλησε πάλι ἔτσι μὲ τὴ βία νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ προσκυνήσῃ.

Τὴ δεκάτη μέρα ἀπὸ τὸ κλείσιμο στὸ μουντρούμι παρουσιάστηκε μπροστά του ἕνας Τοῦρκος ἀξιωματικός.

—Ὁ δοξασμένος μου ἀρχηγὸς ὁ Ἰμπραὴμ ρωτάει ἂν ἀποφασίσατε νὰ προσκυνῆτε, τοῦ λέει.

Ὁ Μεθώνης ἀπάντησε στὸν ἴδιο τόνο.

—Πέστε στὸν Ἰμπραὴμ πὼς ὁ Δεσπότης τῆς Μεθώνης δύο πράματα στὸν κόσμο προσκυνάει: τὸν παντοδύναμο θεὸ καὶ τὴ μητέρα του πατρίδα.

Ὁ Τοῦρκος τοῦ εἶπε τὸν κίνδυνο ποὺ θὰ διάτρεχε μὲ τὴν ἄρνησι ἡ ζωή του. Καὶ τοῦδωκε νὰ καταλάβῃ πὼς κεῖ μέσα θἄφινε τὴν τελευταία πνοή του.

— Τὸ ξέρω, τὸ ξέρω εἶπε ὁ Μεθώνης. Μὰ δὲ μὲ μέλει. Ἡ ψυχή μου καὶ τὸ κορμί μου εἶναι πρόθυμα νὰ τὰ ὑποστοῦν ὅλα.

Ὁ Τοῦρκος ἔφυγε.

Καὶ ξαναγύρισε πάλι ὕστερα ἀπὸ ἀπουσία ἄλλων τόσων ἡμερῶν. Βρῆκε τὸν Μεθώνης μὲ περισσότερο σωματικὸ γκρέμισμα, μὰ καὶ μὲ περισσότερο ψυχικὸ φούντωμα.

Ἡ πίστι του ἤτανε πιὸ μεγάλη, κι' ἡ φωνή του πιὸ Δεσποτική. Ὁ Τοῦρκος ξανάφυγε ἄπραγος. Ἀπὸ τὸν ἀρχηγό του εἶχε λάβει ἐντολὲς ὅπως μὲ ὁποιονδήποτε τρόπο ἀναγκάσῃ τὸ Δεσπότη νὰ προσκυνήσῃ. Κι' εἶχε τοὺς σκοπούς του ὁ πονηρὸς Στρατάρχης. Τὸ Δεσποτικὸ προσκύνημα θὰ τὸ διαλαλοῦσε σ' ὅλον τὸν κόσμο. Θὰ κλόνιζε μ' αὐτὸ τὴν πίστι τῶν χριστιανῶν. Ἔπειτα ἕνα τέτοιο Δεσποτικὸ προσκύνημα θἆχε μεγάλο ἀντίχτυπο στὸ Σουλτᾶνο καὶ στὴν Εὐρώπη. Γι' αὐτὸ καὶ ἀπὸ τότε ἀρχίσανε μεγαλύτερα βάσανα. Τὴν ἄλλη μέρα ξαναμπῆκε στὸ κελλὶ τοῦ Δεσπότη ὁ Τοῦρκος. Μαζὶ τώρα ἤτανε κι' ἄλλος ἕνας μ' ἕνα μεγάλο μαστίγιο.

Ὁ Μεθώνης τοὺς εἶδε καὶ κατάλαβε. «Ἔφτασε ἡ ὥρα νὰ μαστιγωθῶ, μουρμούρισε. Εὐλογημένο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου κι' ἀθάνατο τὸ ὄνομα τῆς πατρίδας». Καὶ παραδόθηκε στὸ μαστιγωτή.

Βάρβαρα μαστιγώθηκε. Ὁ Τοῦρκος ἄρχισε ἀπὸ τὰ πόδια καὶ ἔφτασε στὶς πλάτες. Αἵματα τρέχαν ἀπὸ τὸ κορμί του, καὶ κραυγὴ δὲν ἔβγαινε ἀπὸ τὸ στόμα του. Μὲ σφιγμένα δόντια ὑπέφερε τοὺς φρικτοὺς πόνους.

Τὸ μαστίγωμα κράτησε δέκα πέντε λεφτά. Μετὰ τὸν ἄφηκαν. Στὴ βελέντζα σωριάστηκε ὁ Δεσπότης, σὰν κλείσανε κεῖνοι τὴν πόρτα. Πυρετὸς πολὺς τὴ νύχτα ἄναψε πυρκαγιὰ στὸ κορμί του. Ἀπὸ τὸ διπλανὸ διαμέρισμα οἱ ἄλλοι αἰχμάλωτοι μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς τους παρακολούθαγαν τὸ σκληρὸ δρᾶμα. Καὶ ὁ Δεσπότης, ἀπὸ δίπλα μόνος κατάμονος. Μόνος κι' ἀσυντρόφευτος ν' ἀνεβαίνῃ στὸ Γολγοθᾶ καὶ μόνος νὰ σταυρωθῇ. Καὶ στὸ δρόμο νὰ μὴ βρεθῇ καὶ γιὰ τοῦτον ἕνας Σίμων, νὰ σηκώσῃ λίγο τὸ σταυρό του, νὰ ξεκουράσῃ τὸν ὦμό του, νὰ δέσῃ τὶς πληγές του. Καὶ νὰ βρέξῃ τὰ χείλη του τὰ φλογισμένα μὲ λίγο ξύδι.

Τὸ μαστίγωμα γινότανε δυὸ φορὲς τὴν βδομάδα. Μετὰ παρουσιάστηκε ὁ ἴδιος Τοῦρκος. Σὰν φάντασμα στάθηκε στὴν πόρτα. Ἕνα φάντασμα ποὺ γύρευε νὰ πάρῃ τὴν πίστι καὶ τὴν ψυχὴ ἑνὸς ἀνθρώπου καὶ νὰ πετάξῃ στὰ ὄρνια τὸ κορμί του καὶ στὴν αἰώνια καταφρόνια τὄνομά του.

Ὁ Μεθώνης βρῆκε φωνὴ καὶ τοῦ μίλησε.

—Πέστε στὸν Ἰμπραὴμ πὼς δὲν προσκυνάω. Ραβδίστε με, σουβλίστε με. Κάνετε ὅ,τι θέλετε τὸ κορμί μου. Ἡ ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμά μου θὰ μείνουν ἀμόλευτα καὶ θ' ἀνήκουν πάντα στὶς δυὸ δυνάμεις ποὺ θὰ κυβερνᾶνε.

Μῆνες κράτησε ἡ ζωὴ αὐτή. Ὁ Τοῦρκος ἀπόκαμε, βαρέθηκε νὰ κάνη ἐπισκέψεις καὶ νὰ δέχεται ἀρνητικὲς καὶ ταπεινωτικὲς ἀπαντήσεις. Σὲ μιὰ στιγμὴ σκέφθηκε νὰ τὸν θανατώσῃ ἀμέσως αὐτὸν τὸν διαβολεμένο Δεσπότη. Μὰ δὲν εἶχε ἐντολὴ γιὰ ζήτημα τέτοιο ἀπὸ τὸ Στρατάρχη καὶ φοβήθηκε τὴν ὀργή του.

Ἀλλὰ καὶ δὲν ἤτανε μακριὰ ὁ θάνατος γιὰ τὸν Μεθώνης. Ἀπὸ τὸ ξάγναντο φαινόταν ἡ μορφή του. Ὁ Δεσπότης τὸν ἔβλεπε ποὺ ἀργὰ ἀργὰ πορευότανε πρὸς αὐτόν. Τὸ χινόπωρο γίνηκε πιὸ ὑγρὸ τὸ καμαράκι. Ἥλιος δὲν ἔμπαινε μέσα γιὰ νὰ στεγνώσῃ τὴ μούχλα. Τότε τὸν ἔπιασε ἡ χολέρα. Καὶ μὲ αὐτὴ συνεχίστηκε τὸ μαρτύριο. Τὸ κορμί του ἦταν τώρα ἀναγκασμένο νὰ ἀντιμετωπίσῃ κι' ἄλλο ἐχθρό. Ἀπὸ κάτου ἡ θάλασσα ἄρχιζε ν' ἀγριεύῃ καὶ νὰ κτυπᾷ μὲ ὁρμὴ τὰ κύματά της τὸ κάστρο. Λὲς κι' ἤθελε ν' ἁρπάξῃ τὸν πολύτιμο θησαυρὸ ποὺ κρύβαν τὰ σπλάχνα του. Κάθε μέρα ὅλο καὶ χειροτέρευε. Στὶς 22 τοῦ Ὀκτώβρη κάλεσε ὁ Μεθώνης τὸν ἀξιωματικό. Πρόθυμα ἔτρεξε κεῖνος. Νόμισε πὼς ἔφτασε πιὰ ἡ χαρούμενη ὥρα τοῦ προσκυνήματος. Θ' ἀνάγγελνε τώρα στὸ Στρατάρχη του τὸ ὡραῖο χαμπέρι. Καὶ κάτι θἄπαιρνε κι' αὐτὸς ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐκδούλευσι... μερικὰ γαλόνια, μιὰ ξεχωριστὴ εὔνοια. Γελαστὰ μπῆκε τούτη τὴ φορά. Καὶ ζύγωσε κοντὰ στὸ Δεσπότη. Μὰ ὄχι ὅπως πρῶτα σὰν θανατικὸ φάντασμα, μὰ σὰ σύμμαχος καὶ σὰ φίλος.

— Παύουνε πιὰ τὰ βάσανα Δέσποτα. Σπολλάτη πιά.

— Καὶ βέβαια, εἶπε πικρὰ ὁ Μεθώνης.

Ὁ Τοῦρκος τοῦ ζήτησε συγγνώμην, γιατὶ τὸ σκληρὸ καθῆκον τὸν εἶχε ἀναγκάσει νὰ φερθῇ ἔτσι καὶ νὰ τοῦ ματώσῃ τόσες φορὲς τὸ κορμὶ καὶ τὴν ψυχή.

—Ὄχι διώρθωσε ὁ Μεθώνης. Μονάχα τὸ κορμί.

Ὁ Τοῦρκος δαγκώθηκε. Ὁ Μεθώνης κατάλαβε καὶ συνέχισε. Καὶ τόνισε στὸν Τοῦρκο πὼς στὰ σοβαρὰ γλύτωνε τούτη τὴ φορά. Καὶ γιὰ χάρι στερνὴ ζήτησε νὰ δῇ γιὰ λίγες ὧρες τὸν ἀδερφό του.

Ὁ Τοῦρκος σκέφθηκε. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ εἶχε μπῆ κεῖ μέσα σὰ φίλος. Καὶ τέτοιος ἔπρεπε νὰ φύγῃ. Ἔτσι ἄφησε τ' ἀδέρφια ν' ἀνταμώσουν...

Σπαραχτικὴ ἤτανε ἡ συνάντησί τους. Στὴν ἀγκαλιὰ χύθηκε ὁ μικρὸς τοῦ Δεσπότη. Ἀλλά, θεέ μου, πόσο τὸν εὕρισκε ἀλλαγμένον. Ποῦ πῆγε κεῖνο τὸ κορμί, τὸ ψηλὸ καὶ τὸ καλοδεμένο. Γιατὶ ὁ Δεσπότης αὐτὸς τῆς Μεθώνης εἶχε καὶ τὸ χάρισμα τῆς ὠμορφιᾶς. Ὁ Θανάσης Γρηγοριάδης, ποὖχε συγγένεια καὶ φιλία μαζί του, μᾶς δίνει στὶς ἱστορικές του ἀλήθειες τὸ πορτραῖτο του.

«Ἦτο ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, εὐειδής, ἔχων ὀφθαλμοὺς κυανοῦς, ὡραίους καὶ πλήρεις γλυκύτητος, τὴν κώμην εἶχε ξανθόχρουν μακρὰν βοστρυχώδη, γενειάδα μακράν, καὶ μύστακα καλύπτοντα χείλη ρόδινα, ἅτινα μειδιῶντα ἄφηναν νὰ διαφαίνεται σειρὰ ὀδόντων ὡς μαργαριτῶν. Εἶχε φωνὴν γλυκεῖαν καὶ ἐναρμόνιον, μεγαλοπρεπὲς μὲν ἀλλὰ ἀρειμάνιον τὸ βάδισμα»

Δυὸ ὧρες ἄφησε ὁ Τοῦρκος τ' ἀδέλφια ἀντάμα. Δυὸ ὧρες ποὺ φάνηκαν καὶ στοὺς δυό τους γιὰ δευτερόλεπτα. Εἶπε ὁ Δεσπότης στὸν ἀδελφό του τὶς ἐπιθυμίες του, τοῦ μολόγησε τὰ μαρτύρια. Κι' ὁ ἕνας ἄνοιξε τὴν ψυχή του στὸν ἄλλον.

Ἀλλὰ νὰ ποὺ σὲ λίγο ἔφτανε ἡ ὥρα τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Φιληθήκανε καὶ δάκρυα καυτὰ τρέξανε ἀπὸ τὰ μάτια τους. Μὲ συντριβὴ ἄφηκε ὁ μικρὸς τὸ μεγάλο ἀδερφό. Μὲ συνείδησι καθαρὴ κι' ἀναπαυμένη ἄφηκε ὁ μεγάλος τὸ μικρὸ καὶ μαζί του ὁλάκερο τὸν κόσμο. Σὰν ἄνθρωπος ποὺ ἔχει κάμει τὸ χρέος του ἀπέναντι τῆς πατρίδας καὶ τῆς θρησκείας. Βαριὰ κλείστηκε ξανὰ ἡ πόρτα καὶ ὁ Δεσπότης ἔμεινε πάλι μόνος. Σὲ λίγο κάποιος ἄλλος ἐπισκέπτης θὰ τοῦ 'ρχότανε. Ἑτοιμάσθηκε νὰ τὸν δεχτῇ. Δύναμι βρῆκε καὶ προσευχήθηκε. Καὶ μετὰ τίποτα... Στὴν προσευχὴ πάνου τοῦ ἔφυγε ἡ ψυχή του. Τὸ πτῶμα ἄψυχο ἔπεσε στὰ βρωμερὰ σκεπάσματα. Καὶ μὲ μιᾶς ἡ θανατικὴ πανάδα ἁπλώθηκε στὴ μορφή του. Ψυχὴ καὶ πνεῦμα εἴχανε φτερουγίσει. Καὶ μοναχὰ τὰ δόντια του μένανε ἀκόμα στὶς θέσεις τους. Οἱ κόψες τους σὰ σπαθιὰ μοιάζανε. Σὰ σπαθιὰ τροχισμένα, ποὺ γύρευαν νὰ λιανίσουν τὸ μεγάλο θεριὸ ποὺ ὠνομάζονταν Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία. Ἆ! πόσο ἀπειλητικὰ καὶ πόσο ἐκδικητικὰ φαινόντανε τούτη τὴ φορά... Τὸ ἀπόγευμα ποὺ μπῆκε ὁ δεσμοφύλακας γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν τιποτένια τροφή, τὸν βρῆκε πεθαμένο. Τὸ πτῶμά του δὲ θάφτηκε. Τῶν χολεριασμένων καὶ τῶν Δεσποτάδων δὲν θαβόντουσαν τότε τὰ πτώματα. Τὰ πέταγαν στὴ θάλασσα. Ἡ θάλασσα λοιπὸν θὰ γινότανε τώρα ὁ τάφος τοῦ Μεθώνης. Ἀπὸ μέρες πολλὲς κείνη τὸν καρτέραγε. Μὲ τὰ γαλάζια νερά της, ἤθελε νὰ καθαρίσῃ τὸ κορμί του. Τὸ δειλινὸ τῆς ἴδιας μέρας τὸν πέταξαν. Ἀπὸ τὸ μοναδικὸ παραθυράκι τῆς φυλακῆς παρηκολούθησαν οἱ ἄλλοι αἰχμάλωτοι τὸ πέταμα τοῦ λείψανου στὴ θάλασσα. Δάκρυα χύσανε πολλά, εὐχὲς ψιθυρίσανε καὶ ὅρκους πολλοὺς κάνανε. Ἀπὸ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 544)

Πέστε στὸν Ἰμπραὴμ πὼς δὲν προσκυνάω!

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην: Ἄνθρωπός τις ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. Καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδισα ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν εἶπε· κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς εἶπε· κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας. Καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ· ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα. Ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

Διδακτικωτάτη εἰς τοὺς χριστιανοὺς εἶναι καὶ ἡ ἔναντι παραβολὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὰ τάλαντα ποὺ ἐμοίρασεν ὁ Κύριος εἰς τοὺς δούλους του ἀντιπροσωπεύουν μεγάλην ἀξίαν χρημάτων. Μὲ αὐτὰ δὲ παραβάλλει ὁ Θεάνθρωπος τὰς δωρεὰς καὶ τὰ ἄπειρα ἀγαθὰ ποὺ μᾶς παρέχει ὁ Θεός. Τὰ χαρίσματα αὐτὰ τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἔχουν ἀξίαν ἀνυπολόγιστον. Ἀλλὰ διὰ ποῖον λόγον μᾶς τὰ δίδει; Καὶ αὐτὸ ἡ παραβολὴ τῶν ταλάντων μᾶς τὸ λέγει. Ὅπως οἱ δοῦλοι τῆς παραβολῆς εἶχαν ὑποχρέωσιν νὰ κάμουν καλὴν χρῆσιν τῶν χρημάτων ποὺ τοὺς ἔδωσεν ὁ Κύριός των, ἔτσι καὶ ἡμεῖς ἔχομεν καθῆκον νὰ χρησιμοποιοῦμεν τὰ ἄπειρα ἀγαθὰ ποὺ μᾶς δίδει ὁ Θεὸς ὄχι μόνον διὰ τὴν παροῦσαν ζωήν μας ποὺ εἶναι πρόσκαιρος, ἀλλὰ νὰ ἔχωμεν αὐτὰ ὡς ἐφόδια καὶ μέσα πολύτιμα ὅπως ἀποκτήσωμεν τὴν αἰώνιον ζωήν. Δηλαδὴ τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ νὰ τὰ διαθέτωμεν καὶ ἡμεῖς πλουσιοπάροχα διὰ νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὸν πλησίον μας. Ἂς μιμηθῶμεν τοὺς δύο πρώτους δούλους τῆς ἔναντι περικοπῆς τοῦ Εὐαγγελίου ποὺ μὲ τὴν ἐργασίαν καὶ τὸν κόπον τους ἐδιπλασίασαν τὰ χρήματα ποὺ τοὺς ἔδωσεν ὁ Κύριός των, καὶ ὄχι τὸν τρίτον ὁ ὁποῖος ἔδειξε διαγωγὴν κακὴν καὶ ὄχι μόνον δὲν ἔκαμε καλὴν χρῆσιν τῶν χρημάτων ποὺ τοῦ ἐδόθησαν ἀλλὰ καὶ ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ τὸν κύριόν του ὑπεύθυνον τῆς ὀκνηρίας καὶ ἀδιαφορίας του.

Πῶς ἐδέχθη ὁ Κύριος τοὺς δούλους του ὅταν ἐπέστρεψε; Τοὺς μὲν δύο πρώτους τοὺς ἐπήνεσε καὶ τοὺς ἐτίμησε διότι ἐφάνησαν φιλόπονοι καὶ δραστήριοι, τὸν δὲ τρίτον τὸν ἐτιμώρησε μὲ τιμωρίαν αὐστηρὰν διὰ τὴν ὀκνηρίαν καὶ ἀδιαφορίαν του. Τὸ ἴδιον ἀκριβῶς θὰ συμβῇ καὶ εἰς ὅλους ἡμᾶς ὅταν παρουσιασθῶμεν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου μας διὰ νὰ μᾶς κρίνῃ. Ἕκαστος ἀναλόγως τῶν πράξεών του ἢ θὰ ἐπαινεθῇ καὶ θὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν ἁγίων εἰς τὸν Παράδεισον, ἢ θὰ τιμωρηθῇ ριπτόμενος εἰς τὴν Κόλασιν ἐξ αἰτίας τῶν κακῶν του ἐπὶ τῆς γῆς πράξεων.

Δι' αὐτὸ ἔχοντες τὴν παραβολὴν τῶν ταλάντων ὑπ' ὄψιν μας καθ' ὅλην μας τὴν ζωήν, ἂς προσέχωμεν πῶς διαχειριζόμεθα τὰ ἀγαθὰ ποὺ μᾶς ἐδόθησαν καὶ ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι θὰ δώσωμεν λόγον εἰς τὸν θεὸν κάποτε. Ἂς μὴ ἀποδειχθῶμεν τότε κακοὶ διαχειρισταὶ καὶ καταχρασταὶ τῶν χαρισμάτων ποὺ μᾶς ἐδόθησαν ἄφθονα. Τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ ἂς τὰ δίδωμεν μὲ ὅλη μας τὴν καρδιὰ εἰς τὸν πλησίον μας. Ἂς τὰ διαχειριζώμεθα σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τότε μόνον θὰ ἀξιωθῶμεν νὰ ἀκούσωμεν ὅ,τι εἶπεν ὁ Κύριος εἰς τοὺς πιστοὺς ὑπηρέτας τῆς παραβολῆς: «Εὖγε δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ... εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου».

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΑΙ

Τρία μεγάλα καὶ δοξασμένα παιδιά τους προβάλλουν ἡ Πατρίδα κι' ἡ Ἐκκλησία τὶς μέρες αὐτὲς γιὰ παραδείγματα σὲ ὅλη τὴ σπουδάζουσα νεολαία μας. Τοὺς τρεῖς μεγάλους Ἱεράρχας. Ἑορτὴ τῶν γραμμάτων, ἑορτὴ τῆς παιδείας, σχολικὴ ἑορτή, ὀνομάζεται ἡ ἑορτὴ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν. Καὶ δὲ μποροῦσε νὰ γίνῃ πιὸ πετυχημένη ἐκλογή. Εἶναι βέβαιο πὼς περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον οἱ τρεῖς αὐτοὶ μεγάλοι Ἕλληνες Ἱεράρχαι, ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος κι' ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, μποροῦν καὶ σήμερα καὶ πάντοτε νὰ χρησιμεύουν σὰν ὑποδείγματα στὶς νέες γενεές. Περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον μπόρεσαν αὐτοὶ νὰ συνδυάσουν μέσ' στὴν ψυχὴ καὶ στὴν προσωπικότητά τους τὴν ὑπέρλαμπρη χριστιανικὴ ἀρετὴ μὲ τὴ βαθειὰ ἑλληνικὴ σοφία. Κι' ἐδίδαξαν μὲ τὸ παράδειγμά τους πόσο θαυμαστὸ καὶ πόσο εὐεργετικὸ γιὰ τὶς κοινωνίες εἶναι νὰ συνεργάζεται ἡ σοφία μὲ τὴν ἀρετή, νὰ δυνδυάζεται ἡ γνῶσις μὲ τὴν πίστι καὶ νὰ συμβαδίζῃ ἡ καλλιέργεια τοῦ νοῦ μὲ τὸν ἐξευγενισμὸ τῆς καρδιᾶς.

Ἔζησαν κι' οἱ τρεῖς τὴν ἴδια ἐποχή. Ὁ Γρηγόριος γεννήθηκε τὸ 329 μ. Χ., ὁ Βασίλειος τὸ 330, ὁ Χρυσόστομος τὸ 345. Ἦταν κι' οἱ τρεῖς παιδιὰ οἰκογενειῶν χριστιανικῶν κι' ἀνατράφηκαν ἀπὸ μικροὶ μὲ τὸ ἄδολο γάλα τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Ἐμορφώθηκαν στὶς περιφημότερες Σχολὲς τῆς ἐποχῆς τους. Ὁ Γρηγόριος ἐσπούδασε στὴν Ναζιανζό, στὴν Καισάρεια τῆς Καππαδοκίας, στὴν Καισάρεια τῆς Παλαιστίνης, στὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ στὰς Ἀθήνας. Ὁ Βασίλειος στὴν Καισάρεια τῆς Καππαδοκίας, στὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ στὰς Ἀθήνας, συμφοιτητὴς κι' ἀχώριστος φίλος μὲ τὸν Γρηγόριο. Ὁ Ἰωάννης στὴν πρωτεύουσα τῆς Συρίας τὴν Ἀντιόχεια, ποὺ ἦταν τότε μεγάλο κέντρο παιδείας κι' ἐπιστημῶν καὶ γι' αὐτὸ τῆς εἶχαν δώσει τὸ τιμητικὸ ὄνομα «Συριάδες Ἀθῆναι».

Ἂν ὅμως ἡ μόρφωσις ποὺ ἐπῆραν ἦταν τόσο πλατειὰ καὶ βαθειά, παράλληλα κι' οἱ τρεῖς τους ἦταν προικισμένοι μὲ διανοητικὰ καὶ πνευματικὰ χαρίσματα σπάνια, χωρὶς τὰ ὁποῖα, βέβαια, ἡ μόρφωσις μονάχη δὲ μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ ἀριστουργήματα. Ἔτσι ἀνεδείχθησαν κι' οἱ τρεῖς ὑπέροχοι συγγραφεῖς, φυσιογνωμίες μέσα στὴν παγκόσμιο γραμματολογία. Ἀφωσιωμένοι στὴν ὑπηρεσία τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, ἀνεδείχθησαν ὑπέρλαμπροι ἀγωνισταὶ τῆς πίστεως, «μέγιστοι φωστῆρες τῆς τρισηλίου θεότητος» καθὼς ψάλλει ὁ ὑμνογράφος τῆς Ἐκκλησίας, φωστῆρες ποὺ ἐσκόρπισαν πλούσιες τὶς ἀκτῖνες τοῦ χριστιανικοῦ φωτὸς κι' ἐφώτισαν κι' «ἐπύρσευσαν» ὅλο τὸν κόσμο μὲ τῆς ἀληθινῆς θεογνωσίας τὸ δόγματα καὶ τὰ διδάγματα. Ἀθάνατα μένουν τὰ σοφὰ των συγγράμματα, οἱ θεολογικὲς καὶ φιλοσοφικές τους ἐργασίες, οἱ ἐμπνευσμένοι λόγοι των μέσα στοὺς ὁποίους ἑρμηνεύονται τὰ βαθιὰ νοήματα τῆς Ἁγίας Γραφῆς, κι' ἀναπτύσσονται μὲ τρόπο μοναδικὸ ὅλα τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἠθικὰ ζητήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὸν ἄνθρωπο. Γι' αὐτὸ καὶ σήμερα, ὕστερα ἀπὸ δεκαπέντε αἰῶνες, τὰ συγγράμματά τους εἶναι περιζήτητα, κυκλοφοροῦν μεταφρασμένα σ' ὅλες τὶς γλῶσσες τοῦ πολιτισμένου κόσμου, κι' ἐξακολουθοῦν πάντα ν' ἀποτελοῦν ἐντρύφημα καὶ πνευματικὴν ἀπόλαυσι τῶν ἀναρίθμητων ἀναγνωστῶν των.

Μὰ οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι δὲν εἶναι μόνον μεγάλοι συγγραφεῖς, εἶναι καὶ ἀνυπέρβλητοι ρήτορες. Εἶχαν τὴ δύναμι νὰ μπαίνουν στὰ κατάβαθα τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, νὰ νοιώθουν τὶς πνευματικὲς καὶ ἠθικὲς ἀνάγκες της, κι' ἤξεραν ἀκόμη τὸ μυστικὸ νὰ συγκινοῦν, νὰ διδάσκουν, νὰ ἑλκύουν, νὰ ὠφελοῦν, νὰ σώζουν. Μὲ μιὰ γλῶσσα ζωντανὴ καὶ συναρπαστική, μὲ εἰκόνες καὶ περιγραφὲς καὶ μεταφορὲς τεχνικώτατες, μὲ εὐγλωττία καταπληκτική, μὲ φωτιὰ πίστεως καὶ ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἐσκλάβωναν κυριολεκτικῶς τὰ πολυπληθῆ ἀκροατήριά τους, καὶ πολλὲς φορὲς τὰ συνήρπαζαν σὲ τέτοιο βαθμό, ὥστε αὐτὰ λησμονῶντας πὼς βρίσκονται μέσα στὸ ναό, ξεσποῦσαν σὲ χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγές.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο ἔκαμαν ἀγαπητὴ κι' ἀξέχαστη τὴ μνήμη τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, εἶναι ἡ μεγάλη, ἡ ἀληθινὰ χριστιανικὴ κι' εὐαγγελικὴ ἀρετή τους. Ἂν μὲ τὰ συγγράμματά τους ἀνεδείχθηκαν ὑποδείγματα συγγραφέων, ἡ ἀρετή των τοὺς ἐξύψωσε σὲ ὑποδείγματα ἀνθρώπων, σὲ πρότυπα Χριστιανῶν. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ κι' ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ τοὺς ἀνέβασαν σὲ θρόνους μεγάλους καὶ δοξασμένους. Ὁ Βασίλειος ἔγινεν Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Καισαρείας ποὺ ἦταν πρωτεύουσα μιᾶς ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες ἀνατολικὲς χῶρες τῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ Γρηγόριος κι' ὁ Χρυσόστομος ἐδόξασαν τὸν θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Πιστοὶ στὴν ὑψηλή τους ἀποστολή, ἀφωσιωμένοι στὸ ἱερὸ καὶ θεῖό τους ἔργο, ἦταν οἱ πρόμαχοι τῆς πίστεως, οἱ διδάσκαλοι κι' οἱ ὁδηγοὶ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ἀληθινοὶ ποιμένες, ἄγρυπνοι φρουροὶ τῆς Ἐκκλησίας, εὐεργέτες καὶ προστάτες τῶν πονεμένων καὶ τῶν πασχόντων, ἄγγελοι παρηγοριᾶς τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν ἀπροστατεύτων, ἀφιλοχρήματοι κι' ἀφιλάργυροι σὲ βαθμὸ θαυμαστό, ἀδάμαστοι κι' ἀλύγιστοι μπροστὰ στοὺς κινδύνους καὶ στὶς ἀπειλὲς ἀπίστων ἀρχόντων, πρόθυμοι πάντα νὰ χύσουν τὸ αἷμα καὶ νὰ προσφέρουν τὴ θυσία τῆς ζωῆς τους γιὰ τὴν πίστι τοῦ Χριστοῦ.

Α. Ι. ΓΚΙΑΛΑΣ

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ

Ο Νικολὸς εἶχεν ἔρθει στὴν πολιτεία ἀπὸ τὸ μακρινὸ χωριό του τὸν καιρὸ τοῦ τρύγου. Χωμένος μέσα στὰ ντρίλινα βρακιά του, δυὸ σπιθαμὲς ὅλος, εἶχε ζώσει στὴ μέση του τὸ πέτσινο λουρὶ μὲ τὸ μαχαῖρι του — τὸ μικρούτσικο μαχαιράκι, — ποὺ μὲ τοῦτο θὰ τρυγοῦσε κι' αὐτὸς σταφύλια μὲ τὸν πατέρα του μαζὶ καὶ τὴ μάνα του. Σὰ μιλοῦσαν οἱ ἄλλοι τέντωνε τὸ μπόγι του, ἄνοιγε τὰ ματούδια του σὰ μύγδαλα, θαρρεῖς δυὸ μαῦρες χάντρες στὴ μέση τοῦ προσώπου του, ζάρωνε τὸ προσωπάκι του μὲ τὰ φουσκωμένα μῆλα, μὲ τὴν πλατσουδερὴ μύτη, κι' ἔβλεπε, ἔχοντας τὰ χέρια στὶς τσέπες του.

Θύμωνε μὲ τὴ μάνα του, ποὺ τοῦ ξεφώνιζε νὰ βάνη τὰ μυτερὰ τσαρούχια του ἢ νὰ σταθῇ στὸν παπᾶ νὰ τὸν φωτίση πρωτομηνιά: μῆνα Ὀχτώβρη, πάνω στὸν τρύγο. — Δὲ θέλω γὼ τέτοια, ἀπαντοῦσε καὶ γλιστροῦσε σὰ χέλι.

Ὁ Νικολὸς ἦταν μιὰ σπιθαμή, μὰ τρυγοῦσε ἴσια μὲ τοὺς μεγάλους. Πῆρε τούτη τὴ φορὰ καὶ μισθό. Κι ἀφοῦ καλόφαγε ἕνα μῆνα καὶ ρούφηξε καὶ κρασὶ τσουχτερὸ καὶ τραγούδησε καὶ χόρεψε πηδηχτὰ στῆς γκάϊντας τὰ ρυθμικὰ κλαψίματα, ἀποχαιρετῶντας πιὰ τοὺς δικούς του, ἔμεινε στὴν πολιτεία. Τοὺς ξεπροβόδησε ὡς τὴν ἄκρη τῆς πολιτείας, ποὺ ἄρχιζε ὁ δρόμος τοῦ μακρινοῦ του χωριοῦ, ποὺ σκορφάλωνε στὴν πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ, καὶ σκούπισε τὰ μάτια του ὑγρὰ ἀπὸ τὸ κλάμα, καὶ κάρφωσε τὸ μάτι του πίσω ἀπὸ τοὺς δικούς του, ποὺ χαθήκανε σὲ λίγο στὸ βάθος τοῦ δρόμου. Ἔγινε δουλευτὴς στὸ μεγάλο ζωέμπορο μὲ τὰ παχιὰ μουστάκια καὶ μὲ τὸ δασὺ στῆθος χειμῶνα καιρὸ καὶ μὲ τὰ μανίκια τῆς πατατούκας του κρεμασμένα ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ, καὶ προσπαθοῦσε νὰ μάθῃ δουλειὲς καὶ γράμματα.

Ἔτσι ὁ Νικολὸς πήγαινε στὸ σκολειὸ καὶ μάθαινε γράμματα καὶ δουλειές. Τώρα μιλοῦσε λεύτερα καὶ ἤξερε ν' ἀφηγιέται μακρόσυρτα παραμύθια στὰ παιδιά, ποὺ κάποτε τὸν θύμωναν ἢ τὸν πείραζαν καὶ τὸν ἔδερναν! — Χωριάτη, ἔ, Χωριάτη!

— Γὼ δὲν εἶμαι χωριάτης, φώναζε πεισματάρικα κλαίγοντας λυπητερὰ καὶ μὲ παράπονο μεγάλο, καὶ μὲ χονδρὰ δάκρυα στὰ μάτια, τὴν ὥρα ποὺ τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς του τὸν ἔχωναν ζωσμένο στὴ γωνιὰ τῶν δύο τοίχων τοῦ σπιτιοῦ — ἄλλοι μικροὶ σατανάδες — καὶ σὰν ἑβραῖο τὸν παίδευαν νὰ μολογήσῃ πὼς εἶναι χωριάτης.

— Γὼ δὲν εἶμαι χωριάτης, βροντοφωνοῦσε πεισματικά, κοκκίνιζε καὶ ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα.

* * *

Ὁ Νικολὸς φορεῖ τώρα στενὸ πανταλόνι καὶ μακρὺ ὡς κάτω. Πέταξε τὰ μάλλινά του ποτούρια, ποὺ τοῦ ὕφαινε ἡ μάνα του τὸ Δοξανιὼ καὶ τοῦ ἱστόρησε μὲ δαχτάνι μαῦρο ὁ ἀμπατζῆς τοῦ χωριοῦ. Φορεῖ παπούτσια τώρα — τὰ ὑστερνά του τσαρούχια κρέμουνται ἀπὸ τὴν κληματαριὰ γιὰ θύμησι — φορεῖ καὶ σκουφὶ στὴν κορυφὴ τοῦ μογγόλικου κεφαλιοῦ του. Εἶναι παραγυιός, ποὺ φροντίζει γιὰ τὸ στάβλο τοῦ σπιτιοῦ, γιὰ τἄχυρα, γιὰ τὸ γαϊδούρι, γιὰ τὰ γελάδια. Παίζει μὲ τὸ μεγάλο ἄσπρο σκυλὶ τῆς στάνης, τὸ Μοῦργο, καὶ παλεύει μαζί του, ὅπως θὰ πάλευε μ' ἕνα παιδὶ ἄλλο, σέρνει τὸ γέρικο γάϊδαρο καὶ πάει νὰ τὸν ποτίσῃ στὸ μεγάλο πηγάδι τῆς αὐλῆς, παστρεύει τὸ στάβλο, κι' ὁδηγᾶ κάθε πρωὶ τὰ γελάδια στὴν ἀγελαριά.

Τοὺς δικούς του δὲν τοὺς ξανάειδε, οὔτε καὶ τοὺς θυμᾶται ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ τρύγου. — Νικολό, θὰ ξαναπᾶς στὸ χωριό σου; τὸν ρωτοῦν. Τοὺς ἀπαντᾶ: Δὲ θὰ πάω, δὲν ἔχω δουλειὰ κεῖ.

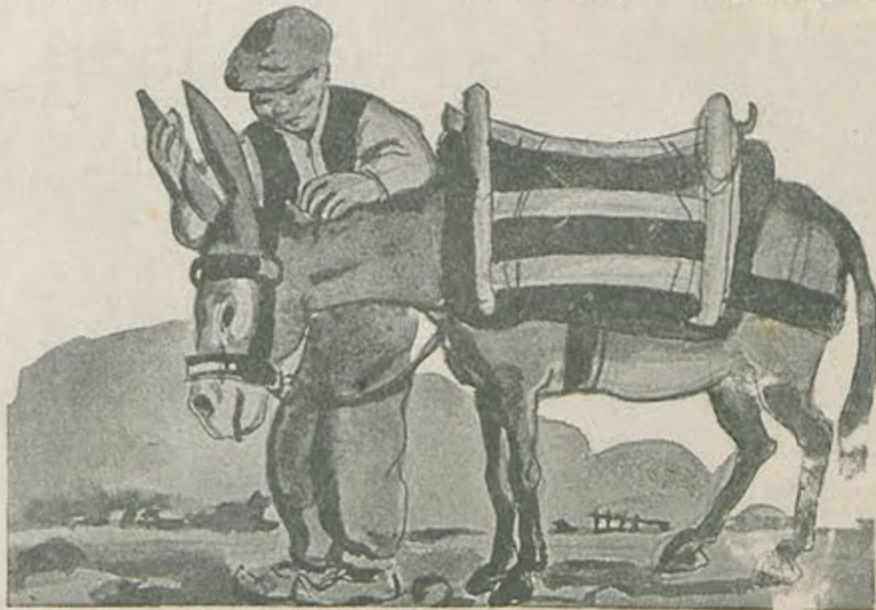
Στ' ἀχούρι, ποὺ κοιμᾶται κι' ὁ ἴδιος σ' ἕνα κρεββάτι φτιαγμένο ψηλὰ μὲ ξύλα ἀπελέκητα καὶ στρῶμα μὲ ἄχυρα, ζῇ κι' ἀναπνέει μαζί του κι' ὁ γάϊδαρος. Εἶναι τὸ ὑπομονητικό, τὸ λιτό, τὸ καλόβολο γαϊδούρι, ποὺ δύσκολα τώρα πιὰ τὸν πηγαίνει στ' ἀμπέλι καβάλλα, ποὺ μὲ κόπο τὸν φέρνει στὸ ποτάμι ἢ τὸν ἀκολουθεῖ στὶς ἀνοιξιάτικες ἐκδρομές, στὸ δούλεμα τῶν ἀμπελιῶν. Ἀπὸ ἕνα χρόνο καὶ τώρα ἡ ζωή του στέκεται στὰ χέρια τοῦ Νικολοῦ. Σὲ τοῦτον ἀνέθεσε τ' ἀφεντικό του νὰ τὸν κυττάζῃ, νὰ τὸν ποτίζῃ καὶ γέρικον ἔτσι νὰ τὸν συμπονᾶ, δίνοντάς του λίγο ἄχυρο, λίγο σανό, λίγο κριθάρι κάποτε, ποὺ πάντα βρίσκεται γιὰ δαῦτον. — Καλὰ νὰ μοῦ τὸν κυττᾶς Νικολό, τοῦ συχνολέγει τ' ἀφεντικό του.

Ὁ Νικολὸς ὁ Μόγγολος, — ἔτσι τὸν βγάλαν τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς, γιὰ τὰ φουσκωμένα μῆλα τοῦ προσώπου του, τὴν πλατσουδερή του μύτη καὶ τὰ μυγδαλένια μάτια του — παίρνοντάς τον κάθε πρωὶ δεμένον μ' ἕνα σκοινὶ περασμένο ἀπ' τὸ λαιμό του, τὸν πηγαίνει στὰ γειτονικὰ λειβάδια, ὅπου παχὺ γρασίδι ἀνθεῖ καὶ πρασινίζει καὶ καρφώνοντας τὸ χοντρὸ παλοῦκι μὲ τὸ μακρὺ σχοινὶ τὸν ἀφίνει, χαϊδεύοντας τὰ μακρυά του αὐτιά, νὰ βοσκήσῃ, νὰ ζήσῃ τὴ μέρα του. Τοῦτος πηγαίνει στὸ σκολειό.

Στὰ χαϊδέματα τ' ἀνοιξιάτικου ἥλιου, στὴν ἀπόλαυσι πλούσιου γρασιδιοῦ, περνᾶ τὰ γερατειά του τὸ γαϊδούρι, γυρίζοντας συλλογισμένο πρὸς τὰ περασμένα! Δὲν ἔχει τώρα παλληκαρωσύνες. Τὰ γέρικά του δόντια μὲ κούρασι μασοῦν τὸ τρυφερὸ χορτάρι, καὶ ἡ ράχι του δύσκολα ἀντέχει στὸ βαρὺ σαμάρι του. Καὶ στὴ μοναξιά του μὲ ὑγρὰ καὶ τσιμπλιάρικα μάτια, μιὰ δαγκάνει τὸ γρασίδι καὶ μιὰ σηκώνει τὸ κουρασμένο του γέρικο κεφάλι, γυρίζοντας πλάγια νὰ δῇ κάποτε ἕναν περαστικὸ διαβάτη. Κάθεται καὶ κάποτε, γιατὶ τὰ γέρικά του πόδια δὲν τὸν ὑπακοῦνε. Μασᾶ κι' ὀνειρεύεται ὁ φτωχός. Ὅλη ἡ ζωὴ κατεβατὸ - κατεβατὸ περνᾶ μπρὸς ἀπ' τὰ μάτια του καὶ σβήνει σὰν ἴσκιος, σὰν ἀχνὸς καὶ χάνεται.

Τὸ κατάβραδο ὁ Νικολὸς γυρίζοντας ἀπὸ τὸ σκολειό, ὅπου μαθαίνει γράμματα σπουδαῖα — γράμματα σπουδάματα τοῦ Θεοῦ τὰ πράματα — καὶ κάνοντας ὅλες τὶς δουλειές του, ποὺ τὶς ἔμαθε ἀπόξω κι' ἀνακατωτά, πηλαλᾶ μὲ μιὰ βίτσα στὸ χέρι, σὰ ζαρκάδι, καὶ λύνοντάς τον, τὸν σέρνει μὲ τὸ σκοινὶ κατὰ τὸν ἀνήφορο στὸ παχνί του, ἀφοῦ πρῶτα τὸν ὁδηγεῖ ἴσια στὴ γούρνα τοῦ μεγάλου πηγαδιοῦ τῆς αὐλῆς νὰ τὸν ξεδιψάσῃ.

Ὁ Νικολὸς τὸν ἀγαπᾶ καὶ τὸν λυπᾶται δίχως νὰ βαρυγκομᾶ πίσω του μέσα στὸ στάβλο, ὅταν τοῦ δίνῃ τὴ θροφή του, ἢ ὅταν τὸν ποτίζῃ. Μόνο συχνὰ ἀναρωτιέται καὶ λέγει: — Γιατὶ ζῇς κακομοίρη μου; Ἀχρείαστος πιὰ

Ἀναρωτιώταν κι' ἔλεγε: Γιατὶ ζῇς κακομοίρη μου;

εἶσαι, τί τὴν θέλεις τὴ ζωή; Καὶ στέκεται πολλὲς φορὲς καὶ τὸν κυττᾶ στὰ μάτια μετανοιωμένος γιὰ τὰ βαριά του λόγια καὶ τὶς ἄδικες σκέψεις ποὺ κάνει μὲ τὸ παιδικό του μυαλό. Κι' ὁ γάϊδαρος βλέποντάς τον δακρυσμένος κατάματα θαρρεῖς καὶ θέλει ν' ἀπαντήση στὴ σκέψι του: — Ναί, ἀχρείαστος, μὰ νἄξερες τόσα χρόνια τί πρόσφερα γὼ δῶ μέσα! Γιὰ ρώτα νὰ μάθης, παιδὶ ἄμυαλο, τί ἤμουνα γώ! Κι' ἂν εἶχα γλῶσσα κι' ὁμιλία θἄκουγες τὴν ἱστορία μου γιὰ ν' ἀπορήσης!

Ἔτσι λίγο - λίγο μεταξύ τους μεγαλώνει μιὰ ἀγάπη, μιὰ συμπόνια καὶ συμπάθεια πολὺ μεγάλη. Καὶ μπαινοβγαίνοντας ὁ Νικολὸς μέσα στὸ στάβλο καὶ βλέποντάς τον νὰ στέκεται ἀκούνητος καὶ συλλογισμένος, τὸν λυπᾶται καὶ τοῦ χαρίζει λόγια χαϊδευτικὰ καὶ τοῦ ἀγκαλιάζει τὸ λαιμὸ καὶ τὸ κεφάλι. Λυγίζουν τὰ πόδια του ἀπὸ χαρά, τὰ μάτια του ἀνοιγοκλειοῦν ἀπὸ τὸ χάδι καὶ μὲ τὶς ἄκρες τῶν ματιῶν του τὸν χαϊδεύει κι' αὐτὸς γιὰ τ' ἀστεῖα του ποὺ τοῦ κάνει! — Παλιόπαιδο, σὰ νὰ τοῦ λέη, ἂν μποροῦσα νὰ σοῦ μιλήσω, θὰ σοὔλεγα πόσο ἡ καρδιά μου σ' ἀγαπᾶ καὶ σὲ πονεῖ, φτωχὸ παιδί!

Κι' ὁ Νικολὸς κάνοντας τὶς δουλειές του — παστρεύει, σιάχνει, συγυρίζει — τραγουδᾶ καὶ περνῶντας πλάγι του τὸν ξαναχαϊδεύει. Ἔπειτα τοῦ δίνει ἄχυρο ἢ λίγο κριθάρι καὶ τοῦ κρεμᾶ τὸ ντουρβᾶ ἀπὸ τ' αὐτιά. Καὶ τοῦ σφίγγει τὸ κεφάλι κάτω ἀπὸ τὴ μασχάλη. Σὰ νὰ τοῦ λέη — Φίλε μου, ἀγάπη μου!

Ὁ καημένος ὁ γάϊδαρος κρεμᾶ τὰ χείλια του, ἕτοιμος θαρρεῖς νὰ κλάψη καὶ σταλάζουν τὰ μάτια του. Ἂν δὲν κλαίη μὲ φωνή, δμως ἀπὸ τὸ στάλαμα τῶν γέρικων ματιῶν του καταλαβαίνεις τὴ συγκινησί του. Καὶ πάλι πρωΐ - πρωΐ τὸν βγάνει ἀπὸ τὸ στάβλο του καὶ ξεκινᾶ γιὰ τ' ἀμπέλι. Σιγοπερπατοῦν σὰν δυὸ καλοὶ φίλοι. Καὶ βγαίνοντας ὁ Νικολὸς ἔξω ἀπὸ τὴν πολιτεία τραγουδεῖ: «Παλιοὶ καιροί, καλοὶ καιροὶ ποῦχα καὶ γὼ τὰ νιᾶτα». Καὶ νὰ στ' ἀμπέλι. Ὁ Νικολὸς καθαρίζει τὰ κλήματα, βγάζει τὰ ζιζάνια, δουλεύει. Τὸ φτωχὸ γέρικο γαϊδοῦρι σκύβει τὸ κεφάλι του στ' ὡραῖο χορτάρι, στὸ τρυφερὸ γρασίδι, μὰ οὔτε ὄρεξι ἔχει, οὔτε μπορεῖ νὰ μασήση εὔκολα τὸ γαϊδουράγκαθο π' ἀγαπᾶ, ποὺ νοστιμεύεται στὴν ἄκρη τάμπελιοῦ. Νοιώθει τὶς δυνάμεις του νὰ χάνωνται, καταλαβαίνει μεγάλη κούρασι, κι' ὅλο ρουθουνίζει γιὰ νὰ λευτερώση τὰ ρουθούνια του ἀπὸ τὶς γεροντικὲς μύξες, ποὺ τοῦ κατεβαίνουν. Καὶ πάντα συλλογίζεται: Σελίδα - σελίδα περνοῦν ἀπὸ τὸ νοῦ του τὰ περασμένα. Θυμᾶται πῶς κι' αὐτός, πουλαράκι βυζανιάρικο ἄλλη φορά, πηλαλοῦσε καὶ κλωτσοῦσε, ὅπως τώρα ὁ Νικολός, ὁ ἀγαπημένος του φίλος καὶ ἡ ἀχώριστή του συντροφιά. Θυμᾶται πῶς μεγάλωσε λίγο - λίγο καὶ τὸν χώρισαν ἀπὸ τὴ μάνα του, πῶς κουβάλησε φορτίο, πῶς περπάτησε πῶς ἔσυρε δικράνα στ' ἁλῶνι, πῶς... πῶς... ὅλη του ἡ ζωὴ γλυκειὰ ἀνάμνησι, περασμένα λαχταριστά, θύμησι νοσταλγική. Καὶ τὰ μάτια του τρέχουν ποτάμι. Κατρακυλοῦν καὶ χύνονται τὰ δάκρυα ὣς τὰ ρουθούνια του.

Κι' ὁ Νικολὸς τὸ μεσημέρι τρώγοντας ψωμὶ στὸν ἴσκιο τῆς καρυδιᾶς, ἀλλάζει μαζί του κουβέντες: — Καημένε, γέρο μου, φάγε καὶ σὺ καὶ δίψασε νὰ πᾶμε στὸ ρυάκι νὰ πιοῦμε μαζὶ τὸ γλυκόνερο, τὸ δροσόνερο, τὸ νερὸ ποὺ τραγουδεῖ μουρμουριστά. Γὼ πεινῶ καὶ τρώγω. Φάγε καὶ σύ! Καὶ τοῦ δίνει μιὰ μπουκιὰ ψίχα ψωμιοῦ. Κι' ὁ γερο - γάϊδαρος τὸ παίρνει μὲ τὰ χείλια του καὶ τὸ σιγομασᾶ, γιατ' εἶναι ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Νικολοῦ. Σὰν τὸ μικρὸ παιδὶ θέλει χάδι, θέλει νὰ τὸν ταγίσουν. Καὶ τὰ μάτια του τρέχουν ρυάκι, νεροσυρμή.

Τὸ ἡλιοβασίλεμα τοὺς βρίσκει στὸ δρόμο. Ἀνεβαίνουν σιγὰ - σιγὰ στὴν ἀνηφοριά. Οἱ ἴσκιοι τους μακροὶ σὰν ξωτικοὶ ἁπλώνονται στὴν ἀνηφοριά. Τώρα σιγὰ - σιγὰ φτάνουν στὴν ἀψηλὴ κορφὴ κι' ἀπὸ κεῖ κατηφορίζοντας θὰ φτάσουν λίγο - λίγο στὸ στάβλο τους. Ἐκεῖ θἀκούση τὴ βαρειὰ φωνὴ τ' ἀφεντικοῦ: — Νικολό, τί γίνεται σήμερα ὁ γάϊδαρος; Καὶ θὰ δοκιμάση ἕνα ρῖγος ὁ φτωχὸς γάϊδαρος νοιώθοντας τὴν βαρειὰ φωνή, ποὺ τόσα χρόνια τὸν πρόσταζε: — Ντίϊϊ, Τσούτς! Ποὺ θὰ ποῦν: Ἐμπρός, στάσου.

* * *

Ἕνα γρήγορο πουρνὸ ξυπνῶντας ὁ Νικολὸς ἀντίκρυσε τὸν ἀγαπημένο του γάϊδαρο τεντωμένο στὴ γῆ χάμου. Τὸ κορμί του μὲ τὸ κεφάλι, μὲ τὴ γῆ ἀντάμα καὶ τὰ ποδάρια του τεντωμένα. Τὴν ὥρα ποὺ ὁ Νικολὸς κοιμώτανε τὸν παιδικὸ ἀμέριμνο ὕπνο του, ὁ φτωχὸς γερο - γάϊδαρος χαροπάλαιψε νὰ παραδώση ψυχή. Τὴν ἡμέρα τούτη δὲν θὰ τὴν ξεχάση στὴ ζωή του ὁ Νικολός. Δὲ θὰ τοῦ φύγη ἀπὸ τὴ θύμησί του ὁ χαμὸς τοῦ φίλου του. Κάτι πολὺ ἄδειανὸ τοῦ ἄφηκε στὴν ψυχή του. Δὲν εἶναι πιὰ νὰ τὸν ὁδηγήση στ' ἀμπέλι, νὰ τὸν πάρη στὸ πηγάδι ἢ στὸ ρυάκι, οὔτε νὰ μιλήση μαζί του, οὔτε νὰ τοῦ σιγανοτραγουδήση:

«Καιροὶ παλιοί, καλοὶ καιροί,
ποῦχα καὶ γὼ τὰ νιᾶτα...».

Ἡ ψυχή του μελαγχολεῖ μέσα στὸ στάβλο. Κι' ὅταν συγυρίζη τὶς ἀγελάδες, τἄλογατα, τὰ σκυλιά, μὲ λύπη στρέφει στὴν ἄδειανὴ θέσι τοῦ πεθαμένου φίλου του, ποὺ γιὰ πολὺν καιρὸ θὰ τοῦ τὸν θυμίζη.

— Στὸ μεγάλο χτῆμα μέσα θὰ τὸν θάψετε, εἶπε ὁ ἀφεντικὸς μὲ τὸ γυμνὸ τριχωτὸ στῆθος.

Κατὰ τὸ ἡλιοβασίλεμα, ἐκεῖ ἀνάμεσα στὰ τρία κυπαρίσσια καὶ τὶς βαγιές, ἐκεῖ μιὰ μεγάλη τρύπα ἔχαψε τὸ παγωμένο κορμὶ τοῦ γερο - γάϊδαρου μὲ τὰ πόδια δεμένα. Βαρὺ τὸ χῶμα τὸν ἐσκέπασε γιὰ πάντα τὸ φτωχὸ γάϊδαρο, ποὺ δούλεψε πιστά, ὑπάκουα καὶ καματερά.

Πολύδ. Παπαχριστοδούλου

Ἀφοῦ βρισκόμαστε στὴν ἀρχὴ τοῦ χρόνου, τὸ θέμα εἶναι ἀκόμη ἐπίκαιρο: τὸ ἡμερολόγιο ἔχει πολλὲς περίεργες πλευρές, τὶς ὁποῖες θὰ ἐξετάσωμε μίαν πρὸς μίαν. Καὶ εἶναι ἀπολύτως βέβαιον ὅτι οἱ περισσότεροι τοὐλάχιστον δὲν τὶς γνωρίζετε. Γιὰ νὰ πεισθῆτε προσπαθῆστε ν' ἀπαντήσετε στὶς ἑξῆς ἐρωτήσεις:

1) Ὑπάρχουν μέσα στὸ χρόνο μῆνες ποὺ ἀρχίζουν τὴν ἴδια μέρα; Καὶ ἂν ὑπάρχουν πόσοι καὶ ποῖοι εἶναι;

2) Ποιὸς μῆνας ἀρχίζει πάντα τὴν ἴδια μέρα κατὰ τὴν ὁποίαν ἀρχίζει καὶ ὁ Γενάρης; Ποιοὶ μῆνες ἀρχίζουν ὅπως ὁ Ἰούλιος; Καὶ ποιοὶ σὰν τὸν Σεπτέμβριο;

3) Ποιοὶ εἶναι οἱ τρεῖς μῆνες τοῦ χρόνου ποὺ ἀρχίζουν σὲ μέρες διαφορετικὲς ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλον;

4) Ἂν ὑποθέσωμε ὅτι ἕνας χρόνος (ὄχι δίσεκτος) ἀρχίζει Τετάρτην, μπορεῖτε νὰ πῆτε ποιὰ μέρα θὰ τελειώση;

5) Ὑπάρχουν ἡμέρες κατὰ τὶς ὁποῖες δὲν ἀρχίζει ποτὲ ὁ αἰῶνας; Καὶ ποιὲς εἶναι οἱ ἡμέρες αὐτές;

6) Ἔπειτα ἀπὸ πόσα χρόνια τὸ ἡμερολόγιο ἑνὸς ὡρισμένου ἔτους μπορεῖ νὰ χρησιμεύση γιὰ ἄλλο ἔτος;

Ἐπειδὴ λοιπόν, ὅπως εἴπαμε προηγουμένως, ἐλάχιστοι ἀπὸ σᾶς μπορεῖτε ν' ἀπαντήσετε σ' αὐτὲς τὶς ἐρωτήσεις, ἀναλαμβάνομε ἐμεῖς νὰ σᾶς ἱκανοποιήσουμε τὴν περιέργεια. Οἱ ἀπαντήσεις στὰ ἕξη ἐρωτήματα εἶναι οἱ ἑξῆς:

1) Οἱ μῆνες Φεβρουάριος, Μάρτιος καὶ Νοέμβριος ἀρχίζουν πάντα τὴν ἴδια μέρα, πρᾶγμα ὅμως τὸ ὁποῖον δὲν παρατηρεῖται στὰ δίσεκτα ἔτη.

2) Ὁ Ὀκτώβριος ἀρχίζει τὴν ἴδια μέρα μὲ τὸν Ἰανουάριον, ὄχι ὅμως στὰ δίσεκτα ἔτη. Ὁ Ἀπρίλιος ἀρχίζει τὴν ἴδια μέρα μὲ τὸν Ἰούλιον, ἀκόμη καὶ στὰ δίσεκτα ἔτη, καθὼς ἐπίσης ὁ Δεκέμβριος ἀρχίζει τὴν ἴδια μέρα μὲ τὸν Σεπτέμβριον.

3) Ὁ Μάϊος, ὁ Ἰούνιος καὶ ὁ Αὔγουστος ἀρχίζουν μὲ διαφορετικὲς ἡμέρες ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλον.

4) Τὰ χρόνια ποὺ δὲν εἶναι δίσεκτα ἀρχίζουν καὶ τελειώνουν πάντα μὲ τὴν ἴδια μέρα.

5) Κανένας αἰῶνας δὲν μπορεῖ ν' ἀρχίση ἀπὸ Τετάρτη, Παρασκευὴ ἢ Κυριακή.

6) Ἡ τελευταία αὐτὴ ἐρώτησις εἶναι ἴσως ἡ πιὸ ἐνδιαφέρουσα. Ἀπαντοῦμε λοιπὸν ὅτι τὸ ἴδιο ἡμερολόγιο μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῆ κάθε 28 χρόνια. Τὸ ἡμερολόγιο τοῦ 1940 λόγου χάριν εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἴδιο μὲ τὸ ἡμερολόγιο τοῦ 1912. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ ἔτη εἶναι δίσεκτα, ἀρχίζουν ἀπὸ Δευτέρα, τὸ Πάσχα συμπίπτει τὴν ἴδια μέρα, τὰ Χριστούγεννα συμπίπτουν τὴν Τετάρτην καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἂν τὰ ἔτη 1912 καὶ 1940 δὲν ἦταν δίσεκτα, θὰ ἐτελείωναν σὲ Δευτέρα, ὅπως ἄρχισαν. Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι δίσεκτα τελειώνουν τὴν ἑπομένην τῆς ἐνάρξεως, δηλαδὴ Τρίτην. Τέλος, ἂν σᾶς μείνη ἀχρησιμοποίητο κανένα ἡμερολόγιο τοῦ 1940, μὴν τὸ πετάξετε, γιατὶ μπορεῖτε (καὶ σᾶς τὸ εὐχόμεθα) νὰ τὸ χρησιμοποιήσετε στὰ 1968.

> «Ἀλλοίμονον ὅμως, ἀλλοίμονον σὲ σᾶς ἐάν, ξαναγυρνῶντας πίσω στὰ νειάτα σας, ἀντὶ νὰ εὕρετε πηγὴν καθαροῦ καὶ δροσεροῦ νεροῦ, εὕρετε νερὸ θολωμένο».
>
> Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

* ΤΑ ΝΕΙΑΤΑ *

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Πόσοι ποιητὲς δὲν τὰ ὕμνησαν, πόσοι τραγουδιστὲς δὲν τὰ τραγούδησαν! Τόμοι καὶ τόμοι ἀφιερώθηκαν στὰ νειᾶτα. Ἀνθὸ τῆς ζωῆς τὰ ὠνόμασαν καὶ οὐρανὸ τῆς ἀνθρώπινης ὕπαρξης γεμᾶτο ἀστέρια.

Ἔτσι εἶναι ἡ πρώτη ἄνθησις τῆς ζωῆς μας κι' ἔτσι μυρισμένη καὶ δυναμικὴ πρέπει νὰ τὴ νοιώθουμε.

Εἶναι ἡ ἀλήθεια πὼς ὅλοι μας δὲν ζοῦμε μιὰ νιότη ἀπηλλαγμένη ἀπὸ ἀγκάθια. Τί σημαίνει ὅμως ἕνας δρόμος γεμᾶτος ἐμπόδια, ὅταν ἡ ὁρμὴ καὶ ἡ δύναμι τῆς νιότης μας μᾶς κάνη νὰ περνοῦμε μὲ καρδιὰ ποὺ ξεχειλίζει ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ καὶ μὲ ψυχὴ ποὺ σφυρηλατεῖ σιγὰ - σιγὰ τὸ χρυσοπότηρο ποὺ θὰ δεχθῆ τὴ θεία Μετάδοσι τῶν αἰωνίων ἀξιῶν τῆς Φυλῆς μας καὶ γενικὰ τῶν αἰωνίων ἀξιῶν ποὺ θὰ μᾶς φκιάσουν ἀνθρώπους.

Γιατὶ ὅταν μιὰ Νιότη δὲν φροντίση ἀπὸ νωρὶς νὰ χαράξη τὸ γερό της δρόμο, νὰ ἀτσαλώση τὴ θέλησί της, νὰ κλείση μέσα στὴν ψυχή της τὴν ἀνθρώπινη αἰωνιότητα στὰ φωτεινὰ τῆς ἄνθησής της χρόνια, δὲν θὰ μπορέση ἀργότερα νὰ δημιουργήση ἐποχή, θὰ περάση χωρὶς ν' ἀφήση χνάρι τοῦ διάβα της.

Τώρα ποὺ τὰ χέρια μας εἶναι γεροδεμένα, τώρα ποὺ τὸ μυαλό μας εἶναι φωτεινὸ καὶ τὸ ἔνστιχτό μας ἀλάνθαστο, ἂς δημιουργήσουμε τὰ θεμέλια τῆς ζωῆς μας γερὰ καὶ ἀκατάλυτα.

Δὲν ἐννοοῦμε ἐδῶ μόνον τὴ θέσι μας καὶ τὸ στάδιό μας τὸ κοινωνικό. Ἐδῶ μιλοῦμε γιὰ κάτι πολὺ ἀνώτερο, γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ ψυχικοῦ μας κόσμου. Αὐτὸς πρέπει νὰ γίνη ὁ κῆπος ποὺ θὰ ἀνθήσουν καὶ θὰ καρπίσουν μέσα του ὅλα ἐκεῖνα ποὺ θὰ μᾶς βοηθήσουν στ' ἀνέβασμά μας καὶ θὰ μᾶς δώσουν τὴ δύναμι ἀργότερα ν' ἀτενίσουμε θαρρετὰ καὶ ν' ἀγωνιστοῦμε στῆθος μὲ στῆθος πρὸς κάθε ἀναποδιὰ τῆς ζωῆς. Ἂν φυλάξουμε ἀλήθεια στὰ νειᾶτα μας καθαρὴ κι' ἀμόλυντη τὴν πηγούλα τῆς ζωῆς μας, ἂν δὲν ἀφήσουμε τὴν πόρτα τοῦ ψυχικοῦ μας κόσμου ἀνοιχτὴ σὲ κάθε λίβα ἢ σὲ κάθε ξεροβόρι, τότε θ' ἀνθήσουν τὰ λουλούδια καὶ θὰ δεθοῦν σὲ καρποὺς ποὺ θᾶναι ἡ χαρὰ καὶ τὸ καμάρι μας στὴν κατοπινὴ ζωή μας.

Πολλοὺς πειρασμοὺς μπορεῖ νὰ ἔχουν τὰ νειᾶτα, πολλὲς λαχτάρες κι' ἐπιθυμίες πελώριες. Ὅμως κάθε φορὰ ποὺ μὲ τὴ δύναμί τους ὑποχρεώνουν τοὺς πειρασμοὺς αὐτοὺς καὶ τὶς λαχτάρες νὰ ὑποκύψουν, κάθε φορὰ ἔχουν νικήσει τὸ Δράκο καὶ τὸ Στοιχειὸ ποὺ παραμονεύει νὰ κόψη καὶ νὰ μαράνη τοὺς ἀνθοὺς τοῦ ψυχικοῦ των κόσμου. Μιὰ τέτοια νίκη τοῦ ἑαυτοῦ μας εἶναι τὸ πιὸ μεγάλο κατόρθωμα, ποὺ μποροῦμε νὰ κάνουμε. Μιὰ ἀπ' τὶς μεγαλύτερες ἐπιτυχίες τῆς νεανικῆς μας ζωῆς!

Ἡ ἐποχή μας, δηλαδὴ ἐμεῖς, ζητοῦμε νὰ διαμορφώσουμε ἕνα καινούργιο τύπο νέου καὶ νέας. Σὲ κάθε παραστράτημά μας, σὲ κάθε μας κακὴ πρᾶξι ἀκοῦμε τοὺς γεροντότερους νὰ λένε: «Νέος ἦτανε κι' ἂς τοῦ συχωρεθῆ».

Δὲν θέλουμε πιὰ ἐμεῖς νὰ πλυνώμαστε μέσα στὴν πηγὴ τῆς νιότης μας. Γιατὶ σιγὰ - σιγὰ τὸ νερό της θὰ θολώση καὶ θὰ μαυρίση.

Ἐμεῖς ἂς προσπαθήσουμε μὲ τὴ δημιουργία τοῦ καινούργιου τύπου νὰ σβήσουμε τὴ γνώμη αὐτή, ὅτι στὰ νειᾶτα συγχωροῦνται οἱ κακίες, οἱ ἁμαρτίες καὶ τὰ παραστρατήματα.

Θέλουμε νὰ ἀποχτήσουμε πλήρη συναίσθησι καὶ συνείδησι τῶν καθηκόντων μας, πρὸς ὅλους μας: τὴν οἰκογένειά μας, τὴν ὀργάνωσί μας, τοὺς ἀνωτέρους μας, τὸ Ἔθνος μας, τὸ λαό μας.

Θέλουμε νὰ κάνουμε τοὺς ἄλλους νὰ μὴ μᾶς συγχωροῦν, ἐπειδὴ εἴμαστε νέοι. Ἂν δὲν μπορέσουμε νὰ ὑποτάξουμε τώρα τὸν ἑαυτό μας κάτω ἀπὸ μιὰ γερὴ θέλησι καὶ αὐτοπειθαρχία, δὲν θὰ μπορέσουμε ποτέ.

Ἡ ἄνθησι τῆς ζωῆς, τὰ νειᾶτα, δὲν πρέπει νὰ εἶναι γιὰ μᾶς ἐλαφρυντικὸ γιὰ κάθε μας ἀνόητη πρᾶξι, ἀλλὰ νὰ γίνη πραγματικὰ τὸ θεϊκὸ ἐργαστῆρι ποὺ ἐμεῖς ἀκούραστοι ἐκεῖ μέσα τεχνῖτες θὰ σφυρηλατήσουμε καὶ θὰ καλοδουλέψουμε ὅλες τὶς μικρὲς ἀρετὲς γιὰ νὰ μεγαλώσουν καὶ νὰ τρανώσουν. Θὰ λυώσουμε καὶ θὰ ἐξολοθρεύσουμε ὅλες τὶς κακίες, φανερὲς καὶ κρυφές, ποὺ ἀρχίζουν νὰ ζωντανεύουν στὴ νιότη μας γιὰ νὰ θεριέψουν στὴν κατοπινή μας ζωή, νὰ κρύψουν καὶ νὰ παραχώσουν ὅ,τι ὡραῖο καὶ καλὸ εἴχαμε μέσα μας.

Ξέρουμε ὅτι ἡ συνήθεια εἶναι δευτέρα φύσις. Ἔτσι θέλουμε καὶ 'μεῖς ἀπὸ τώρα νὰ νοιώσουμε τὶς ὑποχρεώσεις μας, θέλουμε νὰ ἀσκήσουμε κατὰ τὸν Πλάτωνα τὴν ἀρετή. Γιατὶ ξέρουμε ἀκόμα πὼς χωρὶς τέτοιους ἐνάρετους πολῖτες καὶ πολίτιδες καμμιὰ ἰδανικὴ Πολιτεία δὲν μπορεῖ νὰ σχηματισθῆ. Ὅταν ἐμεῖς, γυναῖκες καὶ μητέρες, φυλάξουμε τὴν πηγὴ τῆς νιότης μας καθαρὴ κι' ἀμόλυντη, τότε θὰ μποροῦμε ἀργότερα κοντὰ στὸ παιδί μας νὰ σκύψουμε γιὰ νὰ δροσιστοῦμε στὸ κρουσταλλένιο νερὸ τῆς νιότης μας ποὺ πέρασε καὶ τοῦ παιδιοῦ μας ποὺ ἔρχεται. Τότε θὰ μποροῦμε δυὸ φορὲς νὰ ζήσουμε τὰ νειᾶτα. Μὲ τὸ νὰ τὰ κρατήσουμε δυνατὰ κι' ἀμόλυντα θὰ δώσουμε στὸ παιδί μας κατεύθυνσι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ γιὰ τὸν σωστὸ δρόμο.

Ἔτσι προεξαγνίζουμε, σὰν νὰ ποῦμε, καὶ τὸν ψυχικὸ κόσμο τῶν παιδιῶν μας.

Σ. Καρ.

Για γυναίκες

ΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Όλες βέβαια ξέρομε και είναι εύκολο νά καταλάβωμε ἐκ πείρας (άρκεῖ νά μείνωμε μία-δυό μέρες νηστικές) πῶς τό ἀνθρώπινο σῶμα, ὅπως καί κάθε ζωντανός ὀργανισμός, ἔχει ἀνάγκη ἀπό τροφή. Ἡ τροφή αὐτή εἶναι ἐκείνη πού θά διατηρήση τόν ἄνθρωπο στή ζωή, θά τόν ἀναπτύξη, θά καταπολεμήση καί θά προλάβη τίς ἀρρώστιες πού μποροῦν νά τόν προσβάλουν, ἄν τόν βροῦν ἐξασθενημένο. Γιά νά εἶναι λοιπόν τό σῶμα τοῦ ἀνθρώπου γερό καί ἱκανό γιά σωματική καί διανοητική ἐργασία, πρέπει νά τοῦ δώσωμε τροφή ἀνάλογη μέ τίς ἀνάγκες του καί ἐφ' ὅσον ἡ τροφή ἀποτελεῖ ἕνα παράγοντα ὑγείας, πρέπει νά εἶναι τέτοια, ὥστε νά ἐκτελῆ τόν σκοπόν της.

Ἀλλά τί ἐννοοῦμε λέγοντας τροφή; Τροφή λέγεται κάθε οὐσία:

α). Πού δίνει στό σῶμα τά ἀπαιτούμενα συστατικά γιά τήν κανονική του ἀνάπτυξι καί τήν ἀντικατάστασιν τῶν οὐσιῶν πού διαρκῶς φθείρονται ἀπό τήν ἐσωτερική λειτουργία τῶν ὀργάνων (τῆς ἀναπνοῆς, κυκλοφορίας, πέψεως κ.λ.π.)·

β) Πού παρέχει στό σῶμα ἐνέργεια, δύναμι γιά μυϊκή ἐργασία καί θερμότητα.

γ) Πού διατηρεῖ τό σῶμα στήν κανονική του θερμοκρασία.

Οἱ τροφές πού ὁ ἄνθρωπος χρησιμοποιεῖ γιά τή διατροφή του εἶναι τό κρέας, τό ψάρι, τά αὐγά, τό γάλα, τά λαχανικά, οἱ πατάτες, τό ρύζι, τά ὄσπρια, τά ἄφθονα φροῦτα (σταφύλια, σῦκα, μῆλα κλπ.).

Πολλές φορές ἀνελύθησαν διάφορα τρόφιμα ἀπό ειδικούς ἐπιστήμονας, οἱ ὁποῖοι κατέληξαν στό συμπέρασμα ὅτι οἱ διάφορες τροφές ἀποτελοῦνται ἀπό χημικά στοιχεῖα (ὅπως ὁ ἄνθραξ, τό ὑδρογόνον, τό ὀξυγόνον, τό ἄζωτον, τό θεῖον, ὁ φωσφόρος κλπ.) συνδεδεμένα μεταξύ των κατά διαφορετικό τρόπο, ὥστε νά σχηματίζουν τίς διάφορες θρεπτικές οὐσίες.

Ἔτσι μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι ἡ θρεπτική ἀξία μιᾶς τροφῆς ἐξαρτᾶται ἀπό τήν χημικήν της σύστασι. Ἀναλόγως δέ τῶν χημικῶν στοιχείων πού περιέχει κάθε τροφή, κατατάσσεται σέ εἰδική κατηγορία καί ἐξυπηρετεῖ ὡρισμένη ἀνάγκη τοῦ ὀργανισμοῦ μας. Γιατί ὅπως ἀπέδειξαν ἄλλοι ἐπιστήμονες, οἱ φυσιολόγοι, τό σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεῖται ἀπό τά ἴδια χημικά στοιχεῖα, πού ἀποτελοῦνται καί οἱ τροφές.

Γι' αὐτό, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἡ σχέσις αὐτή μεταξύ τοῦ σώματος καί τῶν τροφῶν, πρέπει ἡ διατροφή τοῦ ἀνθρώπου νά φροντίζη νά ἐφοδιάζη τό σῶμα μέ ὅλα τά ἀπαιτούμενα συστατικά, πού θά ἐξασφαλίζουν τήν ζωτικότητα καί ἐνεργητικότητά του.

Γιά νά ἀντικαταστήσωμε τίς οὐσίες, οἱ ὁποῖες κατεστράφησαν ἀπό τήν καθημερινή ἐργασία τοῦ σώματος καί νά πλάσωμεν νέες, πού θά συντελέσουν στήν ἀνάπτυξί του, πρέπει νά κάμωμεν συνδυασμό διαφόρων εἰδῶν τροφῶν.

α) Ἀπό τροφές πού ὑπάγονται στήν κατηγορία τῶν λευκωμάτων, δηλ. κρέας, ψάρι, αὐγά, γάλα, τυρί.

β) Ἀπό τά ὄσπρια, τά ὁποῖα ἔχουν καί αὐτά μεγάλην ποσότητα λευκώματος, γι' αὐτό καί μποροῦμε νά τά ὀνομάσουμε φυτικό κρέας, τά ὁποῖα ὅμως πρέπει νά συνοδεύωνται πάντα ἀπό ζωϊκόν λεύκωμα, ὥστε νά συμπληρώνωνται. Π. χ. ἄν πρόκειται νά φᾶμε ἕνα πιάτο φασόλια ἤ μπιζέλια θά πρέπη νά φᾶμε καί ἕνα κομμάτι τυρί.

γ) Οἱ πατάτες, τό ρύζι, τά σιτηρά, τό ψωμί, τά μακαρόνια, τά φροῦτα, τά χόρτα, τό μέλι, ἡ ζάχαρι, ὑπάγονται σέ μιά ἄλλη κατηγορία τροφῶν, τῶν ὑδατανθράκων, καί ἔχουν τήν ἰδιότητα νά δίνουν στό σῶμα ἐνέργειαν καί δύναμιν γιά μυϊκήν ἐργασίαν.

δ) Μεγάλην ποσότητα θερμότητος στό σῶμα θά τήν δώσουν οἱ λιπαρές τροφές, τό λάδι καί τό βούτυρο.

Κάθε μιά ἀπό τίς φυσικές τροφές, τίς ὁποῖες χρησιμοποιοῦμε γιά τήν διατροφήν μας, περιέχει θρεπτικές οὐσίες, ἀναλόγως ὅμως τῆς περιεκτικότητός της εἰς α ἤ εἰς β θρεπτικήν οὐσίαν κατατάσσεται καί εἰς τήν α ἤ εἰς τήν β τάξιν. Ἐκτός τῶν φυσικῶν αὐτῶν τροφῶν, ἔχομεν καί τίς τεχνητές, μπορεῖ νά πῆ κανείς, ἐκεῖνες δηλ. πού εἶναι προϊόντα ἄλλων φυσικῶν τροφῶν, ὅπως τό βούτυρο, πού εἶναι προϊόν τοῦ γάλακτος ἤ τοῦ κρέατος τῶν ζώων, ἡ ζάχαρι πού εἶναι προϊόν τοῦ ζαχαροκαλάμου κλπ. Οἱ τροφές αὐτές δέν περιέχουν πολλές θρεπτικές οὐσίες παρά μόνον μία.

Μιά καλή διατροφή πρέπει νά περιλαμβάνη ἀπό ὅλα τά εἴδη τῶν τροφῶν γιά νά εἶναι πλήρης καί ὑγιεινή. Ὅπως βρίσκονται ὅμως οἱ περισσότερες τροφές στήν φυσική τους κατάστασι, δέν μποροῦν νά χρησιμοποιηθοῦν ἀπ' τόν ὀργανισμό. Γι' αὐτό ἡ τέχνη τῆς μαγειρικῆς ἔχει ἀναλάβει νά προετοιμάζη τίς τροφές, ὥστε ἀφ' ἑνός μέν νά γίνωνται κατάλληλες γιά νά χρησιμοποιηθοῦν ἀπό τόν ὀργανισμό, ἀφ' ἑτέρου δέ μᾶς ἱκανοποιοῦν τό αἴσθημα τῆς γεύσεως.

ΤΟ ΠΛΕΞΙΜΟ ΜΙΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

Παίρνετε 75 γραμμάρια μαλλί ἐξάκλωνο καί 5 βελόνες μυτερές καί ἀπό τίς δύο ἄκρες N° 12.

Ἀρχίζετε μέ 130 θηλειές καί πλέκετε κύκλο (ὅπως στήν κάλτσα) 6 σειρές ὅλο ἀνάποδη. Μετά πλέκετε 12 σειρές κάλτσα, κάνοντας ἕνα στένεμα σέ κάθε 40 θηλειές, ἕως ὅτου σᾶς μείνουν 100 θηλειές σ' ὅλες τίς βελόνες.

Πλέκετε 10 σειρές λάστιχο 2 μέ 2 καί μετά 6 σειρές ὅλο ἀνάποδη.

Ὅταν φθάσετε στό σημεῖο αὐτό, περνᾶτε στή μιά βελόνα σας 38 θηλειές, τίς πλέκετε μόνες τους μέ δυό βελόνες ὅλο κάλτσα, κόβοντας κάθε 4 ἑκ. ἀπό μιά θηλειά στό κάθε πλάϊ, (τίς ἄλλες 62 θηλειές τίς ἀφίνετε νά περιμένουν). Συνεχίζετε κατ' αὐτόν τόν τρόπο, ὡς πού νά φθάση σέ ὕψος 16 ἑκατοστῶν τό κομμάτι αὐτό.

Σηκώνετε 36 θηλειές, ἀπό κάθε πλάϊ τοῦ κομματιοῦ πού πλέξατε, καί ἔτσι θά ἔχετε 102 θηλειές. Μέ αὐτές πλέκετε 8 ἑκατοστά κάλτσα πάλι. Τό κάθε ἕνα ἀπό τά πλαϊνά τοῦ κομματιοῦ πού πλέκετε κατ' αὐτόν τόν τρόπο τό ἑνώνετε μέ τίς 18 πρῶτες καί τίς 18 τελευταῖες ἀπό τίς θηλιές πού εἴχατε ἀφήσει καί περίμεναν ὡς τώρα.

Σχηματίζετε ἕνα κύκλο ἀπό τίς ὑπόλοιπες θηλειές πού περίμεναν κι' αὐτές πού ἐπλέκατε ἕως τώρα (128 ἐν ὅλῳ) καί πλέκετε λάστιχο 2 μέ 2, 18 σειρές, τίς ὁποῖες κλείνετε μετά καί ἔχετε ἕτοιμη τήν κουκούλα σας.

Ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ Ἐποποιΐα

ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

ὑπὸ: Μ. ΑΝ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—Ὁ φθόνος τὸν ἀνάγκασε νὰ γίνῃ καλόγερος, μὰ κι' ἐκεῖ ἀκόμα βρῆκε τὸν τρόπο, σὰν πάτερ Εὐτύχιος, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, νὰ κάμῃ τὸ χρέος του. Ἀλλοίμονο στὸν ἄνθρωπο, λέω, ἀρχόντοι, ποὺ πεθαίνει ἄκληρος ἢ ποὺ δὲ δίνει γιὸ καλύτερό του, γιατὶ ἔτσι χάνει καὶ τὴν τελευταία ἐλπίδα νὰ σωθῇ.

Κάθισε. Ἀκολούθησε σιωπὴ καὶ τότε πῆρε τὸ λόγο ὁ Πρωτοσπαθάρης κὺρ Γρηγορᾶς καὶ εἶπε:

— Βαρειὰ κρίση ἔκαμε γιὰ τὴ γενιά μας, ἀρχόντοι, ὁ Δομέστικος, μὰ δίκαιη. Σὲ τίποτα δὲ φελάει ἀλήθεια νὰ μὴν παραδεχτοῦμε ἢ ν' ἀλαφρύνωμε τὴν εὐθύνη μας στὰ φανερά, μιὰ καὶ ἡ συνείδησή μας εἶναι βαρειὰ ἀπὸ τούτη... Ὡς τόσο μᾶς ἔδειξε καὶ τὸ δρόμο τῆς σωτηρίας καὶ πρέπει νὰ τὸν ἀκολουθήσουμε. Ἐγὼ τοῦ παραδίνω τὸ γιό μου καὶ τὸν ἀνηψιό μου, ἂν κρίνῃ πὼς εἶναι σὲ ἡλικία νὰ τοῦ φανοῦν χρήσιμοι... Εἶναι γενναῖοι καὶ τίμιοι, ὅσο γι' αὐτὸ τὸ βεβαιώνω· γιὰ τὰ ὑπόλοιπα, γιὰ τὸ ποῦ καὶ πότε πρέπει νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀρετή τους, αὐτὸς σήμερα ἔχει τὸ μέσο, μιὰ καὶ κρατεῖ τὴν ἐξουσία στὰ χέρια του, κι' αὐτὸς ἂς κρίνῃ. Γιὰ τὸν ἄγουρο τοῦτο πάλι — κι' ἔδειξε τὸ Γρηγόρη — θαρρῶ πὼς χρέος σου, Δομέστικε, εἶναι νὰ τελέψῃς τὸ ἔργο τοῦ φίλου σου... Καὶ πῶς νὰ μὴ θαυμάσῃ κανεὶς τὴ θεία Πρόνοια ποὺ ἔπλεξε μὲ τέτοιο τρόπο τὰ περιστατικά, ὥστε νὰ φέρῃ ἀπόψε μπροστά σου ἔτσι ἀναπάντεχα τὸ γιὸ τοῦ Ἀκρίτα Κομιτᾶ καὶ τὸ μαθητὴ τοῦ γενναίου Βικέντιου! Προστάτεψέ τον λοιπόν, κι' ἂν ἀληθινὰ εἶναι ἄξιος τοῦ πατέρα καὶ τοῦ δασκάλου του, ἂς τὸ δείξῃ στὶς κρίσιμες στιγμὲς ποὺ ὁ Θεὸς πάντα στέλνει στὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ δῇ ἀπὸ τί λογῆς φύραμα εἶναι πλασμένος.

Στὰ λόγια τοῦτα ὁ Φωκᾶς σηκώθηκε κι' ἀπάντησε μ' ἐπισημότητα:

—Ὁ Θεὸς δὲ μοῦ μπιστεύτηκε παιδιὰ ὡς τὰ τώρα, ἀρχόντοι... Ἦταν ὁ κρυφὸς καϋμός μου· πιὸ ὕστερα ὅμως σκέφτηκα: Ποιὸς ξέρει, μπορεῖ ἕνα τέτοιο ἀγαθὸ νὰ μαλακώσῃ τὴν καρδιά μου, νὰ γυρίσῃ ἀλλοῦ τὶς ἔγνοιες μου κι' ἔτσι ν' ἀστοχήσω τὸ βαρὺ ἔργο ποὺ ἔχω προγονικὴ κληρονομιά... Γιατὶ ἡ καρδιὰ τοῦ πολεμιστῆ πρέπει νὰ εἶναι σκληρή, σὰν τ' ἀτσάλι τοῦ σπαθιοῦ του, κι' ἕνα μονάχα χρέος νὰ τὸν κρατᾷ ἄγρυπνο σὰν τὴ σκύλα, ἡ σωτηρία τῆς πατρίδας. Ἦταν μιὰ ἀπόκριση, θαρρεῖς, ἄνωθε ἡ σκέψη τούτη καὶ φωτίστηκα. Καὶ τώρα σὰ γέρνω τὴ νύχτα νὰ ξαποστάσω στὴ σκηνή μου κι' ἀκούω ὁλόγυρα τὴ χλαλοὴ ποὺ κάμνουν οἱ στρατιῶτες μου, νοιώθω σὰν πατέρας ἀνάμεσα στὰ παιδιά του. Κι' αὐτὸ εἶναι τὸ σωστό. Ὁ στρατηγὸς πρέπει νὰ μοιράζῃ τὴν ἀγάπη του σ' ὅλους καὶ κατὰ τὰ ἔργα του στὸν καθένα... μὲ τὸ νοῦ τὸ δικαιοκρίτη μονάχα μετρῶντας κείνους καὶ τοῦτα... Ἂν λοιπὸν προτοῦ φτάσω σ' αὐτὸ τὸ συμπέρασμα, ἡ θεία Πρόνοια, ὅπως εἶπε ὁ κὺρ Γρηγορᾶς, μοῦ παρουσίαζε τοῦτον τὸν ἄγουρο μπροστά μου, θὰ σκεφτόμουνα: «Νά τὸ παιδὶ ποὺ ζητοῦσα...συγκλίνει καθὼς φαίνεται στὴν παράκλησή μου ὁ Θεὸς καὶ μοῦ τὸ στέλνει τέλος πάντων... Εἶναι Καππαδόκης σὰν κι' ἐμένα, στὶς φλέβες του τρέχει γενναῖο ἀρχοντικὸ αἷμα καί, κατὰ πῶς δείχνει ἀπὸ τὰ λόγια του, ὅλα τὰ φυσικά του εἶναι συνταιριασμένα κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῆς ἀρετῆς. Τί πιότερο θὰ ζητοῦσα ἀπὸ ἕνα ἀληθινό μου γιό;». Ὕστερα ἀπ' αὐτό, ἐπίσημα, μπροστὰ σ' ὅλους, ἀρχόντοι, θὰ τοὔλεγα: «Πάρε τὸ ὄνομα τῶν Φωκάδων, πρόστεσέ το κοντὰ στὸ δικό σου καὶ τίμησέ το γιὰ νὰ σὲ τιμήσῃ». Τώρα ὅμως θὰ τοῦ μιλήσω κάπως διαφορετικά: «Ζητᾶς τὴν προστασία μου; Χρέος μου εἶναι νὰ σὲ βοηθήσω... νὰ χτίσῃς τὸν πύργο τοῦ πατέρα σου... νὰ σταθῇς φύλακας ἄγρυπνος σὰν καὶ κεῖνον στὶς ματωμένες κλεισοῦρες τῆς Καππαδοκίας, νὰ βάλῃς στὴ δούλεψη τῆς πατρίδας τὴ δύναμη καὶ τὸ μυαλὸ ποὺ σοῦ μπιστεύτηκε ὁ Θεός... Ἂν στὴ δούλεψη τώρα τούτη τρανέψῃς, μὴν πῇς πὼς μοῦ χρωστᾶς τίποτα... μὰ κοίταξε καὶ σὺ νὰ βοηθήσῃς ἄλλους ἄξιους, ὅπως ἔκαμα καὶ γὼ γιὰ σένα...».

Καὶ σὰν γιὰ νὰ βεβαιώσῃ τὰ λόγια του ἅπλωσε τὸ χέρι του στὸ Γρηγόρη. Ἐκεῖνος μὲ μάτια ποὺ ἔλαμπαν ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ καὶ συγκίνηση τὸ ἔσφιξε μὲ ὅλη του τὴ δύναμη κι' ὕστερα ἔσκυψε μὲ σεβασμὸ καὶ τὸ φίλησε... Τὴν ἴδια στιγμὴ μέσα του ὡρκίστηκε αἰώνια πίστη στοὺς Φωκάδες.

— Πολλὰ τὰ ἔτη σου γενναῖε Δομέστικε.

— Πολλὰ τὰ ἔτη σου, γενναῖε Δομέστικε, Λέων Φωκᾶ, φώναξε ὁ Μιχαήλ, ποὺ δὲ μπόρεσε πιὰ νὰ κρατηθῇ.

Τὸ τρίκλινο ἀντιλάλησε ἀπὸ τὶς φωνὲς καὶ τὰ χειροκροτήματα.

— Δὲν τέλειωσα, ἐξακολούθησε ὁ Λέων μόλις ἔπαψεν ὁ θόρυβος... Μοὔδωκες μιὰ ὑπόσχεση, κὺρ Γρηγορᾶ... κι' ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲν ξεχνοῦν ποτὲ κάτι ποὺ τοὺς ὑποσχέθηκαν, ὄχι δυὸ καὶ τρία, μὰ κι' ἑκατὸ χρόνια νὰ περάσουν.

— Ὁ λόγος μου εἶναι ὅρκος, Δομέστικε.

— Τὸ ξέρω καὶ γι' αὐτὸ ὕστερα ἀπὸ λίγο οἱ δυὸ τοῦτοι ἄγουροι, — ἔδειξε τὸ Μιχαὴλ καὶ τὸ Δημήτρη — θἆναι στὴν ἀκολουθία μου, τὴν προσωπική, τὴ δική μου... ἢ τοῦ ἀδερφοῦ μου... τὸ ἴδιο κάνει.

— Μαζί σου ὡς τὸ θάνατο, πρόφερε ἐπίσημα καὶ σοβαρὰ ὁ Δημήτρης.

— Μαζί σου ὡς τὸ θάνατο, φώναξε ὅλο ἐνθουσιασμὸ καὶ ὁ Μιχαήλ.

— Καὶ πιὸ πέρα ἀκόμα... καὶ πιὸ πέρα ἀκόμα ἄγουροι, μὰ τὴν ὑπεραγία Θεοτόκο... ὡς τὴν ἀθανασία, πρόστεσε ὁ Λέων Φωκᾶς, γιατὶ δὲν ἔγινε ἀκόμα ἀγώνας πιὸ ἱερὸς ἀπὸ κεῖνον ποὺ ἑτοιμάζουμε.

Ὅσο γιὰ σένα, Γρηγόρη Κομιτᾶ, θἄρθῃς εὐτὺς μαζί μου... Φεύγομε αὔριο κιόλας. Θαρρῶ μάλιστα πὼς εἶναι καιρὸς ἀρχόντοι, πρόστεσε, νὰ εὐχαριστήσουμε τὸν κὺρ Γρηγορᾶ γιὰ τὸ μοναδικό του δεῖπνο καὶ νὰ πηγαίνουμε. Ὁ ὕπνος δίνει δύναμη στὸ κορμὶ καὶ καθαρίζει τὸ μυαλὸ καί, ἂν δὲ γελιέμαι, πολὺ γρήγορα θὰ μᾶς χρειαστῇ καὶ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο, γιατὶ οἱ καιροὶ εἶναι πονηροί.

Ἔτσι τέλειωσε τὸ δεῖπνο τοῦ Πρωτοσπαθάρη κὺρ Γρηγορᾶ ποὺ πολὺ καιρὸ εἶχε νὰ γίνῃ τὸ ὅμοιό του στὴ Θεσσαλονίκη... Μὰ καὶ πιὸ ὕστερα, τὰ ὅσα ἀκολούθησαν δώσανε ἀφορμὴ στοὺς ἀρχόντους τῆς πολιτείας νὰ τὸ κουβεντιάσουν τὸ δεῖπνο τοῦτο καὶ πολλὰ λόγια τοῦ Φωκᾶ ποὺ τοὺς φάνηκαν τότε σκοτεινὰ νὰ τ' ἀνανοηθοῦν καὶ νὰ τὰ ξηγήσουν.

Ὁ ἐπιστάτης τοῦ κὺρ Γρηγορᾶ ἔδωσε παραγγελιὰ στοὺς δούλους νὰ ἑτοιμάσουν τὰ λεκτίκια καὶ τ' ἄλογα τῶν ἀρχόντων, κι' ἐκεῖνοι ἔτρεξαν στὴν αὐλὴ καὶ τὸ σταῦλο κι' ἄναψαν τὰ δαδιὰ γιὰ τὸ δρόμο... Φωνὲς καὶ χλιμιντρίσματα ἀκούστηκαν κι' ἡ μαύρη κατατομὴ τῶν δέντρων φωτίστηκε ἀπὸ τὴν κοκκινωπὴ λάμψη.

* * *

Τώρα ὁ Φωκᾶς καὶ ὁ Ἔπαρχος, πλάϊ-πλάϊ, καβάλλα, τραβοῦσαν γιὰ τὸ ἐπαρχεῖο. Μπροστὰ τρέχανε οἱ μαγκλαβῖτες, πίσω ἀκολουθοῦσε ἡ κουστοδία τοῦ ἐπάρχου. Ἤσανε σιωπηλοὶ καὶ οἱ δυὸ μὰ καλοδιάθετοι. Ψιλὴ βρο-

χούλα τούς ράντιζε τὸ πρόσωπο... Ἡ βουὴ τῆς θάλασσας κυριαρχοῦσε στὴ νύχτα.

— Καλὰ θὰ κάνης ν' ἀναβάλης τὸ ταξίδι σου γιὰ μερικὲς μέρες, ἔκοψε τὴ σιωπὴ ὁ Ἔπαρχος... Ὡς ποὺ νὰ περάση τούτη ἡ θαλασσοταραχή...

— Ἀδύνατο... Πρέπει νἄμαι τὸ ταχύτερο στὴ Βασιλεύουσα... Θαρρῶ μάλιστα πὼς ἄργησα.

Καθὼς ἔστριβαν τὸ δρόμο γιὰ νὰ μποῦν στὴν Ἐγνατία, ἕνας καβαλλάρης ποὺ ἔτρεχε ἀπὸ τὴν ἀντίθετη μεριά, μόλις κατάφερε νὰ κρατήση τὴν ξέφρενη ὁρμὴ τοῦ ἀλόγου του ποὺ σηκώθηκε στὰ πισινὰ ὁλόρθο. Ἦταν ἕνας ἑκατόνταρχος τῆς φρουρᾶς... Στὸ φῶς τῶν δαδιῶν ποὺ σήκωσαν κατὰ τὸ πρόσωπό του οἱ μαγκλαβῖτες, ὁ Ἔπαρχος τὸν ἀναγνώρισε.

—Τί τρέχει, Μᾶρκο; ρώτησε ἀνήσυχος.

Ὁ ἀξιωματικὸς ποὺ κατάφερε μὲ κόπο νὰ ἡσυχάση τὸ ἄλογό του προχώρησε συγκινημένος...

— Ὁ βασιλιᾶς ἀπεδήμησε εἰς Κύριον, εἶπε.

— Τί;

— Ὁ φιλόχριστος ἡμῶν βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ Στ' ἀπεδήμησεν εἰς Κύριον, ξαναεῖπε ὁ ἀξιωματικὸς πιὸ δυνατά.

Ἡ εἴδηση εἶχε φτάσει λίγο πιὸ πρὶν στὸ Ἐπαρχεῖο. Ἀπὸ τὸν πιὸ ἀψηλὸ πύργο τοῦ Κάστρου οἱ βιγλάτορες εἶδαν τὴν μαντατεύτρα φλόγα ξαφνικὰ μέσα στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας νὰ λάμπη καὶ νὰ σβήνη κατὰ τὰ μυστικὰ συνθήματα, ποὺ μονάχα ὅσοι εἶχαν τὴν ξέχωρη τούτη δουλειά, μποροῦσαν νὰ ξεδιαλύνουν καὶ νὰ καταλάβουν. Μόλις μέσα στὸ βασιλικὸ πορφυρὸ θάλαμο ἔκλεισε τὰ μάτια του ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Στ' σωστὸ σκέλεθρο ἀπὸ τὸν πυρετὸ ποὺ τὸν ἔκαιγε μῆνες τώρα,— εἶχε ἀρχίσει τὸ ψυχομάχημα στὸ βασιλικὸ δρόμονα ποὺ τὸν ἔφερε ἀπὸ τὴ μιὰν ὄχτη στὴν ἄλλη τοῦ Μαρμαρᾶ, γιατὶ βρισκότανε στὶς θέρμες τῆς Βιθυνίας — μόλις λοιπὸν ἔκλεισε τὰ μάτια γιὰ πάντα στὰ χέρια τῆς αὐτοκρατόρισσας Ἑλένης, ὁ νεαρὸς διάδοχος Ρωμανὸς ἔδωσε τὴ διαταγὴ νὰ διαλαλήσουν τὸ θάνατο στὴν πόλι καὶ τὶς Ἐπαρχίες. Ἄναψαν τότες οἱ φωτιὲς στοὺς πύργους τῆς Βασιλεύουσας, τὶς εἶδαν οἱ βιγλάτορες ὁλόγυρα κι' ἄναψαν παρόμοιες φωτιές, κι' ἔτσι σὰν ἀστραπὴ ἀπὸ κορφοβούνι σὲ κορφοβούνι κι' ἀπὸ κάβο σὲ κάβο, πήδηξε τὸ θλιβερὸ μαντᾶτο πάνω ἀπὸ στεριὰ καὶ θάλασσα ὡς τὰ πέριορα τῆς αὐτοκρατορίας.

Ὁ Φωκᾶς καὶ ὁ Ἔπαρχος κάμανε τὸ σταυρό τους. Ἡ ἀκολουθία τοὺς μιμήθηκε γιατὶ ἄλλοι ἀκούσανε τὸν ἀξιωματικό, ἄλλοι τὸ μάθανε εὐτὺς ἐκεῖ ψιθυριστὰ ἀπὸ στόμα σὲ στόμα, κι' ἄλλοι τὸ μαντέψανε μιὰ καὶ τὸ περίμεναν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμή.

Μὰ φαίνεται πὼς καὶ στὴν πολιτεία εἶχε πάρει δρόμο τὸ μαντᾶτο καὶ τόξεραν ἀρκετοὶ πιά, μ' ὅλο ποὺ μέσα στὴ βαθειὰ νύχτα ἤτανε κανεὶς ν' ἀπορῆ, πῶς ἔγινε τοῦτο τὸ παράξενο πρᾶμα. Θαρρεῖς κι' ἦταν κάτι ζωντανὸ ποὺ πῆγε καὶ χτύπησε τὶς πόρτες καὶ τὸ νοῦ τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἡσύχαζαν καὶ μάχουνταν ν' ἀπολησμονήσουν τὶς ἔγνοιες καὶ τὶς πίκρες τῆς ζωῆς.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΩΣ ΝΑΥΠΗΓΕΙΤΑΙ ΕΝΑ ΘΩΡΗΚΤΟΝ

Πόσοι ἀπὸ σᾶς θὰ εἴσθε περίεργοι νὰ μάθετε πῶς ναυπηγεῖται ἕνα πολεμικὸν σκάφος, πῶς κατασκευάζεται μιὰ τορπίλλη ἢ ἕνα τηλεβόλο καὶ πῶς λειτουργοῦν; Θὰ προσπαθήσουμε λοιπὸν νὰ σᾶς ἱκανοποιήσουμε τὴν περιέργειαν αὐτήν, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὴν ναυπήγησιν τοῦ πολεμικοῦ σκάφους καὶ εἰδικώτερον ἑνὸς θωρηκτοῦ.

Ἐν πρώτοις τὸ πλοῖον σχεδιάζεται εἰς ὅλας του τὰς λεπτομερείας ἀπὸ τοὺς εἰδικούς, ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀναλαμβάνει ἕνα ὡρισμένον μέρος τοῦ πλοίου. Ἔπειτα κατασκευάζουν ἕνα μοντέλο περιωρισμένων διαστάσεων, ἀλλὰ καθ' ὅλα ὅμοιον μὲ τὸ πλοῖον, ὅπως θὰ εἶναι ὅταν τελειώσῃ ἡ κατασκευή του. Τὸ μοντέλο αὐτὸ τοποθετεῖται εἰς τὴν πειραματικὴν δεξαμενήν, ὅπου καθορίζεται πλέον τελειωτικὰ τὸ σχῆμα τοῦ σκάφους, ἡ δύναμις τῶν μηχανῶν καὶ τὸ συνολικὸν βάρος του.

Ἔπειτα, εἰς τὰς ἀπεράντους αἰθούσας τῶν ναυπηγείων, ἀρχίζει ἡ κατασκευὴ τῶν μοντέλων εἰς φυσικὸν μέγεθος ὅλων τῶν μερῶν ποὺ θ' ἀποτελέσουν τὸ σκάφος. Τὰ μοντέλα αὐτὰ εἶναι ξύλινα καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν κατασκευάζονται τὰ τελειωτικὰ μέρη καὶ τὰ ἐξαρτήματα.

Ἐνῷ ἀκόμη συνεχίζεται ἡ ἐργασία αὐτή, εἰς τὴν ἐσχάραν ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἕνα ἐπικλινὲς πεδίον, στερεώτατον, κατασκευασμένον ἀπὸ τεραστίας δοκούς, τοιαύτης ἀντοχῆς, ὥστε νὰ ἠμποροῦν νὰ συγκρατήσουν τὸ βάρος ὅλου τοῦ σκάφους, γίνεται ἡ τοποθέτησις τῆς τρόπιδος (καρένας). Μετὰ τὴν τρόπιδα συνεχίζεται ἡ ναυπήγησις μὲ τὸν σχηματισμὸν τοῦ σκάφους διὰ σιδηρῶν ἐλασμάτων ποὺ συνδέονται μεταξύ των μὲ ὀξυγονοκόλλησιν καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐσωτερικῶν στηριγμάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἀκουμβήσουν τὰ καταστρώματα.

Ὅταν τελειώσῃ ἡ κατασκευὴ τοῦ σκάφους, τὸ πλοῖο φαίνεται σχεδὸν ἕτοιμον, ἀλλὰ τοῦ λείπουν πολλὰ ἀκόμη διὰ νὰ τελειοποιηθῇ. Ὁ χαλύβδινος κολοσσὸς μὲ τὸν ἐπιβλητικόν του ὄγκον, κάθε μέρος τοῦ ὁποίου ἔχει ἐπιμελῶς ζυγισθῇ καὶ τοποθετηθῇ εἰς τὴν θέσιν του μὲ τὴν μεγαλειτέραν ἐπιμέλειαν, δὲν ἔχει ἀκόμη πνεύμονας διὰ ν' ἀναπνεύσῃ, οὔτε δύναμιν νὰ κινηθῇ. Ἀλλὰ οἱ ναυπηγοὶ θὰ φροντίσουν καὶ δι' αὐτό.

Τέλος, τὸ κυρίως σκάφος εἶναι ἕτοιμον καὶ πρέπει νὰ ριφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ ἐργασία αὐτή, ὅσον καὶ ἂν φαίνεται ἁπλῆ, εἶναι ἀρκετὰ δύσκολη καὶ ἀπαιτεῖ ἐξαιρετικὴν ἐπιμέλειαν, διότι ἂν δὲν ἐκτελεσθῇ καλὰ τὸ σκάφος κινδυνεύει νὰ πάθῃ ἀνεπανορθώτους ζημίας.

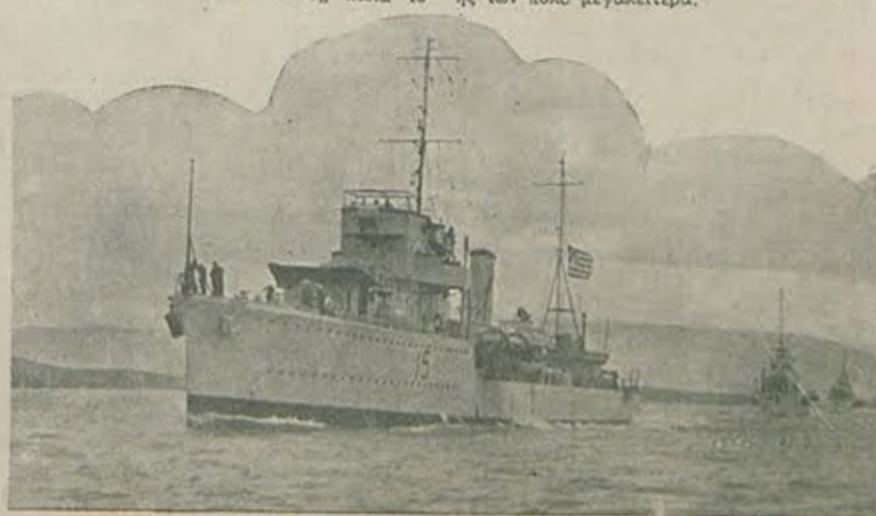
Ὅταν ὅλα ἑτοιμασθοῦν καὶ ἡ ἐσχάρα λιπανθῇ καλά, τίθενται εἰς ἐνέργειαν οἱ γρῦλοι, ποὺ θὰ σηκώσουν τὸ σκάφος ἀπὸ τὸ μέρος τῆς πρώρας, ἡ ὁποία εὑρίσκεται πρὸς τὴν ξηράν, ἐνῷ ἡ πρύμνη εὑρίσκεται πάντοτε πρὸς τὴν θάλασσαν. Ταὐτοχρόνως κόπτονται τὰ τελευταῖα συρματόσχοινα, ποὺ συγκρατοῦν ἀκόμη τὸ σκάφος εἰς τὴν ξηράν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὴν πρῶραν ὁ ἀνάδοχος τοῦ σκάφους θραύει μιὰν μπουκάλαν σαμπάνιας καὶ γίνεται ἔτσι τὸ βάπτισμα τοῦ πλοίου. Τότε τὸ πλοῖον ἀρχίζει τὴν κάθοδόν του πρὸς τὴν θάλασσαν, μὲ ταχύτητα ἕξη περίπου μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον. Ἡ καθέλκυσις γίνεται εἰς τρεῖς φάσεις: ἡ πρώτη τελειώνει τὴν στιγμὴν ποὺ τὸ σκάφος ἐγγίζει εἰς τὴν θάλασσαν, ἡ δευτέρα ὅταν ἡ πρῶρα ἐπιπλεύσῃ καὶ ἡ τρίτη ὅταν τὸ σκάφος, αἰχμάλωτον ἀκόμη τῆς ἐσχάρας, ἐπιπλεύσῃ ὁλόκληρον καὶ εὑρεθῇ ἐλεύθερον εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἀλλὰ τὸ πλοῖον δὲν εἶναι ἀκόμη ἕτοιμον. Ἀπὸ ἐκεῖ, μὲ ἕνα ἢ δύο ρυμουλκά, μεταφέρεται εἰς τὴν δεξαμενήν, ὅπου θὰ δεχθῇ τὴν χαλυβδίνην ἐπένδυσιν, καθὼς καὶ τὸν θώρακα, ποὺ θὰ προστατεύσῃ τὰ ζωτικώτερα μέρη του καὶ τὰς γεφύρας. Ἐκεῖ θὰ ρυθμισθοῦν τὰ στεγανὰ διαμερίσματα, θὰ τοποθετηθοῦν τὰ διάφορα μηχανήματα, αἱ ἐγκαταστάσεις τῶν ψυγείων, θὰ γίνουν αἱ συνδέσεις ὅλων τῶν ὀργάνων χειρισμοῦ, ποὺ θ' ἀπαιτήσουν ἑκατοντάδας χιλιομέτρων ἀπομονωτικῶν σωλήνων καὶ περὶ τὰ 500 χιλιόμετρα σύρματος. Ἐπίσης θὰ γίνῃ ἡ τοποθέτησις τῶν λεβήτων, τῶν μηχανῶν κινήσεως τοῦ σκάφους καὶ τεσσάρων μηχανῶν παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ποὺ θὰ ἠμποροῦσαν νὰ τροφοδοτήσουν μίαν μεγαλόπολιν.

Τέλος, τοποθετοῦνται οἱ πύργοι τοῦ πυροβολικοῦ, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἔχει περίπου τὸ βάρος ἑνὸς τορπιλλοβόλου. Δύο ἀπὸ τοὺς πύργους αὐτοὺς εὑρίσκονται εἰς τὴν πρῶραν καὶ ἕνας εἰς τὴν πρύμνην καὶ ἔχουν τηλεβόλα τῶν 381 χιλιοστῶν, ποὺ ἐξακοντίζουν βλήματα ἑνὸς τόννου εἰς ἀπόστασιν 40 χιλιάδων μέτρων. Ἐπίσης τοποθετοῦνται 12 τηλεβόλα τῶν 152 χιλιοστῶν, ἕτερα 12 τῶν 90, ἀντιαεροπορικὰ καὶ 40 μυδραλλιοβόλα.

Καὶ τώρα, πόσον στοιχίζει ἕνα θωρηκτόν; Διὰ τὰ πλοῖα ἐπιφανείας ἡ δαπάνη εἶναι 20 περίπου φράγκα κατὰ χιλιόγραμμον, διὰ δὲ τὰ ὑποβρύχια 30, διότι τὰ μηχανήματά των εἶναι λεπτότερα καὶ ἡ δαπάνη τῆς κατασκευῆς των πολὺ μεγαλειτέρα.

Τὸ νέον πολεμικόν μας «Βασιλεὺς Γεώργιος Α'».

Ἡ Βαρυχειμωνιά

Κ' ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΚΟΚΑΙΡΙΑΣ

Βαρὺς ὁ χειμώνας ἔπεσε φέτος στὸν τόπο μας. Κρύα καὶ χιόνια. Κι' ὁ βορηᾶς «ξυρίζει»... Ὡστόσο οἱ ἀγρότες μας, ὁ κόσμος τῆς ὑπαίθρου, ἔχουν λάβει τὰ μέτρα τους. Ἔχουν μελετήσει καλὰ τὶς μεταβολὲς τοῦ καιροῦ κι' ἔχουν κανονίσει τὴν ζωὴ σύμφωνα μ' αὐτές. Συνήθειες παληὲς καὶ αἰώνιες ἔχουν ρυθμισθῆ ἁρμονικὰ πάνω στὶς καιρικὲς μεταβολὲς καὶ στὶς σχετικὲς προβλέψεις τοῦ λαοῦ μας.

Ὅταν ὁ χειμώνας ἔρχεται κι' ἄγρια ἀρχίζη νὰ φυσᾷ ὁ βορηᾶς, ὁ ἀγρότης ἔχει στὸ νοῦ του τὴν παραγγελία ποὺ δίνει τὸ λαϊκὸ τραγοῦδι:

Ἡ πούλια βασιλεύει
καὶ πίσω παραγγέλνει:
«Μάειδε τσομπάνης στὰ βουνά,
μάειδε γιωργὸς στὸν κάμπο,
νὰ πιάση τὸ πουλὶ κλαρὶ
καὶ τὸ ζευγὸ κατῶϊ».

Ὁ γεωργός, ἀφοῦ ἔσπειρε κι' ἐκαλλιέργησε τὸν κάμπο καὶ τὶς πλαγιές, ἔμπασε στὸ κατῶϊ του τὰ βώδια καὶ τ' ἄλογά του, ἀποθήκευσε ὅ,τι τοῦ χρειάζεται γιὰ τὸν χειμῶνα καὶ προσμένει νὰ περάση ὁ χιονιᾶς. Καὶ ὁ βοσκὸς κατέβηκε ἀπὸ τὰ βουνὰ στὰ χειμαδιά. Ἔφτιασε γρέκια καὶ μαντριὰ στὸν κάμπο γιὰ νὰ ξεχειμωνιάσουνε κεῖ τὰ πρόβατα καὶ τὰ γίδια.

«Καλὸ ταμπούρωμα!» εἶναι ἡ εὐχὴ τῶν ἀγροτῶν μας μόλις μπαίνει ὁ χειμώνας. Σὰν τὰ προνοητικὰ μυρμήγκια οἱ ἀγρότες μαζεύουν τὴν τροφὴ καὶ τὸ θερμαντικὸ ὑλικὸ γιὰ τὸν χειμῶνα. Στάρι καὶ ὄσπρια, λάδι καὶ ξεροὶ καρποὶ ὑπάρχουν γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ θέρμανσι. Κουτσοῦρες καὶ πουρνάρια καὶ ἄλλα εἴδη ξύλα ὑπάρχουν γιὰ τὴν ἐξωτερικὴ θέρμανσι, γιὰ τὸ τζάκι. Μὰ κι' οἱ κάποτες μπαίνουν σ' ἐνέργεια καὶ οἱ μάλλινες κάλτσες, τὰ «κοτζοτζιούραπα», ὅπως τὰ λένε στὸ Μωριᾶ.

Μὲ τὸ «ταμπούρωμα» συμπληρωμένο οἱ ἀγρότες προσμένουν νὰ περάση ὁ χειμώνας. Κι' ὅσοι ἔχουν τὸ μυαλὸ τοῦ μυρμηγκιοῦ δὲν φοβοῦνται τίποτε. Ἀλλοίμονό τους μόνο ἂν τύχη νἄχουν τὴν γνῶσιν τοῦ τζίτζικα...

* * *

Ὁ καλὸς νοικοκύρης συνηθίζει νὰ εἶναι προβλεπτικός. Ὅσο κι' ἂν βαστάξη ὁ χειμώνας, πρέπει νἄχη κάθε σπίτι τὴν θέρμανσί του. Δὲν πρέπει ὁ ἀγρότης νὰ ξεθαρρέψη πὼς ἔφυγεν ὁ χειμώνας μόλις ἀρχίσουν οἱ λιακάδες τοῦ Φλεβάρη ἢ τοῦ Μάρτη.

Λαϊκὸ δίστιχο τῆς Καρπάθου δίνει τὴ συμβουλή:

«Τὸ Μάρτη ξύλα φύλαε
κι' ὣς τ' Ἀπριλιοῦ τὶς δέκα
νὰ μὴ σὲ πιάση χειμωνιὰ
καὶ κάψης τὰ παλούκια».

Μὰ καὶ οἱ Ἕλληνες τοῦ Πόντου λένε ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τὸ δίστιχο:

«Μάρτης φέρ' τὰ χελιδόνια
κελαϊδοῦν καὶ λυῶν' τὰ χιόνια»,

χαρακτηρίζουν ὅμως καὶ τὴν ἀστασία τοῦ καιροῦ τοῦ Ἀπρίλη ἔτσι:

«Ἀπρίλης ἔρται καὶ περνᾷ
τ' ἄλλο κλαίει, τ' ἄλλο γελᾷ».

Ξέρει λοιπὸν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς πὼς πρέπει «καλοῦ-κακοῦ» νἆναι «ταμπουρωμένος» ὡς τὴν Ἀπρίλη, γιὰ νὰ μὴν πάθη ζημίες. Αὐτὸ δείχνει καὶ ὁ περίφημος λαϊκὸς μῦθος τῆς γρηᾶς, ποὺ διηγοῦνται στὸ Μωριᾶ. Λένε ὅτι μιὰ γρηὰ ἐξασφάλισε καὶ προφύλαξε τ' ἀρνοκάτσικά της ἀπὸ τὸν καιρὸ ὡς ποὺ ἐτελείωσεν ὁ Μάρτης καὶ τότε ἔβρισε τὸν μῆνα, ποὺ ἔφευγε:

— Στὴ μπομπή σου, Μάρτη, τοῦ εἶπε, ἐγὼ τ' ἀρνοκάτσικά μου τὰ γλύτωσα.

Ὁ Μάρτης ὅμως τότε θύμωσε καὶ δανείστηκε δυὸ μέρες ἀπὸ τὸ Φλεβάρη γιὰ νὰ τιμωρήση τὴν γρηά. Μέσα λοιπὸν σ' αὐτὲς τὶς δυὸ μέρες ἔκαμε ὁ Μάρτης τέτοια κρύα καὶ χιόνια, ὥστε ὅλα τὰ ἀρνιὰ καὶ τὰ κατσίκια τῆς γρηᾶς ἐψόφησαν. Κι' ἐκείνη, ἡ ἔρημη, ἀπὸ τὸ φόβο της κρύφτηκε κάτω ἀπὸ τὸ «λεβέτι» (λέβητα), ὅπου ἔβραζε τὸ γάλα, γιὰ νὰ μὴ τὴν βρῆ καὶ αὐτὴν ὁ Μάρτης καὶ τὴν ξεπαστρέψη...

Ὁ μῦθος θὰ πῆ ὅτι δὲν πρέπει ὁ βοσκὸς νὰ ἐμπιστεύεται τὸν καιρό, οὔτε ὅταν ξεψυχήση πιὰ ὁ Μάρτης.

* * *

Δὲν εἶναι μονάχα προνοητικὸς ὁ λαὸς τῆς ὑπαίθρου, μὰ προσπαθεῖ καὶ μὲ διαφόρους τρόπους νὰ προμαντέψη πότε θἄρθῃ ἡ κακοκαιρία. Παρατηρήσεις πολλές, ποὺ γίνανε σὲ σειρὰ ἀπὸ ἑκατοντάδες καὶ χιλιάδες χρόνια, ἔχουν πλουτίσει τὴν γνῶσι τοῦ λαοῦ μας μὲ τὴν πεῖρα τῶν περασμένων καιρῶν. Ἔτσι ἔχουν σχηματισθῆ μερικὲς σταθερὲς προβλέψεις τοῦ καιροῦ, ποὺ ἀξίζουν νὰ τὶς προσέξη κανείς, γιατὶ στηρίζονται σὲ μακρόχρονη παρατήρησι καὶ συχνὰ βγαίνουν σωστές.

Τὶς κυριώτερες ἀπὸ τὶς λαϊκὲς αὐτὲς προβλέψεις τῆς κακοκαιρίας τὶς σημειώνουμε ἐδῶ.

Ὅταν, λοιπόν, παρουσιασθῆ κανένα συννεφάκι στὴν κορυφὴ γειτονικοῦ βουνοῦ, ἐνῷ ὁ οὐρανὸς εἶναι καθαρός, λένε ὅτι τὴν ἑπομένη μέρα θὰ βρέξη.

Ὅταν ἀστράφτη στὸ βόρειο σημεῖο τοῦ ὁρίζοντα, πάλι λένε ὅτι τὴν ἑπομένη θὰ βρέξη.

Ἂν λαλοῦν οἱ πετεινοὶ πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα, πρόκειται ν' ἀλλάξη ὁ καιρός, δηλαδὴ ἀπὸ ξηρὸς θὰ γίνη βροχερὸς ἢ ἀπὸ βροχερὸς ξηρός.

Ἂν ἡ γάτα γλύφη τὸ πόδι της καὶ χαϊδεύη τὸ πρόσωπό της, δηλαδὴ ἂν «νίβεται» ὅπως λέει ὁ λαός, τότε σὲ λίγο θὰ βρέξη.

Ὅταν οἱ χοῖροι τρέχουν ἀνήσυχοι ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἑτοιμάζεται βροχή.

Ἂν στὴν ἀρχὴ τοῦ χειμῶνος πετοῦν γύρω στὰ σπίτια πολλὰ κοράκια, ὁ χειμώνας προμαντεύεται ὅτι θἆναι βαρύς.

Μὰ καὶ ὅταν παρουσιάζωνται πολλὰ μικρὰ πουλιὰ στὶς στέγες τῶν σπιτιῶν, ὁ χειμώνας ἑτοιμάζεται νἆναι ἄγριος.

Ὅταν ἀκούωνται φωνὲς ξερόβουζας (φρύνου) πρόκειται νὰ βρέξη.

Ὅταν οἱ μέλισσες δὲν πετοῦν μακρυὰ ἀπὸ τὴν κυψέλη τους, πρόκειται νὰ χαλάση ὁ καιρὸς γρήγορα.

Ὅταν μέσα στὸ χειμῶνα παρουσιασθῆ ὁ οὐρανὸς καθαρός, προμαντεύεται τρομερὴ παγωνιὰ γιὰ τὴν νύχτα. Τότε λένε: «Ἀπόψε θἄχη πάγο, ποὺ θὰ ψηθῆ τὸ φίδι!». Καὶ πραγματικὰ τὰ φίδια δὲν ἀντέχουν στὸ κρύο καὶ ἀποναρκώνονται τὸν χειμῶνα.

Παρετήρησαν ἀκόμα ὅτι ἔχει σχέσι μὲ τὸν καιρὸ καὶ ἡ θέσις τοῦ φεγγαριοῦ. Δηλαδὴ ἂν τὸ μισοφέγγαρο παρουσιάζεται στὸν οὐρανὸ ὀρθό, τότε ὁ καιρὸς εἶναι ἤρεμος, χωρὶς ἀνέμους καὶ μπόρες. Ἀντίθετα, ἂν τὸ μισοφέγγαρο παρουσιάζεται πλαγιαστό, τότε ἐπικρατεῖ ἄνεμος καὶ θαλασσοταραχή. Ἀπ' αὐτὴ τὴν πρόβλεψι ἐπεκράτησε νὰ λένε οἱ θαλασσινοί:

— Ὀρθὸ φεγγάρι, πλαγιαστὸς ὁ καπετάνιος καὶ πλαγιαστὸ φεγγάρι ὀρθὸς ὁ καπετάνιος.

Ἀκόμη παρατηροῦν ἂν τὸ φεγγάρι ἔχη γύρω κύκλο φωτεινό. Ἂν ὁ κύκλος εἶναι μικρὸς προμαντεύεται βροχή, ἂν ὅμως εἶναι μεγάλος, τότε θἄρθῃ ἄνεμος.

* * *

Ὅλες αὐτὲς οἱ προβλέψεις τῆς κακοκαιρίας βέβαια εἶναι ἀποτέλεσμα ἀπὸ πεῖρα αἰώνων. Φαίνεται ὅμως ὅτι αὐτὲς δὲν τὶς ἤξεραν κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι. Εἶναι καρποὶ μεταγενεστέρας πείρας.

* * *

Μιὰ ἀκόμα παρατήρησι καιρικὴ σχετίζεται μὲ τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν. Ὁ λαὸς λέει:

«Ὅποιο μῆνα δίχως ρὸ κάθου ἐλεύθερα στὴν πέτρα».

Οἱ μῆνες ποὺ τὰ ὀνόματά τους δὲν ἔχουν ρὸ εἶναι ὁ Μάϊος, ὁ Ἰούνιος, ὁ Ἰούλιος καὶ ὁ Αὔγουστος. Δηλαδὴ οἱ καλοκαιρινοὶ καὶ θερμοὶ μῆνες. Οἱ πέτρες κατὰ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ εἶναι στεγνὲς καὶ κανεὶς φόβος δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τὴν ὑγρασία τους. Ἀντίθετα ὑπάρχει φόβος κρυολογήματος ἂν καθίση κανεὶς στὶς πέτρες κατὰ τοὺς ἄλλους μῆνες, ποὺ ἔχουν ρό, γιατὶ οἱ πέτρες εἶναι ὑγρές.

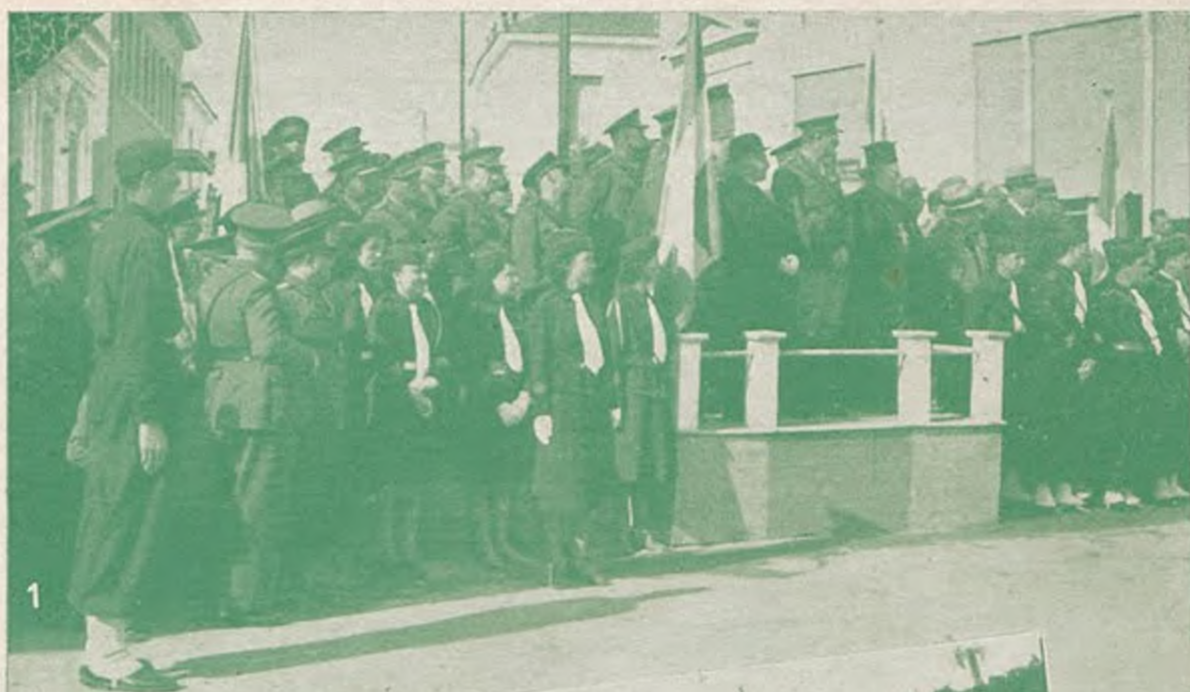
Φ. Γιοφύλλης

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε. Ο. Ν.

Ὁ Ἀρχηγὸς μετὰ τοῦ Κ.Ε.Ν. κ. Ἀλ. Κανελλοπούλου εἰς τὸν θάλαμον τοῦ Ραδιοφ. Σταθμοῦ τῆς Ε.Ο.Ν.

1. Οἱ ἐπισημο
'Επόπτου Ε
τῶν 'Επιτε
2. 'Από τὴν κ
μησιν Ε.Ο
3. Φαλαγγῖτα
'Ελατείας δ
τοῦ Δημ. Σ
4. 'Αγιασμός
'Αργοστολί
5. 'Η Ε.Ο.Ν.
μας.
6. Φαλαγγῖτα
νῆς ἑτοιμο
γητική ἐξό
7. "Οργωμα ὑ
γίστρου Σ
8. Φαλαγγῖτα
Ο.Ν. Κατα
γαζόμενοι

3

5

6

ι μετὰ τοῦ Γενικοῦ
Ο.Ν. Λαρίσης καὶ
ῶν.
λλιεργητικὴν ἐξόρ-
. Κομοτινῆς.
III Τετραρχίας
γώνουν τὸν κῆπον
χολείου.
Σημαιῶν Ε.Ο.Ν.
υ.
Βαθυτόπου Δρά-

Ε.Ο.Ν. Κομοτι-
γιά τὴν καλλιερ-
ρμησι.
ὸ τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀγ-
ρρῶν.
καὶ Σκαπανεῖς Ε.
πόλου Ἀμοργοῦ ἐρ-
εῖς δημόσιον κτῆμα.

8

Ὁ 17ος Ὑποτομεὺς Ε. Ο. Ν. Πρωτευούσης.

Οἱ ἀπαρτίζοντες τὴν ὀρχήστραν τοῦ 6ου Ὑποτομέως.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΑΝΔΡΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ

Ο ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ

Ὁ Ἀρχιμήδης, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους σοφοὺς τῆς ἀρχαιότητος, ἐγεννήθη εἰς τὰς Συρακούσας τὸ 287 π. Χ. Ἔπειτα ἀπὸ μίαν μακρὰν διαμονὴν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου διηύθυνε τὴν κατασκευὴν τῶν ἐπιχώσεων καὶ τῶν ὁδοφραγμάτων τῶν προοριζομένων διὰ τὴν προφύλαξιν τῆς πόλεως ἀπὸ τὰς πλημμύρας τοῦ Νείλου, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Συρακούσας, ὅπου ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἐπιστημῶν.

Ὁ Πλούταρχος μᾶς διηγεῖται ὅτι τόσον πολὺ τὸν εἶχε κυριεύσει τὸ πάθος τῆς ἐπιστήμης, ὥστε ἐλησμονοῦσε νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ καὶ νὰ περιποιῆται ἐν γένει τὸν ἑαυτόν του, εἰς τρόπον ὥστε οἱ ὑπηρέται του τὸν ἔσυραν πολὺ συχνὰ διὰ τῆς βίας γιὰ νὰ τὸν πλύνουν εἰς τὸ λουτρό, ὅπου καὶ ἐκεῖ ἀκόμη στὸ ἀλειμμένο σῶμα του καὶ μέσα στὶς στάχτες τῆς ἑστίας ἐσχεδίαζε γεωμετρικὰ σχήματα. Κάποτε ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν Ἱέρων ἔδωσε σ' ἕνα χρυσοχόον ὡρισμένην ποσότητα χρυσοῦ γιὰ τὴν κατασκευὴν ἑνὸς στεφάνου. Ὑποπτευόμενος ὅμως ὅτι ὁ χρυσοχόος ἔκλεψε ἕνα μέρος ἀπὸ τὸν χρυσὸν καὶ τὸ ἀντικατέστησε μὲ ἄλλο μέταλλον, ἠρώτησε τὸν Ἀρχιμήδην πῶς θὰ ἦτο δυνατόν, χωρὶς νὰ καταστρέψῃ τὸν στέφανον, νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς τιμιότητος τοῦ ἐργάτου.

Ὁ Ἀρχιμήδης, ἀφοῦ ἀνεζήτησε πολὺ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος, τὴν ηὗρε μιὰ μέρα ποὺ ἦτο στὸ λουτρό, ὅπου ἔνοιωθε ὅτι τὸ σῶμα του ὅσο ἦτο βυθισμένο στὸ νερὸ ἦταν ἐλαφρότερο. Χωρὶς νὰ προφθάσῃ νὰ ντυθῇ, ἐπέστρεψε στὸ σπίτι του τρέχων καὶ φωνάζων «Εὕρηκα».

Ἀπὸ αὐτὴν τὴν παρατήρησιν βρῆκε τὴν περίφημη ἀρχὴ τῆς φυσικῆς, ἡ ὁποία φέρει τὸ ὄνομα «ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους» καὶ ἔφθασε εἰς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τοῦ Ἱέρωνος. Εἶναι ἡ περίφημος ἀρχή, καθ' ἣν «πᾶν σῶμα βυθιζόμενον εἰς τὸ ὕδωρ χάνει τόσον ἐκ τοῦ βάρους του ὅσον εἶναι τὸ βάρος τοῦ ἐκτοπιζομένου ὕδατος».

Στὸν Ἀρχιμήδη ἐπίσης ὀφείλεται καὶ ἡ ἀνακάλυψις τῶν ἰδιοτήτων τοῦ μοχλοῦ. Μὲ δοθεῖσαν δύναμιν, ἔγραψε κάποτε στὸν Ἱέρωνα, εἶναι δυνατὸν νὰ μετακινήσῃ ἕνα δοθὲν βάρος καὶ γιὰ νὰ δείξῃ ζωηρότερα τὴν δύναμιν τῆς ἀποδείξεώς του ἐπρόσθεσε ὅτι καὶ τὴν γῆν ἀκόμη θὰ μποροῦσε νὰ μετακινήσῃ ἂν εἶχε μέρος νὰ σταθῇ. «Δός μου πᾶ στῶ καὶ τὰν γᾶν κινήσω». Δηλ. δός μου ποῦ νὰ σταθῶ καὶ θὰ κινήσω τὴν γῆν. Ὁ Ἱέρων ἐθαύμασε καὶ ὁ Ἀρχιμήδης γιὰ νὰ δείξῃ ὅτι μπορεῖ νὰ μετακινήσῃ κάτι μεγάλο μὲ πολὺ μικρὴ δύναμι, πῆρε ἕνα πλοῖο, ἀπ' αὐτὰ ποὺ εἶχε ὁ Ἱέρων, καὶ ἀφοῦ ἔβαλε μέσα σ' αὐτὸ πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸ συνηθισμένο φορτίο, αὐτός, ἀπὸ μακριά, χωρὶς καμμιὰ βία, ἀλλὰ ἥσυχα, κουνῶντας μὲ τὸ χέρι του κάποιο μηχάνημα ἀπὸ πολύσπαστα, τὸ ἔσυρε κοντά του.

Ὁ Ἱέρων ἀφοῦ ἔνοιωσε καλὰ τὴν δύναμιν τῆς τέχνης, ἔπεισε τὸν Ἀρχιμήδην νὰ κατασκευάσῃ μηχανήματα καὶ γιὰ ἄμυναν καὶ γιὰ ἐπιχειρήσεις πολεμικάς, κατάλληλα εἰς μίαν περίπτωσιν πολιορκίας τῆς πόλεως. Καὶ αὐτὰ τὰ μηχανήματα, ποὺ δὲν ἐχρησίμευσαν στὸν Ἱέρωνα, γιατὶ πέρασε χωρὶς πολέμους τὴ ζωή του, ἐχρησίμευσαν ἀργότερα σ' ἕνα σοβαρώτατο κίνδυνο τῆς πόλεως τῶν Συρακουσῶν.

Ἦτο ἡ ἐποχή, ποὺ οἱ Ρωμαῖοι ἐπολιόρκησαν τὰς Συρακούσας μὲ πολὺν στρατὸν καὶ πλοῖα. Τὴν ἀρχηγίαν τοῦ κατὰ ξηρὰν στρατοῦ εἶχεν ὁ Ἄππιος. Στὰ πλοῖα ἐπὶ κεφαλῆς ἦτο ὁ ὕπατος Μάρκελλος, ὁ ὁποῖος εἶχε διακριθῇ εἰς πολλὰς νίκας. Ἑξῆντα πλοῖα γεμᾶτα μὲ παντὸς εἴδους ὅπλα καὶ βέλη εἶχαν κατακλύσει τὴν θάλασσαν. Ὀκτὼ πλοῖα δεμένα μαζὶ ἐσχημάτιζαν μιὰ μεγάλη γέφυρα ἐπάνω στὴν ὁποίαν ὑψώνετο μιὰ μηχανὴ γιὰ νὰ κτυπᾷ τὰ τείχη. Στὴ διπλῆ αὐτὴ προσβολὴ οἱ Συρακούσιοι τὰ ἔχασαν. Ἔμειναν ἔκπληκτοι ἀπὸ τὸν τρόμον τους. Δὲν εἶχαν τίποτε νὰ ἀντιτάξουν σὲ τόσες δυνάμεις.

Εὐτυχῶς γι' αὐτοὺς ὁ Ἀρχιμήδης διηύθυνε τὴν ἄμυναν τῆς πόλεως. Καὶ ἡ μεγαλοφυΐα του ἐθριάμβευσεν. Ἔθεσεν εἰς κίνησιν τὶς μηχανές του. Ἀμέσως ὁ στρατὸς τῆς ξηρᾶς προσεβλήθη ἀπὸ χάλαζαν λίθων πελωρίων ἐξακοντιζομένων μὲ ἀπίστευτον ὁρμὴν καὶ ταχύτητα. Κανεὶς δὲν μποροῦσε ν' ἀντισταθῇ. Ἀναποδογύριζαν κάθε τὶ ποὺ προσέβαλλαν καὶ ἔφερναν μεγάλην ἀταξίαν καὶ φθορὰν στὶς γραμμὲς τοῦ στρατοῦ.

Ὅσο γιὰ τὸ στόλο, ἄλλοτε μὲν κεραῖαι ἐφαίνοντο ἔξαφνα ἀπὸ τὸ ἄνω μέρος τῶν τειχῶν, ποὺ ἐχαμήλωναν μέχρι τῶν πλοίων καὶ μὲ τὸ βάρος των καὶ τὴν ὤθησιν ποὺ τοὺς ἐδίδετο ἄνωθεν ἐβύθιζον τὰ πλοῖα, ἄλλοτε δὲ σιδερένια χέρια ἢ ἁρπάγαι γεράνων ἐσήκωναν τὰ πλοῖα ἀπὸ τὴν πρῶρα ὀρθὰ πρὸς τὰ ἄνω καὶ μὲ τὴν πρύμνην πρὸς τὰ κάτω τὰ ἐβύθιζαν, ἢ μὲ μιὰ κυκλικὴ κίνησι τὰ πλοῖα περιεστρέφοντο καὶ ἔσπαζαν ἐπάνω εἰς τοὺς βράχους καὶ τοὺς σκοπέλους ποὺ ἦσαν κοντὰ στὰ τείχη, μὲ πολλὴ φθορὰ τῶν ἀνδρῶν. Πολλὲς φορὲς πάλιν τὸ πλοῖον ἐσηκώνετο μετέωρον ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ ἐκρέμετο καὶ περιεστρέφετο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἕως ὅτου οἱ ἄνδρες ἔπεφταν ἢ ἐξεσφενδονίζοντο καὶ τὸ πλοῖο, ἄδειο πιά, ἔπεφτε κάτω, ἀφοῦ ἐχαλαροῦτο ἡ λαβή.

Ὅσο γιὰ τὴ μηχανή, ποὺ εἶχε φέρει ὁ Μάρκελλος στὴ γέφυρα ποὺ κατεσκεύασε ἀπὸ πλοῖα, ἐνῷ ἀκόμη μακριὰ ἐφέρετο πρὸς τὸ τεῖχος ἡ μηχανή, λίθος ἐξεσφενδονίσθη κατ' αὐτῆς μεγάλου βάρους, ἔπειτα κοντά σ' αὐτὸν δεύτερος καὶ τρίτος, οἱ ὁποῖοι μὲ δυνατὸν κτύπον ἐξεχαρβάλωσαν τὴν μηχανὴν καὶ διέσπασαν τὸ ζεῦγμα, ὥστε ὁ Μάρκελλος νὰ ἀπομακρυνθῇ τάχιστα.

Ἐσκέφθησαν ἔπειτα οἱ Ρωμαῖοι, ἂν μπορέσουν νύκτα νὰ πλησιάσουν τὰ τείχη, ὅπου δὲν θὰ ἐφοβοῦντο πλέον τὰ βέλη καὶ τοὺς λίθους τῶν Συρακουσίων, διότι ἐρρίπτοντο μακράν. Ὁ Ἀρχιμήδης, παρεσκευασμένος, ὅπως φαίνεται, καὶ γιὰ ἕνα τέτοιο ἐνδεχόμενο, εἶχε μηχανήματα συμμετρικὰ γιὰ νὰ βάλλῃ σὲ κάθε ἀπόστασι. Καθὼς λοιπὸν ἐπλησίασαν πρὸς τὸ τεῖχος, πάλιν βροχὴ ἀπὸ βέλη καὶ πέτρες ἐξεσφεδονίζοντο καθέτως ἐπάνω των ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ ἀπομακρυνθοῦν. Ἀλλὰ καὶ ἐνῷ κατὰ μῆκος ὠπισθοχωροῦσαν, βέλη τοὺς ἐκτυποῦσαν καὶ τοὺς ἐγίνετο μεγάλη φθορὰ χωρὶς νὰ μποροῦν διόλου νὰ ἀντιδράσουν, διότι τὰ περισσότερα μηχανήματα εἶχαν τοποθετηθῇ πίσω ἀπὸ τὸ τεῖχος καὶ οἱ Ρωμαῖοι ἐνόμιζαν πλέον ὅτι μάχονται μὲ θεούς, μὲ τόσα κακὰ ποὺ τοὺς ἤρχοντο ἐκ τοῦ ἀφανοῦς.

Διηγοῦνται ἀκόμη ὅτι μὲ τὴν βοήθειαν κατόπτρων, τὰ ὁποῖα συνεκέντρωναν τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, ὁ Ἀρχιμήδης κατώρθωσε νὰ βάλῃ φωτιὰ στὸ Ρωμαϊκὸ στόλο.

Τέλος τόσον περίφοβοι ἔγιναν οἱ Ρωμαῖοι, ὥστε ἂν ἔβλεπαν ἐπάνω ἀπὸ τὰ τείχη νὰ προβάλλῃ κανένα ξύλο, ἐνόμιζαν ὅτι κάποιο μηχάνημα κινεῖ ἐναντίον τους ὁ Ἀρχιμήδης καὶ ἐτρέποντο εἰς φυγήν. Ὁ δὲ Μαρκέλλος, περίφοβος καὶ αὐτός, ἐφώναξε: «Δὲν θὰ παύσωμεν λοιπὸν διόλου νὰ πολεμοῦμε συνεχῶς ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ γεωμέτρου, ὁ ὁποῖος παίρνει τὰ πλοῖα μας σὰν κοῦπες γιὰ νὰ ἀντλῇ νερὸ ἀπὸ τὴ θάλασσα, κατατσακίζει τὶς μηχανές μας, ὁ ὁποῖος ξεπερνάει τοὺς μυθολογικοὺς γίγαντας μὲ τὰ ἑκατὸ χέρια ἐξακοντίζων ἐναντίον μας τόσα βέλη συγχρόνως;» Καὶ γιὰ νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τὰς προσβολὰς τοῦ Ἀρχιμήδους ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πολιορκία τῆς πόλεως καὶ νὰ περιορισθῇ εἰς ἕνα ἀποκλεισμόν...

Τρία ὁλόκληρα χρόνια οἱ Σαρακούσιοι χάρις εἰς τὸ δαιμόνιον πνεῦμα τοῦ σοφοῦ συμπολίτου των ἠμπόρεσαν νὰ ἀντισταθοῦν εἰς τὰς προσβολὰς τῶν Ρωμαίων!

Ἕνα βράδυ, ὁ Ρωμαῖος ὕπατος, παρατηρήσας ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς πύργους ἐφρουρεῖτο κακῶς, κατώρθωσε νὰ τὸν κυριεύσῃ καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν μὲ τὸν στρατόν του, ὅπου οἱ κάτοικοι ἑώρταζον τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀρτέμιδος.

Ὁ Ἀρχιμήδης ἦτο μόνος, σκυμμένος μπροστὰ σ' ἕνα γεωμετρικὸ σχῆμα καὶ σκεπτόμενος, μὲ τὰ μάτια καὶ τὴ σκέψι ἀφωσιωμένα σ' αὐτό, χωρὶς νὰ ἀντιληφθῇ καθόλου οὔτε τὸν θόρυβο τῶν Ρωμαίων οἱ ὁποῖοι διέτρεχον τὴν πόλιν οὔτε τὴν ἅλωσιν τῶν Συρακουσῶν. Αἴφνης, ἕνας στρατιώτης παρουσιάζεται καὶ τὸν διατάσσει νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ἐνώπιον τοῦ Μαρκέλλου. Ὁ Ἀρχιμήδης ἀτάραχος κατεγίνετο εἰς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματός του. Ὁ στρατιώτης, θυμωμένος, ἔσυρε τὸ ξίφος καὶ τὸν ἐφόνευσε.

Ὁ Μάρκελλος ἐδοκίμασε τὴν ζωηροτέραν λύπην διὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου ἀνδρός. Ἐπέβαλε στὸν φονέα τὴν ἐσχάτην τιμωρίαν καὶ συμπεριεφέρθη εὐγενῶς πρὸς ὅλους τοὺς συγγενεῖς τοῦ Ἀρχιμήδους. Ὁ ἴδιος δὲ ὁ Μάρκελλος τοῦ ἀνήγειρε μεγαλοπρεπὲς μνημεῖον.

Εἰς τὸν Ἀρχιμήδην ὀφείλεται ὁ καθορισμὸς τῆς σχέσεως τῆς περιφερείας πρὸς τὴν διάμετρον, αἱ ἰδιότητες τῆς τροχαλίας, τοῦ μοχλοῦ κλπ....

«Ἀπὸ ὅλους τοὺς μεγάλους ἄνδρας τῆς ἀρχαιότητος, εἶπε ὁ σοφὸς d'Alembert, ὁ Ἀρχιμήδης εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀξίζει περισσότερον νὰ τοποθετηθῇ πλάϊ στὸν Ὅμηρο». Καὶ ὁ φιλόσοφος Leibnitz ἔλεγεν ὀρθῶς. «Ἐκεῖνοι ποὺ εἶναι εἰς θέσιν νὰ κατανοήσουν τὸν Ἀρχιμήδην θαυμάζουν ὀλιγώτερον τὰς ἀνακαλύψεις τῶν μεγαλυτέρων συγχρόνων ἀνδρῶν».

ΒΟΥΛΑ Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

Ὁ Ἀρχιμήδης κατὰ παλαιὰν χαλκογραφίαν.

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ του HECTOR MALOT

Χωρίς οικογένεια

(Συνέχεια
ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τώρα σκάβουν μὲ μεγαλύτερο ζῆλο. Ὅλες οἱ γειτονικὲς ἑταιρεῖες ἔστειλαν στὸν Τρουγέρα τοὺς ἱκανώτερους σφυρῆδες τους. Καὶ στὴν ἐλπίδα ποὺ δίνει τὰ ἄνοιγμα τῶν τριῶν κατεβασμάτων ἑνώνεται καὶ ἡ ἐλπίδα νὰ φθάσουν ἀπ᾿ τὴ στοά, γιατὶ τὸ νερὸ στὰ πηγάδια ὁλοένα καὶ κατεβαίνει.

⁂

Ὅταν στὸ ἀνέβασμά μας ἀκούσαμε τὴν πρόσκλησι ποὺ μᾶς ἐκτύπησε ὁ μηχανικός, εἴπαμε ὅπως καὶ τότε ποὺ ἀκούσαμε τὰ βαγονάκια τοῦ ἀντλήματος νὰ πέφτουν στὰ πηγάδια:

— Σωθήκαμε!

Ἡ ἴδια κραυγὴ χαρᾶς ξέφυγε ἀπ᾿ ὅλα τὰ στόματα καὶ χωρὶς νὰ σκεφθοῦμε, φανταστήκαμε πὼς τώρα θὰ μᾶς ἔδιναν τὸ χέρι γιὰ νὰ βγοῦμε.

Ἔπειτα ὅμως, ὅπως καὶ μὲ τὰ βαγονάκια, τὴν ἐλπίδα διαδέχθηκε ἡ ἀπελπισία.

Ὁ κρότος τῶν σφυριῶν μαρτυροῦσε πὼς οἱ ἐργάτες ἦσαν μακριά. Εἴκοσι, τριάντα μέτρα ἴσως. Πόσο θὰ χρειάζονταν γιὰ νὰ τρυπήσουν αὐτὸν τὸν ὄγκο;... Οἱ λογαριασμοί μας δὲν συμφωνοῦσαν: Ἄλλος ἔλεγε ἕνα μῆνα, ἄλλος μιὰ ἑβδομάδα, ἄλλος ἕξη μέρες.

Ἀλλὰ πὼς θὰ μπορούσαμε νὰ περιμένουμε τόσον καιρό;... Ποιὸς ἀπὸ μᾶς θὰ μποροῦσε νὰ ζήσῃ ὕστερα ἀπὸ ἕξη μέρες. Πόσες μέρες ἤμαστε νηστικοί;...

Μόνο ὁ Δάσκαλος μιλοῦσε μὲ θάρρος. Ἀλλὰ στὸ τέλος ἡ ἀπελπισία μεταδόθηκε καὶ σ᾿ αὐτὸν καὶ ἡ ἀδυναμία μας ἐκλόνησε τὴν σταθερότητά του.

Ἂν μπορούσαμε νὰ πίνουμε ὅσο θέλουμε δὲν μπορούσαμε καὶ νὰ τρῶμε. Καὶ ἡ πεῖνα μας εἶχε γίνει τόσο βασανιστική, ὥστε δοκιμάσαμε νὰ φᾶμε σάπιο ξύλο λυωμένο στὸ νερό.

Ὁ Καρρορῆς, ὁ πιὸ πεινασμένος ἀπ᾿ ὅλους μας, εἶχε κόψει τὸ παποῦτσι ποὺ τοῦ ἔμεινε καὶ ἐξακολουθητικὰ μασοῦσε κομμάτια πετσί.

Βλέποντας ἕως ποῦ ἡ πεῖνα ἦταν ἱκανὴ νὰ σπρώξῃ τοὺς συντρόφους μου, ὁμολογῶ πὼς ἐκυριευόμουν ἀπὸ ἕνα αἴσθημα φόβου ποὺ, μαζὶ μὲ τόσους ἄλλους, ἐμεγάλωνε τὴ δυσφορία μου. Πολλὲς φορὲς εἶχα ἀκούσει τὸν Βιτάλη νὰ διηγῆται ἱστορίες ναυαγίων — γιατὶ εἶχε ταξιδεύσει πολὺ καὶ στὴν ξηρὰ καὶ στὴ θάλασσα — καὶ μέσα σ᾿ αὐτὲς τὶς ἱστορίες ἦταν μιά, ποὺ ἀφότου μᾶς ἐβασάνιζε ἡ πεῖνα δὲν μποροῦσε νὰ βγῇ ἀπ᾿ τὸ μυαλό μου.

Κάτι ναῦτες, λέει, εἶχαν ριχτῆ σ᾿ ἕνα ξερονῆσι ποὺ δὲν ὑπῆρχε τὸ παραμικρότερο τρόφιμο, κι᾿ ἐσκότωσαν τὸ μοῦτσο γιὰ νὰ τὸν φᾶνε. Ἀκούγοντας τώρα τοὺς συντρόφους μου νὰ φωνάζουν πὼς πεινοῦν, ρωτιώμουν, μὲ ἀγωνία, μήπως τέτοια τύχη δὲν περίμενε καὶ μένα καὶ μήπως στὸ καρβουνένιο νησάκι μας δὲν θὰ μὲ σκότωναν καὶ μένα γιὰ νὰ μὲ φᾶνε! Γιὰ τὸν Δάσκαλο καὶ τὸν θεῖο Γάσπαρο ἤμουν βέβαιος πὼς θὰ μὲ ὑπερασπίζονταν· ὁ Παγῆς ὅμως, ὁ Μπεργκουνοὺ κι᾿ ὁ Καρροροῆς — προπάντων ὁ Καρροροῆς μὲ τὶς ἄσπρες του δοντάρες ποὺ τὶς ἐτρόχιζε ὁλοένα στὰ πετσιά, — δὲν μοῦ ἄρεσαν καθόλου. Ὁ φόβος μου αὐτὸς ἦταν βέβαια ἀνόητος μὰ στὴ θέσι ποὺ βρισκόμασταν, ἡ φρόνησι δὲν κυβερνοῦσε οὔτε τὸ νοῦ μας οὔτε τὴ φαντασία μας. Ἐκεῖνο δὲ ποὺ μεγάλωνε περισσότερο τὸν τρόμο μας ἦταν ἡ ἔλλειψις φωτός.

Μιὰ μιὰ ἡ λυχνίες μας εἶχαν κάψει τὸ λάδι τους. Κι᾿ ὅταν δὲν ἔμειναν παρὰ δυὸ ὁ Δάσκαλος ἀπεφάσισε νὰ μὴν ἀνάβωνται παρὰ μόνον ὅταν τὸ φῶς θὰ μᾶς ἦταν ἀπαραίτητο. Ἔτσι περνούσαμε τώρα τὸν καιρό μας ὅλο σκοτεινά.

Αὐτὸ δὲν ἦταν μόνο τρομακτικό, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνο, γιατὶ μὲ τὸ παραμικρὸ ἀδέξιο κίνημα μπορούσαμε νὰ πέσουμε στὸ νερό:

Σὲ κάθε σκαλὶ ἤμαστε τώρα ἀπὸ τρεῖς. Ἔτσι εἴχαμε κάπως περισσότερο τόπο.

Στὴ μιὰ ἄκρη τοῦ δικοῦ μας κάθονταν ὁ θεῖος Γάσπαρος, ὁ Δάσκαλος στὴν ἄλλη κι᾿ ἐγὼ στὴ μέση.

Κάποια στιγμή, ἐνῷ μισοκοιμώμουν ἄκουσα τὸ Δάσκαλο νὰ μιλάῃ μονάχος του, σὰ νὰ συλλογίζονταν φωναχτά. Ξύπνησα κι᾿ ἄκουσα.

«Βλέπω σύννεφα, ἔλεγε· τί ὡραῖο πρᾶγμα ποὺ εἶναι τὰ σύννεφα! Εἶναι ἄνθρωποι ποὺ δὲν τ᾿ ἀγαποῦν. Ἐγὼ τ᾿ ἀγαπῶ. Ἅ, ἅ, ἔχουμε κι᾿ ἀέρα. Τόσο τὸ καλύτερο καὶ ὁ ἀέρας μ᾿ ἀρέσει».

Ὠνειρεύονταν; Τὸν σκούντησα, μὰ ἐξακολουθοῦσε:

«Μοῦ κάνετε τὴ χάρι νὰ μοῦ δώσετε μιὰ ὀμελέττα μὲ ἕξη αὐγά;... ὄχι, μὲ ὀκτώ... Ἂς εἶναι βάλτε καὶ δώδεκα, θὰ τὴ φάω στὸ γυρισμό».

— Τὸν ἀκοῦτε θεῖε Γάσπαρε;

— Ναί, βλέπει ὄνειρο...

— Μὰ δὲν κοιμᾶται...

— Σώπα, καλέ!...

— Μὰ σᾶς βεβαιῶ πὼς εἶναι ξύπνιος.

— Ἔ Δάσκαλε!

— Ἔρχεσαι νὰ δειπνήσῃς μαζί μου, Γάσπαρε; Ἔλα. Μόνο, σοῦ τὸ λέω, θἄχῃ ἄνεμο δυνατό.

— Τρελλάθηκε ὁ κακόμοιρος! Εἶπε ὁ θεῖος Γάσπαρος. Ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ ἀπὸ τὸν πυρετό.

— Ὄχι πέθανε καὶ ἡ ψυχή του μιλάει, εἶπε ὁ Μπεργκουνοὺ. Δὲν βλέπετε ποὺ βρίσκεται ἀλλοῦ; Ἀπὸ ποῦ φυσάει ὁ ἄνεμος Δάσκαλε; Μὴν εἶναι βοριᾶς;...

— Ὄχι δὲν εἶναι βοριᾶς, εἶπε ὁ Παγῆς.

Ὢ Θεέ μου! Ὅλοι τρελλάθηκαν, ὅλοι ἔχασαν τὰ λογικά; Μὰ τότε θὰ πιάνονταν, θὰ χτυπιοῦνταν, θὰ σκοτώνονταν. Τί δυστυχία!

— Θέλεις νὰ πιῇς, Δάσκαλε;

— Ὄχι εὐχαριστῶ, θὰ πιῶ ἅμα φάω τὴν ὀμελέττα μου.

Ἔτσι γιὰ κάμποση ὥρα μιλοῦσαν καὶ οἱ τρεῖς μαζὶ χωρὶς καμμιὰ συνεννόησι καὶ μέσ᾿ στὰ ἀσυνάρτητα λόγια τους δὲν ἄκουγες παρὰ «θὰ φάω, θὰ βγῶ ἔξω, ὀμελέττα, οὐρανός, σύννεφα, ἄνεμος».

Ἄξαφνα μοῦ ἦλθε μιὰ ἰδέα, ν᾿ ἀνάψω μιὰ λυχνία. Ἦταν ἐκεῖ δίπλα στὸ Δάσκαλο καὶ τὴν ἐπῆρα.

Μόλις ἔφεξε σώπασαν ὅλοι... Κι᾿ ὕστερα ἀπὸ λίγες στιγμὲς σιωπῆς ρώτησαν ὅλοι τί συμβαίνει, ἀπαράλλακτα σὰ νὰ ξυπνοῦσαν ἀπὸ ὄνειρο.

— Παραμιλούσατε, εἶπε ὁ θεῖος Γάσπαρος.

— Ποιός;...

— Ἐσὺ Δάσκαλε, ὁ Παγῆς κι᾿ ὁ Μπεργκουνοῦ. Λέγατε ἄλλα ἀντ᾿ ἄλλων. Σᾶς φαίνονταν πὼς ἤσασταν ὄξω καὶ πὼς φυσοῦσε. Κάθε τόσο κτυπούσαμε τοὺς τοίχους τῆς φυλακῆς μας γιὰ ν᾿ ἀκοῦνε οἱ σωτῆρες μας πὼς εἴμαστε ζωντανοί.

Τὰ σφυριά τους δὲν ἔπαυαν νὰ κτυποῦν τὸ κάρβουνο, μὰ ὁ κτύπος τους ἦταν τόσο ἀδύνατος σὰν πρῶτα, πρᾶγμα ποὺ ἔδειχνε πὼς ἦταν ἀκόμη πολὺ μακριά.

Ἀφοῦ ἄναψα τὴ λάμπα κατέβηκα νὰ πάρω νερὸ μὲ τὸ παποῦτσι, καὶ τότε μοῦ φάνηκε πὼς τὰ νερὰ εἶχαν χαμηλώσει κάμποσα ἑκατοστόμετρα.

— Τὰ νερα χαμήλωσαν!...

— Ἄχ Θεέ μου, μακάρι...

Κι᾿ ἀκόμη μιὰ φορὰ αἰσθανθήκαμε τὴν παραφορὰ τῆς ἐλπίδας.

Εἶπαν ν᾿ ἀφήσουμε ἀναμμένη τὴ λυχνία γιὰ νὰ βλέπουμε τὸ χαμήλωμα τῶν νερῶν, μὰ ὁ Δάσκαλος ἀντιτάχθηκε. Ἐνόμισα τότε πὼς θὰ κάμουν ἐπανάστασι.

Μὰ ποτὲ ὁ Δάσκαλος δὲν ζητοῦσε τίποτα χωρὶς νὰ δώσῃ καὶ τὸ λόγο.

— Οἱ λυχνίες θὰ μᾶς χρειασθοῦν ἀργότερα, εἶπε. Ἂν τὶς κάψουμε τώρα, πὼς θὰ κάμουμε ὅταν θὰ μᾶς χρειασθοῦν; Ἔπειτα σᾶς φαίνεται πὼς θἆναι ὄμορφο νὰ βλέπετε τὸ νερὸ νὰ χαμηλώνῃ λίγο λίγο; Θὰ σκάζατε ἀπ᾿ τὴν ἀνυπομονησία. Ἢ μὴ νομίζετε πὼς μὲ τὸ φῶς τὸ νερὸ θὰ φύγῃ διὰ μιᾶς;... Ἐλᾶτε, θὰ σωθοῦμε... κουράγιο... Ἔχουμε ἀκόμα δεκατρία σπίρτα. Θὰ χαλοῦμε ἀπὸ ἕνα κάθε φορὰ ποὺ θὰ τὸ ζητᾶτε...

Ἡ λυχνία σβήστηκε. Ἤπιαμε ὅλοι καὶ ξεδιψάσαμε. Δὲν ξανακούστηκαν παραμιλητά. Καὶ πολλὲς ὧρες, ἡμέρες ὁλάκερες ἴσως μείναμε ἀκίνητοι, μὴ ἔχοντας ἄλλο νὰ μᾶς παρηγορῇ καὶ νὰ μᾶς κρατῇ στὴ ζωή, ἀπὸ τὸν κρότο τῶν σφυριῶν ποὺ ἄνοιγαν τὸ κατέβασμα, καὶ τῶν βαγονιῶν ποὺ ἄδειαζαν τὸ νερὸ ἀπ᾿ τὰ πηγάδια.

Λίγο λίγο οἱ κρότοι αὐτοὶ γίνονταν πιὸ δυνατοί. Τὸ νερὸ χαμήλωνε καὶ μᾶς ἐπλησίαζαν. Θὰ μᾶς ἔφταναν τάχα ὅσο θἆταν καιρός;... Ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ ἡ ἀδυναμία μας γίνονταν μεγαλύτερη, φοβερώτερη: Ἀδυναμία σωματική, ἀδυναμία ψυχική.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς πλημμύρας οἱ σύντροφοι μου δὲν εἶχαν βάλει στὸ στόμα τους ψωμί.

Καὶ ἀκόμα χειρότερα, δὲν ἀναπνέαμε παρὰ ἕναν ἀέρα ποὺ ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε ν᾿ ἀνανεωθῇ γίνονταν ὁλοένα πιὸ βαρύς, πιὸ ἀνθυγιεινός. Εὐτυχῶς ποὺ ὅσο χαμήλωναν τὰ νερὰ ἡ ἀτμοσφαιρικὴ πίεσι λιγόστευε. Ἂν ἔμενε ὅπως ἦταν τὶς πρῶτες μέρες θὰ πεθαίναμε χωρὶς ἄλλο ἀπὸ ἀσφυξία. Ὥστε ἂν σωζόμαστε μιὰ μέρα θὰ τὸ χρωστούσαμε, περισσότερο παρὰ σὲ κάθε τι ἄλλο, στὴ γρηγοράδα ποὺ διωργανώθηκαν καὶ προχώρησαν οἱ ἐργασίες.

Ὁ κρότος τῶν σφυριῶν καὶ τῶν βαγονιῶν ἦταν κανονικὸς σὰν τὸν κρότο ποὺ κάνει ἕνα ρολόϊ. Γι᾿ αὐτὸ κάθε διακοπὴ μᾶς προξενοῦσε φοβερὴ ἀγωνία. Μᾶς ἐγκατέλειπαν, ἢ ἀπάντησαν δυσκολίες ἀνυπέρβλητες;

Σὲ μιὰ ἀπ᾿ τὶς διακοπὲς αὐτὲς σηκώθηκε ἕνας φοβερὸς θόρυβος σὰν μούγκρισμα ἢ σὰν ἕνα φύσημα δυνατό.

— Τὰ νερὰ πέφτουν στὸ Ἀνθρακωρυχεῖο! φώναξε ὁ Καρροροῆς.

— Δὲν εἶναι νερό, εἶπε ὁ Δάσκαλος.

— Τί εἶναι λοιπόν;

— Δὲν ξέρω, μὰ δὲν εἶναι νερό. Ἂν καὶ τόσες φορὲς ὁ Δάσκαλος εἶχε δώσει δείγματα τῆς εὐθυκρισίας του, δὲν τὸν ἐπίστευαν ἂν κάθε φορὰ δὲν ἔδινε καὶ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του. Ἐπειδὴ ὡμολογοῦσε τώρα πὼς δὲν ἤξερε τὴν αἰτία τοῦ κρότου ἐκείνου (ποὺ καθὼς ἐμάθαμε ἀργότερα τὸν ἔκανε ἕνας μεγάλος ἀνεμιστήρας ποὺ τὸν εἶχαν βάλει γιὰ νὰ στέλνουν ἀέρα στοὺς ἐργάτες) ξαναγύρισαν μὲ τρελλὸ φόβο στὴν ἰδέα τῆς πλημμύρας.

— Ἄναψε τὴ λάμπα...

— Περιττό.

— Ἄναψέ τη, ἄναψέ τη!

Ὑποχρεώθηκε νὰ ὑπακούσῃ, γιατὶ ὅλοι τὸ ζήτησαν ὁμόφωνα...

Τὸ φῶς μᾶς ἔδειξε τότε πὼς τὸ νερὸ δὲν εἶχε ὑψωθῇ καθόλου· μᾶλλον εἶχε χαμηλώσει.

— Βλέπετε λοιπόν; εἶπε ὁ Δάσκαλος.

Ὁ Καρροροῆς μασοῦσε κομμάτια πετσί!

— Θ' ἀνεβῆ σὲ λίγο κι' αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ὑπάρχει σωτηρία!

— Ἂς τελειώσουμε λοιπὸν μιὰ καὶ καλὴ δὲν μπορῶ πιὰ νὰ βαστάξω!...

— Δός μου τὴ λυχνία, Δάσκαλε.

Θὰ γράψω δυὸ λόγια γιὰ τὴ γυναῖκα μου καὶ τὰ παιδιά μου...

— Γράψε καὶ γιὰ μένα.

Ὁ Μπεργκουνοῦ εἶχε γυρέψει τὴ λυχνία γιὰ νὰ γραψῃ, πρὶν πεθάνῃ, στὴ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του.

Εἶχε στὴν τσέπη του ἕνα κομμάτι χαρτὶ κι' ἕνα μολύβι κι' ἄρχισε νὰ γράφῃ: «Ἐμεῖς, ὁ Γάσπαρος, ὁ Παγῆς, ὁ Δάσκαλος, ὁ Καρροβῆς καὶ ὁ Ρεμῆς, κλεισμένοι στὸ ἀνέβασμα, θὰ πεθάνουμε. Ἐγώ, ὁ Μπεργκουνού, παρακαλῶ τὸ Θεὸ νὰ γίνῃ ὁ ἄντρας τῆς χήρας μου καὶ ὁ πατέρας τῶν ὀρφανῶν μου. Τοὺς δίνω τὴν εὐχή μου...».

Καὶ κατόπιν εἶπε στοὺς ἄλλους:

— Ἐσὺ Γάσπαρε τί θέλεις νὰ σοῦ γράψω;..

«Ὁ Γάσπαρος ἀφίνει ὅ,τι ἔχει στὸν ἀνεψιό του τὸν Ἀλέξη καὶ νὰ εἶναι καλός».

«Ὁ Παγῆς ἀναθέτει τὴν γυναῖκα του, καὶ τὰ παιδιά του στὸ Θεό, στὴν Παναγία, καὶ στὴν Ἑταιρία»...

— Ἐσὺ Δάσκαλε;...

— Ἐγὼ δὲν ἔχω κανένα, ἀποκρίθηκε ὁ Δάσκαλος θλιβερά. Κανένας δὲν θὰ μὲ κλάψῃ ἐμένα...

Ἐσὺ Καρροβῆ;

— Ἐγώ, ἐφώναξε ὁ Καρροβῆς, παραγγέλνω νὰ πουλήσουν τὰ κάστανά μου ἄψητα.

— Τὸ χαρτὶ μας δὲν χωράει τέτοιες ἀνοησίες, εἶπε μὲ θυμὸ ὁ Μπεργκουνοῦ.

— Δὲν εἶναι ἀνοησία...

— Δὲν ἔχεις κανένα ν' ἀποχαιρετήσῃς ἐσύ;.. Τὴ μάνα σου;...

— Ἡ μάνα μου θὰ μὲ κληρονομήσῃ...

— Ἐσὺ Ρεμῆ;...

«Ὁ Ρεμῆς χαρίζει τὸν Κάπη καὶ τὴν ἅρπα του στὸ Ματτία. Φιλεῖ τὸν Ἀλέξη καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ πάῃ νὰ βρῇ τὴ Λίζα, νὰ τὴ φιλήσῃ καὶ νὰ τῆς δώσῃ ἕνα ξερὸ τριαντάφυλλο ποὺ εἶναι στὴν τσέπη του».

— Νὰ ὑπογράψουμε τώρα ὅλοι.

— Ἐγὼ θὰ βάλω ἕναν σταυρό, εἶπε ὁ Παγῆς.

— Τώρα, εἶπε ὁ Μπεργκουνοῦ, ἀφοῦ ὑπόγραψαν ὅλοι, παρακαλῶ νὰ μ' ἀφήσετε νὰ πεθάνω ἥσυχος χωρὶς ὁμιλίες. Ἀντίο σύντροφοι!...

Κατέβηκε ἀπ' τὸ σκαλί του στὸ δικό μας, μᾶς φίλησε καὶ τοὺς τρεῖς, ξανανέβηκε στὸ δικό του καὶ φίλησε τὸν Παγῆ καὶ τὸν Καρροβῆ. Ἔπειτα ἔκανε ἕνα σωρὸ ἀπὸ καρβουνόσκονη, ἔβαλε πάνω τὸ κεφάλι του σὰ σὲ προσκέφαλο, ξαπλώθηκε ὅλος καὶ δὲν κουνήθηκε πιά...

Ἡ διαθήκη ποὺ γράφτηκε πρωτήτερα κι' ὁ Μπεργκουνοῦ ποὺ παραδίδονταν ἔτσι στὸ θάνατο δὲν μᾶς ἔδιναν βέβαια θάρρος..

Τὰ κτυπήματα ὡστόσο τῶν σφυριῶν ἀκούγονταν πιὸ δυνατά, πιὸ καθαρὰ τώρα, ποὺ ἐσήμαινε βέβαια πὼς μᾶς εἶχαν πλησιάσει καὶ σὲ λίγο ἴσως θὰ μᾶς ἔφταναν. Αὐτὸ μᾶς εἶπε καὶ ὁ Δάσκαλος γιὰ νὰ παρηγορηθοῦμε. Μ' ἂν ἦταν τόσο κοντὰ δὲν θὰ τοὺς ἀκούγαμε νὰ φωνάζουν; Μὰ δὲν τοὺς ἀκοῦμε' οὔτε ἐκεῖνοι ἀκοῦνε ἐμᾶς.

— Μπορεῖ νὰ μὴν ἀπέχουν παρὰ λίγα μέτρα καὶ πάλι νὰ μὴν ἀκούγεται ἡ φωνή. Αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ εἶδος τοῦ στερεοῦ ποὺ ἔχει νὰ διαπεράσῃ.

— Ἢ καὶ ἀπὸ τὴν ἀπόστασι.

Μὰ καὶ τὰ νερὰ χαμήλωναν ὁλοένα καὶ σὲ λίγο εἴχαμε τὴν ἀπόδειξι πὼς δὲν ἔφταναν πιὰ ὡς τὸ ταβάνι τῆς στοᾶς. Ἀκούσαμε σὰν ἕνα ξύσιμο στὸ σχιστόλιθο τοῦ ἀνεβάσματος καὶ τὸ νερὸ ἐπάφλασε σὰν νἄπεσαν μέσα πετρίτσες. Ἀνάψαμε τὴ λάμπα κι' εἴδαμε ποντικοὺς ποὺ τρέχανε στὸ κάτω μέρος τοῦ ἀνεβάσματος. Σὰν καὶ μᾶς θἄχαν βρῆ κι' αὐτοὶ καταφύγιο σὲ κανένα κώδωνα καὶ μόλις χαμήλωσαν τὰ νερὰ βγῆκαν ἀπὸ κεῖ γιὰ νὰ βροῦνε τίποτα νὰ φάνε. Γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ φθάσουν ὡς σὲ μᾶς θὰ πῇ ὅτι τὸ νερὸ δὲν ἐγέμιζε τὶς στοὲς ὡς ἐπάνω.

Οἱ ποντικοὶ αὐτοὶ στὴ φυλακή μας ἦταν ὅτι καὶ ἡ περιστερὰ στὴν κιβωτὸ τοῦ Νῶε: τὸ τέλος τοῦ κατακλυσμοῦ.

— Μπεργκουνοῦ, κουράγιο! εἶπε ὁ Δάσκαλος ψηλαφῶντας ὡς τ' ἀπάνω σκαλοπάτι. Καὶ τοῦ ἐξήγησε πὼς ἀπ' τὴν ἐμφάνισι τῶν ποντικῶν μπορούσαμε νὰ συμπεράνουμε τὴν γρήγορη σωτηρία μας.

Ἀλλὰ ὁ Μπεργκουνοῦ δὲν ἐπείσθηκε

— Ἂς εἶναι, εἶπε, νὰ ξαναπεράσω ἀπὸ τὴν ἐλπίδα στὴν ἀπελπισία, καλύτερα νὰ μὴν ἐλπίσω τίποτα. Περιμένω τὸ θάνατο. Ἂς ἔλθῃ τώρα σωτηρία, εὐλογητὸς ὁ θεός. Θέλησα νὰ κατεβῶ τὸ σκαλί μας γιὰ νὰ ἰδῶ πόσο εἶχαν χαμηλώσει τὰ νερά. Καὶ εἶδα πραγματικῶς ἕνα μεγάλο διάστημα μεταξὺ τῶν νερῶν καὶ τοῦ ταβανιοῦ τῆς στοᾶς.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΑ ΠΟΥΚΑΜΙΣΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

Δὲν ὑπάρχει σήμερα πολιτισμένος ἄνθρωπος ποὺ νὰ μὴ φορῇ πουκάμισο καὶ παπούτσια. Δὲν συνέβαινε ὅμως πάντοτε αὐτό. Ὁ Θεόφραστος ἀναφέρει ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐφοροῦσαν κατάσαρκα μάλλινα ὑφάσματα, σὰν τὰ σημερινὰ «κασκολιέρ».

Ὅσο γιὰ τὶς ἀρχαῖες Ἑλληνίδες, ὅταν ἔκαναν μπάνιο, φοροῦσαν ἕνα εἶδος πουκάμισου βαμβακεροῦ ἢ καὶ ἀπὸ μετάξι τῆς Κῶ. Τὸ μετάξι αὐτό, σημειῶστε, ἐπαράγετο ἀπὸ ἕνα σκουλῆκι τελείως διαφορετικὸ ἀπὸ τὸν σημερινὸ μεταξοσκώληκα.

Οἱ Ρωμαῖοι μόλις κατὰ τὸν 3ον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα ἄρχισαν νὰ χρησιμοποιοῦν ἐσώρουχα. Οἱ Ρωμαῖες στὰ σπίτια τους φοροῦσαν κᾶτι μακρυὰ ὁλοκέντητα χιτώνια. Ἦσαν βέβαια ὡραιότατα, ὄχι ὅμως καὶ τόσο πρακτικά. Οἱ Ρωμαῖοι στρατιῶται ἦσαν οἱ μόνοι τῶν ὁποίων τὰ κοντὰ χιτώνια ἔμοιαζαν μὲ τὰ σημερινὰ πουκάμισα. Τὰ ὠνόμαζαν «καμίζια» κι' ἀπὸ τὴν λέξι αὐτὴ βγῆκε ἡ σημερινή τους ὀνομασία στοὺς Γάλλους, «σεμίζ».

Ὅταν οἱ Γότθοι καὶ οἱ Βάνδαλοι εἰσήλασαν στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη, ἔφεραν μαζί τους καὶ τὰ χιτώνια, καθὼς καὶ τὶς κυλόττες ἀπὸ λινό. Τὸ λινάρι ὅμως ἦταν ἄγνωστο στὶς χῶρες αὐτές, κι' ἔτσι τὸ ἀντικατέστησαν μὲ κάνναβι, μὲ τὴν ὁποία καὶ κατεσκεύασαν ἐσώρουχα γιὰ τὰ δυὸ φῦλα.

Τὰ ἐσώρουχα ὅμως τὰ ἐθεώρησαν ὡς κάτι τὸ ἐξαιρετικὰ ἀνήθικο, ὡς κάτι τὸ σατανικὸ οἱ ἱεροκήρυκες τῆς ἐποχῆς καὶ ἄρχισαν νὰ ἐξαπολύουν μύδρους ἐναντίον τους. Τὰ ἐσώρουχα ὅμως ἐπεκράτησαν. Καὶ μαζὶ μ' αὐτὰ ἄρχισε νὰ ἐπικρατῇ ἡ καθαριότης.

Τὸ νυχτικὸ ἀρκετοὺς αἰῶνες ἀργότερα, γιὰ πολὺ δὲ διάστημα ἐθεωρεῖτο ὡς εἶδος πολυτελείας. Ὡς τὸν 15ον αἰῶνα, τόσο οἱ μεγιστᾶνες, ὅσο καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, ἐκοιμῶνταν, χειμῶνα καλοκαῖρι, ὁλόγυμνοι, μέσα στὶς κουβέρτες.

* * *

Τὰ πόδια μας, μὲ τὸ λεπτότατό τους δέρμα, ὑποβαστάζουν ὅλο τὸ βάρος τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος καὶ συνεπῶς ἔχουν ἀνάγκην κάποιας προστασίας.

Δὲν εἶναι λοιπὸν παράξενο πώς, ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ σ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ὁ ἄνθρωπος ἐφρόντισε νὰ προφυλάξῃ τὰ κάτω του ἄκρα μὲ παπούτσια.

Σιγὰ - σιγὰ ὅμως τὰ παπούτσια, ἀπὸ εἶδος πρώτης ἀνάγκης, μετεβλήθησαν σὲ εἶδος πολυτελείας. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἔχει σημασία. Μεταξὺ τῶν μυτερῶν παπουτσιῶν τῶν ἀρχόντων τοῦ μεσαίωνος, ποὺ ἔβαζαν κουδούνια στὶς ἄκρες τους, ὡς τὰ μικροσκοπικὰ παπουτσάκια τῶν Γκεϊσῶν τῆς Κίνας, ποὺ ἔχουν τακούνια μπρὸς καὶ πίσω, ὑπάρχουν χιλιάδες ἄλλων εἰδῶν.

Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ρωμαῖοι δὲν ὑστεροῦσαν στὸ ζήτημα τῆς ὑποδήσεως. Ἀπεμιμοῦντο τοὺς Ἑβραίους, τοὺς Ἀσσυρίους, τοὺς Αἰγυπτίους καὶ τοὺς Κινέζους.

Τὰ σανδάλια ἀπὸ πάπυρο καὶ ἀπὸ φύλλα χουρμαδιᾶς, ἐπὶ παραδείγματι, ποὺ φοροῦσαν οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι ἱερεῖς, ὑπῆρξαν οἱ πρόδρομοι τῶν ἑλληνικῶν σανδαλιῶν μὲ τὰ σταυρωτὰ κορδόνια.

Μὲ τὰ παληὰ ὑποδήματα τῶν θερμῶν χωρῶν, τὰ δάχτυλα δὲν ἐπροστατεύοντο καθόλου. Μόνο μὲ τοὺς κοθόρνους (ξυλοπέδιλα) προστατευόταν ὁλόκληρο τὸ πόδι.

Ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν παπουτσιῶν — οἱ κόθορνοι — δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο ποτὲ στὸ ἐσωτερικὸ τῶν σπιτιῶν. Τὰ παπούτσια αὐτὰ ἐχρησιμοποιοῦντο ὅπως οἱ γαλότσες σήμερα: οἱ κάτοχοί τους τὰ φοροῦσαν μόνον στὸν περίπατο!

Ὅταν ἐγύριζαν ἀπέξω τ' ἄφιναν στὴν ἐξώπορτα καὶ κυκλοφοροῦσαν μέσα στὰ δωμάτιά τους ξυπόλητοι, γιὰ νὰ μὴ τὰ λερώσουν μὲ τὴν λάσπη καὶ τὴν σκόνη τῶν δρόμων.

Οἱ Ἀθηναῖοι παπουτσῆδες ἦσαν φημισμένοι σ' ὅλη τὴν Ἀνατολή. Κατὰ τὸν 15ον αἰῶνα ἐνεφανίσθησαν κάτι παπούτσια ποὺ ἔμοιαζαν καταπληκτικὰ μὲ πόδια... ἀρκούδας! Καὶ ὅμως τὰ παπούτσια αὐτὰ ἦσαν πραγματικὰ καλλιτεχνήματα. Ἐπίσης τὴν ἐποχὴ τῶν σταυροφοριῶν ἔκαναν τὴν ἐμφάνισί τους παπούτσια ποὺ ἔμοιαζαν μέ... πόδια πουλερικῶν.

Τὰ γυναικεῖα τῆς ἐποχῆς Λουδοβίκου 15ου εἶχαν τὸ ρεκὸρ τῶν ψηλῶν τακουνιῶν. Στὰ 1710 ἐπεκράτησε ἡ μόδα νὰ βάφωνται τὰ παπούτσια κατακόκκινα.

Τὰ πρακτικώτερα ὅμως παπούτσια εἶναι ἀσφαλῶς τῶν Λαπώνων: εἶναι συγχρόνως πατίνια καὶ μπόττες ἐφωδιασμένα μὲ γουναρικὰ ἀπὸ μέσα. Μπορεῖ νὰ εἶναι λίγο κωμικὰ στὴν ἐμφάνισι τὰ παπούτσια αὐτά, εἶναι ὅμως χρησιμώτατα στοὺς κατοίκους τῶν αἰωνίως χιονισμένων ἐκείνων ἐκτάσεων.

Φαν. Γιαν.

Οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι τοῦ Γένους

ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΒΑΜΒΑΣ

Ο ΦΤΩΧΟΣ ΧΙΩΤΗΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Στὸ πτωχικὸ χιακὸ σπίτι τὸ φθινοπωρινὸ ἐκεῖνο πρωΐ ὁ νεαρὸς βλαστὸς τῆς οἰκογενείας — ἕνα παιδὶ μόλις δέκα πέντε χρονῶν — εἶχε στήσει ἀληθινὴ ἐπανάστασι!... Ἤθελε σώνει καὶ καλὰ νὰ τοῦ δοθῇ ἡ πατρικὴ ἄδεια κι' ἡ μητρικὴ εὐχὴ νὰ φύγῃ μακρυὰ ἀπὸ τὸ νησί του, στὴν Σίφνο, ὅπου ἦταν ἡ φημισμένη σχολὴ τοῦ Μισαὴλ τοῦ Πατμίου... Ἐκεῖ θὰ μποροῦσε βέβαια νὰ μάθῃ πολὺ περισσότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ μπόρεσε νὰ μάθῃ στὰ σχολεῖα τῆς ἰδιαιτέρας πατρίδος του, καὶ γι' αὐτὸ ἡ ἐπιθυμία του νὰ φύγῃ ἦταν πιὸ δυνατὴ ἀπὸ τὸ σεβασμὸ ποὺ ὤφειλε στοὺς γονεῖς του.

Ὁ πατέρας του κι' ἡ μάνα του εἶχαν σοβαρὲς ἀντιρρήσεις στὴν ἀρχὴ καὶ δὲν ἤθελαν οὔτε ν' ἀκούσουν τὴν παιδιάστικη αὐτὴ πρότασι τοῦ γιοῦ τους — τοῦ Νικόλα — ποὺ τὴν εὕρισκαν παράτολμη καὶ ἐπικίνδυνη!...

Δὲν ἦταν πλούσιοι ἄνθρωποι οἱ γονεῖς τοῦ νέου καὶ τὰ εἰσοδήματά τους μόλις τοὺς ἔφταναν νὰ συντηροῦνται μὲ στερήσεις καὶ κάποτε κάποτε μάλιστα ἡ πεῖνα τοὺς ἀπειλοῦσε μὲ τὸ ἀμείλικτο φάσμα της!...

Ὁ πατέρας μιλοῦσε στὸ γυιό του μὲ λόγια ψυχρῆς λογικῆς!

— Πῶς θὰ μποροῦσε, πτωχὸς καθὼς ἦταν, νὰ στείλῃ μόνο σὲ μέρη ξένα καὶ ἄγνωστα τὸ παιδί του, χωρὶς τὴν προστασία κανενός, χωρὶς καμμιὰ βοήθεια, ἔτσι στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ;

— Αὐτὸ ἀκριβῶς θέλω, ἔλεγε μὲ πεῖσμα ὁ μικρὸς Νικόλας! Τὴν εὐχή σας καὶ προστάτης μου ὁ Θεὸς κι' αὐτὸς ἂς ὁδηγήσῃ τὰ βήματά μου, πρόσθετε τὸ παιδὶ καὶ τὰ δάκρυα ὕγραιναν τὰ μάγουλά του!...

— Μὰ θὰ πεθάνῃς ἐκεῖ πέρα ἀπὸ τὴν πεῖνα παρατηροῦσε ὁ πατέρας! Ἐδῶ πέρα τοὐλάχιστο θὰ τρῶς ἕνα κομμάτι ψωμί!...

— Προτιμῶ νὰ πεθάνω τῆς πείνας παρὰ νὰ μείνω ἀγράμματος, ἐπέμενε ὁ νέος!...

Κι' οἱ γονεῖς του εἶδαν κι' ἀπόειδαν καὶ στὸ τέλος τοῦ δῶκαν καὶ τὴν εὐχή τους, ἕνα μικροσκοπικὸ μπογαλάκι μὲ λίγα ἐσώρουχα καὶ τὸ ξεπροβόδισαν στὸ ἱστιοφόρο ποὺ θὰ τὸν ἔφερνε στὸ ποθητὸ νησὶ μὲ τὸ «σπουδαῖο» σχολεῖο!...

Ἡ εὐχὴ τῶν γονέων του, ἡ ἀπόφασί του νὰ βγῇ νικητὴς στὸν ἀγῶνα ποὺ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἔμπαινε ἦταν τὰ μόνα ἐφόδιά του ποὺ εἶχε ἐγκαταλείποντας τὴν μυροβόλο Χίο καὶ μαζὶ μ' αὐτὴ τὴν οἰκογενειακὴ θαλπωρή, τὰ μητρικὰ χάδια, γιὰ νὰ βρῇ τὸ ἄγνωστο...

Ἔφευγε ἀπὸ τὴ Χίο χωρὶς καμμιὰ νοσταλγία!... Καὶ μόνο σὰν ἀντίκρυζε βαθιὰ στὸν ὁρίζοντα τὸ νησί του, ποὺ χανόταν στὴν καταχνιά, δάκρυζε δάκρυα στοργῆς γιὰ κείνους ποὺ ἄφησε πίσω του!... Καὶ σὰν πρὸς στὴν ἀντίθετο κατεύθυνσι, ἔβλεπε μπροστά του στὸν ὁρίζοντα νὰ διαγράφωνται τὰ πρῶτα νησιὰ τῶν Κυκλάδων, σκίρτησε ἀπὸ χαρά, γιατὶ σ' αὐτὰ ἔβλεπε τὴν πραγματοποίησι τῶν πιὸ παρατόλμων ὀνείρων του.

Ὁ νεαρὸς Νικόλαος ἔμπαινε ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη σ' ἕνα δρόμο γεμᾶτο ἐμπόδια, σ' ἕνα δρόμο σκληρᾶς προσπαθείας, δρόμο ἀπογοητεύσεων καὶ ἀποτυχιῶν, δρόμο ὅμως ποὺ τὸ τέρμα του ἦταν ἡ ἀθανασία! Γιατὶ ὁ νέος αὐτὸς δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸ μεγάλο τοῦ Γένους διδάσκαλο, τὸν Νεόφυτο Βάμβα, ὅπως μετωνομάσθηκε ὅταν ἀσπάσθηκε τὸ μοναχικὸ σχῆμα.

* * *

Ὁ Νικόλαος Βάμβας ἐργάσθηκε ἀκατάπαυστα καὶ ἀκαταπόνητα μελετῶντας καὶ δουλεύοντας γιὰ τὸ ψωμὶ ἐπὶ δύο χρόνια στὴ Σίφνο. Βέβαια γιὰ σύντροφό του εἶχε μόνο τὶς στερήσεις καὶ τὴ μιζέρια, μὰ ὅλα αὐτὰ δὲν ἦταν τίποτα γι' αὐτὸν μπροστὰ στὴν κατάκτησι τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ποὺ τοῦ μάθαινεν ὁ δάσκαλός του! Οἱ στερήσεις τὸν χαλύβδωναν στὴν ψυχὴ καὶ στὸ πνεῦμα καὶ τὸν ἔκαναν πιὸ δυνατὸ γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὶς δυσκολίες.

Ἔπειτα ἀπὸ δυὸ χρόνια ἀκολουθεῖ τὸν δάσκαλό του στὴν Πάτμο καὶ μένει ἐκεῖ δυὸ ἀκόμα χρόνια, πάντα ἐργαζόμενος καὶ μελετῶντας. Ἐκεῖ πιὰ εἶχε τελειώσει τὶς σπουδές του καὶ ἡ δίψα νὰ μάθῃ περισσότερα τὸν ἔβαλε σὲ παράτολμα σχέδια. Ἡ Πίζα ἦταν τότε τὸ μεγάλο κέντρον μὲ τὸ σπουδαῖο πανεπιστήμιο!... Ὁ Βάμβας ὀνειρεύεται νὰ πάῃ ἐκεῖ νὰ σπουδάσῃ!... Μὰ πῶς; Καταστρώνει ὅμως τὸ πρόγραμμα: Συνεννοεῖται μ' ἕνα του φίλο νὰ πουλήσουν ὅ,τι εἶχαν, νὰ ἐξοικονομήσουν τὰ ναῦλα τους καὶ νὰ φύγουν γιὰ τὴν Πίζα. Ἐκεῖ μαζὶ θὰ ἐσπούδαζαν. Ὁ ἕνας θὰ ἐργαζόταν γιὰ νὰ τρέφῃ καὶ τὸν ἄλλον τὴν μιὰ ἑβδομάδα ἐνῷ ὁ ἄλλος θὰ σπούδαζε... Καὶ τὴν ἄλλη βδομάδα ὁ ἄλλος θὰ ἐργαζόταν γιὰ νὰ τρέφῃ καὶ τοὺς δυὸ καὶ ἕνας θὰ σπούδαζε.

Δυστυχῶς ὅμως ὁ φίλος τοῦ Βάμβα μετενόησε καὶ ἔτσι πρὸς μεγάλην του λύπην ὁ Βάμβας εἶδε τὰ ὄνειρά του νὰ σβήνουν. Καὶ ἀπογοητευμένος γύρισε στὴν πατρίδα του! Δυὸ χρόνια εἶχαν περάσει κι' ὁ Βάμβας παρακολουθοῦσε ἐκεῖ, γιὰ νὰ μὴ χάνῃ τὴν εὐκαιρία τῆς μελέτης μαθήματα στὴ σχολὴ του Προΐου. Στὸ μεταξὺ δὲ ὁ Βάμβας γίνηκε ἱεροδιάκονος - μοναχὸς καὶ πῆρε τὸ ὄνομα Νεόφυτος!...

Ἦταν πλέον 21 χρόνων ὁ Βάμβας ὅταν ἡ τύχη ἄρχισε νὰ τοῦ χαμογελᾷ. Στὴ Χίον εἶχε καταπλεύσει ὁ τουρκικὸς στόλος καὶ ὁ διερμηνεὺς τοῦ πασᾶ Κωνσταντῖνος Χαντζερῆς ἐζήτησε τὸν Προΐον ὡς διδάσκαλον τῶν παιδιῶν του. Ὁ Προΐος δέχτηκε καὶ ἔφυγε παίρνοντας τὸν Βάμβα γιὰ ὑποδιδάσκαλο! Ὁ Βάμβας ἦταν εὐτυχής! Θὰ πήγαινε στὴν Πόλι, ὅπου θὰ μποροῦσε καὶ νὰ μάθῃ περισσότερα πράγματα — πάντα ἡ δίψα τῆς μαθήσεως ὡδηγοῦσε τὰ βήματά του — ἀλλὰ καὶ θὰ κέρδιζε χρήματα ποὺ θὰ τοῦ ἐπέτρεπαν νὰ πραγματοποιήσῃ τὶς σπουδές του στὴν Εὐρώπη.

Μὰ στὴν Πόλι νέες ἀπογοητεύσεις τὸν περίμεναν. Ὁ Χαντζερῆς διορίζεται ἡγεμών, καὶ φεύγει γιὰ τὴ Βλαχία. Μένει ὅμως ἡ οἰκογένειά του ἐκεῖ μὰ κάποιος ἄλλος — Ἱλαρίων ὁ Κρὴς — τοῦ παίρνει τὴν θέσιν... Καὶ βρίσκει βέβαια ἀλλοῦ ἐργασία μὰ ὄχι ὅπως θὰ μποροῦσε νὰ ἐλπίσῃ!... Ὁ Χαντζερῆς τὸν ξανακαλεῖ ὅμως κοντά του καὶ ὁ Βάμβας πηγαίνει στὸ Βουκουρέστι... Μένει ἕνα χρόνο κοντὰ στὸν Χαντζερῆ, καὶ νέα συμφορὰ τὸν πλήσσει!... Ὁ Χαντζερῆς σκοτώνεται μὲ διαταγὴ τοῦ Σουλτάνου γιατί, λέει, ἔδωκε στὴν Πύλη ψεύτικες πληροφορίες

(Συνέχεια στὴ σελίδα 544)

'Από τὴν ἡρωϊκὴ ἐποποιΐα τῆς Κρήτης

Η ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε τελειώσει κι' ὁ Οὐγγρικὸς πόλεμος, κι' ὅσες Τουρκικὲς δυνάμεις μείνανε ἐλεύθερες στάλθηκαν στὴν Κρήτη. Ἔτσι ὀγδόντα περίπου χιλιάδες μαζεύτηκαν ἔξω ἀπ' τὸ Χάνδακα μὲ ἄφθονα κανόνια καὶ πολεμεφόδια. Μιὰ ὁλόκληρη στρατιὰ εἶχε πιὰ νὰ παλαίψῃ μὲ ἐννιὰ χιλιάδες Χριστιανούς, ποὺ σ' αὐτὲς πρόσθεσαν καὶ τρεῖς χιλιάδες ναῦτες ἀπ' τὰ καράβια.

Στὶς 13 Μαΐου 1667 ὁ Κιοπρουλῆς κάλεσε μεγάλο πολεμικὸ συμβούλιο. Ἀποφάσισαν τὴν ἄμεση προσβολὴ τοῦ Κάστρου καὶ στὶς 16 Μαΐου ἄρχισαν τὴν ἐπίθεσιν. Ἡ πολιορκία βάσταξε ὡς τὶς 6 τοῦ Νοεμβρίου καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν γιὰ πρώτη φορὰ δυσάρεστο γιὰ τοὺς Χριστιανούς. Χάσανε περίπου διπλάσιους στρατιῶτες ἀπ' τοὺς Τούρκους καὶ δέχτηκαν ἑξῆντα ἀνατινάξεις, ποὺ κλόνισαν καὶ μισογκρέμισαν τὰ τείχη τοῦ Μεγάλου Κάστρου.

Οἱ Ἑνετοὶ ἔνοιωθαν πιὰ πὼς χάναν τὸ παιγνίδι. Ἄρχισαν λοιπὸν δραματικὲς ἐκκλήσεις σ' ὅλους τοὺς ἡγεμόνες τῆς Δύσεως ζητῶντας βοήθεια. Κανεὶς ὅμως δὲν τοὺς βοήθησε!

Ὅλοι τους βέβαια κυττοῦσαν μὲ συμπάθεια τὸν ἀγῶνα τους, μὰ δὲν ἔδωκαν καμμιὰ θετικὴ βοήθεια. Κανεὶς δὲ μετέφρασε ὑλικώτερα τὴ συμπάθεια αὐτὴ σὲ στρατιωτικὴ ἢ χρηματικὴ ἐνίσχυσι. Ἕνας μόνο συγκινήθηκε, κι' αὐτὸς ἦταν ὁ Βασιλιᾶς τῆς Γαλλίας, ὁ Λουδοβῖκος ΙΔ'.

Στὶς 19 Ἰουνίου τοῦ 1669 ξαφνικὰ ἀράξανε στὸ λιμάνι τοῦ Χάνδακος 45 Γαλλικὰ πολεμικὰ μὲ ναύαρχο τὸ Δοῦκα ντὲ Μπωφόρ, φέρνοντας μαζί τους 16 χιλιάδες στρατιῶτες μὲ στρατηγὸ τὸ Δοῦκα τῆς Ναβάλλης.

Μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τί ἔγινε τότε! Ἄντρες καὶ γυναῖκες, γέροι καὶ παιδιά, ἐχόρευαν, ἔκλαιαν ἀπ' τὴ χαρά τους καὶ φιλιώντουσαν στὸ δρόμο. Ὅλα τὰ κανόνια τοῦ Κάστρου βροντοῦσαν κι' οἱ καμπάνες χτυποῦσαν χαρμόσυνα γιὰ χαιρετισμό. Σ' ὅλα τὰ σπίτια, στὶς ἐπάλξεις, παντοῦ, ὑψώθηκαν Γαλλικὲς σημαῖες κι' ὅλος ὁ λαὸς στὴν προκυμαία ἔρραινε τοὺς νεαροὺς Γάλλους μὲ ἄνθη.

Ἐξαντλημένοι ἀπ' τὸν ἀδιάκοπο ἀγῶνα, ἀπογοητευμένοι, βλέποντας τὸ τέλος τους νὰ πλησιάζῃ, κατήντησαν ψυχικὰ συντρίμμια οἱ πολιορκημένοι Χριστιανοί. Καὶ τώρα στὴ θέα τῶν χιλιάδων αὐτῶν, ποὺ ἦρθαν νὰ τοὺς βοηθήσουν, ἐμψυχώθηκαν πάλι κι' ἡ ἐλπίδα ξαναβλάστησε στὶς κουρασμένες τους ψυχές.

Ἀλλοίμονο ὅμως! Ἡ τόσο σημαντικὴ αὐτὴ βοήθεια ἦταν ἡ αἰτία, ὅπως θὰ δοῦμε, τῆς καταστροφῆς τους.

Ἀπὸ τὸ πρῶτο πολεμικὸ συμβούλιο ἐκδηλώθηκε φανερὴ διχογνωμία τῶν Γάλλων στρατηγῶν μὲ τὸν Μοροζίνη. Οἱ πρῶτοι ἐπέμεναν πὼς μόνο μιὰ ἐπίθεσι στὰ πολιορκητικὰ στρατεύματα θὰ μποροῦσε νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς πολιορκημένους. «Μὲ κάθε θυσία, ὑποστήριζαν πρέπει νὰ σπάσουμε τὸν κλοιὸ τῶν Τούρκων καὶ γιὰ νὰ τὸ ἐπιτύχουμε πρέπει νὰ ἐπιχειρήσουμε μιὰ αἰφνιδιαστικὴ ἔξοδο τὸ γρηγορώτερο».

Τοῦ κάκου ὁ συνετὸς Μοροζίνης τοὺς ἔδειχνε τὸ ἐπικίνδυνο αὐτοῦ τοῦ τολμήματος. «Τὸ ἐπιχείρημα αὐτό, τοὺς ἔλεγε, εἶναι καταδικασμένο σὲ ἀποτυχία. Δὲν εἶναι διόλου φρόνιμο νὰ ἐκθέσουμε τὶς δυνάμεις μας σὲ τέτοιο κίνδυνο, γιατὶ ἔπειτα θὰ μᾶς εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀποκρούσουμε Τουρκικὲς ἐπιθέσεις. Οἱ Τοῦρκοι ὅσους καὶ νὰ χάσουν τοὺς εἶναι εὔκολο νὰ τοὺς ἀντικαταστήσουν, ἐνῷ ἐμᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατιωτῶν μας εἶναι, ὅπως βλέπετε, πολὺ περιωρισμένος».

Τὰ φρόνιμα αὐτὰ λόγια διόλου δὲν τ' ἄκουσαν οἱ δυὸ Γάλλοι στρατηγοί, καὶ δίχως ἄλλη σκέψι ἀποφάσισαν νὰ ἐπιχειρήσουν στὶς 27 Ἰουνίου τὴν ἔξοδο.

Βγῆκαν κατὰ τὰ χαράματα ἀπ' τὸ Κάστρο καὶ ρίχτηκαν ξαφνικὰ στοὺς Τούρκους. Στὶς πρῶτες συμπλοκὲς εἶχαν βέβαια μερικὲς ἐπιτυχίες καὶ κατάφεραν νὰ ἐκτοπίσουν τοὺς Τούρκους ἀπ' τὰ πρῶτα χαρακώματα, μὰ ἕνα ἀνεξήγητο συμβάν, ἡ ξαφνικὴ ἔκρηξις τοῦ μπαρουτιοῦ ποὺ κρατοῦσαν μαζί τους, ἔφερε τέτοια σύγχυσι στὶς τάξεις καὶ τέτοια ταραχή, ποὺ οἱ Γάλλοι τάχασαν κυριολεκτικὰ καὶ χωρὶς καμμιὰ ἀντίστασι ἔπεφταν σὰ στάχυα κάτω ἀπ' τὰ Τούρκικα χαντζάρια.

Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι τὸ εὐκολώτερο ποὺ κατώρθωσαν νὰ κάνουν οἱ Χριστιανοὶ ἦταν νὰ τὸ βάλουν στὰ πόδια. Ἡ λύσις ὅμως αὐτὴ ἦταν μαζὶ καὶ ἡ πιὸ καταστρεπτική, γιατὶ οἱ Τοῦρκοι κύριοι πιὰ τοῦ πεδίου τῆς μάχης προξένησαν τέτοια πανωλεθρία στοὺς ἀντιπάλους τους, ὥστε οἱ λίγοι ποὺ ἔμειναν μπῆκαν λαχανιασμένοι στὸ Κάστρο, ζωντανὲς εἰκόνες τῆς ἀπελπισίας καὶ τῆς φρίκης.

Οἱ ἀπώλειες τῶν Γάλλων ἦταν τρομαχτικές, γιατὶ μέσα στοὺς πολυάριθμους νεκροὺς βρισκότανε κι' ὁ Ναύαρχός τους ὁ Δοῦκας ντὲ Μπωφόρ. Δὲν μπόρεσαν οὔτε τὸ πτῶμα του ναῦρουν παρὰ τὶς προσεκτικὲς ἔρευνες καὶ τῶν Τούρκων καὶ τῶν Χριστιανῶν.

Ἡ τύχη τῆς συμπλοκῆς αὐτῆς ἔκρινε καὶ τὴν τύχη τοῦ ἀγῶνα. Οἱ Γάλλοι, ἀπογοητευμένοι ἀπ' τὴν ἀποτυχία, ἐγκαταλείπουν τελειωτικὰ τοὺς πολιορκημένους στὴν τύχη τους. Δὲν μπόρεσαν νὰ τοὺς συγκινήσουν οὔτε τὰ συγκινητικὰ παρακάλια τοῦ Μοροζίνη, οὔτε οἱ σπαραχτικοὶ θρῆνοι τοῦ πλήθους. Στὶς 27 Αὐγούστου 1669 ὁ Γαλλικὸς στόλος ἔφυγε ἀπ' τὸ Χάνδακα.

Σὰν ἔμειναν πιὰ μόνοι οἱ ἡρωϊκοὶ ὑπερασπισταί, δυὸ δραματικὲς λύσεις ὀρθώνονταν μπρός τους. Ἡ μιά: Νὰ παραδώσουν τὸ κάστρο. Ἡ ἄλλη: Νὰ μὴν ὑποκύψουν ζωντανοὶ καὶ νὰ σκοτωθοῦν ὅλοι, ἱεροφάνται μιᾶς ἰδέας.

Ἡ δεύτερη τοὺς ταίριαζε πιότερο κι' αὐτὴ διάλεξαν.

Τέσσερις πρεσβεῖες ἔστειλε ὁ Ἀχμὲτ προτείνοντας ἀνακωχήν, καὶ στὶς τέσσερις πῆρε τὴν ἴδια ἀπάντησι.

Τί περίμεναν; Ἀπὸ ποιοὺς πρόσμεναν βοήθεια;

Ἡ κατάστασίς τους ἦταν τραγική. Τρόφιμα δὲν ὑπῆρχαν. Οἱ ἴδιοι ἦταν ράκη ἀπ' τὴν ἀδιάκοπη ἀγωνία.

Κι' ὅμως δὲν παραδινόνταν. Τὸ Μεγάλο Κάστρο διάλεξε τὸν ἴδιο δρόμο τῆς Ἀθανασίας ποὺ πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια εἶχε διαλέξει κι' ἡ Βασιλεύουσα, ἐνάντια στὸν ἴδιο ἐχθρό.

Ὁ Ἀχμέτ, παλληκάρι ὁ ἴδιος, θαύμασε τὴν παλληκαριὰ τῶν ἐχθρῶν του, καὶ πρὶν ἐπιχειρήσῃ τὴ «χαριστικὴ βολή», ἔστειλε τὸν τελευταῖο ἀπεσταλμένο. Κι' αὐτὸς ἦταν Ἕλληνας. Τί τραγικὴ εἰρωνεία! Τοὺς μίλησε μὲ μιὰ συγκινητικὴ εὐγλωττία. Ἦταν τέτοια ἡ πειστικότητα τοῦ «Δυοῖν κακοῖν προκειμένων τὸ μὴ χεῖρον βέλτιστον», ποὺ οἱ Χριστιανοὶ ὑποχώρησαν. Στὶς 9 τοῦ Σεπτεμβρίου ὑπόγραψαν τὸ πρακτικὸ τῆς παραδόσεως. Ὁ Ἀχμὲτ φάνηκε πολὺ ὑποχωρητικός. Τοὺς ἐπέτρεψε ὄχι μόνο νὰ φύγουν ἀνενόχλητοι, μὰ καὶ νὰ πάρῃ ὁ καθένας ὅ,τι κινητὸ εἶχε στὴν κατοχή του.

Ἄδειασαν τὶς ἐκκλησίες. Βάλανε στὰ καράβια τὰ ἅγια λείψανα, τὶς εἰκόνες, ὅλα τὰ ἱερὰ σκεύη. Εἴκοσι τρεῖς γαλέρες δέχτηκαν τὰ γυναικόπαιδα καὶ τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ καὶ στὶς 13 τοῦ Σεπτέμβρη 1669 βάλαν πλώρη γιὰ τὸ ἄγνωστο. Παράδωσαν τοὺς ἑαυτούς τους στὴν τύχη καὶ στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ!

Ἔτσι ἔπεσε τὸ Μεγάλο Κάστρο...

Γρ. Γρηγορίου

Μία ἄποψις τοῦ Λιμένος Ἡρακλείου. Εἰς τὸ κάτω μέρος διακρίνονται αἱ ἐπάλξεις τοῦ παλαιοῦ Ἐνετικοῦ φρουρίου.

Ὁ Σπανὸς κ' οἱ Δράκοι

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ εἶχε μιὰ γρηὰ ἕνα γυιὸ σπανό· εἴχανε φτώχια φοβερή. Ὁ σπανός, πονηρός, ἔβαλε μὲ τὸ νοῦ του νὰ παραγγείλῃ στὸ γύφτο ἕνα σπαθί, κι' ἀπάνω στὸ σπαθὶ νὰ χαράξῃ γράμματα ποὺ νὰ λένε: «Στὴν καθησιὰ θέλει δέκα, κι' ὅταν σηκωθῇ, Κύριος οἶδε».

Ἀφοῦ λοιπὸν ἔφτιαξε τὸ σπαθί, εἶπε τῆς μάνας του νὰ τοῦ δώσῃ μιὰ κάππα καὶ μιὰ μπογάτσα, γιατὶ ἐσκέφτηκε νὰ πάῃ σ' ὅποιο μέρος τοῦ κόσμου μπορεῖ νὰ βρῇ χρήματα. Ἡ μάνα του τοῦ ἔκανε τὴν μπογάτσα καὶ τὴν κάππα ἀπὸ λινό, γιατὶ ὁ σπανὸς ἦτανε τόσο ἀδύνατος, ὥστε μάλλινη κάππα δὲν μποροῦσε νὰ βαστάῃ. Πῆρε λοιπὸν τὴν κάππα καὶ τὴν μπογάτσα, φόρεσε καὶ τὸ σπαθί, ποὺ ὅπως εἴπαμε ἔγραφε: «Στὴν καθησιὰ θέλει δέκα, κι' ὅταν σηκωθῇ, Κύριος οἶδε». Τράβηξε πολὺ μακριὰ ἀπ' τὸ χωριό του. Τὸ βράδυ ἔφθασε σ' ἕνα δάσος, ὅλη τὴ νύχτα ἔμεινε ἐκεῖ, διόλου δὲν ἐκοιμήθηκε ἀπὸ τὸ φόβο του. Ἄκουε τὴ νύχτα νὰ περνοδιαβαίνουν θηρία, θόρυβο, μουγκρίσματα, κακό. Ὅλα αὐτὰ τὸν κάνανε νὰ τρέμῃ.

Ἤτανε κρυμμένος κάτω ἀπὸ ἕνα πεῦκο. Ὅταν κόντευε νὰ ξημερώσῃ, κρέμασε τὸ σπαθί του στὸ πεῦκο, γιὰ νὰ τὸ ἰδοῦν, ἂν τύχῃ καὶ περάσουν ληστές, δράκοντες κι' ἄλλοι ἄγριοι ἄνθρωποι. Ἅμα ξημέρωσε νὰ καὶ βλέπει ἀπὸ μακριὰ ποὺ ἐρχόντουσαν δράκοι, σωστοὶ γίγαντες, γιὰ νὰ κόψουν ξύλα. Ἅμα ζυγώσανε στὸ πεῦκο, ποὺ ἤτανε κρυμμένος, κι' εἴδανε τὸ σπαθὶ νὰ κρέμεται καὶ τὰ γράμματα: «Στὴν καθησιὰ θέλει δέκα, κι' ὅταν σηκωθῇ, Κύριος οἶδε», ἄρχισαν σιγὰ - σιγὰ ἀπὸ τὸ φόβο τους νὰ γυρίζουν πίσω.

Ὁ σπανὸς στὸ πρῶτο, ὅταν τοὺς εἶδε κι' ἐρχόντουσαν, ἔτρεμε ἀπὸ τὸ φόβο του· ἅμα ὅμως τοὺς εἶδε νὰ γυρίζουν πίσω, ἀμέσως κατάλαβε ὅτι φοβηθήκανε ἀπὸ τὸ σπαθί, κι' εὐθὺς σηκώθηκε ἀπάνω, τὸ παίρνει στὸ χέρι, τὸ σηκώνει ψηλὰ μὲ τὸ δεξί του χέρι, τρέχει καὶ τοὺς λέει: «Στὸν τόπο! Ποῦ πᾶτε; Ποῦ εἶναι τὰ σπίτια σας; Ποῦ εἶναι τ' ἀρχοντικά σας;». Οἱ δράκοι τοῦ εἴπανε φοβισμένοι πὼς ἐδῶ κοντὰ εἶναι τὸ χωριό τους καὶ τί θέλει. Τραβᾶτε μπρός, τοὺς εἶπε, θάρθω νὰ ἰδῶ τὸ χωριό σας.

Μπροστὰ λοιπὸν οἱ σαράντα δράκοι· πενῆντα βήματα ἀπὸ πίσω ὁ σπανός, ἔφθασαν στὸ χωριό. Ἅμα ζυγώσανε, ἀρχίζει ὁ σπανὸς νὰ λέῃ: «Θὰ πάω νὰ φέρω καὶ τοὺς συντρόφους μου, νὰ κάψω χῶρες καὶ χωριά». Αὐτὰ τἄκουσαν οἱ δράκοι κι' ἄρχισαν νὰ συλλογίζωνται ἐνῶ ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ φόβο τους. Ἅμα φτάσανε στὰ σπίτια, διάταξε ὁ σπανὸς νὰ ἑτοιμάσουν φαγητά· κι' ἀφοῦ φάγανε τὸ βράδι ἦρθ' ἡ ὥρα νὰ κοιμηθοῦνε. Ὁ σπανὸς ἀπὸ τὸ φόβο του δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθῇ μέσα στὸ σπίτι, γιατὶ φοβώτανε μήπως σηκωθοῦν τὴ νύχτα καὶ τὸν σκοτώσουν. Ὅταν οἱ δράκοι τοῦ ἔδειξαν τὸν τόπο ποὺ τοῦ ἔστρωσαν μέσα στὸ σπίτι γιὰ νὰ κοιμηθῇ, τοὺς εἶπε: «Μπά, ἐγὼ νὰ κοιμηθῶ μέσα στὸ σπίτι; Πάντα ὄξω κοιμᾶμαι». Ἔτυχε ἐκείνη τὴ βραδιὰ νὰ βρέχῃ. Οἱ δράκοι ἐπιμένανε νὰ κοιμηθῇ μέσα καὶ τοῦ λέγανε: «Δὲν ἀκοῦς ποὺ βρέχει ὄξω;».

Μπά, λέει ἐκεῖνος, ἡ βροχὴ γιὰ μένα εἶναι δροσιά. Καὶ βγῆκε ὄξω νὰ κοιμηθῇ μὲ τὴ βροχή.

Ἀφοῦ πέρασε λίγη ὥρα, σηκώθηκε σιγὰ - σιγά, πῆγε ἀπόξω ἀπὸ τὴν πόρτα νὰ ἀφουγκρασθῇ τί σχέδια κάνανε οἱ δράκοι· ἀκούει λοιπὸν πὼς λέγαν νὰ βγοῦν ἔξω σιγὰ - σιγὰ καὶ νὰ τὸν σκοτώσουν.

Ἀμέσως βάνει στὴν ἀράδα κάμποσες πέτρες καὶ ρίχνει ἀπάνω τὴν κάππα του νὰ φαίνεται σὰν νὰ κοιμᾶται ἄνθρωπος. Κοντὰ τὰ μεσάνυχτα, βγήκανε οἱ δράκοι μὲ τσεκούρια στὰ χέρια, ψάχνουν γύρω καὶ ἔπειτα σὲ λίγο βλέπουν τὸ μέρος ὅπου ἤτανε σκεπασμένος τάχα μὲ τὴν κάππα. Ἀρχίζουν μὲ τὰ τσεκούρια ντάπ, ντούπ, καὶ τὶς κάνανε τὶς πέτρες θρύψαλα· ὕστερα πήγανε καὶ κοιμηθήκανε μὲ τὴν ἰδέα πὼς τὸν σκοτώσανε. Ὁ σπανὸς ὅμως ἤτανε ἐκεῖ κοντὰ κρυμμένος κι' ἔβλεπε τὶς τσεκουριές, κι' ὅταν πήγανε μέσα οἱ δράκοι, ἔπεσε καὶ κοιμήθηκε κάπως ἥσυχος, γιατὶ πάντοτε φοβώτανε.

Τὸ πρωΐ, σὰν ξημέρωσε ὁ Θεὸς τὴ μέρα, ἐκαλημέρισε τοὺς δράκους ἅμα βγήκανε ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, ἀλλὰ τοὺς φάνηκε παράξενο ποὺ βλέπαν ζωντανὸ τὸ σπανό. Δὲν ἔδειξαν ὅμως τίποτα, ἀλλὰ τὸν ρωτήσανε πῶς πέρασε τὴ νύχτα. Τοὺς εἶπε ὅτι ψύλλοι τὸν ἐτρώγανε τὴ νύχτα. Τότε εἴπανε ἀναμεταξύ τους: «Ρὲ τί θηρίο εἶναι ὁ ἄθλιος! Τὶς τσεκουριὲς ποὺ τοῦ ρίξαμε τὴ νύχτα γιὰ ψύλλους τὶς ἐπέρασε» κι' ὅλη τὴ μέρα τὴν περάσανε λέγοντας τὄνα καὶ τἄλλο.

Τὸ βράδι - βράδι ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου, ὁ σπανὸς πάλι βγῆκε νὰ κοιμηθῇ ὄξω, ἀλλὰ πάλι πῆγε κι' ἀφουγκράστηκε στὴν πόρτα κι' ἄκουσε νὰ λένε οἱ δράκοι: «Αὔριο νὰ τοῦ ποῦμε νὰ κουβαλήσουμε νερό, γιὰ νὰ δοῦμε τὴ δύναμί του».

Τὸ πρωΐ, ἀφοῦ σηκώθηκαν ἀπὸ τὸν ὕπνο, τοῦ τὸ εἴπανε.

Μάλιστα, εἶπε ἐκεῖνος.

Οἱ δράκοι κουβαλούσανε τὸ νερὸ μὲ ἀσκιὰ βουβαλίσια· κι' ἐσήκωναν ἕνα μόνο ἀσκί· ὁ σπανὸς παίρνει δυὸ ἀσκιὰ βουβαλίσια καὶ πηγαίνει στὸ πηγάδι, καμώνεται πὼς τὰ γιομίζει καὶ τὰ δυό, ἀλλὰ τὰ φούσκωνε καὶ τὰ γιόμιζε ἀέρα. Ὕστερα κρεμάει τὸ ἕνα ἀσκὶ σ' ἕνα δάχτυλο τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ του, καὶ τἄλλο σ' ἕνα δάχτυλο τοῦ ἀριστεροῦ· καὶ τραβάει στὸ μέρος ὅπου ἄδειαζαν οἱ δράκοι τὸ νερό, χωρὶς νἄχῃ κανένα δράκο κοντά του. Οἱ δράκοι στεκόντουσαν πολὺ μακριά· τοὺς τὄχε ἐμποδισμένο νὰ εἶναι κοντά του· γιατὶ ἀλλοιώτικα δὲν θὰ περνάγανε οἱ πονηριές του.

Ὕστερα, γιὰ νὰ τοὺς εὐκολύνῃ πῆρε τὸ ξυνάρι καὶ πῆγε στὴν πηγὴ τοῦ νεροῦ καὶ τοὺς εἶπε: «Σκάφτε ἀπὸ δῶ ἕως τὸ χωριό σας, φτιάστε ἕνα αὐλάκι γιὰ νὰ πηγαίνῃ τὸ νερὸ μέσα στὸ σπίτι σας· καὶ γλυτώνετε ἀπὸ τοὺς κόπους. Πραγματικὰ τὄκαναν οἱ δράκοι στὸ φτερὸ τ' αὐλάκι· καὶ πήγαινε τὸ νερὸ στὰ σπίτια τους. Χαρήκανε πολὺ νὰ βλέπουν τὸ νερὸ ὄξω στὴν πόρτα τους νὰ τρέχῃ.

Πάλι τὸ βράδι ὁ σπανὸς ἀφουγκράσθη κι' ἄκουσε νὰ λένε: «Αὔριο νὰ πᾶμε νὰ τρίψουμε λιθάρια μὲ τὸ φίλο νὰ δοῦμε τὴ δύναμί του».

Ὁ σπανὸς καθὼς τἄκουσε, τρέχει τὴ νύχτα σ' ὅλες τὶς στάνες, ποὺ ἤταν ἐκεῖ τριγύρω, καὶ μαζεύει ἀρκετὲς μυζῆθρες· τὶς πῆρε καὶ τὶς ἔβαλε σ' ἕνα χωράφι· κι' ἀπὸ μακριὰ φαινόντουσαν σὰν ἕνας σωρὸς ἀπὸ ἄσπρα λιθάρια.

Τὸ πρωΐ, ἀφοῦ ξημέρωσε ὁ Θεὸς τὴ μέρα, τοῦ λένε οἱ δράκοι: «Πᾶμε σήμερα νὰ τρίψουμε λιθάρια;».

Ἀφοῦ βγῆκαν ὄξω ἀπ' τὸ χωριὸ καὶ προχώρησαν γιὰ νὰ βροῦν λιθάρια νὰ τρίψουν, λέει ὁ σπανός: «Νά, ἐκεῖ πέρα βλέπω λιθάρια· σταθῆτε ἐσεῖς ἐδῶ κι' ἐγὼ θὰ πάω ἐκεῖ». Στάθηκαν οἱ δράκοι σ' ἕνα μέρος, ὅπου ἤταν λιθάρια. Ἀφοῦ ἔφθασε στὸ χωράφι ποὺ εἶχε τὶς μυζῆθρες, φωνάζει: «Ἔ, παι-

διά, τρίφτε ἐσεῖς ἀπ' αὐτοῦ λιθάρια, κι' ἐγὼ ἀπὸ δῶ». Οἱ δράκοι πραγματικὰ ἔπαιρναν τὰ λιθάρια ἀπὸ χάμω καὶ τὰ ἔτριβαν στὰ χέρια τους· τὰ κάνανε σκόνη. Ὁ σπανὸς ἔπαιρνε τὶς μυζῆθρες στὰ χέρια, σήκωνε ψηλὰ τὰ χέρια καὶ φώναζε: «Ἔ, τηρᾶτε δῶ, ὄχι μονάχα τρίβω τὰ λιθάρια, ἀλλὰ καὶ ζουμὶ βγάζω ἀπὸ δάφτα».

Πάλι τὸ βράδι πῆγε ὁ σπανὸς στὴν πόρτα κι' ἄκουσε νὰ λένε: «Αὔριο νὰ πᾶμε νὰ πηδήσουμε τὸ τριπλὸ πήδημα».

Τὸ πρωΐ, ἀφοῦ πῆρε ὁ ἥλιος, τοῦ λένε οἱ δράκοι: «Πᾶμε νὰ πηδήσουμε;»

— Μάλιστα.

Ἐπῆγαν τότε ἐκεῖ κοντὰ σ' ἕνα μέρος καὶ πηδήσανε πρῶτοι οἱ δράκοι. Ὁ καθένας πήδαγε μὲ τριπλὸ πήδημα τρακόσια πόδια. Ὁ σπανὸς σὰν ψοφίμι ποὺ ἤτανε, ποῦ μποροῦσε νὰ πηδήση! Ἀμέσως βγάζει τὸ σπαθὶ καὶ χαρακώνει τὸ μέρος ποὺ φθάσανε πηδῶντας οἱ δράκοι, καμώνεται πὼς παίρνει φόρα, ὅτι φτεῖ τὰ χέρια του, καὶ λέει: «Ἅμα σᾶς περάσω στὸ πήδημα εὐθὺς θὰ πάρω τὰ κεφάλια σας».

Ὄχι, ὄχι, τοῦ λένε, μὴν πηδᾶς. Ἐκεῖνος ὅσο ἔβλεπε νὰ φοβοῦνται, τόσο καμωνότανε πὼς παίρνει φόρα.

—Ὄχι, ὄχι, τοῦ λένε πάλι, μὴν πηδᾶς.

—Ἔ, ἔχετε χάρι, τοὺς λέει.

Πάλι τὸ βράδι στὴν πόρτα ὁ σπανὸς ἄκουσε νὰ λένε: «Αὔριο νὰ παλαίψουμε μ' αὐτὸν γιὰ νὰ δοῦμε τὴ δύναμί του». Ἅμα τἄκουσε τοῦτο, τὰ χρειάστηκε. Τώρα δὲν περνοῦν πιὰ πονηριές, ἔλεγε μοναχός του. Ἦρθε τὸ τέλος τῆς ζωῆς μου.

Τὸ πρωΐ, ἀφοῦ ξημέρωσε ὁ Θεὸς τὴ μέρα, τοῦ λένε: «Ἔλα νὰ παλαίψουμε».

«Μάλιστα», λέει, ἀλλὰ μὲ κρύα καρδιά· τὰ εἶχε χαμένα· ἔτρεμε ἀπὸ τὸ φόβο του.

Ἀφοῦ πιασθήκανε γιὰ νὰ παλαίψουν, κάνει ἕνα σφίξιμο ὁ δράκος τοῦ σπανοῦ ποὺ πετάχθηκαν ἔξω τὰ μάτια του· βλέπει ὁ δράκος σὲ τέτοιο χάλι τὰ μάτια τοῦ σπανοῦ. «Τί τρέχει; τοῦ λέει. Τί ἔχουν τὰ μάτια σου κι' ἔγιναν ἔτσι;».

Κοιτάζω, τοῦ λέει ὁ σπανός, ποιὸ βουνὸ εἶναι μακρύτερο νὰ σὲ πετάξω.

—Ὄχι, ὄχι, τοῦ λέει ὁ δράκοντας· κι' ἀμέσως τὸν ἀφήνει. Ὁ σπανὸς τότε ἐπῆρε καρδιὰ καὶ καμωνότανε πὼς θέλει νὰ τὸν πετάξη στὸ βουνὸ· καὶ γούρλωνε ἀκόμη περισσότερο τὰ μάτια του.

—Ὄχι, ὄχι, τοὔλεγε ὁ δράκοντας.

—Ἔ, ἔχε χάρι, τοῦ λέει.

Ὕστερα ἀπ' ὅλ' αὐτὰ οἱ δράκοι εἶχανε ἀπελπισθῆ κι' εἶχαν μεγάλη στενοχώρια γιατὶ κάθε μέρα εἶχαν νὰ κάνουν μὲ τὸ σπανό. Εἴχανε ἀφήσει τὶς δουλειές τους ὅλες κι' εἴχανε ζημιὰ μεγάλη ἀπ' αὐτόν. Τέλος ἀποφασίσανε ἀναμεταξύ τους νὰ τοῦ δώσουν χρήματα γιὰ νὰ τὸν ξεφορτωθοῦν.

Μιὰ μέρα λοιπόν, ἀπάνω στὸ τραπέζι ποὺ τρώγανε, τοῦ τὄπαν ἀπ' ἔξω - ἀπ' ἔξω. Κεῖνος ἔκανε πὼς δὲν ἤθελε· κι' ἔλεγε ὅτι θάρθη μὲ τὰ παλληκάρια του νὰ τοὺς κάψη καὶ νὰ πάρη τὸ χωριό, ὅτι δὲν θέλει χρήματα. Τἄλεγε αὐτὰ γιὰ νὰ τοῦ δώσουν περισσότερα· γιατὶ τοῦ εἶπαν πὼς θὰ τοῦ δώσουν τόσα.

Τέλος τοῦ εἶπαν πὼς τοῦ δίνουνε ἕνα σακκὶ φλουριά. Τότε αὐτὸς τὸ παραδέχθηκε λέγοντας: «Ἔχετε χάρι, γιατὶ φάγαμε, τόσες μέρες, μαζί, ψωμὶ κι' ἀλάτι».

Ὁ σπανὸς ὅμως, σὰν ψοφίμι ποὺ ἤτανε, ποῦ μποροῦσε νὰ σηκώση ἕνα σακκὶ φλουριά. Διάταξε λοιπὸν ἕνα δράκο νὰ τὰ φορτωθῆ. Ὁ δράκος μὲ προθυμία τὰ φορτώθηκε, γιὰ νὰ φύγη μιὰ ὥρα ἀρχήτερα. Δὲ μποροῦσε ὅμως ν' ἀκολουθήση τὸ δράκο. Ἀλλ' ἀφοῦ φορτώθηκε τὸ σακκὶ ὁ δράκος, τοῦ λέει: «Σκύψε» κι' αὐτὸς ἔσκυψε καὶ τὸν ἐκαβαλλίκεψε.

Ἅμα λοιπὸν ζυγώσανε στὸ σπίτι τοῦ σπανοῦ, ὅπου ἡ πόρτα δὲν θὰ χωροῦσε τὸ δράκο γιὰ νὰ μπῆ, ἔγινε κατὰ τύχη σεισμός. Τότε ὁ δράκος τοῦ λέει: «Γιατὶ τρέμει ὁ τόπος ἐδῶ;».

«Ὅποιος ξένος, τοῦ ἀπαντᾶ ὁ σπανός, ἔρχεται ἐδῶ, πέφτουν τὰ σπίτια καὶ τὸν πλακώνουν».

Ἀκούει ἔτσι ὁ δράκος, πετάει τὸ σακκὶ μὲ τὰ φλουριὰ καὶ δῶθε πάνε.

Ὁ σπανὸς μπῆκε στὸ σπίτι του καὶ λέγει στὴ μάνα του: «Σήκω μάνα, νὰ κουβαλήσουμε τὰ φλουριά». Χουφτίτσες - χουφτίτσες, κουβαλήσανε τὰ φλουριά, γιατὶ βέβαια ποῦ μποροῦσαν νὰ τὰ σηκώσουν ἡ γρηὰ μάνα του καὶ κεῖνος, τὸ ψοφίμι.

Ο ΓΥΙΟΣ ΤΗΣ ΚΑΛΟΓΡΗΑΣ

Ὑπεστηρίχθη, καὶ δικαίως, ὅτι ἡ ἱστορία δὲν γράφεται ἀμέσως μετὰ τὰ γεγονότα, ἀλλὰ μετὰ πάροδον πολλῶν δεκαετηρίδων. Τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν τὴν διαπιστώνομεν καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Εὑρέθησαν μὲν ἄνθρωποι ἄδολοι νὰ γράψουν εὐθὺς μετὰ τὸ μεγαλουργὸν Ἔπος, οἱ ἴδιοι ὅμως αὐτοὶ ἂν δὲν παρεποίησαν ἐνσυνειδήτως τὴν ἱστορίαν, δὲν σημαίνει ὅτι θεληματικῶς δὲν παρεσιώπησαν γεγονότα κεφαλαιώδους πολλάκις σημασίας. Ἄλλοι χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθοῦν ὑπέστησαν τὴν ἐπίδρασιν τοῦ περιβάλλοντος, ἐνῷ ἄλλοι ποὺ ἔγραψαν διὰ τὴν περίοδον ποὺ ἔζησαν εἴτε ὡς πολεμισταί, εἴτε ὡς παρατηρηταί, δὲν ἐτόλμησαν, ἢ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ φέρουν εἰς τὴν δημοσιότητα ὅ,τι ἔγραψαν.

Εἰς τὰ δημοσιευθέντα καὶ ὅσα μένουν ἀκόμη ἀνέκδοτα, ὁ σημερινὸς ἱστορικὸς βασίζει τὸ οἰκοδόμημά του, ἐκλέγων τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, ἐκκαθαρίζων τὸ ὑπάρχον ὑλικόν, προβαίνων εἰς μίαν συγκριτικὴν ἐργασίαν, ἡ ὁποία δὲν ἦτο δυνατὴ πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν.

Ἡ Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ Διονυσίου Κοκκίνου, ἡ ὁποία ἀκόμη δὲν συνεπληρώθη, ἐστηρίχθη εἰς τὸν τρόπον αὐτὸν τῆς ἐργασίας καὶ ὅπως ἠμπορεῖ νὰ γνωρίζῃ ὁ γράφων πλεῖστα ἀνέκδοτα στοιχεῖα εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ὁ συγγραφεύς. Προσφάτως, ἐξ ἄλλου, ποὺ ἐτέθη εἰς κυκλοφορίαν ὁ πρῶτος τόμος τῶν Ἱστορικῶν Ἐνθυμημάτων τοῦ ἀγωνιστοῦ τοῦ 21, Νικολάου Κασομούλη, τὰ ὁποῖα, ὅπως τονίζει ὁ ἐκδότης των, ὁ σοφὸς ἱστοριοδίφης, κ. Γιάννης Βλαχογιάννης, ἀποτελοῦν ἕνα ἀληθινὸν μνημεῖον εἰς τὸν Ἱερὸν Ἀγῶνα καὶ εἰς τὰ ὁποῖα μᾶς δίδονται πλεῖστα στοιχεῖα τοῦ Ἔπους ἄγνωστα, ἢ διαφωτίζονται ἄλλα τὰ ὁποῖα ἔμενον σκοτεινά. Εἰς τὸν πρῶτον αὐτὸν τόμον προβάλλει μὲ νέον φῶς ἡ μορφὴ τοῦ Καραϊσκάκη, τοῦ Ρουμελιώτη Ἀγωνιστοῦ, ποὺ θ' ἀποτελῇ εἰς αἰῶνας αἰώνων ἕνα φαινόμενον διὰ τὴν στρατηγικότητά του, διὰ τὸν τρόπον ποὺ ἤξευρε νὰ ἐμπνέῃ τοὺς ἀνθρώπους, νὰ δημιουργῇ στράτευμα ἀπὸ ἀσυντάκτους ὁμάδας, νὰ καταστρώνῃ παρ' αὐτὰ τὸ ἀπαιτούμενον ἀπὸ τὰς στιγμὰς στρατηγικὸν σχέδιον, νὰ μεταβάλλῃ τακτικήν, καὶ νὰ ἐφαρμόζῃ ἐκπληκτικὰ διὰ τὸ θάρρος καὶ τὴν τόλμην των στρατηγήματα καὶ τέλος νὰ καταπονῇ καὶ νὰ ἐξοντώνῃ ἕνα ἐχθρόν, πολυαριθμότερον καὶ πληρέστερον ὡπλισμένον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς.

Πρέπει ὅμως νὰ τὸ τονίσω εὐθὺς ἀμέσως. Ἡ ἔκδοσις τῶν Ἐνθυμημάτων αὐτῶν κατ' οὐδὲν ζημιώνει τὸν Γυιὸν τῆς Καλόγρηας, τὸ βιβλίον τῆς κ. Σίτσας Καραϊσκάκη, ποὺ εἶδε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ὀλίγον πρὸ τῆς πρωτοχρονιᾶς, ὡς προσφορὰ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν πνευματικὸν κόσμον καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ψυχήν. Δὲν εἶναι ἡ καθαυτὸ ἱστορία τὸ βιβλίον τῆς κ. Καραϊσκάκη. Εἶναι τὸ εἶδος τοῦ λόγου τὸ ὁποῖον κατέστησαν τῆς μόδας ὁ Ἀντρὲ Μωρουά, ὁ Ἔμιλ Λοῦντβιχ, ὁ Γουλιέλμος Φερρέρο κλπ. Εἶναι ἡ λεγομένη «vie romancée» τῶν εἰκονογραφουμένων ἡρώων, ὁ τρόπος δηλαδὴ αὐτὸς τοῦ συγγράφειν τὴν ἱστορίαν, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐξαίρεται ἡ μικρὴ λεπτομέρεια, οἱ ἥρωες δίνονται εἰς τὴν ἀνθρωπίνην των ὑπόστασιν, μὲ τὴν συμβολὴν τῆς τέχνης τοῦ «λογοτεχνικοῦ» λόγου, διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἱστορία προσιτωτέρα καὶ διὰ νὰ ἐξαρθῇ περισσότερον ἐν τέλει ἡ μορφὴ τοῦ ἱστορουμένου.

Ἡ μορφὴ τοῦ Καραϊσκάκη ποὺ ἡ προφορικὴ παράδοσις ἐξακολουθεῖ νὰ τὸν θέλῃ γυιὸν μιᾶς Καλόγρηας, ἔχει ὅλην τὴν θαυμαστὴν δραματικότητα ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ συγγραφὴ ἑνὸς βιβλίου, κατὰ τὸν προαναφερόμενον τύπον. Ἡ ὅλη του δρᾶσις, ἡ ψυχική του ἀνησυχία, ὁ διονυσιασμός του εἰς τὴν φρασεολογίαν του, αὐτὸς ὁ ἄδικος θάνατός του ἀπὸ ἕνα ἀφάνταστον γεγονός, ὅλα συντελοῦν ὥστε νὰ εἶναι τὸ πρόσωπον ὁ Καραϊσκάκης ποὺ τοῦ ἀξίζει ἕνα βιβλίον ὅπως τῆς κ. Σίτσας Καραϊσκάκη καὶ ἄλλα πολλὰ ἀκόμη. Ἡ Ἑλληνὶς αὐτὴ συγγραφεὺς ἔγραψε τὸ βιβλίον της ἐν ἀρχῇ εἰς τὴν γερμανικὴν καὶ ὅπως μᾶς πληροφοροῦν τὰ παρατιθέμενα ἀποσπάσματα κριτικῶν, τὸ βιβλίον ἔγινε δεκτὸν μὲ ἀληθινὸν ἐνθουσιασμὸν ὅταν ἐξεδόθη: «Ὁμηρικὸν ἔπος» τὸ ἐχαρακτήρησε ἡ «Βοχε» τοῦ Βερολίνου καὶ μὲ ἀνάλογα σχόλια τὸ ἀνήγγειλαν πλεῖσται γερμανικαὶ καὶ ὀλλανδικαὶ ἐφημερίδες. Τώρα μᾶς τὸ δίδει εἰς τὴν γλῶσσαν μας καὶ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 544)

ὁ κῆπος!

ΑΧ! ΚΑΙ ΝΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑ!..

Ἄχ! καὶ νὰ μποροῦσα νἀνέβαινα πάνω στὴν κορφὴ τοῦ χιονισμένου βουνοῦ, ποὺ βλέπω ἐκεῖ πέρα! Ἄχ! θἄφτιανα ἕνα πελώριο ἄνθρωπο — ἕνα γίγαντα — ἐκεῖ πάνω μὲ τὸ χιόνι, τόσο μεγάλο ποὺ νὰ μποροῦν νὰ τὸν βλέπουν ὅλοῦθε. Καὶ θυμήθηκα μιὰ ἄλλη χιονιὰ ποὺ βρέθηκα μὲ τοὺς γονεῖς μου σ' ἕνα χωριὸ πάνω σ' ἕνα κορφοβοῦνι: Ἕνα πρωῒ ἄρχισε νὰ χιονίζῃ. Καὶ τὴ νύχτα πάλι ἐχιόνιζε καὶ τὸ ἄλλο πρωῒ τὸ ἴδιο... Καὶ τὸ χιόνι ἐσκίασε ὅλη τὴν κορφὴ καὶ ὅλα τὰ σπίτια. Θυμᾶμαι ποὺ οἱ στέγες ἔμοιαζαν σὰν τεράστια καπέλλα κατάλευκα καὶ οἱ καπνοδόχες λευκὲς κι' αὐτὲς ἀπὸ τὸ χιόνι ἔμοιαζαν καθὼς ἐκάπνιζαν σὰν σιγαρέττα...

Ἀπὸ ἕνα παράθυρο εἶδα ξαφνα πολλὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ, ποὺ ἐνῷ ἐγὼ ἐτουρτούριζα μέσα στὸ σπίτι, ὅπου μάλιστα ἔκαιε ἕνα καλὸ τζάκι, αὐτὰ ξυπόλητα, ροδοκόκκινα, μὲ χαρούμενες φωνές, ἀψηφῶντας τὸ κρύο, ἄρχισαν νὰ κυλοῦν μεγάλους σβώλους ἀπὸ χιόνι καὶ νὰ τοὺς στοιβάζουν τὸν ἕνα πάνω στὸν ἄλλο, ὥς ποὺ ἔκαμαν μιὰ ψηλὴ κολώνα. Καὶ ὕστερα ὅλα μαζὶ πάλι ἄρχισαν ὅπως κάνουν οἱ μαρμαράδες νὰ πελεκᾶνε τὴ χιονένια κολώνα καὶ σὲ λίγο σχηματίστηκε ἕνα φοβερὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο μὲ ἕνα γιγάντειο σῶμα. Θυμᾶμαι ποὺ γιὰ μάτια τοῦ εἶχαν βάλει δυὸ πορτοκάλια καὶ ἀπὸ μακριὰ ἔδειχναν σὰν νἆχε ὁ ἀγριάνθρωπος αὐτὸς πύρινη ματιά.

Ἄχ! νὰ μποροῦσα νἆμουν τώρα ἐκεῖ πάνω στὸ χιονισμένο ἀντικρυνὸ βουνό! Τώρα ποὺ εἶμαι καὶ πιὸ μεγάλος καὶ ποὺ σὰν Σκαπανέας δὲν φοβᾶμαι πιὰ τὸ κρύο.

● ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὸ παραμυθάκι μας

Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΓΕΡΑΝΟΣ

Στὸ λαιμὸ ἑνὸς λύκου εἶχε καθήσει ἕνα κόκκαλο κι' ὁ λύκος δὲν μποροῦσε οὔτε νὰ καταπιῇ κι' οὔτε ν' ἀναπνεύσῃ. Πονοῦσε πολὺ καὶ στριφογύριζε, οὔρλιαζε, κυλιόταν στὴ γῆ καὶ περίμενε ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ ψοφήσῃ. Ξάφνου βλέπει νἄρχεται κατὰ κεῖθε ἕνα γερανό, ποὺ εἶχε φήμη μεγάλου καὶ τρανοῦ γιατροῦ. Τὅδειχνε δὰ καὶ τὸ παρουσιαστικό του. Φοροῦσε γυαλιά, ψηλὸ καπέλλο καὶ κρατοῦσε μιὰ τσάντα μὲ τὰ ἐργαλεῖα του: θερμόμετρο, νυστέρι, στηθοσκόπιο, ἐνέσεις, γάζα,

μπαμπάκι κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα τέτοιας λογῆς πράματα, ποὺ μονάχ' αὐτὸς ἤξερε τί ἦταν τὸ καθένα καὶ γιὰ ποιὰ ἀρρώστεια ἔκανε.

— Κὺρ γιατρέ!... τοῦ φώναξε ὁ λύκος, τρέξε γιατὶ πεθαίνω...

Ὁ γερανὸς σίμωσε τὸ λύκο καὶ σὰν ἔμαθε τί εἶχε πάθει τοῦ λέει:

— Ἄνοιξε τὸ στόμα σου... Ἀκόμη πιὸ πολύ... Ἀκόμη...

Καὶ νά σου χώνει ὁ γερανὸς τὴ μύτη του ὥς μέσα βαθιὰ στὸ λαιμὸ τοῦ λύκου.

— Ὤχ!... ὤχ... οὔρλιασε ὁ λύκος, μὰ ὡς τόσο χρὰπ τὸ κόκκαλο εἶχε βγῆ...

— Ἀαα!... στέναξε ὁ λύκος εὐχαριστημένος, γιατὶ γλύτωσε ἀπὸ τοὺς πόνους κι' ἀκόμη ἀπὸ τὸ θάνατο.

Κι' ἔκανε νὰ φύγῃ, χωρὶς νὰ πῇ οὔτ' ἕνα εὐχαριστῶ!

— Στάσου... ποῦ πᾶς; τοῦ εἶπε τότε ὁ γερανός.

— Δὲν θὰ σοῦ δώσω λόγο, τοῦ ἀπάντησε ὁ λύκος μὲ αὐθάδεια.

— Ναί... μὰ πρέπει νὰ μὲ πληρώσῃς... Μὴ ξεχνᾷς πὼς σ' ἔσωσα ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ χάρου...

— Νὰ σὲ πληρώσω!... Νὰ σὲ πληρώ-σω!... εἶπε ὁ λύκος κι' ἄρχισε νὰ τοῦ τραγουδᾷ κοροϊδευτικά:

Δὲν τοῦ φτάνει ποὖχει βάλει
τὸ ξερό του τὸ κεφάλι
μέσ' στοῦ λύκαρου τὸ στόμα
κι' εἶναι στὴ ζωὴ ἀκόμα,
μόνο θέλει καὶ παρᾶ!
Ἄκου κεῖ, τὸ μασκαρᾶ!

Τὸ μαγικὸ ταξίδι...

Μυθιστορηματάκι παραμυθάκι...

(Συνέχεια)

Πίσω ἀπὸ μιὰ τοῦφα νερόχορτα παρουσιάστηκε ἄξαφνα ἕνα μονόξυλο μὲ δύο ἄγριους ἀραπάδες μέσα...

Οἱ ἀραπάδες ἀμέσως μόλις εἶδαν τὸ παιδὶ ποὺ κινδύνευε ἔδιωξαν μὲ τὰ κουπιά τους τὸν κροκόδειλο κι' ἔπειτα... ψάρεψαν σὲ κακὰ χάλια καὶ τὸν φίλο μας.

«Καλὰ ξεμπερδέματα τώρα μὲ τοὺς ἄγριους», σκέφτηκε ὁ Λεμονῆς, «θἄχε γοῦστο νὰ εἶναι ἀνθρωποφάγοι καὶ νὰ μὲ κάνουνε... βραστόν».

Κουβέντα δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ ἀπὸ τὶς ὁμιλίες τῶν ἀγρίων...

Καὶ τὸ μονόξυλο τραβοῦσε μὲ τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ ὅλο καὶ πρὸς τὰ κάτω, ὥς ποὺ ὁ Λεμονῆς ἀντίκρυσε ἀπὸ μακριὰ ἀνοιχτὸν οὐρανό...

Τὸ ποτάμι αὐτὸ χανόταν πρὸς τὴ θάλασσα καὶ σὲ λίγο ὁ Λεμονῆς εἶδε μὲ χαρὰ καὶ τὰ βράχια μιᾶς ἄγριας ἀκτῆς. «Ἀμ' τότε πρίμα, σκέφτηκε, μόνο νὰ δοῦμε πῶς θὰ τὸ σκάσω ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀγριανθρώπους...».

Καὶ μὲ τὶς σκέψεις αὐτὲς πήδησε μαζὶ μὲ τοὺς μαύρους στὴν ὄχθη...

Ὁ ἕνας ἀπ' τοὺς μαύρους πῆρε τότε στὰ χέρια του τὸ μονόξυλο σὰν νὰ ἦταν... φρατζόλα καὶ τὸ ἔβγαλε κι' αὐτὸ στὴ στεριὰ κι' ἔπειτα τράβηξαν ὅλοι μαζὶ μέσα στὰ δέντρα...

Σ' ὅλο τὸ δρόμο ὁ Λεμονῆς ἔβλεπε τὰ φροῦτα τῶν δέντρων κι' ἔτρεχαν τά... σάλια του ἀπ' τὴν πεῖνα...

Στὸ τέλος ὁ ἕνας μαῦρος κατάλαβε φαίνεται τὴν πεῖνα τοῦ φίλου μας, σκαρφάλωσε σὰν μαϊμοῦ σὲ μιὰ χουρμαδιὰ καὶ ἔκοψε ἕνα τεράστιο τσαμπὶ χουρμάδες.

Ἔπρεπε, παιδιά μου, νὰ βλέπατε πῶς ἅρπαξε τοὺς χουρμάδες ὁ Λεμονῆς, γιὰ νὰ σπάσετε στὰ γέλια... ἔτρωγε ὁ ἄθλιος καὶ μὲ τὰ δυὸ μάγουλα!!

Ὡς τόσο, σὲ λίγο ὁ Λεμονῆς μὲ τοὺς δυὸ μαύρους ἔφτασαν στὸ χωριὸ τῶν ἀγρίων.

Καμμιὰ εἰκοσαριὰ ἀχυροκαλύβες μ' ἕνα φράχτη ἀπὸ κορμοὺς δέντρων ἦταν ὅλο κι' ὅλο τὸ χωριό.

Ἀγριάνθρωποι, ἀγριογυναῖκες, μωρά, γουρούνια καὶ κόττες βγῆκαν νὰ τοὺς προϋπαντήσουν. Μπροστὰ ἀπ' αὐτοὺς ὅλους ἦταν ἕνας γέρος, ποὺ ὅταν ὁ Λεμονῆς τὸν εἶδε κόντευε νὰ πέσῃ κάτω ἀπ' τὴν τρομάρα του: Εἶχε κάτι μακριὰ κι' ἀκάθαρτα γένεια, πελώρια χείλια, χαρακιὲς στὰ μοῦτρα του, χαλκάδες στὴ μύτη του καὶ φοροῦσε στὸ λαιμό του δυὸ-τρία φίδια... σὰν κασκόλ!!

«Μανούλα μου, σκέφτηκε ὁ Λεμονῆς, αὐτὸς θἆναι ὁ ἀρχηγὸς κι' αὐ-

 των σκαπανέων μας

ΕΙΝΑΙ ΠΙΑ ΑΡΓΑ!

Παίζει τὸ μικρὸ παιδάκι
κάτω ἀπ' τὴν κερασιά,
κόβει τρυφερὸ κλαδάκι
ὅλο χάρη καὶ δροσιά.

«Τί σοῦ ἔκανα — τοῦ λέει —
καὶ μοῦ κόβεις τὴ ζωή;»
Τὸ κλαδὶ πονεῖ καὶ κλαίει
κι' ὁ μικρὸς μετανοεῖ.

Θέλει τὸ κλαδὶ νὰ σώση,
προσπαθεῖ γοργὰ γοργὰ
τὴ ζωὴ νὰ ξαναδώση.
Εἶναι ὅμως πιὰ ἀργά!

Ντόρα - Λῆ

ἔξυπνα — κουτά

— Κάπου ἐδιάβασα ὅτι στὸ φεγγάρι κατοικοῦν ἄνθρωποι.
— 'Αδύνατο! Γιατὶ ὅταν μικραίνη θὰ πέφτανε...

— Τί μᾶς ὠφελεῖ πιὸ πολύ;... 'Ο ἥλιος ἢ τὸ φεγγάρι;
— Κουτέ!... Τὸ φεγγάρι... 'Επειδὴ ὁ ἥλιος βγαίνει τὴν ἡμέρα, ποὺ δὲν ἔχομε ἀνάγκη τὸ φῶς του.

— Τῆς Μαρίας δὲν τῆς ἀρέσουν τὰ κρεμμύδια.
— Καὶ πῶς τὸ ξέρεις;
— Νά...ὅταν τὰ καθαρίζη κλαίει...

ΕΝΑ ΕΥΚΟΛΟ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑΚΙ

Ποιὸ πρᾶγμα καίει χωρὶς νὰ εἶναι ζεστό;
(Τὰ ὀνόματα τῶν λυτῶν θὰ δημοσιευθοῦν στὴ στήλη ἀλληλογραφίας τῶν Σκαπανέων).

'Η μικρὴ Σκαπάνισσα
Μαίρη Χριστοφόρου, ἐτῶν 4.

τουνοῦ φαίνεται θὰ γινῶ μεζές... ζούγκλα ἤθελες Λεμονῆ; τράβα τα λοιπόν!».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.
ΟΠΟΥ Ο ΛΕΜΟΝΗΣ ΓΙΝΕΤΑΙ... ΘΕΟΣ!

Οἱ δυὸ ἄγριοι ὅταν πλησίασαν τὸν ἀρχηγό τους ἔπεσαν στὰ γόνατα καὶ δείχνοντας τὸν Λεμονῆ ἄρχισαν νὰ μιλοῦν μιὰ παράξενη γλῶσσα, ποὺ νόμιζε κανεὶς ὅτι κουβέντιαζαν... γαλοποῦλες.

'Ο «ἀρχηγὸς» παρατηροῦσε τὸν Λεμονῆ σὰν περίεργο φαινόμενο.

'Ο γέρο ἀρχηγὸς τῶν ἀγρίων...

Στὸ τέλος, μπροστὰ αὐτὸς μαζὶ μὲ τὸν Λεμονῆ καὶ πίσω ὅλο τὸ χωριὸ ἔφτασαν στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ, ὅπου ἄναψαν φωτιά.

'Ο Λεμονῆς ὅσο ἔβλεπε νὰ θεριεύη ἡ φωτιὰ τόσο καὶ κιτρίνιζε, εἶχε γίνει ἕνα πτῶμα! «Ὤχ, θὰ μὲ κάνουν ψητό, σκεπτόταν, ἀλλοίμονό μου».

Ὅλοι οἱ ἄγριοι ἔβλεπαν τὶς φλόγες τῆς φωτιᾶς. 'Ο ἀρχηγὸς εἶχε γονατίσει καὶ μουρμούριζε προσευχές...

'Αλλὰ σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ οἱ φλόγες ἔσβησαν ὁ καπνὸς τῆς φωτιᾶς ἀνέβηκε ὀλόϊσια πρὸς τὸν οὐρανό...

— Ὤ! ὤ!!! μούγκρισε τότε ὁ ἀρχηγός.

— Ἄϊ! φώναξαν κι' οἱ ἄγριοι...

'Ο Λεμονῆς δὲν ἤξερε τί γινόταν! Ἦρθε ἄραγε ἡ ὥρα του;

'Αλλὰ ὄχι, σὲ λίγο ὁ «ἀρχηγὸς» σηκώθηκε καὶ πλησίασε τὸν Λεμονῆ. 'Ακούμπησε τὸ χέρι του στὸν ὦμο του καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ μιλᾷ μὲ χαμόγελα, δείχνοντας τὸν καπνὸ ποὺ ἀνέβαινε ἴσιος πρὸς τὰ πάνω.

Ἔπειτα χτύπησε τὰ χέρια του... Στὴ στιγμὴ ἔτρεξαν καμμιὰ δεκαριὰ ἄγριοι μὲ πιπίζες καὶ ταμποῦρλα κι' ἄρχισε ἕνα παράξενο γλέντι...

Ὅλοι χόρευαν καὶ φώναζαν σὰν τρελλοί.

Στὸ τέλος ὡδήγησαν τὸν Λεμονῆ σὲ μιὰ καλύβα καὶ τοῦ ἔκαναν τὸ τραπέζι. 'Απὸ τὰ φαγητὰ ὅμως ποὺ τοῦ πῆγαν δὲν κατάφερε νὰ φάη τίποτα. Ὅλα ἔφερναν ἀηδία στὸν καλομαθημένο Λεμονῆ.

Ἔφαγε ὅμως χουρμάδες, μπανάνες καὶ λίγη καρύδα καὶ ξάπλωσε στὸ ἀχυρόστρωμά του νὰ ἡσυχάση...

Ποῦ ὅμως! Ὅλοι νύχτα ἔπαιζαν τὰ ταμποῦρλα καὶ τὰ κουνούπια τριγύριζαν πάνω στὸ κεφάλι του σὰν βομβαρδιστικὰ ἀεροπλάνα...

Μόνον ἐκεῖ πρὸς τὰ ξημερώματα κατάφερε νὰ τὸν «πάρη λίγο».

Χόρευαν σὰν τρελλοί...

Ξύπνησε ὅμως σὲ λίγο ἀπὸ κάτι τρομερὲς φωνές...

Βγῆκε νὰ δῆ τί γίνεται καὶ εἶδε ὅλο τὸ χωριὸ νὰ τρέχη πρὸς τὴ θάλασσα.. Ἔτρεξε κι' αὐτός. Καὶ κεῖνο ποὺ εἶδε τὸν γιόμισε χαρά:

Ἕνα καράβι εἶχε τσακισθῆ τὴ νύχτα πάνω στὰ βράχια τῆς ἀκτῆς καὶ τὸ κουφάρι του τὸ χτυποῦσαν τώρα ἄγρια τὰ κύματα, ποὺ ἔβγαλαν καὶ δυὸ - τρεῖς ναῦτες πνιγμένους ἔξω, πάνω στὰ βράχια!

('Η συνέχεια στὸ προσεχὲς)

Γιὰ νὰ μαθαίνετε

Λεξίγριφος

Τὴ φωνὴ τοῦ κόρακα
μὲ μιὰ νότα θὰ ἑνώσω
κι' ἕνα κόκκινο ποτὸ
στὴ στιγμὴ θὰ φανερώσω.

Γ. ΚΑΠΑΚΟΣ

Στοιχειόγριφος

Τὸ προβατάκι τὸ μικρὸ
ἑνώθηκε μὲ γράμμα
ἀνέβασε τὸν τόνο του
κι' ἔτσι στὸ δάσος μόνο του
εὑρέθη ἐν τῷ ἅμα.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Ποικίλη ἀκροστιχὶς

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς 1ης λέξεως, τὸ δεύτερον τῆς 2ας, τὸ τρίτον τῆς 3ης κ.ο.κ. ἀποτελοῦν Κράτος τῆς Εὐρώπης.

1) Ἀμυντικὸν ὅπλον τῶν ἀρχαίων, 2) Πρωτεύουσα γειτονικοῦ τῆς Ἑλλάδος κράτους, 3) Δειλὸν ζῶον, 4) Ἡρωϊκὸν κράτος τῆς Β. Εὐρώπης, 5) Τὸ κέντρον τῆς ζωῆς μας, 6) Ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου.

Η. Π. ΜΑΝΩΛΑΚΟΣ

ΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Ὅπως ἐγράψαμεν καὶ εἰς προηγούμενον φύλλον, ἀπὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου γίνονται δεκταὶ πνευματικαὶ ἀσκήσεις ἄνευ περιορισμοῦ. Οἱ ἀναγνῶσται μας μποροῦν νὰ μᾶς στέλλουν ἀκροστιχίδας, κρυπτογραφικὰ καὶ γενικῶς πάσης φύσεως πνευματικὰς ἀσκήσεις, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν των τὰ ἑξῆς :

1) Αἱ ἀσκήσεις πρέπει νὰ εἶναι ὀλίγαι καὶ διαφόρων εἰδῶν. Νὰ ἀποφεύγωνται τὰ τρίγωνα, τὰ τετράγωνα, οἱ ἀστέρες καὶ γενικῶς τὰ σχήματα.

2) Αἱ λύσεις πρέπει νὰ γράφωνται καθαρά, κάτω ἢ δεξιὰ ἀπὸ τὰς ἀσκήσεις. Μὴ γράφετε ποτὲ ἀπὸ τὰς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ.

Τὰ σταυρόλεξα ἐξ ἄλλου, πρέπει νὰ εἶναι τετράγωνα, μὲ λίγα μαῦρα τετραγωνίδια καὶ αὐτὰ σκορπισμένα κατὰ προτίμησιν σχημάτων 9×9, 10×10, 11×11. Αἱ λύσεις θὰ γράφωνται μὲ μολύβι, ἐπάνω στὸ σταυρόλεξο.

ΤΑ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Εἰς τὰς στήλας τῶν αἰνιγματικῶν ἀσκήσεων θὰ δημοσιεύωμεν τακτικὰ λαϊκὰ αἰνίγματα. Οἱ ἀναγνῶσται μας μποροῦν νὰ μᾶς στέλλουν συλλογὰς μὲ ἀσκήσεις αὐτοῦ τοῦ εἴδους, σὲ ξεχωριστὸ ἀπὸ τὴν ἄλλη συνεργασία τους χαρτί. Θὰ γίνεται ὅμως αὐστηρὰ ἐπιλογὴ καὶ θὰ δημοσιεύωνται τὰ πραγματικὰ λαϊκὰ αἰνίγματα, καὶ ὄχι αἰνίγματα ποὺ ἐγράφησαν ἀπὸ διαφόρους στὴν καθαρεύουσα καὶ ἐδημοσιεύθησαν κατὰ καιροὺς σὲ περιοδικά.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Ὁριζοντίως: 1) Πρωτεύουσα Εὐρωπαϊκοῦ κράτους—Νότα Βυζαντινῆς μουσικῆς, 2) Ἀριθμητικὸν —Νότα—Κάτοικος τῶν παραλίων τῆς Ἀν. Μικρᾶς Ἀσίας, 3) Πόλις τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος—Δεικτικὸν (δημ.), 4) Ζοῦν στοὺς πάγους, 5) Παῦλος (γαλλ.) —Ὁμοιωματικὸν (δημ.) καὶ τὸ πρῶτον μέρος ὀνομασίας πολλῶν ξένων πόλεων, 6) Θεὸς τῶν Ρωμαίων, 7) Σύνολον δένδρων — Πᾶν ὅ,τι βλέπει κανείς, θέαμα (κοινῶς ὀπτασία), 8) Δύο ὅμοια σύμφωνα — Ὅμοια εἰς ἔκτασιν — ΙΡ, 9) Κράτος τῆς Ἀσίας — Ἐπιφώνημα πόνου (δημ.), 10) Ἦτο (ἀρχ) — Ὄργανον αἰσθήσεως, 11) Νότα Βυζαντινῆς μουσικῆς — Ἡ δευτέρα λέξις τοῦ 5 ὁριζοντίως — Ἀκέραιος.

Καθέτως: 1) Στρατηγὸς τῶν Θηβαίων, 2) Πρόθεσις — Σύνδεσμος, 3) Τὸ προϊόν της εἶναι ἐξαιρετικὰ εὐχάριστον στὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ τὸ τσίμπημά της πολὺ ὀδυνηρόν, 4) Ἀρχαία θεὰ — Μυρωδιάς, 5) Καταστρεπτικὸν εἰς τὴν γεωργίαν ἔντομον — Προτάσσεται τῆς ὑποτακτικῆς, 6) Κλωστὴ (ἀρχ.) — Ἄνθη, 7) Ἄρθρον (πληθ.) — Χρονικὴ ὑποδιαίρεσις (γεν.), 8) Περίφημος Ἰρλανδὸς συγγραφεὺς — Μία τῶν αἰσθήσεων, 9) Ὄρος τῆς Ἑλλάδος — Τὸ αὐτὸ μὲ τὴν πρώτην λέξιν τοῦ 8 καθέτως, 10) Αὐτὸ τὸ γεωμετρικὸν σχῆμα παρουσιάζει τὸ σπίτι ποὺ βρίσκεται στὴ διασταύρωσι δύο δρόμων — Ἀριθμητικόν, 11) Πρόθεσις — Περίφημος Ναύαρχος τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου ἐκ Κρήτης.

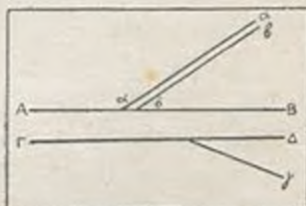
Ο. Ι. ΝΕΓΡΙΝ

Στὸ α ἢ στὸ β;

Νὰ βρῆτε, σὲ εἴκοσι δευτερόλεπτα, χωρὶς νὰ χρησιμοποιήσετε χάρακα, ποῦ συναντᾷ ἡ εὐθεῖα γ, προεκτεινομένη, τὴν Α Β. Στὸ σημεῖο α ἢ στὸ σημεῖο β;

Ἀφοῦ δώσετε τὴν ἀπάντησι, ἡ ὁποία εἶναι κατὰ τὴν γνώμην σας σωστή, προεκτείνατε μὲ τὸν χάρακα τὴν γραμμὴ γ μέχρι τῆς Α Β καὶ συγκρίνατε τὴν ἀπάντησί σας μὲ τὴν πραγματικότητα...

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Ἐρωτήσεις

— Ποιὸς ἀπέθανε χωρὶς νὰ γεννηθῇ;

— Ποιὸ κύριον ὄνομα ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία φωνήεντα;

— Ποιὸ γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου εἶναι ὀλεθριώτατον στοὺς στρατούς;

Π. Δ. ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΣ

Τὰ ψώνια

Ἡ Χρυσοῦλα, ἡ μικρὴ ὑπηρέτρια, γύρισε ἀπ' τὴν ἀγορά, ἀλλὰ δὲν βρίσκει τὰ ψώνια ποὺ εἶχε κάνει.

Γιὰ νὰ τὴν βοηθήσετε δὲν ἔχετε παρὰ νὰ ἑνώσετε μὲ τὸ μολύβι σας τὶς κουκίδες τοῦ σχεδίου, ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ 1 μέχρι τοῦ 49. Ὅταν τελειώσετε, πρέπει νὰ τραβήξετε ἀκόμη μιὰ γραμμή, μεταξὺ τοῦ ἀριθμοῦ 27, ὁ ὁποῖος ἔχει γραφῆ δυὸ φορές.

Ὀλίγη εὐθυμία

ΨΕΥΤΙΕΣ!

Συναγωνίζονται, δυὸ φίλοι, ποιὸς θὰ πῇ τὴ μεγαλύτερη ψευτιά. Ὁ ἕνας λέει :

— Μιὰ φορὰ ἔτρωγα ἕν' αὐγό. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀπροσεξία μου ἔρριξα μέσα τὸ κουταλάκι. Κατέβηκα λοιπὸν νὰ τὸ πάρω, ἀλλὰ ἐκεῖ βρῆκα ἕνα ἄνθρωπο ποὺ τὸ κρατοῦσε καὶ δὲν μοῦ τὸ ἔδινε.

Ὁ ἄλλος :

— Καὶ δὲν μὲ γνώρισες ; Ἤμουν ἐγὼ !

ΝΑ ΤΟΝ ΒΡΗ...

Ὁ Πέτρος εἶχε μείνει στὴν ἴδια τάξι καὶ ἔκλαιγε γιὰ τὸ πάθημά του !

— Πάει ! ἔχασα ἕνα χρόνο...

— Μὰ ἀντὶ νὰ κλαῖς, τοῦ εἶπε ὁ μικρότερός του ἀδελφός, δὲν ψάχνεις νὰ τὸν βρῇς ;

Η ΚΥΡΙΟΛΕΞΙΑ

— Μητέρα κοίτα κεῖνο τὸν φουκαρᾶ... Μαύρη πεῖνα ἔχει ὁ καϋμένος !

— Γιατί ; Ἀπὸ τί τὸν κατάλαβες ;

— Μὰ δὲν βλέπεις ποὺ τρώει μαῦρο ψωμὶ καὶ μαῦρες ἐλιές ;

ΟΙ... ΙΟΒΟΛΟΙ ΟΦΕΙΣ...

Ὁ Δάσκαλος: Εἴπαμε ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνοι οἱ ὄφεις οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἰόν. Ὡραῖα! Ποιοὶ ὅμως εἶναι ἀκίνδυνοι, Πέτρο;

Ὁ μαθητής: Ὅσοι ἔχουν θυγατέρα, κύριε δάσκαλε!

ΛΟΓΙΚΗ ΕΞΗΓΗΣΙΣ

Ἡ μητέρα μὲ θυμό :

— Ἀντωνάκη, στὸ ντουλάπι εἶχα βάλει χθὲς δύο μῆλα. Πῶς σήμερα βρίσκω ἕνα ;

— Ἦταν σκοτεινὰ μητέρα καὶ δὲν εἶδα καὶ τὸ ἄλλο !

Διασκεδάζοντας

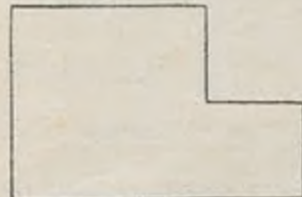
Τετράγωνον

Γιὰ νὰ μὴ καταστρέψετε τὸ φύλλο, σχεδιάστε σ' ἕνα κομμάτι χαρτιοῦ τὸ κάτωθι σχῆμα:

Τὸ πρόβλημα εἶναι τὸ ἑξῆς: Κόβετε τὸ χαρτὶ μὲ δυὸ ἴσιες ψαλιδιές. Ἔπειτα πρέπει νὰ συναρμολογήσετε τὰ τρία κομμάτια μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ σχηματισθῆ ἕνα τέλειο τετράγωνο.

Ἡ δυσκολία εἶναι νὰ βρῆτε σὲ ποιὰ σημεῖα θὰ κόψετε τὸ χαρτὶ μὲ τὶς δυὸ ψαλιδιές.

Ε. Γ. ΓΚΟΥΜΑΚΟΣ

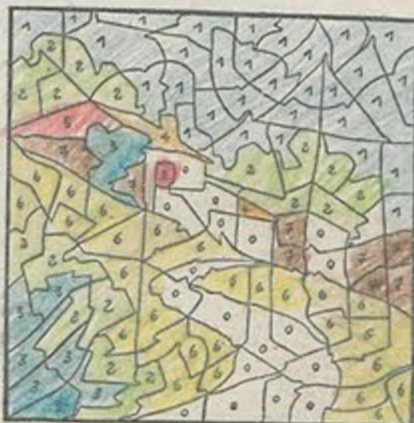
Ἀκροστιχίς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν νῆσον τοῦ Αἰγαίου:

1) Ἔνδοξος πόλις, 2) Ποταμὸς τῆς Β. Ἑλλάδος, 3) Ὄρος τῆς Ἑλλάδος, 4) Νῆσος τῆς Ἑλλάδος, 5) Πόλις τῆς Ἑλλάδος.

Κ. Β. ΑΝΤΩΝΑΚΗΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Γιὰ νὰ παρουσιασθῆ τὸ θέμα τοῦ πίνακος ποὺ ὑπάρχει στὸ σχέδιο, χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος, ὡς ἑξῆς: Ὅπου ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς 1 μὲ μπλέ, ὅπου 2 μὲ κυανοπράσινον ἀνοικτό, ὅπου 3 μὲ κυανοπράσινον σκοῦρο, 4 μὲ πορτοκαλλί, 5 μὲ κόκκινο, 6 μὲ κιτρινοπράσινον, ὅπου 7 μὲ καφετὶ ἀνοικτό. Τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ποὺ ἔχουν 0 θὰ μείνουν λευκά.

ΝΑΙ Ἢ ΟΧΙ; ΑΠΑΝΤΗΣΤΕ ΓΡΗΓΟΡΑ

1. Πρωτεύουσα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς εἶναι ἡ Νέα Ὑόρκη. Ναὶ ἢ ὄχι;

2. Τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρο εἶναι παλαιὸ ἑλληνικὸ ἔθιμο, τὸ ὁποῖον διεδόθη ἐσχάτως καὶ εἰς ἄλλους λαούς. Ναὶ ἢ ὄχι;

3. Ἡ Φινλανδία διαθέτει πάντοτε τοὺς καλυτέρους καὶ περισσοτέρους δρομεῖς ἀντοχῆς. Ναὶ ἢ ὄχι;

4. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἶχαν ἱδρύσει ἀποικίας εἰς ὅλας τὰς ἀκτὰς τῶν γνωστῶν τότε θαλασσῶν. Ναὶ ἢ ὄχι;

Αἴνιγμα

Στὸν δρόμο ποὺ ἐπήγαινα
συνάντησα μιὰ πέρδικα
καὶ τὰ φτερά της ἔφαγα
καὶ τὸ κορμί της πέταξα.
Τί εἶναι;

Ν. ΜΠΑΚΟΛΑΣ

Κρυπτογραφικόν

12345678 = Ἰταλικὴ πόλις.
7843173 = Εὐρωπ. Κράτος
127658 = Ποταμός.
76738 = Ἀρχαῖον ἔπος.
5883 = Ὄρος τῆς Ἑλλάδος.
3873 = Ἀνατολή...
6273 = Λάφυρα.

Π. Ν. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 16ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως: 1 Μέγας—ἀγρός. 2 ἀν—σεμνή—οἱ. 3 Κέα. 4 τρῶς—μωρέ. 5 ἀστὴρ—ναδίρ. 6 παιάν. 7 παῖς—σιμά. 8 ράγα—ἀπών. 9 ὀρᾶ. 10γά—ἄρωμα—ἴα. 11 ἄστρα—ἀλάτι. Καθέτως: 1 Μάλτας—Ρίγα. 2 ἐν—Ρ Σ—πά—ἄς. 3 Λῶτ—ἄγω. 4 ἄς—σηπία—ἄρ. 5 Σ.Ε.Κ.—Ρᾶς—ὀρᾶ. 6 μὲν—ὀρῶ. 7 ἀνὰ—Νᾶς—ἅμα. 8 γῆ—μανία—ΑΛ(γος). 9 Δωδ(ώνης)—μπᾶ. 10 ὄς—Ρ1—ΑΩ—ΙΤ.11 σίδερο—νέας. Ἡ «Ἀλεπού»: Ὁριζοντίως: 1 ἄροτος. 2 τά—ἄτι. 3 νί. 4 ἴς. 5 λά. 6 ἀν—ὅς. 7 σαλάτα. Καθέτως: 1 Ἀττίλας. 2 Ρᾶ—σανά. 4 Τάνα. 5 ὅτι—ΟΤ. 6 αἱ—ρᾶσα. Γεωγρ. Ἀκροστιχίς: Πεκῖνον, (Περσία. Ἑλβετία, Κάϊρον, Ἰκαρία. Νορβηγία, Ὀράγγης, Νεῖλος). Μαγ. Εἰκών: Ἑλλάδα (ΣτΕΛΛΑ ΔΑνεισε). Αἴνιγμα: Ἄδικος—Διάκος. Κρυπτογραφικόν: Ἐφιάλτης, Ἑλλάς, Ἐλάτη, Ἡσαΐας, Ἠλεία, Φιλία, ἀλτης. Ἀκροστιχίς: Ἐλσίνσκι (Ἑλλάς, Λίβερπουλ, Συρία Ἰώβ, Ναῦς, Σωκράτης, Κέρκυρα, Ἴκαρος). Μία νῆσος: Σίκινος (Σὺ—κεῖνος). Φωνηεντόλιπον: Ὅμοιος ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει. Μεταγραμματισμός: Σαῦρα—λαῦρα. Ἡ παραβολή: Ἡ οἰκογένεια εἶναι οἱ Ἕλληνες, ὁ χρυσός, ἡ ἐργασία, Δύστυχες μέρες ἡ σκλαβιά, ὁ καινούργιος ἐχθρὸς ὁ μπολσεβικισμός, ὁ Σοφὸς εἶναι ὁ Ἀρχηγός μας, ὁ κ. Μεταξᾶς.

Λίγη εὐθυμία

ΑΔΥΝΑΤΙΣΕ Τ' ΑΛΟΓΟ!

—Ἡ ἱππασία εἶναι πολὺ καλὴ ἄσκησις γιὰ ν' ἀδυνατίση κανείς.

— Μὰ δὲ βλέπω καμμιὰ διαφορά.

— Κι' ὅμως, ἂν ἔβλεπες τὸ ἄλογο ποὺ καβαλλῶ, ἐδῶ κι' ἕνα μῆνα...

ΕΦΕΥΓΕ!...

Ὁ Τάκης εἶδε μιὰ μέρα ξαφνιασμένος τὸν φίλο του τὸν Κώστα, νὰ τρέχη σὰν τρελλός, μ' ὅλη τὴν ταχύτητα τῶν ποδιῶν του...

— Γιατὶ ἔτσι βιαστικός; τοῦ φώναξε. Ποῦ πᾶς;

— Ἄσε με, τρέχω νὰ χωρίσω δυὸ ἀνθρώπους ποὺ τσακώθηκαν.

— Τσακώθηκαν σοβαρά;

— Σοβαρά, λέει, κόντεψε νὰ σκοτωθοῦν!

Ὁ Τάκης ἐνδιαφέρθηκε κι' ἄρχισε νὰ τρέχη κι' αὐτός...

— Καὶ ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ ποὺ τσακώθηκαν; Τοὺς ξέρω;

— Πῶς. Ὁ ἕνας εἶναι ὁ συμμαθητής μας ὁ Ἀνδρέας.

Καὶ ὁ ἄλλος;

— Ἐγώ!

ΑΠΟΡΙΑ

Πέτρος: Τί ὡραῖο ὄνειρο εἶχα δεῖ τὴ νύχτα...

Κώστας: Γιὰ πέ μου το!

Πέτρος: Πῶς, δὲν τὸ ξέρεις; Ἤσουν καὶ σὺ μαζί!

ΑΜ' ΔΕ...

Ὁ πατέρας ἐξετάζει τὴν κορούλα του:

— Ἀννοῦλα ἕξη καὶ δύο πόσα κάνουν;

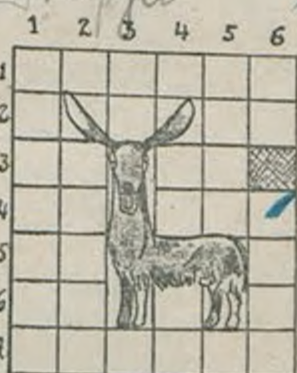
— Ὀκτώ.

— Μπράβο. Καὶ γι' ἀμοιβὴ πάρε ὀκτὼ δεκάρες!

Ἡ Ἀννοῦλα:

— Εὐχαριστῶ (κι' ἀπὸ μέσα της). Νὰ τὄξερα θάλεγα πῶς κάνουν δέκα καὶ θἄχα μιὰ δραχμή. Κρῖμα!

Λάμα

Ὁριζοντίως: 1) Θεὸς τῶν ἀνέμων. 2) Δεικτικὸν (δημ.), 3) Βυζ. νότα — ἄρθρον, 4) Μέτρον ἐπιφανείας — Φροντίζει γιὰ τὴν σταφίδα, 5) Δέκατος τρίτος, 6) Ἄρθρον (πληθ.), 7) Στρατηγὸς τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

Καθέτως: 1) Ὀνομασία θαλάσσης, 2) Εἶναι δικαιολογημένη μόνον κατὰ τὰς Κυριακάς..., 3) Τὸ ὑπάρχον, 4) Ἄρθρον (πληθ.) — Κλωστὴ (ἀρχ.), 5) Ἥμερον ζῶον, 6) Δικά σου — Ἑρπετόν.

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΑΓΩΝΕΣ ΑΝΩΜΑΛΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΤΗΣ Δ.Α.Σ. ΑΡΡΕΝΩΝ

Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐτελέσθησαν ἀγῶνες ἀνωμάλου δρόμου 4.000 μ. τῆς Δ.Α.Σ. ἀρρένων, μὲ ἱκανοποιητικὴν συμμετοχὴν ἀθλητῶν Φαλαγγιτῶν.

Ὁ ἀγών, μὲ ἀφετηρίαν καὶ τέρμα τὸ Γυμναστήριον τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς Γυμναστικῆς, διεξήχθη εἰς τὸν περὶ τὸ Γουδὶ χῶρον, μὲ τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα:

1ος) Παπαγεωργίου (Ὑπ. Πανεπιστημίου) 13΄. 35΄΄ 7)10.

2ος) Θεοδωρόπουλος (Ὑπ. Ἀν. Σχολῶν) 14΄. 29΄΄ 3)10.

3ος) Κολοβὸς (Ὑπ. Ἀν. Σχολῶν) 14΄. 52΄΄ 5)10.

4ος) Κρικόπουλος (Ὑπ. Ἀν. Σχολῶν).

5ος) Κυριάκου (Ὑπ. Ἀν. Σχολῶν).

6ος) Παπαδόπουλος (Ὑπ. Ἀν. Σχολῶν).

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΔΙΑ ΤΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου ἐγένετο συνάντησις τῶν ποδοσφαιρικῶν ὁμάδων τῶν Ὑποτομέων 8ου καὶ 14ου.

Μετὰ σκληρὸν ὅσον καὶ θεαματικὸν ἀγῶνα νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς τοῦ 14ου Ὑποτομέως δι' ἑνὸς τέρματος ἔναντι οὐδενός.

Τὸ μοναδικὸν τέρμα ἐπετεύχθη παρὰ τοῦ Φαλαγγίτου Σίμου εἰς τὸ 23 λεπτὸν τοῦ Β΄ ἡμιχρονίου.

Ὁ ἀγὼν παρὰ τὸ σκληρὸ καὶ ἐπίμονο παίξιμο καὶ τῶν δύο ὁμάδων διεξήχθη ὁμαλῶς καὶ μὲ ζηλευτὴν τάξιν.

ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΑ

Ἡ ὁμὰς πετοσφαίρας τοῦ 4ου Ὑποτομέως Πειραιῶς συνηντήθη μὲ τὴν ὁμάδα τοῦ 7ου Ὑποτομέως εἰς τὸ Πειραϊκὸν γυμναστήριον.

Μετὰ συναρπαστικὸν ἀγῶνα ὑπὸ τὴν διαιτησίαν τοῦ Συναγωνιστοῦ Παινέση τῆς Ὑποδιοικήσεως Πειραιῶς, νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς τοῦ 4ου Ὑποτομέως μὲ τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα: 15—2. 15—17. 15—11.

Ἡ αὐτὴ νικήτρια ὁμὰς τοῦ 4ου Ὑποτομέως συνηντήθη τὴν προπαρελθοῦσαν Τετάρτην μὲ τὴν ὁμάδα τοῦ Α΄ Ὑποτομέως.

Κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος ἐπεβλήθη καὶ πάλιν ἡ ὁμὰς τοῦ 4ου Ὑποτομέως μὲ τέρματα 15—12. 14—15. 15—11.

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΑΝΩΜΑΛΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς Ὑποδιοικήσεις Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Σάμου ἐτελέσθησαν οἱ ἀγῶνες ἀνωμάλου δρόμου εἰς τοὺς ὁποίους ἔλαβον μέρος δρομεῖς Φαλαγγῖται α΄ καὶ β΄ κατηγορίας.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀγῶνος κατὰ περιφερείας καὶ κατηγορίας ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

ΛΙΜΗΝ ΒΑΘΕΟΣ (Σάμος).— Δρόμος 4.000 μέτρων α΄ κατηγορίας Φαλαγγιτῶν.

1ος) Σκανδάλης, 2ος) Γρουπᾶς, 3ος) Χωριατάκης.

Δρόμος 2.500 μ. β΄ κατηγορίας Φαλαγγιτῶν.

1ος) Γιαννου, 2ος) Ἀναγνώστου.

ΠΥΡΓΟΣ.— Τὰ ἀποτελέσματα α΄. καὶ β΄ κατηγορίας ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Δρόμος 4.000 μ. α΄ κατηγορίας Φαλαγγιτῶν.

1ος) Καρβουνιάρης, 2ος) Βενάκης καὶ 3ος) Χατζησταματίου.

Δρόμος 2.500 μ. β΄ κατηγορίας Φαλαγγιτῶν.

1ος) Φώτεινας, 2ος) Πατέρας καὶ 3ος) Παπάζογλου.

ΑΝΩ ΑΡΒΑΝΙΤΕΣ.— Δόμος 4.000 μ.:

1ος) Ἀθανασίου καὶ 2ος) Θεοχάρης.

Δρόμος 2.500 μ.:

1ος) Παπαγεωργίου, 2ος) Σεβαστῆς καὶ 3ος) Σιακομανώλης.

ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΣ.— Κατὰ τοὺς διεξαχθέντας ἀγῶνας ἀνωμάλου δρόμου καὶ τῶν δύο κατηγοριῶν εἰς Μαραθόκαμπον, τὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

Δρόμος 4.000 μέτρων:

1ος) Μαθιός, 2ος) Καραγιάννης καὶ 3ος) Χατζηκωνσταντῆς.

Δρόμος 2.500 μ.:

1ος) Καροῦτσος, 2ος) Τσακαλιᾶς καὶ 3ος) Ρουτσᾶς.

ΠΥΡΓΟΣ.— Εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Ἠλείας ἐτελέσθησαν οἱ διαταχθέντες ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ἀγῶνες ἀνωμάλου δρόμου μὲ παραδειγματικὴν τάξιν καὶ ἀρίστας ἐπιδόσεις.

Οὕτως εἰς τὸν διεξαχθέντα ἀγῶνα μεταξὺ τῶν μελῶν δρομέων β΄ κατηγορίας τῆς 99ης Φάλαγγος Κρεσταίνων τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀνωμάλου δρόμου 2.500 μ. ἔχουν ὡς ἑξῆς:

1ος) Φωτεινόπουλος, 2ος) Ἀρβανίτης καὶ 3ος) Σταματόπουλος.

Εἰς τοὺς ἀγῶνας ἀνωμάλου δρόμου τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀμαλιάδος ἐσημειώθησαν τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα:

Δρόμος 4.000 μ. α΄ κατηγορίας: 1ος) Σάρας, 2ος) Ἀγγελόπουλος καὶ 3ος) Μαρκόπουλος.

Δρόμος 2.500 μ. β΄ κατηγορίας: 1ος) Μιχαλόπουλος, 2ος) Πανόπουλος καὶ 3ος) Γεωργάτος.

ΤΡΙΚΚΑΛΑ. — Εἰς τὰς Ὑποδιοικήσεις Καρδίτσης καὶ Σοφάδων ἔλαβον χώραν τὴν προπαρελθοῦσαν ἑβδομάδα οἱ ἀγῶνες ἀνωμάλου δρόμου διὰ δρομεῖς Φαλαγγίτας α΄ κατηγορίας. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν διεξαχθέντων ἀγώνων κατὰ Ὑποδιοίκησιν ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Καρδίτσης: 1ος) Πληθάρας Ἠλίας, 2ος) Θεοδώρου Μιχαὴλ καὶ 3ος) Ντῖνος Νικόλαος.

Σοφάδες: 1ος) Κοντὸς Ἰωάννης, 2ος) Μάρκου Γεώργ. καὶ 3ος) Ζάχος Γεώργ.

Ἀγῶνες Φαλαγγιτῶν δρομέων β΄ κατηγορίας δὲν ἐτελέσθησαν.

ΣΠΑΡΤΗ. — Μεταξὺ τῶν ὁμάδων τῶν ὑπ' ἀριθ. 82, 357 καὶ 343 Φαλάγγων διεξήχθη ὁ ἀνώμαλος δρόμος ἀποστάσεως 4.000 μέτρων.

Κατὰ τοῦτον ἦλθον κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας οἱ ἀκόλουθοι:

1ος) Καβουρᾶκος Παναγ. 13΄. 56΄΄, 2ος) Κορωνιὸς Παναγ. 14΄. 20΄΄, 3ος) Σωτηρᾶκος Νικόλ. 14΄΄ 35΄΄, 4ος) Μιχαὴλ Γεώργιος 14΄. 40΄΄ καὶ 5ος) Νικητάκης Βασίλ. 14΄. 42΄΄.

Ὁμαδικὸς ἀγών: 1η) Ἡ ὁμὰς τῆς 82ας Φάλαγγος, 2α) τῆς 357ης καὶ 3η) τῆς 343ης.

ΓΥΘΕΙΟΝ. — Ἐπίσης καὶ εἰς τὸ Γύθειον διεξήχθη ὁ ἀγὼν ἀνωμάλου δρόμου 4.000 μ. μεταξὺ τῶν Φαλάγγων 83ης καὶ 88ης μὲ τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα:

Ἀγὼν ἀτομικός: 1ος) Τσαμασῖρος Βασίλ., 2ος) Κανᾶς Ἠλίας, 4ος) Ἀράπης Βασίλ. καὶ 5ος) Οἰκονόμου Γεώργ. Κατὰ τὴν γενικὴν βαθμολογίαν, πρώτη ἦλθεν ἡ Φάλαγξ 88η καὶ δευτέρα ἡ 83η.

ΜΟΛΑΟΙ. — Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀγῶνος εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Μολάων ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

1ος) Ἀποστολᾶκος Παναγ. 14΄ 10΄΄, 2ος) Πορφύρης Γεώργιος 14΄ 18΄΄, 3ος) Χουσᾶκος Ἀντώνιος 14΄ 25΄΄, 4ος) Λούρης Παναγ. 14΄ 40΄΄ καὶ 5ος) Λιανὸς Παναγ. 14΄ 45΄΄.

ΜΑΝΗ. — Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀγωνίσματος τὰ ἀποτελέσματα εἶναι τὰ ἑξῆς:

1ος) Ἀραπάκης Παναγ. 14΄ 15΄΄, 2ος) Ξιφαρᾶς Μιχαὴλ 14΄ 20΄΄, 3ος) Στρατάκος Γρηγ. 14΄ 23΄΄, 4ος) Παπαδοθωμᾶκος Β. 14΄ 25΄΄ καὶ 5ος) Βλασταρᾶκος Νικ. 14΄ 30΄΄.

ΛΑΡΙΣΑ. — Μεταξὺ τῶν Ὑποδιοικήσεων Λαρίσης, Βόλου καὶ Ἀλμυροῦ διεξήχθησαν οἱ ἀγῶνες ἀνωμάλου δρόμου 5.000 μέτρων μὲ τὰ ἀκόλουθα ἀποτελέσματα:

Ἀγὼν ἀτομικός, 1ος) Ρογᾶζος τῆς Ὑπ. Ἀλμυροῦ, 2ος) Κώτσιας Ἀχιλ. τῆς Ὑπ. Λαρίσης, 3ος) Παπαγεωργίου Ἀγγ. τῆς Ὑπ. Ἀλμυροῦ, 4ος) Ρογᾶζος Εὐάγγελος τῆς Ὑπ. Ἀλμυροῦ, 5ος) Παπαδόπουλος Π. τῆς Ὑπ. Ἀλμυροῦ, 6ος) Σαραφωνίδης Εὐάγγ. Βόλου.

Ἀγὼν ὁμαδικός: Ἡ ὁμὰς Ὑποδιοικήσεως Ἀλμυροῦ, δευτέρα ἡ τῆς τοῦ Βόλου καὶ τρίτη ἡ ὁμὰς Ὑποδιοικήσεως Λαρίσης.

ΧΙΟΣ. — Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ καὶ εἰς τὴν Χίον τελεσθέντος ἀγῶνος ἀνωμάλου δρόμου Φαλαγγιτῶν α΄ καὶ β΄ κατηγορίας ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Δρόμος 4.000 μέτρων α΄ κατηγορίας. 1ος) Σκουφάκης Ἰωάν. 13΄ 20΄΄, 2ος) Καρακωνσταντῆς Σταμ. 13΄ 22΄΄, 3ος) Σπανογιάννης Ἐλευθ. 13΄ 26΄΄.

Δρόμος 2.500 μ. β΄ κατηγορίας. 1ος) Τζούμας Νικόλ. 8΄, 2ος) Κουμπιᾶς Ἄγγελ. 8΄ 2΄΄ καὶ 3ος) Ἀλμυροῦδης Νικόλ. 8΄ 3΄΄.

Β΄ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Κατὰ τὰς συναντήσεις τοῦ β΄ Πανελληνίου πρωταθλήματος ποδοσφαίρου αἱ ὁμάδες τῶν Περιφ. Διοικήσεων θέλουσι συναντηθῆ ὡς ἀκολούθως:

1) Περιφ. Δ)σις Χανίων μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Ρεθύμνης εἰς Χανιά. 2) Περιφ. Δ)σις Ἡρακλείου μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Λασηθίου εἰς Ἡράκλειον. 3) Περιφ. Δ)σις Λακωνίας μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Μεσσηνίας εἰς Καλάμας. 4) Περιφ. Δ)σις Ἠλείας μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Ἀχαΐας εἰς Πάτρας. 5) Περιφ. Δ)σις Ἀργολιδοκορινθίας μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Ἀρκαδίας εἰς Τρίπολιν. 6) Τάγματα Ἐργασίας μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Πρωτευούσης εἰς Ἀθήνας. 7) Περιφ. Δ)σις Ἀττικοβοιωτίας μετὰ τῆς Δ.Α.Σ. εἰς Ἐλευσῖνα. 8) Περιφ. Δ)σις Αἰτωλ)νίας μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Κεφαλληνίας εἰς Μεσολόγγι. 9) Περιφ. Δ)σις Κερκύρας μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Ἰωαννίνων εἰς Κέρκυραν. 10) Περιφ. Δ)σις Πρεβέζης μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Ἄρτης εἰς Πρέβεζαν. 11) Περιφ. Δ)σις Εὐβοίας μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Φθιώτ)δος εἰς Λαμίαν. 12) Περιφ. Δ)σις Τρικκάλων μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Λαρίσης εἰς Λάρισαν. 13) Περιφ. Δ)σις Κοζάνης μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Θεσ)νίκης εἰς Κοζάνην. 14) Περιφ. Δ)σις Πέλλης μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Φλωρίνης εἰς Φλώριναν. 15) Περιφ. Δ)σις Καβάλλας μετὰ τῆς περιφ. Δ)σεως Δράμας εἰς Δράμαν. 16) Περιφ. Δ)σις Σερρῶν μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Κιλκὶς εἰς Σέρρας. 17) Περιφ. Δ)σις Ἔβρου μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Ροδόπης εἰς Ἀλεξανδρούπολιν. 18) Περιφ. Δ)σις Χίου μετὰ τῆς Περιφ. Δ)σεως Λέσβου εἰς Μυτιλήνην.

Αἱ ὁμάδες τῶν 8ου καὶ 14ου Ὑποτομέων Ἀθηνῶν πρὸ τῆς συναντήσεώς των.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΩΜΙΛΗΣΕ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΑΣ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Τὴν μεσημβρίαν τῆς 17ης Ἰανουαρίου ὁ Ἀρχηγὸς καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς μετέβη εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου Γραφεῖα τῆς «Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας», ὅπου τοῦ ἐγένετο ἡ παρουσίασις τῶν συγκεντρωθέντων ἐκεῖ ἑβδομήκοντα κατωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ, οἵτινες πρόκειται νὰ ἀναλάβουν τὴν στρατιωτικὴν προπαίδευσιν τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως, μετὰ τὴν εἰς τοὺς στρατῶνας ἐκτέλεσιν τῆς κεκανονισμένης καθημερινῆς ὑπηρεσίας των.

Ὁ Ἐπιτελάρχης τῆς Ε. Ο. Ν., παρουσιάζων εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν τοὺς συγκεντρωθέντας ἀξιωματικούς, εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ἀρχηγέ μου,

Λαμάνω τὴν τιμὴν νὰ Σᾶς παρουσιάσω τοὺς νέους συναδέλφους μου ἀξιωματικούς, οἱ ὁποῖοι αὐθορμήτως τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ὀργανώσεως διὰ τὴν στρατιωτικὴν προπαίδευσιν τῶν μελῶν της. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ δὲν παραλείπω νὰ Σᾶς ἀναφέρω ὅτι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἀγαπήσαμε τὸ καλύτερο δημιούργημά Σας, τὴν Ε. Ο. Ν., μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ πίστιν, ἐργαζόμεθα δὲ διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῶν σκοπῶν της, ὄντες βέβαιοι ὅτι ἐκπληροῦμεν οὕτω ὕψιστον ἐθνικὸν καθῆκον».

Ὁ Ἀρχηγὸς ἀπήντησεν ὡς ἀκολούθως:

«Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ. Μὲ ἐνθουσιάζει ἡ ἰδέα ὅτι εἰς τὴν ἐπίκλησιν τῶν Ἀρχηγῶν σας παρουσιάσθητε μόνοι σας διὰ νὰ βοηθήσετε τὴν Ὀργάνωσιν. Ἐπράξατε τοῦτο μὲ τὴν θέλησίν σας. Αὐτὸ μοῦ δείχνει ὅτι ὁ Στρατὸς κατενόησε καλὰ ποιὰ σημασία ἔχει ἡ προπαρασκευὴ τῆς νεότητος. Διότι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς προπαρασκευῆς αὐτῆς ἔχει νὰ τὸ ὠφεληθῆ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Στρατός. Δὲν ἠμπορεῖ εἰς τὸ διάστημα τῆς διετοῦς θητείας νὰ εἴμεθα ἀπολύτως ἐξησφαλισμένοι ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ὑπηρέτησεν εἰς τὸν Στρατὸν ἔγινε ἕνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ χρησιμεύσῃ πλήρως διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἔθνους. Ἐνῷ ὅταν εἶναι προπαρασκευασμένοι, ὅταν φθάνουν εἰς τὸν στρατὸν διὰ νὰ ὑπηρετήσουν θὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι αὐτοί, κατόπιν ὡς ἔφεδροι, θὰ διατηρήσουν ὅλα τὰ ψυχικὰ προσόντα, τὰ ὁποῖα συνιστοῦν τὴν πολεμικὴν των ἀρετήν. Ἑπομένως, τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς προπαρασκευῆς τῆς Νεολαίας ἔχει νὰ τὸ ὠφεληθῆ ὁ Στρατὸς ὁ ἴδιος. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δὲν πρέπει νὰ αὐταπατώμεθα. Ὁ Στρατός μας ζῇ καὶ ἀναπτύσσεται εἰς μίαν Ἐθνικὴν ἀτμόσφαιραν. Ἄνευ αὐτῆς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ στρατός. Πρέπει ἡ ὅλη Ἐθνικὴ ἀτμόσφαιρα νὰ εἶναι πρόσφορος,ὥστε νὰ δύναται μέσα εἰς αὐτὴν νὰ ἀναπτύσσεται ὁ στρατός. Πρέπει καὶ τὰ φρονήματα τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν νὰ εἶναι τοιαῦτα, ὥστε μέσα εἰς αὐτὰ νὰ ἀναπτύσσωνται τὸ Ἐθνικὸν φρόνημα καὶ αἱ ἀρχαὶ τοῦ Κράτους.

Ὅλα τὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα ἀποδίδονται ἕτοιμα εἰς τὴν Κοινωνίαν, πρέπει νὰ εἴπωμεν ὅτι εἶναι στρατιῶται τῆς Πατρίδος. Θὰ ὑπηρετήσουν τὴν Πατρίδα καὶ θὰ αἰσθάνωνται εἰς κάθε περίστασιν, εἰς κάθε ἐργασίαν, εἴτε ἐργάται εἶναι εἴτε γραμματισμένοι, ὅτι εἶναι ὑπηρέται τῆς Πατρίδος.

Χαίρω πολὺ διότι ὁ Στρατὸς τὸ κατενόησεν αὐτὸ καὶ ἡ ἐδῶ παρουσία σας εἶναι ἀπόδειξις αὐτοῦ τοῦ γεγονότος, τὸ ὁποῖον ἐμπνέει τὴν ψυχήν σας καὶ ἐνθουσιάζει.

Κατὰ τὴν στρατιωτικὴν προπαίδευσιν τῶν μελῶν τῆς «Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας», εἰς τὴν ὁποίαν αὐθορμήτως ἀπὸ σήμερα προσέρχεσθε ὡς βοηθοί, μὴ λησμονεῖτε ὅτι ἔχετε νὰ κάμετε μὲ παιδιὰ καὶ ὅτι αὐτὰ εἶναι ἐθελονταί. Δὲν ἔχομεν κανένα μέσον ἐξαναγκασμοῦ, διότι ἔτσι εἶναι ὁ ὀργανισμὸς τῆς Νεολαίας. Στηρίζεται μόνον εἰς τὴν ψυχήν των καὶ εἰς τὸν ἐνθουσιασμόν των. Ὥστε, ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ προσέχετε εἶναι τὸ αἴσθημα. Θὰ τὰ πάρετε μὲ πολιτισμὸ ἀπὸ τὸ αἴσθημα καὶ νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι θὰ ἐπιτύχετε εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς στρατιωτικῆς προπαιδεύσεώς των.

Ἀφ' ἑτέρου νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι δὲν πρόκειται νὰ γίνουν τώρα στρατιῶται, ἀλλὰ νὰ παρασκευασθοῦν οἱ νέοι νὰ γίνουν στρατιῶται.Πρέπει νὰ δώσετε προσοχὴν σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Εἶσθε ὅλοι νέοι καὶ προσεγγίζετε ἀρκετὰ καλὰ εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν παιδιῶν αὐτῶν καὶ δὲν ἔχετε ἀκόμη λησμονήσει τὴν παιδικήν σας ἡλικίαν. Λοιπὸν πρέπει νὰ τὰ μεταχειρισθῆτε ἀναλόγως. Ἀνάπτυξις τοῦ χαρακτῆρος. Ἀνάπτυξις σωματικὴ καὶ ψυχική. Νὰ συνηθίσουν εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑποχωροῦν ποτὲ εἰς τίποτε. Νὰ μὴ ζοῦν μὲ κατεβασμένα μοῦτρα. Διότι ὁ Ἕλλην δὲν ἠμπορεῖ νὰ πάῃ ἔτσι μπροστά. Αὐτὸς εἶναι ὁ κανών, ὁ ὁποῖος διέπει ὅλα τὰ στελέχη τῆς Ε. Ο. Ν. εἰς ὅλας τὰς ἐνεργείας τῆς ὀργανώσεως, τῆς ὁποίας θὰ εἶσθε τώρα οἱ πολύτιμοι βοηθοὶ καὶ συνεργάται».

ΘΑΝΑΤΟΣ ΛΟΧΙΤΟΥ

Ἀπέθανε συνεπείᾳ ὀξείας νεφρίτιδος καὶ ἐκηδεύθη ἐνταῦθα ὁ ἐξ Ἀνωγείων Ρεθύμνης Κρήτης Σουλτᾶτος, λοχίτης Ε.Ο.Ν.

Τὴν κηδείαν του παρηκολούθησαν τμήματα τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἅτινα καὶ ἀπέδωσαν τιμάς, ἀντιπρόσωπος τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ρεθύμνης κ. ἄ.

Ἡ κηδεία ἐγένετο μετὰ πάσης ἐπιβλητικότητος, δαπάναις τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ἥτις καὶ ἐπέδειξεν ἰδιαιτέραν στοργὴν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἀσθενείας του.

Ἐπὶ τῆς σοροῦ του κατετέθησαν στέφανοι ἐκ μέρους τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ρεθύμνης ὡς καὶ ὑπὸ πλείστων ὑποτομέων. Τὸν νεκρὸν ἀπεχαιρέτησε διὰ συγκινητικῶν λόγων ἐκ μέρους τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ρεθύμνης ὁ βαθμοφόρος Ἐμμ. Κεφαλογιάννης.

Ἀθηνῶν

Τὴν προπαρελθοῦσαν Πέμπτην ἐγένετο συγκέντρωσις ὅλης τῆς δυνάμεως τῆς Ὑπ)σεως Παντείου εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τῆς Σχολῆς. Εἰς τὴν συγκέντρωσιν ταύτην ὡμίλησεν ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως περὶ τῶν καθηκόντων καὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν Φαλαγγιτῶν σπουδαστῶν πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν. Ὁ ὁμιλητὴς σὺν τοῖς ἄλλοις ἐτόνισεν ὅτι βασικὴ ὑποχρέωσις ἑκάστου Φαλαγγίτου εἶναι ἡ πειθαρχία.

— Συνεχίζονται αἱ δοκιμαὶ τῆς χορῳδίας Ὑποδιοικήσεως Α. Σ. Ο. Ε. Ε. προκειμένου νὰ ἐμφανισθῇ αὕτη εἰς διοργανωθησομένην ὑπὸ τῆς Ὑποδιοικήσεως ἑορτήν. Ἐπίσης κατηρτίσθη καὶ ὀρχήστρα ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτῶν αὐτῆς.

— Ἡ ὀρχήστρα τῆς Ὑπ)σεως Παντείου θὰ μεταδώσῃ ἀπὸ τοῦ ραδιοφωνικοῦ μας σταθμοῦ μερικὰ κονσέρτα. Παρατηρεῖται ἐπίσης κίνησις διὰ τὸν καταρτισμὸν χορῳδίας.

— Τὴν προπαρελθοῦσαν Παρασκευὴν ἐγένετο συγκέντρωσις τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς Α. Σ. Καλῶν Τεχνῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὡμίλησαν βαθμοφόροι τοῦ III Γραφείου τῆς Ὑπ)σεως Ε. Μ. Π.

— Συνεχίζεται ἑκάστην Τετάρτην ἡ στρατιωτικὴ προπαίδευσις τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς Ὑπ)σεως Ἀνωτάτων Σχολῶν, μετὰ τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ὁμιλία συμφώνως πρὸς καθορισθὲν εἰδικὸν πρόγραμμα.

— Τὰ μαθήματα τοῦ Ιου τμήματος Πολιτικῆς Διαφωτίσεως συνεχίζονται τακτικῶς.

Ἐπαρχιῶν

— Ἡ Δ.Α.Σ.Θ. δὲν ξέχασε τοὺς Ἀκρίτας. 50 ζευγάρια γάντια ὡμορφοπλεγμένα ἀπὸ τὶς Φαλαγγίτισσές της ἔστειλε γιὰ τὴ «Φανέλλα τοῦ στρατιώτου», προσφέροντας ἔτσι στοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων μας μαζὶ μὲ λίγη ζεστασιὰ καὶ τὴν εὐχαρίστησιν νἄχουν ἕνα μικρὸ δῶρο ἀπὸ τὶς κοπέλλες τῆς πατρίδος τους.

— Ὡραία ἦταν ἡ γιορτὴ τοῦ Λόχου Πειραιῶς ποὺ διωργάνωσε τὴν 18 τρέχοντος μηνός. Ὁ Ἀρχηγός, ὅστις τὴν ἐτίμησε διὰ τῆς παρουσίας Του, ἔμεινε κατενθουσιασμένος ἀπὸ τὰς προόδους των καὶ τὰς ἐνθουσιώδεις πρὸς Αὐτὸν ἐκδηλώσεις των.

— Τὸ θέμα ποὺ τὸ III Γραφεῖον ἀναπτύσσει στὶς συγκεντρώσεις Ἰδεολογικῆς Διαφωτίσεως τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῶν ἄλλων Σχολῶν τὴν ἑβδομάδα αὐτὴν εἶναι «Περὶ Θρησκείας καὶ Οἰκογενείας».

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΚΡΗΤΗ

ΧΑΝΙΑ.— Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων διεξήχθη μὲ ἐξαιρετικὴν ἐπισημότητα καὶ λαμπρότητα ἡ τελετὴ τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ὑδάτων εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως, εἰς ἣν παρέστησαν ὁ Ὑπουργὸς Γεν. Διοικητὴς Κρήτης, ὁ Στρατηγὸς Μέραρχος Κρήτης, ὁ Δήμαρχος τῆς πόλεως καὶ ἅπασαι αἱ στρατιωτικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀρχαὶ τῆς πόλεως. Ἡ Ε.Ο.Ν. Χανίων συμμετέσχεν εἰς τὴν τελετὴν δι' ἑνὸς λόχου βαθμοφόρων. Ὁ Ἐπίσκοπος Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ. Ἀγαθάγγελος κατέδυσε τρὶς εἰς τὴν θάλασσαν τὸν σταυρὸν ὑπὸ τὰς τιμητικὰς βολὰς τοῦ πυροβολείου τῆς Μεραρχίας Κρήτης.

—Παρομοία τελετὴ ἔλαβε χώραν καὶ εἰς ἕτερον μέρος τῆς πόλεως, εἰς θέσιν Μπάνια, εἰς ἣν ἔλαβε μέρος τιμητικὸν ἀπόσπασμα ἐξ ἑνὸς λόχου Σκαπανέων.

—Τὴν 7ην τρέχοντος, ὀνομαστικὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἐγένετο ἐπίσημος δοξολογία εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς πόλεως, καθ' ἣν παρέστησαν ὁ Ὑπουργὸς Γεν. Διοικητὴς Κρήτης, ὁ Μέραρχος Κρήτης, ἅπασαι αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως, ὁ Περ)κὸς Δ)τὴς μετὰ τῶν ἐπιτελῶν του καὶ λοιπῶν ἀξ)κῶν τῶν Σχηματισμῶν τῆς πόλεως Χανίων. Ἀπὸ τῆς πρωΐας ἅπασα ἡ δύναμις τῆς Ε.Ο.Ν. Χανίων εὑρίσκετο ἐπὶ ποδός. Κατὰ τὴν δοξολογίαν ὁλόκληρος ἡ δύναμις παρετάχθη πέριξ τοῦ ναοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τελετῆς καὶ εἰς τὴν μετὰ τὴν δοξολογίαν γενομένην συγκέντρωσιν εἰς τὴν αἴθουσαν Χρυσοστόμου, καθ' ἣν ὡμίλησε διὰ τὸ ἐπιτελεσθὲν κολοσσιαῖον ἔργον τοῦ Ἀρχηγοῦ ὁ Δ)τὴς τοῦ ἐνταῦθα Ὑπ)ματος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης κ. Κρίτσας, τὴν τάξιν εἶχεν ἀναλάβει ἡ Ε.Ο.Ν.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ (Κρήτης).—Ἡ Χορῳδία τῶν Φαλαγγιτισσῶν τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων περιῆλθε τὴν πόλιν καὶ ἔψαλε τὰ Κάλανδα τὸ προϊὸν τῶν ὁποίων ἐξ 7.000 δραχμῶν διετέθη διὰ τὴν ψυχαγωγίαν καὶ περίθαλψιν τῶν ἀπόρων Σκαπανισσῶν.

— Κάθε λόχος ἑώρτασεν εἰς τὴν ἕδραν του τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρο μέσα σὲ ἀτμόσφαιρα χαρούμενη καὶ γιορτάσιμη. Ἐμοιράσθησαν ἀπ' ὅλους τοὺς λόχους δῶρα εἰς πλεῖστα ἄπορα παιδιά.

Αἱ ἑορταὶ τῆς Βασιλόπηττας διεξήχθησαν εἰς ἅπαντας τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς πόλεως μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐσκόρπισαν τὴν χαρὰν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν εἰς ὅλα τὰ μέλη, τὰ ὁποῖα ἐφέτος διὰ πρώτην φορὰν ἑώρτασαν τὴν πρωτοχρονιὰ ὅλα μαζὶ ἀδελφωμένα μέσα στὴν Ε.Ο.Ν.

Ἰδιαιτέρως ὑπῆρξε συγκινητικὸς ὁ ἑορτασμὸς τῆς 320ῆς Φάλαγγος τῶν προαστείων, διότι αὕτη περιλαμβάνει πληθώραν ἐργαζομένων πτωχῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα ἴσως γιὰ πρώτη φορὰ ἐδοκίμασαν τὴν χαρὰν τοῦ παιχνιδιοῦ καὶ ἔνοιωσαν ὅτι ἂν ἡ τύχη τὰ ἔχῃ ρίξει ἀπὸ πολὺ μικρὰ στὸν σκληρὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, ἔρχεται ἡ Ε.Ο.Ν., σὰν ἄλλη στοργικὴ μητέρα, νὰ τὰ ψυχαγωγήσῃ, νὰ τὰ περιθάλψῃ καὶ νὰ τοὺς χαρίσῃ λίγες στιγμὲς χαρούμενες καὶ εὐτυχισμένες.

Ἀπὸ τὰς παραμονὰς τῶν Χριστουγέννων ἤρχισεν ἡ διανομὴ ἐνδυμάτων καὶ ὑποδημάτων εἰς τὰς ἀπόρους Φαλαγγιτίσσας καὶ Σκαπανίσσας ἐκ μέρους τῆς Ε.Ο.Ν. Ἡ δαπάνη τῆς ἀγορᾶς ὑποδημάτων καὶ ἐνδυμάτων ἀνῆλθεν εἰς 25.000 δραχμάς, ποσὸν συλλεγὲν ὑπὸ τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπόπτου ἐξ ἐπιτοπίων ἐράνων.

Δὲν ἔμεινε πτωχὴ Σκαπάνισσα χωρὶς παιχνιδάκι χάρις εἰς τὰς ἀθρόας προσφορὰς καὶ ἰδίως τοῦ ἐμπόρου τῆς πόλεώς μας κ. Δαμιανάκη ὁ ὁποῖος προσέφερεν εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. Θηλέων ἄνω τῶν 130 παιχνιδίων ἀξίας περίπου 700 δραχμῶν.

Ἐπίσης τὴν 30ὴν Δεκεμβρίου ἐδόθη ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. ἑορτὴ εἰς τὸ θέατρον Πουλακάκη πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν ἀπόρων Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν τῆς πόλεως. Κατ' αὐτὴν ἐξετελέσθησαν μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας κλασσικοὶ καὶ ἐθνικοὶ χοροί, κωμῳδίαι καὶ ἀπαγγελίαι, ἐμοιράσθησαν δὲ 1.200 τεμάχια γλυκῶν ἀξίας 3.000 δραχμῶν.

Τὸ τέλος τῆς ἑορτῆς ἐκάλυψε μικρὸς καὶ ἐνθουσιώδης λόγος μιᾶς Σκαπανίσσης, ἡ ὁποία ηὐχαρίστησε τὴν Ε.Ο.Ν. καὶ τὸν μεγάλον δημιουργόν της τὸν Ἀρχηγόν, διὰ τὴν πατρικὴν στοργήν καὶ ἀγάπην του πρὸς τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν παραμονὴν τῆς πρωτοχρονιᾶς εἰς τὴν Διοίκησιν Ἀρρένων ἑωρτάσθη ἀπὸ κοινοῦ ἐκ μέρους Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν τὸ κόψιμο τῆς Βασιλόπηττας. Διὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην κατεβλήθησαν προσπάθειαι ὅπως αὕτη ἑορτασθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλοπρεπῶς. Εἰς αὐτὴν ἔλαβον μέρος 800 Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι, ἐτίμησαν δὲ αὐτὴν διὰ τῆς παρουσίας των ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης καὶ αἱ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως. Τὸ μουσικὸν πρόγραμμα ἐξετελέσθη μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας ἀπὸ τὴν ὀρχήστραν καὶ τὴν χορῳδίαν τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν, διευθυνομένην ὑπὸ τοῦ συνεργάτου τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Χουρμουζίου.

Τὸ τέλος τοῦ προγράμματος ἐπηκολούθησε χορὸς μέχρι τῆς 2ας μ. μ. ὁπότε ἔληξε ἡ ἑορτή.

ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Λασηθίου Κρήτης).—Τὴν παραμονὴν τῆς 1ης τοῦ Ν. ἔτους ὁμάδες ἐκ Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν ἔψαλον τὰ κάλανδα, τὸ προϊὸν τῶν ὁποίων διετέθη ὑπὲρ τῶν μαθητ. συσσιτίων.

Ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει ἐγένετο Δοξολογία, εἰς ἣν παρέστησαν ὁ Νομάρχης καὶ Γεν. Ἐπόπτης τῆς Ε.Ο.Ν., ὁ Περιφερειακὸς Δ)τὴς τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἅπασαι αἱ Ἀρχαί. Τὰς τιμὰς ἀπέδιδον παρατεταγμένα τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἐπίσης τὴν 7ην Ἰανουαρίου ἐπὶ τῇ Ὀνομαστικῇ Ἑορτῇ τῆς Α.Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. ἐγένετο Δοξολογία τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν Λαϊκῶν Ὀργανώσεων καὶ τῇ συμμετοχῇ τῶν Σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν., εἰς ἣν παρέστησαν ἅπασαι αἱ Ἀρχαί. Τὰς τιμὰς ἀπέδιδον τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν. Μετὰ τὴν Δοξολογίαν ἐπηκολούθησε παρέλασις καὶ ἀκολούθως δεξίωσις εἰς τὴν Λέσχην τοῦ Σχηματισμοῦ τῆς Ε.Ο.Ν.

Τὸ ἀπόγευμα εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἡρῴου ἐχορεύθησαν λαϊκοὶ χοροὶ ὑπὸ Φαλαγγιτῶν, Φαλαγγιτισσῶν καὶ μελῶν τῶν διαφόρων Λαϊκῶν Ὀργανώσεων συνοδείᾳ λαϊκῶν ὀργάνων καὶ τῆς Μουσικῆς τοῦ Δήμου.

ΠΥΡΓΟΣ (Μονοφατσίου—Κρήτης). — Τὸ μικτὸν τμῆμα τῆς 323 Φάλαγγος Πύργου Μονοφατσίου ἐξέδραμεν εἰς τοὺς Ἁγίους Δέκα, ὅπου διῆλθεν ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν ἐν μέσῳ ἀτμοσφαίρας ἐγκαρδιότητος, χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ.

Τὴν ἐκδρομὴν ἐτίμησε διὰ τῆς συμμετοχῆς του ὁ Σεβασμιώτατος Ἐπίσκοπος Ἀρκαδίας καὶ ἐνθουσιώδης συνεργάτης τῆς Ε.Ο.Ν.κ. Βασίλειος.

Οἱ ἐκδρομεῖς μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Διοικήτριαν Θηλέων Πύργου δ. Φιφίκαν Καπελλάκη καὶ τὸν Διοικητὴν Ἀρρένων κ. Γ. Κουτεντάκην ἐπέστρεψαν εἰς Πύργον μὲ τὰς ἀρίστας τῶν ἐντυπώσεων.

ΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΧΙΟΣ.—Πιστοὶ εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ ἡ Ε.Ο.Ν. Χίου ἐπεδόθη μὲ ἐνθουσιασμὸν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐντατικῆς καλλιεργείας.

Ἡ Διοίκησις ἀρρένων δι' ὡραίας καὶ ἐνθουσιαστικῆς ἐγκυκλίου πρὸς ὅλους τοὺς Σχηματισμοὺς συνέστησε νὰ ἐπιδοθοῦν οὗτοι μὲ πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὴν ἐντατικὴν καλλιέργειαν.

Πράγματι εἰς ὅλους τοὺς Σχηματισμούς, εἰς τὸν Τομέα Βροντάδου καὶ εἰς τὰς Ὑποδιοικήσεις Καλαμωτῆς καὶ Καρδαμύλων καὶ τὰ ἀνεξάρτητα τάγματα Νενήτων, Συκούσῃ, καὶ Βολισσοῦ ἐσπάρησαν μὲ σιτάρι καὶ ἄλλα δημητριακὰ ἱκαναὶ ἐκτάσεις παραχωρηθεῖσαι ὑπὸ Κοινοτήτων καὶ ἰδιωτῶν.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πόλιν, ὅπου δὲν ὑπάρχει χῶρος καλλιεργητέος, ἐξευρέθη μία ἀρκετὰ μεγάλη ἀκαλλιέργητος ἔκτασις, ἀνήκουσα εἰς τὸ Σχολικὸν Ταμεῖον Δήμου Χίου, τὸ ὁποῖον τὴν παρεχώρησεν εἰς τὴν Διοίκησιν ἀρρένων.

Ὁλόκληρος ἡ ἔκτασις αὕτη, πλέον τῶν 10 στρεμμάτων, ἐσπάρη μὲ σιτάρι γραμμικῆς καλλιεργείας ἀπὸ τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς τῆς Ε.Ο.Ν. ἀρρένων Χίου.

ΜΥΤΙΛΗΝΗ.— Εἰς τὴν Λέσχην Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πλωμαρίου ἐδόθη τὴν ἡμέραν τῶν Χριστογέννων ψυχαγωγικὴ ἑορτὴ διὰ τὰ Σκαπανάκια.

Ἡ ἑορτὴ ὠργανώθηκε ἀπὸ τὶς Φαλαγγίτισσες Πλωμαρίου ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τῆς Ὑποδιοικητρίας.

Τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρο στολισμένο μὲ πολὺ γοῦστο ἀπετέλεσε τὸ ἀντικείμενο τοῦ θαυμασμοῦ τῶν μικρῶν Σκαπανισσῶν καὶ Σκαπανέων.

Ἐξ ἄλλου τὴν παραμονὴν τοῦ Ν. ἔτους ἐγένετο πανηγυρικὴ συγκέντρωσις τοῦ Σχηματισμοῦ, καθ' ἣν ἀνεγνώσθη ἐμπνευσμένη ἡμερησία διαταγὴ τῆς Περ. Διοικητρίας κ. Λιλης Κοζύρη καὶ ἐτραγουδήθησαν καὶ ἐχορεύθησαν ἐθνικοὶ χοροί.

— Τὴν 7ην Ἰανουαρίου, ἡμέραν τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὁ Σχηματισμὸς ἐπανηγύρισε ταύτην μὲ πρωτοφανῆ ἐνθουσιασμόν.

Μετὰ τὴν τελεσθεῖσαν δοξολογίαν ὁ Σχηματισμὸς παρήλασε διὰ τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως ψάλλων διάφορα θούρια καὶ εἰδικὸν Ὕμνον διὰ τὸν Ἀρχηγόν.

ΛΙΜΗΝ ΒΑΘΕΟΣ (Σάμος).—Μὲ ἀσυνήθη ἐνθουσιασμὸν ἐπανηγυρίσθη ἐφέτος ἡ ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Μεταξᾶ.

Μετὰ τὴν τελεσθεῖσαν δοξολογίαν, εἰς ἣν παρέστησαν ὁ κ. Γεν. Ἐπόπτης, ὁ Περ. Διοικητὴς μετὰ τῶν Ἐπιτελῶν του, ὅλαι αἱ Ἀρχαὶ καὶ πλῆθος πολιτῶν πάσης κοινωνικῆς τάξεως, ἐπηκολούθησε παρέλασις τῆς 262 Φάλαγγος πρὸ τῶν ἐπισήμων καὶ εἶτα δημοσία ὁμιλία ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροσώπου τοῦ ἐνταῦθα Κέντρου τῆς Ἐθν. Ἑταιρείας, τὸ τέλος τῆς ὁποίας ὑπεδέχθη μὲ ζωηρὰ χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγὰς τὸ πλῆθος, ὅπερ ἀσφυκτικῶς εἶχε κατακλύσει τὴν Αἴθουσαν.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας, μὲ πᾶσαν ἐπισημότητα καὶ σεμνότητα ἔλαβε χώραν ἐν τῷ Πυθαγορείῳ Γυμνασίῳ ἡ τελετὴ τῆς ἐντάξεως τῶν Προσκόπων εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ε.Ο.Ν. παρουσίᾳ τοῦ Γεν. Ἐπόπτου καὶ ἐπηκολούθησε διανομὴ γλυκισμάτων ὑπὸ τούτου πρὸς τὰ ἄρρενα καὶ θήλεα μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ἐν τῇ Λέσχῃ τοῦ Φαλαγγίτου.

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ.—Τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ὁμὰς Φαλαγγιτισσῶν μετὰ τῆς Διοικητρίας κ. Σιμωνέττου - Ἐλευθεράτου καὶ ἄλλων βαθμοφόρων ἐπεσκέφθη τὸ Γηροκομεῖον καὶ διένειμεν εἰς τοὺς τροφίμους διάφορα γλυκίσματα καὶ φροῦτα.

Τὴν παραμονὴν τῆς Πρωτοχρονιᾶς ἐγένετο εἰς τὸν Σχηματισμὸν Θηλέων Ε.Ο.Ν. ἡ ἑορτὴ τῆς βασιλόπηττας. Τὴν βασιλόπητταν ἔκοψεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κεφαλληνίας Γερμανός. Εἰς τὴν ἑορτὴν παρέστησαν ὁ κ. Νομάρχης καὶ λοιπαὶ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως. Αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι ἐχόρευσαν διαφόρους ἑλληνικοὺς χοροὺς καὶ ἔψαλαν διάφορα ᾄσματα, ἔφυγαν δὲ κατενθουσιασμέναι ἀπὸ τὴν ἑορτήν.

Τὴν ἡμέραν τῶν Φώτων ὁμὰς Φαλαγγιτισσῶν παρέστη εἰς τὴν γενομένην τελετὴν τῆς καταδύσεως τοῦ Σταυροῦ.

Ἐπίσης κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ὀνομαστικὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ μας, ἐψάλη δοξολογία εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν αἱ Ἀρχαί, αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι καθὼς καὶ ὅλαι αἱ βαθμοφόροι τῆς Ε.Ο.Ν. μετὰ τῆς Διοικητρίας. Μετὰ τὴν δοξολογίαν ἐγένετο δεξίωσις εἰς τὸ Δημαρχεῖον.

Συνεχίζονται ἑκάστην Τετάρτην τὰ μαθήματα εἰς τὸν Σχηματισμὸν τῶν Θηλέων συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα Ἐκπαιδεύσεως Ε.Ο.Ν. Διδάσκονται μαθήματα παθητικῆς ἀεραμύνης καὶ παροχῆς πρώτων βοηθειῶν ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ κ. Γ. Στελλάτου, σκοποβολή, ἀπαγγελία, ποδηλασία, οἰκοκυρικὴ καὶ βιοτεχνία ὑπὸ εἰδικῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν.

ΣΥΡΟΣ.— Καθ' ὅλον τὸν μῆνα Δεκέμβριον π. ἔ. αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι Σύρου εἰργάσθησαν ἐντατικώτατα διὰ τὴν προετοιμασίαν τῆς ἑορτῆς τοῦ Δένδρου τῶν Χριστουγέννων, ἥτις διεξήχθη εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων, κατὰ τὸ ἀκόλουθον πρόγραμμα.

Τὴν 27ην καὶ 28ην Δεκεμβρίου προσῆλθον κατὰ λόχους αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων, ἥτις διεκοσμήθη καταλλήλως ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ ἐκεῖ ἀπήγγειλαν ὡραῖα ἐπίκαιρα ποιήματα, ἐχόρευσαν Ἑλληνικοὺς χοροὺς τῇ συνοδείᾳ πιάνου καὶ ἔψαλαν ὡραῖα Ἐθνικὰ ᾄσματα. Πλὴν τούτων ἔδωκαν καὶ ὡραίαν παράστασιν μὲ μικρὰ Σκέτς γραμμένα ἀπὸ τὰς ἰδίας τὰς Φαλαγγιτίσσας. Τέλος διενεμήθησαν δῶρα καὶ γλυκίσματα εἰς ὅλας. Φαλαγγιτίσσας καὶ Σκαπανίσσας, καὶ οὕτω ἔληξεν ἡ ἑορτὴ ἥτις ἐπλήρωσεν ἀπὸ χαρὰν καὶ ἐνθουσιασμὸν τὰς καρδίας ὅλων.

Εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην ἐπρωτοστάτησεν ἡ Δ)τρια Γραφείου Ψυχαγωγίας Δὶς Τσάντου.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΛΑΡΙΣΑ.— Εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων, τὸ κόψιμο τῆς Βασιλόπηττας ἑωρτάσθη μὲ ἐγκαρδιότητα καὶ ἐνθουσιασμόν.

Ἡ ἑορτὴ ἤρχισε διὰ τῶν Ὕμνων τοὺς ὁποίους ἔψαλεν ἡ χορῳδία. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης παρουσίᾳ πολλῶν προσκεκλημένων καὶ πλήθους Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν ἔκοψε τὴν βασιλόπητταν καὶ τὸ νόμισμα ἔτυχεν εἰς ἀξιωματοῦχον τοῦ Α΄ ἐπιτελικοῦ Γραφείου.

Ἀντηλλάγησαν εὐχαὶ καὶ μετὰ ταῦτα μικραὶ Σκαπάνισσαι ἀπήγγειλαν ποιήματα. Ὡραιότατα ἐπίσης ἦσαν καὶ τὰ τραγούδια τῆς χορῳδίας τῶν Φαλαγγιτισσῶν. Ἐπηκολούθησαν Ἑλληνικοὶ χοροὶ ὑπὸ τῶν Σκαπανισσῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν, οἵτινες διήρκεσαν μέχρι τοῦ τέλους τῆς σεμνῆς αὐτῆς ἑορτῆς.

Τὴν 7ην τρ. μ. ἡ Ε.Ο.Ν. Θηλέων ἔλαβε μέρος εἰς τὸν γενικὸν ἑορτασμὸν τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τοῦ Μεγάλου μας Ἀρχηγοῦ.

Παρὰ τὸ ἐπικρατοῦν δριμὺ ψῦχος αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι ἔλαβον μέρος εἰς τὴν παράταξιν καὶ κατόπιν παρηκολούθησαν τὰς γενομένας ὁμιλίας ὑπὸ τοῦ Δημάρχου, τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ τοῦ Προέδρου τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν. Τὸ ἀπόγευμα ἔγινεν ὡραιοτάτη ἑορτὴ τῆς Διοικήσεως Θηλέων, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπαίχθησαν ἐπιτυχῶς ἕνα ἠθικοπλαστικὸν δρᾶμα καὶ μία ἔξυπνη κωμῳδία ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτισσῶν, ἀπηγγέλθησαν δὲ ποιήματα καὶ ἡ χορῳδία ἔψαλεν ὡραῖα ᾄσματα. Ἡ ἑορτὴ ἔληξε μὲ ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις τῶν μελῶν ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ μας.

Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Βόλου κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ὁμάδες Φαλαγγιτισσῶν ἐπεσκέφθησαν τὰ Φιλανθρωπικὰ Ἱδρύματα τῆς πόλεως Βόλου (Ὀρφανοτροφεῖον, Νοσοκομεῖον, Βρεφικὸν Σταθμὸν καὶ Ἄσυλον Παιδιοῦ) καὶ ἀφοῦ ἔψαλαν μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας τὰ κάλαντα ἐμοίρασαν δῶρα εἰς τοὺς τροφίμους τῶν ἐν λόγῳ Ἱδρυμάτων. Ἡ τοιαύτη πρᾶξις προυξένησεν ἀρίστην ἐντύπωσιν τὸ δὲ Νοσοκομεῖον Βόλου ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Ὑποδιοίκησιν Βόλου θερμοτάτην εὐχαριστήριον ἐπιστολήν. Ἐπίσης ἑώρτασαν μέσα σὲ μιὰ θερμὴ ἀτμόσφαιρα τὴν ἑορτὴ τῆς Βασιλόπηττας.

Ἡ κίνησις τῆς Ὑποδιοικήσεως Τυρνάβου ὑπῆρξε ζωηροτάτη. Αἱ Συναγωνίστριαι τοῦ Τυρνάβου ἔλαβον μέρος στὴν τοπικὴ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Γεδεών, τὸ δὲ βράδυ τῆς ἰδίας ἡμέρας ἔπαιξαν μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν ἕνα ὡραῖο δρᾶμα.

Αἱ εἰσπράξεις ἐκ τῆς παραστάσεως διετέθησαν ὑπὲρ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων.

Κατὰ τὴν 7ην τρέχοντος, ἡμέραν τοῦ Πανελληνίου πανηγυρισμοῦ τῆς Ἑορτῆς τοῦ Ἐθνικοῦ μας Κυβερνήτου Ἰωάννου Μεταξᾶ, δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ ἡ Ἐλασσών, νὰ ἑορτάσῃ μετὰ πάσης μεγαλοπρεπείας καὶ νὰ διαδηλώσῃ μὲ ἀνυπόκριτον καὶ αὐθόρμητον ἐνθουσιασμὸν τὴν ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσίν της πρὸς τὸν ἑορτάζοντα Κυβερνήτην μας.

Ἡ Ε.Ο.Ν. μὲ τὸν ἀδίαστον καὶ πηγαῖον ἐνθουσιασμόν της ἐδημιούργησεν ἀτμόσφαιραν διάχυτον ἀπὸ ἐκδηλώσεις πρὸς τὸν Μεγάλον Ἀρχηγόν μας. Ἀπὸ βαθυτάτης πρωΐας παρὰ τὸ ὑπερβολικὸν ψῦχος, αἱ σάλπιγγες τῆς Ε.Ο.Ν. ἐσήμαιναν καλοῦσαι τὰ μέλη της ἵνα ἀπαξάπαντα προσέλθωσιν εἰς τὴν ἑορτὴν καὶ διαδηλώσουν τὴν ἄμετρον εὐγνωμοσύνην των διὰ τὴν μέριμναν τὴν ὁποίαν ὁ Μέγας μας Κυβερνήτης ἐπέδειξε διὰ τὴν Νεότητα. Ὄντως, συνεκεντρώθησαν ἅπαντα τὰ μέλη καὶ κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν διὰ τὴν δοξολογίαν ὥραν προσῆλθον μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Σημαίαν των, εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναόν, ὅπου ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε προσέλθει καὶ ὁ Δ)τὴς τῆς Ὑπ)σεως Ε.Ο.Ν. κ. Μιχαὴλ Πιτένης μετὰ τῶν ἐπιτελῶν του, καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρχαὶ τῆς πόλεως.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Δοξολογίας ἐπηκολούθησε παρέλασις ἐνώπιον τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐλασσῶνος κ. Καλλινίκου, τοῦ Δ)τοῦ κ. Μιχαὴλ Πιτένη, τῆς Ὑπ)τρίας Δος Νιάμα καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχῶν. Ἡ παρέλασις ἐσημείωσε πλήρη ἐπιτυχίαν. Οἱ Φαλαγγῖται καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι παρήλασαν εὐθυτενεῖς καὶ μὲ ὑψηλὸν τὸ φρόνημα κατέδειξαν καὶ πάλιν τὴν συντελουμένην ὑπὸ τοῦ κ. Δ)τοῦ καὶ λοιπῶν Ἀξ)χων ἐργασίαν.

Στερεὰ Ἑλλάς

ΛΑΜΙΑ.— Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων Τμήματα Φαλαγγιτῶν ἐν στολῇ ἔλαβον μέρος εἰς τὴν τελετὴν τῆς καταδύσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, εἰς ἅπαντα τὰ Τμήματα τῆς 4 Περιφερείας.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν., ἅπαντα τὰ Τμήματα Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων ἐν στολῇ, ἔλαβον μέρος εἰς τὸν ἑορτασμόν, ψάλλοντα τοὺς Ὕμνους Νεολαίας καὶ 4ης Αὐγούστου καὶ ζητωκραυγάζοντα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Εἰδικώτερον ἐν Λαμίᾳ μετὰ τὸν ἐκκλησιασμόν, τὴν Δοξολογίαν καὶ τὴν τελετήν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὀργανώσει ἡ Ἕνωσις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, συμμετεχούσης καὶ τῆς Ε.Ο.Ν., τὰ Τμήματα συνεκεντρώθησαν εἰς τὸ Γυμνάσιον Ἀρρένων, ὅπου παρουσίᾳ τοῦ κ. Γεν. Ἐπόπτου καὶ τοῦ Περιφ. Διοικητοῦ, ὁ Δόκιμος Ἀξ)κὸς Χαλιάσος Νικόλαος ἀνέπτυξε τὸ ἔργον τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Ἅπαντες οἱ παριστάμενοι ἐζητωκραύγασαν ἐνθουσιωδῶς ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ ἡ χορῳδία ἐκ Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων ἔψαλε τοὺς Ὕμνους τῆς Νεολαίας καὶ 4ης Αὐγούστου.

Ἐγκρίσει τῆς Περιφ. Διοικήσεως ἐδόθη παράστασις ὑπὸ τῆς Τετραρχίας Λιανοκλαδίου ὑπὲρ τῶν Μαθητικῶν Συσσιτίων, καθ' ἣν συνεκεντρώθη τὸ ποσὸν τῶν χιλίων τετρακοσίων ὀγδοήκοντα (1480) δραχμῶν.

Ὁ Ὁμαδάρχης Σαράτσης Βασίλειος, ἀνευρὼν κόσμημα μεγάλης ἀξίας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χοροῦ τοῦ Π. Ι. Λαμίας ὑπὲρ τῶν ἀνέργων, ἔσπευσε νὰ παραδώσῃ τοῦτο εἰς τὴν ἀπολέσασαν Κυρίαν.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΔΡΑΜΑ.— Τὴν 6ην καὶ 7ην Ἰανουαρίου ἐδόθησαν ὑπὸ Φαλαγγιτῶν τοῦ 2ου Τάγματος Πετρούσης τῆς 246ης Φάλαγγος Προσωτσάνης, δύο θεατρικαὶ παραστάσεις ὑπὲρ τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων μὲ ἔργα πατριωτικοῦ περιεχομένου.

Τὴν 10ην Ἰανουαρίου ἔλαβε χώραν ἡ Θεωρητικὴ καὶ Πρακτικὴ ἐκπαίδευσις τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τοῦ 1ου Τάγματος τῆς 243 Φάλαγγος Ὑποδιοικήσεως Δράμας.

Τὴν 11ην Ἰανουαρίου ἐγένοντο συγκεντρώσεις τῶν ἐργαζομένων Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τοῦ 2ου Τάγματος τῆς 243 Φάλαγγος καὶ τῶν 1ου καὶ 2ου Ταγμάτων 281 Φάλαγγος Ὑποδιοικήσεως Δράμας. Κατὰ τὰς ἐν λόγῳ συγκεντρώσεις ἐγένετο θεωρητικὴ ἐκπαίδευσις ὑπὸ ἀνωτέρων βαθμοφόρων τῆς Ὑποδιοικήσεως Δράμας.

Τὴν 14ην Ἰανουαρίου ἅπαντες οἱ Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς ὡδηγήθησαν ὑπὸ βαθμοφόρων εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς πόλεως ἔνθα ἐκκλησιάσθησαν.

ΦΛΩΡΙΝΑ.— Εἰς πάντας τοὺς Σχηματισμοὺς συνεχίζονται κατὰ Τετάρτην καὶ Κυριακὴν διδασκαλίαι, ἀσκήσεις κλπ.

Εἰς τὴν νεοσύστατον Ὑποδιοίκησιν Πρεσπῶν τὰ Τμήματα Ἁγίου Γερμανοῦ, Λαιμοῦ, Μηλιῶνος καὶ Πλατέος ἠσχολήθησαν μὲ τὴν φύτευσιν δενδρυλλίων εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ Δασαρχείου ὑποδειχθέντας χώρους.

Εἰς τὴν Ὑπ)σιν Νεστορίου ἔλαβε χώραν τὴν 21ην Δεκεμβρίου συγκέντρωσις, καθ' ἣν ὡμίλησεν ὁ Τετράρχης Σαρόγλου Ἰωάννης «Περὶ ἀθλητισμοῦ ἐν γένει» παραλληλίσας τοὺς ἀθλητὰς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος μὲ τοὺς ὑπὸ τὰς ὁδηγίας καὶ ἐντολὰς τοῦ Μεγάλου μας Ἀρχηγοῦ δημιουργουμένους τοιούτους.

Ἡ Τετραρχία Ἐπταχωρίου τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω Ὑπ)σεως ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Τετράρχου της παρουσίασεν ἐξαιρετικὴν κίνησιν.

Εἰς ὅλα τὰ τμήματα τῆς Ὑπ)σεως Νεστορίου διεξήχθη ἔρανος ὑπὲρ τῶν Ἀκριτῶν καθ' ὃν συνελέγησαν ἄφθονα καὶ καλὰ δῶρα, ἅτινα καὶ διενεμήθησαν προσωπικῶς ὑπὸ τοῦ Ὑποδιοικητοῦ ταύτης Χατζῆ Λουκᾶ, μεταβάντος εἰς ἅπαντα τὰ φυλάκια, παρὰ τὴν κακοκαιρίαν καὶ τὰς χιόνας.

Εἰς τὴν Ὑπ)σιν Καστορίας καὶ εἰς τὰ Τμήματα ταύτης Βασιλειάδος, Κεφαλαρίου, Μελισσοτόπου, Λιθιᾶς, Κλεισούρας, Αὐγῆς, Καλοχωρίου, Λεχόβου ἐγένοντο ἔρανοι ὑπὲρ τῶν Ἀκριτῶν καθ' οὓς συνελέγησαν πλεῖστα ὅσα δῶρα καὶ χρήματα.

Ἐγένοντο ἐπίσης ὁμιλίαι «Περὶ ἀγάπης πρὸς τὴν Πατρίδα», «Περὶ πρασίνου καὶ ὠφελείας τῶν δασῶν» κλπ. Ἐξ ἄλλου, ἐγένοντο ἀσκήσεις εἰς τὰ περισσότερα τῶν ἀνωτέρω Τμημάτων καὶ διδασκαλίαι διαφόρων ᾀσμάτων.

Ἐν τῇ Ὑπ)σει Παπαγιάννη ἐσυνεχίσθησαν τὰ μαθήματα τῆς σχολῆς βαθμοφόρων, ὁ ἔρανος ὑπὲρ τῶν Ἀκριτῶν καὶ εἰς πλεῖστα Τμήματα ἐσυνεχίσθη ἡ ἐντατικὴ καλλιέργεια.

Ἐν τῇ Περιφ. Δ)σει Φλωρίνης ἔλαβον χώραν συγκεντρώσεις τῶν μελῶν τῆς 163 Φάλαγγος Φλωρίνης, παρατάξεις, παρελάσεις καί τινες συγκεντρώσεις τῆς 169 Φάλαγγος ὑπαίθρου. Ὑπὸ μελῶν ταύτης ἐσυνεχίσθησαν οἱ ἔρανοι ὑπὲρ τῶν Ἀκριτῶν μὲ θαυμαστὰ ἀποτελέσματα.

Ἐν τῇ Ὑπ)σει Ἀμυνταίου καὶ εἰς ὅλα τὰ Τμήματα τὰ μέλη ἠσχολήθησαν μὲ τὴν συλλογὴν δώρων ὑπὲρ τῶν Ἀκριτῶν, μὲ τὴν ἐντατικὴν καλλιέργειαν καὶ μὲ διαφόρους συγκεντρώσεις. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐράνου ὑπῆρξαν πολὺ ἱκανοποιητικά.

Τὰ συλλεγέντα ὑπὸ τῶν Ὑποδιοικήσεων δῶρα διὰ τοὺς Ἀκρίτας ἐλήφθησαν ἐκ μέρους τῶν Ἀκριτῶν μας, οἱ ὁποῖοι ἀπέστειλαν ἐγγράφως συγκινητικὰς εὐχαριστίας.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.— Ὁ ἔπαρχος Κονίτσης ἀπηύθυνεν ἔγγραφον εὐαρέσκειαν πρὸς τὸν Δ)τὴν τοῦ ἐνταῦθα Δημοτικοῦ Σχολείου, διότι κατόπιν ἐνεργειῶν του οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου συνέλεξαν ἐξ ἐράνου ἱκανὴν ποσότητα ἀραβοσίτου καὶ σίτου ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τοῦ ὁποίου ἠγοράσθησαν 26 στολαὶ Φαλαγγιτῶν τοῦ αὐτόθι Σχηματισμοῦ.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΠΑΤΡΑΙ.— Αἱ ἡμέραι τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους, ἡμέραι τῆς παιδικῆς χαρᾶς, ἑωρτάσθησαν θερμῶς καὶ ζωηρῶς εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. Θηλέων. Αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ αἱ Σκαπάνισσαι ἄφησαν ὅλη τὴ χαρὰ ποὺ ἠσθάνοντο διὰ τὰς ἁγίας ἡμέρας νὰ ξεχυθῇ καὶ δὲν παρέλειψαν εὐκαιρίαν νὰ διατρανώσουν τὴν πίστιν των πρὸς τὸν Βασιλέα, τὸν Διάδοχο καὶ τὸν Ἀρχηγό. Ὅλαι αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ αἱ Σκαπάνισσαι ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῆς Περιφ. Διοικητρίας εἰργάσθησαν ἐντατικῶς διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν ἑορτῶν. Διὰ τὰς Σκαπανίσσας ὠργανώθησαν ἑορταὶ τοῦ «Χριστουγεννιάτικου Δένδρου». Διὰ τὰς Φαλαγγιτίσσας ἑορταὶ τῆς «Βασιλόπηττας». Ὅλαι αἱ ἑορταὶ ἔλαβον χώραν εἰς τὸ Μέγαρον τῆς Περιφ. Διοικήσεως Θηλέων Ἀχαΐας. Ἑκάστη ὅμως Φάλαγξ ἑώρτασε χωριστὰ καὶ ὡς ἦτο φυσικὸν ἀνεπτύχθη μία ἅμιλλα μεταξὺ τῶν Φαλάγγων διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ὡραιοτέρας ἑορτῆς. Αἱ διεξαχθεῖσαι ἑορταὶ ἐσημείωσαν τόσον μεγάλην ἐπιτυχίαν, ὥστε νὰ παραμείνουν ἀλησμόνητοι εἰς πάντας τοὺς παραστάντας εἰς αὐτάς.

Μὲ ἀφάνταστον ἐνθουσιασμὸν αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ αἱ Σκαπάνισσαι ἑώρτασαν τὴν ὀνομαστικὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ. Ἀπὸ τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς ἐγένοντο συγκεντρώσεις κατὰ μονάδας καὶ ἐλάμβανον χώραν κατ' αὐτὰς ὁμιλίαι περὶ τῆς μεγάλης ἑορτῆς. Τὴν πρωΐαν τῆς μεγάλης ἡμέρας λόχος Φαλαγγιτισσῶν παρετάχθη ἔξωθεν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ πρὸς ἀπόδοσιν τιμῶν εἰς τοὺς προσκεκλημένους εἰς τὴν δοξολογίαν ἐπισήμους. Εἰς τὴν δοξολογίαν παρέστη ἡ Περιφ. Διοικήτρια μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου της καὶ ἀντιπροσωπεία ἀξιωματικῶν. Μετὰ τὴν δοξολογίαν αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ αἱ Σκαπάνισσαι παρήλασαν πρὸ τῶν ἐπισήμων. Μετὰ τὴν παρέλασιν διενεμήθησαν εἰς τὰς Φαλαγγιτίσσας καὶ Σκαπανίσσας γλυκίσματα. Τὸ ἀπόγευμα ἀντιπροσωπεία τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν παρηκολούθησεν ὁμιλίαν τοῦ Περιφ. Διοικητοῦ Ε.Ο.Ν. Ἀχαΐας ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ἑορτῇ. Τὴν ὁμιλίαν παρηκολούθησαν καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεώς μας, Φαλαγγῖται, Σκαπανεῖς καὶ πλῆθος κόσμου.

Ο ΜΕΘΩΝΗΣ ΓΡΗΓΟΡ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 520)

κεῖνο τὸ μικρὸ παραθυράκι δώκανε τὸ στερνο «χαῖρε» στὸν ἅγιο ἀδερφὸ καὶ φίλο.

Λίγες μέρες ἀργότερα σὰ δεχόντανε καὶ αὐτοὶ τὸν ἴδιο σωματικὸ ἐχθρὸ καὶ τὸ κορμί τους θὰ δοκίμαζε τὸ ἴδιο πέταμα στὸ πέλαγος.

Μὲ στοργὴ δέχθηκε ἡ θάλασσα τὸ λείψανο τοῦ Δεσπότη. Σὰν μάνα πραγματικὴ καὶ σὰν ἀδερφὴ πονετική. Τοὔπλυνε τὶς πληγές, τοῦ καθάρισε τὶς βρῶμες, τὸ λαμπικάρισε. Τοὺς ἀφρούς της ἔκανε σιντόνια, καὶ στὶς πλάτες της τὸ κράτησε ὅλη τὴ νύχτα. Ὁ οὐρανὸς πολλὲς λαμπάδες ἄναψε κεῖνο τὸ βράδυ στὸ λείψανο τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ ἥρωα, καὶ μὲ μύρα ἀκριβὰ τὸν ράντισε. Τὸ βράδυ κεῖνο τὸν κλάψανε ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, ὅπως ξέρουνε κεῖνα νὰ κλαῖνε τοὺς μεγάλους. Τὴν αὐγὴ ἡ ἴδια ἡ θάλασσα τὸν κήδεψε, ὅπως ξέρει πάλι κείνη νὰ κηδεύῃ. Μὲ δέος ἀληθινὸ ἀπίθωσε τὸ λείψανό του πάνου σ' ἕνα πορὶ καὶ τὸ σκέπασε μὲ τὰ λουλακιασμένα της σεντόνια. Θεριὸ δὲν ἄφηκε κανένα νὰ ζυγώσῃ. Ἄγγιχτα μεῖναν τὰ σπλάχνα του κι' ἀτάραχος ὁ ὕπνος του.

ΤΕΛΟΣ

Ο ΓΥΙΟΣ ΤΗΣ ΚΑΛΟΓΡΗΑΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 535)

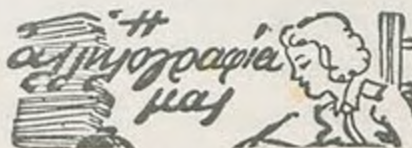
εἰς μίαν ἔκδοσιν ἐκτάκτως, ἐπιμελημένην ἀπὸ τὸν οἶκον Κολλάρου. Τὸ πρᾶγμα ἀξίζει νὰ τὸ χαιρετίσωμεν. Ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ «Ἀπομνημονεύματα» τοῦ Γεωργίου Αἰνιᾶνος, τοῦ γραμματέως τοῦ Καραϊσκάκη, εἶναι ξηρὰ ἀφήγησις καὶ ἀνεύρετα σήμερον, ὅτι τὰ «Ἐνθυμήματα» τοῦ Κασομούλη τώρα μόλις ἐξεδόθησαν, ὅτι καὶ διάφοροι ἄλλαι μελέται διὰ τὸν ρουμελιώτην στρατάρχην εἶναι ἀπρόσιτοι, ἴσως δὲ καὶ ἀκατανόητοι, βλέπομεν τὴν ἀξίαν τοῦ βιβλίου τῆς κ. Καραϊσκάκη, ποὺ φέρει ὅλους πλησιέστερον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν καὶ παρέχει εἰς ὅλους τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑπερηφανευθοῦν διότι ἐγεννήθησαν Ἕλληνες καὶ διότι ἀπὸ τὰ σπλάγχνα των προῆλθον ἄνθρωποι ὅπως ὁ Γυιὸς τῆς Καλόγρηας.

Θέλω, ἐξ ἄλλου, νὰ τονίσω ὅτι ἀληθεύει μέχρι κεραίας τὸ γραφόμενον εἰς τὸ βιβλίον τῆς κ. Καραϊσκάκη ὅτι «στὸ βιβλίο αὐτὸ ξετυλίγεται ἡ δρᾶσις τῆς Εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς στὸ βάθος τῆς σκηνῆς, ἐνῷ στὸ προσκήνιο παρουσιάζεται ἡ ἱστορία ἑνὸς γενναίου λαοῦ, ποὺ ζητεῖ μὲ κάθε μέσο, ἀψηφῶντας τὴ θέλησι τῶν μεγάλων, νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐλευθερία του, ποὺ αἰῶνες τὴ λαχταρᾷ». Ἡ κ. Καραϊσκάκη ἔχει συνθετικὴν δύναμιν, ἱκανότητα νὰ ζωντανεύῃ τὰ πρόσωπα, παρατηρητικότητα, ἐπάρκειαν εἰς τὴν σκιαγράφησιν καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος, χωρὶς λοξοδρομήσεις, ἢ τοὐλάχιστον πολλὰς λοξοδρομήσεις ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν. Ἡ περιγραφή της ἐπίσης ἔχει τὸν δυνατὸν παλμὸν ποὺ ἀπαιτοῦν παρόμοια βιβλία καὶ εἶναι ἄξιον ἐξάρσεως τὸ γεγονὸς ὅτι τὴν δρᾶσιν τῆς φαντασίας περιώρισεν εἰς τὰ ὅρια τῆς πιθανότητος.

Ἕνα μόνον θὰ εἶχα νὰ παρατηρήσω. Ἔργον ὅπως «ὁ Γυιὸς τῆς Καλόγρηας» — τὸ ὁποῖον εἰρήσθω ἐν παρόδῳ κοσμεῖται καὶ μὲ πολυτίμους φωτογραφίας — θὰ ἔπρεπε νὰ συνοδεύεται καὶ ἀπὸ βιβλιογραφικὸν δελτίον. Ἠμπορεῖ νὰ μὴν εἶναι ἡ πλήρης ἱστορία, δὲν εἶναι ὅμως καὶ τὸ πλῆρες μυθιστόρημα. Θὰ εἶχα ἀκόμη νὰ ἐκφράσω τὴν προσωπικὴν γνώμην ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ προσέξῃ περισσότερον τὴν γλῶσσαν. Πρὸς Θεοῦ! Ἂς μὴ νομισθῇ ὅτι τὰ λόγια αὐτὰ ἀποτελοῦν καταδίκην τῆς δημοτικῆς, διότι καὶ ὁ γράφων εἶναι πιστός της ὀπαδός. Ἄλλο ὅμως δημοτικὴ καὶ ἄλλο αἰσθητικὴ τῆς γλώσσης, ὅπως τὸ γνωρίζει καλὰ ἡ κ. Καραϊσκάκη, ἡ ὁποία κάποτε ἔγραψε πολὺ καλὰ τραγούδια. Ἡ οὐσία δὲν πρέπει νὰ κατατρώγεται ἀπὸ τὸν τύπον. Ἐξ ἄλλου ἡ ἱστορία ἔχει ἀξιώσεις, ποὺ δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ παραβλέψῃ.

ΣΗΜ. Τὸ εἰς σελ. 535, γ' στήλην, 6ον στίχον εἰκονογραφουμένων νὰ ἀναγνωσθῇ: σκιαγραφουμένων.

Ἀγγ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΝΙΚ. ΖΑΖΟΠΟΥΛΟΝ. Ἀπὸ τὸ ποίημά σου «Στὴ Νεολαία»:

Καράβι μπρούτζινο γερὸ
ἄκοπο καὶ τρομερό,
πλέε στὰ Ἑλληνικὰ νερὰ
τῶν θαλασσῶν τὰ κυανᾶ.

Ἔχεις ἄξιο Κυβερνήτη,
Ἕλληνα Κεφαλλωνίτη
ὅστις μὲ νοῦν διπλοῦν
θὰ σ' ὁδηγῇ κατὰ τὸν πλοῦν.

Τὸ ἐγράψαμε καὶ ἄλλη φορά, ὅτι ποίημα δὲ θὰ πῇ «λέξεις τεριασμένες ὅπως-ὅπως». — ΜΑΡΙΟΝ ΒΑΛΑΒΑΝΙΔΗΝ. Ὅπως καὶ σὺ παρατηρεῖς, εἶναι πολὺ μεγάλο. Στεῖλε ἄλλο.— ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ ΣΩΣΩΝΙΔΗΝ. Ἀπὸ τὴν ἐπιστολή σου: «Εἴμεθα εὐτυχεῖς, ἐπειδὴ ἔχομε ἕνα τέτοιον Ἀρχηγὸ καὶ στοργικὸ πατέρα, ποὺ φροντίζει καθημερινῶς γιὰ μᾶς. Δέομαι στὸ θεὸ νὰ ἔχῃ πάντα καλὰ τὸν Σεβαστό μας Ἀρχηγό, γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ μεγάλο Ἔργο του». Τὸ ποιηματάκι σου νὰ τὸ ἐπεξεργασθῇς ἀκόμη. — ΗΛΙΑΝ ΜΠΟΥΤΣΙΚΑΡΗΝ. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή.— ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ. Τὸ περιοδικὸ δὲν ἀναλαμβάνει τὴ βιβλιοδεσία. Τὸ 9ο τεῦχος μπορεῖ νὰ τὸ προμηθευθῇς ἀπὸ τὰ Γραφεῖα τῆς «Νεολαίας». Ζήτησέ το ἀπὸ τὴν «Διεκπεραίωσι». Χαιρέτησε ἐκ μέρους μας τὸν μικρό σου ἀδελφὸ καὶ διαβίβασέ του τὰ συγχαρητήριά μας γιὰ τὰς μηχανικὰς προόδους του. Τὸ «Ὁ Καστανᾶς» πολὺ καλό. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή.— ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΧΟΝΔΡΟΚΩΣΤΑΝ. Ὑπερβολικὰ μακρύ. Σημειώνομε μ' εὐχαρίστησι τὸ στρωτὸ τῆς γλώσσας καὶ τὶς μικρὲς καὶ σφικτοδεμένες προτάσεις. Γράψε μας κάτι ἄλλο πιὸ σύντομο.— Ν. ΠΑΛΛΗ. Γιατί καὶ στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ; Σὲ κάθε τεῦχος σχεδὸν συνιστοῦμε νὰ γράφετε μόνο ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά.— ΚΩΝΣΤ. ΑΔΑΜΙΔΗΝ. Ἀπὸ τὸ «Χριστουγεννιάτικο δένδρο τῶν Σκαπανέων» δημοσιεύομε αὐτοὺς τοὺς στίχους:

Λαμπυρίζουν τὰ παιγνίδια
καὶ γυαλίζουν τὰ στολίδια
κι' οἱ μικροὶ οἱ Σκαπανεῖς
τρέχουνε ὑπερχαρεῖς.

Παρακάτω:

Ὦ! τί ὄμορφη σφυρίκτρα,
μὰ γιὰ δὲς καὶ τὴ σαλπίκτρα!
Ἐμένα μοὔπεσε λαγὸς
κι' ἐμένα ἕνας Τυρολός.

Σοῦ ἀρέσουν οἱ λέξεις «ὑπερχαρεῖς» καὶ «σαλπίκτρα»;— ΔΗΜ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ. Πατριωτικώτατο τὸ ποίημά σου, ἀλλ' ἀτελὲς ἀπὸ ἀπόψεως στιχουργικῆς. Τὸ 3ο 4στιχο:

Ἐσένα ποὺ τὸ χῶμά σου
εἶναι γεμᾶτο νίκη
ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον
μέχρι Θεσσαλονίκη.

Γιατί «μέχρι Θεσσαλονίκη» καὶ ὄχι «ὣς τὴ Θεσσαλονίκη;»— ΜΑΡΘ. ΧΑΣΙΩΤΟΥ. Ἐδιαβάσαμε τὴν εἰκονογραφημένη ἔκθεσί σου: «Μία ἐπίσκεψις». Γιὰ ποιὸ λόγο χρησιμοποιεῖς ὀνόματα σὰν κι' αὐτὰ Τζάκ, Τζένη κλπ.; Καλὲς καὶ οἱ «ζωγραφιές», μόνο ποὺ ἐκ παραδρομῆς ἐζωγράφισες τὴ θεία μὲ... μουστάκια. Στεῖλε μας κι' ἄλλη. ΑΝΝΑΝ ΤΖΑΜΑΚΟΥ. Ὄχι ἐπειδὴ εἶσαι τακτικὴ ἀναγνώστρια, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι καλὸ ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. — ΒΑΣ. ΛΑΜΠ. Οἱ ἀκροστιχίδες εἶναι ἐπικίνδυνοι στιχουργικοὶ ἀκροβατισμοὶ καὶ πολὺ σπάνια γλυτώνει ἐκεῖνος ποὺ τοὺς ἐπιχειρεῖ. Λυπούμεθα ἐπειδὴ δὲν εὑρισκόμεθα στὴν εὐχάριστη θέσι νὰ σὲ συγχαροῦμε ἐπὶ τῇ διασώσει σου.—ΜΑΡ. ΔΡΑΪΝΑ. Περιμένομε ἄλλο.— ΔΗΜ. ΧΡΗΣΤΟΥ. Παρέλειψες τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ.— ΝΙΚ. ΒΥΖ. Ὡραῖο τὸ ποίημά σας. Ἡ δημοσίευσίς του ὅμως εἶναι ἀδύνατος λόγῳ τοῦ μήκους του. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 100 περίπου δεκαπεντασυλλάβους στίχους. Στεῖλατέ μας ἄλλο κατάλληλο νὰ δημοσιευθῇ σὲ περιοδικό. — ΚΟΥΛΑ ΚΟΥΚΑ. Οἱ φωτογραφίες εἶναι «φλοῦ», δηλαδὴ θαμπές.— ΝΙΚ. ΘΡΑΒΑΛΛΟΝ. Στεῖλατέ μας ἄλλο, ἀδημοσίευτο. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΦΟΥΣΤΑΝΟΝ. Σὲ συγχαίρομε γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου καὶ τὰς πρὸς τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου πεποιθήσεις σου.— Σ. Ι. Μ. Ὁλόκληρο τὸ ὄνομά σου, παρακαλοῦμε. Τὸ διήγημά σου «ΓΙΑΓΚΙΝ ΒΑΡ» φέρει τὰ στοιχεῖα Π 98.— ΓΡΗΓ. ΠΑΝΟΥ. Τὸ ποιηματάκι σου «Ἡ νύχτα ποὺ χιονίζει» ὄχι καλό. Ἀπὸ τὸ «Στὴ Νεολαία» δημοσιεύομε ἐδῶ ἕνα τετράστιχο:

Τὸν Μεγάλο Ἀρχηγό σου
ἀκολούθησε πιστά.
Γιὰ τὸ μέλλον τὸ δικό σου,
γιὰ τὴν τύχη σου κοιτᾶ.

ΓΙΑΝΝΗΝ ΧΕΙΡΑΛΗΝ. Πρόσεξε τὸν τρίτο στίχο καὶ στὰ 3 τετράστιχα. Στὸ πρῶτο 4στιχο θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι π. χ.: «καὶ τὸ κατάρτι ἀπὸ ψηλά». Στὸ δεύτερο 4στιχο: «ποὺ ἀργοκυλῶντας ρυθμικά». Στεῖλε ἄλλο.— Φ. ΜΗΤΡ. Κατ' ἀρχὴν δὲν ἀπαντοῦμε σὲ ψευδώνυμα ἢ συγκεκομμένα ὀνόματα. Τὸ ποίημά σου φέρει τὰ στοιχεῖα Σ 225. Ἂν μᾶς ξαναγράψῃς σημείωσέ τα. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΜΕΝΕΓΑΚΗΝ. Τί ἐννοεῖς μὲ τὴ φράσι «θὰ κοιτάζω τὴ μόβουλη τὴν ἐργατειά»; Σημείωσε Σ 226. — ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ. Ἀπὸ τὸ γράμμα σου: «...καὶ βλέπω τότε μπροστά μου τὴν Ἑλλάδα ἐντελῶς καινούργια καὶ τὴ νεολαία νὰ βαδίζῃ θαρραλέα πρὸς τὰ μεγάλα ἰδανικὰ τῆς φυλῆς μας. Μιὰ ἁγνὴ ὑπερηφάνεια γεμίζει τὴν ψυχή μου, ἐπειδὴ εἶμαι Ἑλληνοποῦλα». Σὲ συγχαίρομε. Τὸ ποίημα πολὺ μεγάλο. Στεῖλε ἄλλο μικρότερο. Πρόσεχε στὸ μέτρο. Ὁ στίχος αὐτὸς «Σὲ μιὰ καλύβα φτωχικὴ μὲ ἄχυρα στρωμένη» εἶναι σωστός. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 7½ μέτρα ἰαμβικὰ (7½×2=15), δηλ. εἶναι ἰαμβικὸς δεκαπεντασύλλαβος.

Σὲ μιά	καλύ	βαφτω	χικὴ
υ —	υ —	υ —	υ —
μὲ ἄ	χυρα	στρωμέ	νη
υ —	υ —	υ —	

Ἀλλ' ὁ στίχος αὐτός: «γι' αὐτὸν κι' ἡ καμπάνα μας ὁλόγλυκα σκορπιέται μὲ τ' ἀγέρι» εἶναι λανθασμένος. Μέτρησέ τον σύμφωνα μὲ τὸ παραπάνω παράδειγμα καὶ θὰ τὸ ἀντιληφθῇς. Διάβασε τὶς ὁδηγίες ποὺ δίδομε στὴν ἀλληλογραφία τοῦ τεύχους 11.—ΜΕΝΕΛΑΟΝ ΜΟΥΣΤΟΝ. Ὄχι καλό.—Κ. ΚΑΡΣΑΝΤΗΝ. Τὸ ποίημά σου «Ἡ σπορά» ἔχει μερικὰ λάθη. Προσπάθησε νὰ τὰ βρῇς μόνος σου ἀπαγγέλλοντας δυνατὰ τὸ ποίημα.—ΚΩΣΤΑΝ ΤΖΟΥΓΑΝΑΤΟΝ. Τὸ διήγημα «Ὁ Φαροφύλακας» ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή.— ΤΑΚΗΝ ΚΑΠΩΝΗΝ. Τὸ «Γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τοὺς Καλλικάντζαρους» ἐλήφθη ἀργὰ κι' ἔτσι ἔχασε τὴν ἐπικαιρότητά του.— ΘΕΟΔΩΡΟΝ ΗΛΙΑΔΗΝ. Τὸ «Στίβος καὶ Μέτωπο» καλογραμμένο, ἀλλ' ἀκατάλληλο γιὰ περιοδικὸ μὲ τὴ γραμμὴ τῆς «Νεολαίας». Στεῖλε ἄλλο. Θὰ τὸ δημοσιεύσωμε εὐχαρίστως.— ΚΩΝΣΤ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ-

ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΒΑΜΒΑΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 532)

κατὰ τοῦ ἀρχιστρατήγου Χουσεῖν Πασᾶ καὶ ὁ ἀτυχὴς Βάμβας χωρὶς προστάτη ξαναγυρίζει ἐλεεινὸς χωρὶς δεκάρα στὴν Κωνσταντινούπολι...

Νέες προσπάθειες, νέες στερήσεις!... Δουλεύει καὶ ἐξοικονομεῖ χρήματα. Ἡ ὑγεία του ὅμως ἔχει κλονισθῆ καὶ ὅταν πιὰ ἀποφασίζῃ νά... φύγῃ γιὰ τὸ Παρίσι πρὸς συνέχισιν τῶν σπουδῶν του οἱ γιατροὶ τὸν ἀποτρέπουν. Τοῦ λένε κατάμουτρα... Θὰ πεθάνῃς στὸ δρόμο...

Ὁ Βάμβας ὅμως εἰς πεῖσμα τῆς πτώχειας καὶ τῶν ἀτυχιῶν, εἰς πεῖσμα τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, εἰς πεῖσμα ὅλων, ξεκινᾶ...

Καὶ φθάνει ἐπὶ τέλους στὸ Παρίσι!...

Εἶχε τὴν καλὴ τύχη νὰ ἐργασθῇ κοντὰ στὸν Κοραῆ... ὁ ὁποῖος καὶ τοῦ ἔκοψε μιὰ μηνιαία ἐπιχορήγησι ἔναντι τῆς τακτοποιήσεως τῶν χειρογράφων του καὶ ἐκδόσεών του... Ἐκεῖ συμπλήρωσε τὶς σπουδές του... Ἔγραψε τὴ Ρητορική...

Εἶχε πιὰ νικήσει...

Ἀργότερα ξαναγυρίζει στὴ Χίο, πηγαίνει στὴν Ὕδρα καὶ ξεσηκώνει μὲ τοὺς λόγους του τὴν Ἐπανάστασι... στὰ 1821... Παντοῦ πρῶτος καὶ καλλίτερος...

Καὶ στὸ τέλος τὸ ἐλεύθερο Κράτος τὸν καλεῖ στὸ πανεπιστήμιο καθηγητὴ καὶ πρῶτο κοσμήτορα τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς...

Κόποι καὶ μόχθοι ἐτῶν, στερήσεις καὶ κακουχίαι εἶχαν βρῆ τὴ δικαίωσί τους...

Ὁ πτωχὸς Χιώτης εἶχε νικήσει τὴν πτώχεια καὶ τὴν ἀρρώστεια μὲ τῆς θελήσεως τὴν ὑπερτάτη δύναμι.

Ἀγγ. Μεταξᾶς

(Συνέχεια τῆς ἀλληλογραφίας)

ΔΗΝ. Εἶναι γραμμένο καὶ στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. — ΜΙΜΗΝ ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ «Οἱ Καλλικάντζαροι» ἔχασε τὴν ἐπικαιρότητά του. — Γ. ΜΑΤΣΙΝΟΠΟΥΛΟΝ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Ἀπὸ τὸ ποίημά σου «Σὲ μιὰ ψυχὴ ποὺ πέταξε»: «ὥρα κακὴ μελάγχολη, ὥρα γεμάτη πόνο». Τὸ ἐγράψαμε καὶ ἄλλοτε: Ἡ ποιητικὴ ἄδεια ἔχει τὰ ὅριά της! Καὶ ὅμως ἔχεις μερικοὺς στίχους πολὺ-πολὺ καλούς. Γράψε μας κανένα ἄλλο καὶ στεῖλέ το. — ΑΘΑΝ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΗΝ. Στὸ ὑπ' ἀριθ. 14 τεῦχος σοῦ ἐγράψαμε «περιμένομε νὰ μᾶς στείλῃς ἕνα καὶ καλό». Μᾶς ἔστειλες πάλι ὀκτώ: τὰ «Ἡ Μπουμπουλίνα», «Οἱ Ἐθνικοί μας εὐεργέται», «Ὁ γέρο - Ἐλατος», «Ἡ Σουλιώτισσα Θειάκω», «Ποιὰ εἶναι ἡ πατρίς μου», «Ὁ Σουλιώτης Τζίμας Ζέρβας» καὶ τὸ «Λίγη εὐθυμία». Ἀπὸ τὸ «Ὁ γέρο - Ἐλατος» — ποὺ ἐπιμένεις νὰ τὸ αὐτοτιτλοφορῇς «ἕνα ὡραῖο διήγημα» δημοσιεύομε ἐδῶ ἕνα μέρος: «Κάποτε ἐπιστρέφοντες μετὰ τοῦ γνωστοῦ φίλου μου Πάνου Φτελιᾶ ἀπὸ τὸν καλοκαιρινὸ περίπατόν μας στὸ δάσος, ἀφοῦ ἐκαθήσαμε πλησίον στὴν πηγή, ποὺ ἀνέβλυζε κρυσταλλένιο, γάργαρο νεράκι, ὁ Πάνος Φτελιᾶς μοῦ διηγήθηκε: . . .» Δὲν συνεμορφώθης μὲ τὰς ὑποδείξεις καὶ συστάσεις, ποὺ σοῦ ἐκάμαμε εἰς τὴν προηγουμένην ἀπάντησί μας. Ἀπὸ σένα — ποὺ τόσο πολὺ σοῦ ἀρέσει νὰ γράφῃς — περιμένομε κάτι καλό. Καὶ ἀσφαλῶς θὰ τὸ ἔχωμε. Εἴμεθα βέβαιοι. — Β. ΜΑΓΟΥΛΑΝ. Ἄφησε γι' ἀργότερα. — ΚΥΡ. ΑΠ. ΔΟΥΡΑΜΑΝΗΗΝ. Ἔξοχο! Θὰ συστήσωμε νὰ δημοσιευθῇ ὅπου τὸ ἀξίζει. Στείλατε καὶ ἄλλα. — ΒΑΣ. ΖΗΚΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ «Χριστουγεννιάτικη Νύχτα» ἀρκετὰ καλό. Ἀλλ' ἔφθασε ἀργά. — ΧΡΥΣΑΝ ΑΛΕΚΑΚΗ. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. — Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΝ. Ἀπὸ τὸ «Στὴ σημαία»: «νὰ σὲ δῇ ἐν δόξῃ θέλει». Ἡ ποίησις, ἀπὸ δῶ καὶ πολλὰ χρόνια, διέκοψε κάθε σχέσι μὲ τὴν Δοτική. — ΜΑΡΙΑΝ ΓΙΑΝΝΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ. Ἔχει καλῶς. — ΝΙΚ. ΤΣΟΚΑΝ. Ἀπὸ τὸ «Ὁ Λυτρωτής μας»:

Ζοῦσα καὶ πρὸ τριετίας
στῆς Ἑλλάδος τὰ χωριά,
μὰ δὲν ἔβλεπα τὸν κόσμο
μὲ τὴν νῦν ἐλευθεριά.

Παρακάτω:

Πράγματι, ἀγαπητοί μου,
ἡ ἐλπίδα ἡ ἐμὴ
ἦτο θέλημα τοῦ Πλάστη
τοῦ Θεοῦ τοῦ Λυτρωτῆ.

Σὲ παραπέμπομε στὴν ἀπάντησί μας πρὸς τὸν Νικόλ. Ζαχόπουλον. — ΜΗΝΑΝ ΜΑΤΣΑΚΗΗΝ. Ἀπὸ τοὺς δύο «Γυρισμούς», τὸ πεζὸ καὶ τὸ ποίημα προτιμοῦμε τὸ δεύτερο καὶ αὐτὸ θὰ ὑποβάλωμε στὴν Ἐπιτροπή. Καὶ τὸ πρῶτο εἶναι καλογραμμένο, ἀλλὰ «τρενάρει» κι' ἔτσι χάνει τὸ ἐνδιαφέρον του. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς εὐχές σου. Ἀντευχόμεθα. — Α. ΝΑΟΥΜ — ΣΕΡΕΤΗ, ΔΗΜ)ΣΑ, ΑΡΑΧΩΒΙΤΙΚΑ. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἐπιστολή σας, μέρος τῆς ὁποίας δημοσιεύομε στὴ στήλη αὐτή: «Ἀπὸ καιρὸ ἤθελα νὰ σᾶς γράψω γιὰ νὰ σᾶς πῶ πόσο ἐνθουσιασμὸ κι' εὐχαρίστησι αἰσθάνομαι μὲ τὸ περιεχόμενο τῆς «Νεολαίας». Τὴν ἴδια ἀγάπη καὶ τὸν ἴδιο ἐνθουσιασμὸ αἰσθάνονται καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου μου, τὰ ὁποῖα ἔχουν σχηματίσει ὁμάδες καὶ τὴν ἀγοράζουν κατὰ σειρά». Στοὺς μικροὺς μαθητὰς καὶ μαθητρίας σας διαβιβάσετε, παρακαλοῦμε, τὰ συγχαρητήριά μας, γιὰ τὴν ὡραία καὶ πατριωτικὴ χειρονομία ποὺ ἔκαμαν στέλλοντας στοὺς Ἀκρίτες μας διάφορα δῶρα. Σᾶς ἐγράψαμε ταχυδρομικῶς. — ΑΓΓΕΛΟΝ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΝ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς εὐχές σου. Καθὼς θὰ εἶδες καὶ σὺ ἐδημοσιεύσαμε ἄλλα σχετικά. — ΔΥΣΑΝΑΓΝΩΣΤΟΝ. Τὸ «Ὁ ὄφις» δὲν ἐδιαβάσθηκε, ἐπειδὴ τὸ ὑπέγραψες μὲ μιὰ «περιπλοκωτάτη» τζίφρα. Ἂν μᾶς ξαναγράψῃς σχετικῶς σημείωσε τὰ στοιχεῖα Π 106. — ΑΝΝΑ ΜΕΛΗ. Ὡραιότατο τὸ γράμμα σου, ἀπὸ τὸ ὁποῖο δημοσιεύουμε ἐδῶ τὰ ἀκόλουθα: «Σὺ ἀγαπητὴ «Νεολαία», ποὺ βρίσκεσαι τόσο κοντὰ στὸν Ἀρχηγό μας καὶ ποὺ τὸν βλέπεις τακτικὰ πές Του πῶς: — ἐμεῖς ἡ Νεολαία τῶν Καρδαμύλων τῆς Χίου τοῦ στέλλομε μὲ τὸν μπάτη ποὺ κάνει τὴ θάλασσα νὰ κυματίζῃ καὶ μὲ τὰ κύματα, ποὺ σπάζουν στὸ Φαληρικὸ ἀκρογιάλι, τοῦ στέλλομε τὴν ἄδολη ἀγάπη μας καὶ τὶς θερμότερες εὐχές μας γιὰ τὴ γιορτή Του, μαζὶ δὲ τοῦ ὑποσχόμαστε πὼς πάντα θὰ εἴμαστε στὸ πλάϊ του πιστοὶ ἐκτελεστὲς τῶν λόγων Του». — ΓΕΩΡΓ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Νόστιμο τὸ τραγουδάκι σου «Ἅη-Βασίλης». Τὸ ἀφήσαμε γιὰ τὸν ἐρχόμενο χρόνο. — ΧΑΡ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΝ. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. Ἂν μᾶς ξαναστείλῃς ἄλλο ἀργότερα, πρόσεξέ το περισσότερο. — ΑΝΑΣΤ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΝ. Ἡ «ἔκθεσίς» σου πολὺ προσεκτικὰ γραμμένη. Μπράβο. — ΚΑΘΗΓΗΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΖΑΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΝ. Σᾶς εὐχαριστοῦμε διὰ τὴν ἐπιστολή σας ὡς καὶ διὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως τῆς μαθητρίας σας Ἀναστασίας Μαχαιρίδου «Ἕλληνες ἐργάται εἰς τὴν Ρουμανίαν». Παρακαλοῦμε νὰ διαβιβάσετε στὴν μαθήτριά σας τοὺς χαιρετισμοὺς καὶ τὰ συγχαρητήρια τῆς «Νεολαίας» διὰ τὴν ὡραίαν της ἔκθεσιν. — ΒΑΣΙΛΗΝ ΚΟΥΛΗΝ. Τὸ «Ἀγάπη στὸ ὕπαιθρο» ἀρχίζει ἀρκετὰ καλά, ἀλλὰ τελειώνει δυστυχῶς ἄσχημα. Τὸ «Πρωτοχρονιά» ἔχασε τὴν ἐπικαιρότητά του. — ΜΕΝΕΛΑΟΝ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΝ Δ)ΤΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΛΩΝΙΩΝ ΠΙΕΡΙΑΣ. Ἀπὸ τὴν τελευταία ἐπιστολή σας «. . . Μεσημέρι. Στὸ ἄκουσμα τοῦ κώδωνος τὰ περισσότερα παιδιὰ τοῦ σχολείου φεύγουν στὰ σπίτια των μ' ἐπιφωνήματα χαρᾶς. Μέσα στὸ σχολεῖο ἔμειναν καμμιὰ σαρανταριὰ παιδιά, ἐκεῖνα ποὺ τὰ σπίτια των βρίσκονται μακρυὰ ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Κάθισαν στὰ θρανία γιὰ νὰ γευματίσουν. Τὰ περισσότερα εἶχαν μόνο ἕνα κομμάτι ψωμί, ἐκτὸς ἀπὸ 3 — 4 ποὺ εἶχαν καὶ μερικὲς ἐλιές. Ξέγνοιαστα τὰ παιδιὰ βάλθηκαν νὰ τρώγουν. Σ' ἕνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα θρανία καθόνταν δυὸ μικρά, ἕνα ἀγοράκι κι' ἕνα κοριτσάκι. Δυὸ ὀρφανά, ἤρεμα, στωϊκὰ μὲ τὸ χαμόγελο — Θεέ μου τί πικρὸ χαμόγελο — στὰ χείλη. Περίμενα νὰ βγάλουν κι' αὐτὰ ἀπὸ τὸ σακκίδιό τους κανένα ξεροκόμματο. Μὰ τίποτα! Ξαφνικὰ ἕνα κοριτσάκι ἀπὸ τὸ διπλανὸ θρανίο, ἀφοῦ κάτι σιγῶπε στὸν ἀδελφό της, σηκώθηκε ἀθόρυβα, ἐπλησίασε τὸ θρανίο τῶν ὀρφανῶν καὶ μὲ μιὰ δειλὴ κίνησι ἄφησε ἐπάνω στὸ θρανίο τους δυὸ φέτες ψωμί. Τὰ ὀρφανὰ ξαφνιάστηκαν. Περίμεναν λίγο. . . . κι' ἄρχισαν νὰ τρώγουν τὸ ψωμί. Μὰ τώρα; Τί γίνεται τώρα στὰ περισσότερα σχολεῖα τοῦ Κράτους; Κάθε μεσημέρι τὰ φτωχὰ καὶ ὀρφανὰ παιδάκια τρῶνε τὸ ζεστὸ φαγί τους, ἐπειδὴ ὁ Ἐθνικός μας Κυβερνήτης κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς ἐφρόντισε μαζὶ μὲ ὅλα τ' ἄλλα, ὥστε τ' ἀθῶα φτωχὰ παιδιὰ νἄχουν καθημερινῶς τὸ καλοφτιαγμένο φαγητό τους. Ἂς χαρῇ ὁ Κυβερνήτης κι' ὁ στοργικὸς πατέρας τῶν φτωχῶν παιδιῶν τῆς χώρας μας τὸ χαμόγελο τῶν ἀθώων αὐτῶν ὑπάρξεων, ποὺ εὐλογοῦν καθημερινῶς τ' ὄνομά Του». Σᾶς ἐγράψαμε ταχ)κῶς. — Γ. ΟΡΦ. Τὸ ποίημά σου «Στὸν Σωτῆρα τοῦ Ἔθνους μας», ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ του ἑορτῇ ἐλήφθη πολὺ ἀργά. Πρόσεξε τὸ μέτρο τῶν στίχων σου, ἂν μᾶς στείλῃς ἄλλο. Ἰδοὺ τὸ 3ον τετράστιχο:

«Τὸ Κράτος μας τὸ φτωχικὸ ἐσὺ ὁ εὐπατρίδης
ἀνέλαβες καὶ διοικεῖς σὰν νέος Ἀριστείδης,
διωρθώντας σιγὰ-σιγὰ τὰ οἰκονομικά μας
τὶς τόσες μας διαφορές, τὰ τόσα σφάλματά μας».

Ὄχι διωρθώντας, ἀλλὰ διορθώνοντας. Ἔπειτα, διορθώνονται τὰ οἰκονομικά, τὰ σφάλματα, ὄχι ὅμως καὶ οἱ διαφορές. Αὐτὲς λύονται ἢ τακτοποιοῦνται. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΝ. Τώρα, μάλιστα. Τὸ ἐπέτυχες. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. Θὰ δημοσιευθῇ μὲ τὴ σειρά του. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΒΑΡΔΑΚΗΝ. Τὸ ἐγράψαμε: ὄχι συνεργασία καὶ ἐπιστολὲς στὸ ἴδιο χαρτί. — ΠΑΝ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΝ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς εὐχές σου. Σοῦ ἀντευχόμεθα. Στεῖλε πνευματικὲς ἀσκήσεις κι' ἂν εἶναι καλὲς θὰ δημοσιευθοῦν. Καλὰ γραμμένο, ἀλλ' ἂν τὸ ὑποβάλωμε στὴν Ἐπιτροπὴ θὰ δυσκολευθῇ νὰ τὸ ἐγκρίνῃ, γιὰ τοὺς λόγους ποὺ μπορεῖς νὰ μαντεύσῃς. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΝ. — Γ. ΜΠΟΥΡΛΩΤΟΝ, ΕΛΛΗΝΑ ΦΑΛΑΓΓΙΤΗΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Σὲ συγχαίρομε γιὰ τὸ πατριωτικὸ περιεχόμενο τῆς ἐπιστολῆς σου. Σοῦ ἀπαντήσαμε ταχυδρομικῶς. — ΧΡ. ΔΗΜ. ΔΑΣΟΝΟΜΟΝ. Στείλατε ἄλλα. Τὰ «Χριστούγεννα» καὶ «Πρωτοχρονιά» ἔχασαν τὴν ἐπικαιρότητά των. — ΝΙΚΟΝ ΠΑΪΣΙΟΝ. Γιατὶ καὶ εἰς τὰς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ; — Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΝ. Σ' εὐχαριστοῦμε θερμῶς γιὰ τὶς εὐχές σου. Ἀντευχόμεθα. — ΕΛΕΝΗΝ ΓΩΝΙΩΤΑΚΗ Δ)ΤΡΙΑΝ ΕΚΠ)ΟΥ «ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΑΙ» ΜΟΣΧΑΤΟ. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς εὐχές σας. Τὸ ποιηματάκι σας «Τὰ σκαπανάκια» πολὺ νόστιμο. — Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΝ ΔΗΜ)ΛΟΝ ΚΑΤΑΠΟΛΑ ΚΥΚΛΑΔΩΝ. Ταχ)κῶς. — Κ. ΠΑΠ)ΣΙΟΥ. Λαμπρὰ ἡ περιγραφή σας «4η Αὐγούστου στὸ βουνό». Δυστυχῶς ἀδυνατοῦμε νὰ τὴν δημοσιεύσουμε, ἐπειδὴ ἐλάβαμε ἤδη πολλὰς καὶ ἐπίσης καλὰς μὲ τὸ ἴδιο θέμα, τὰς ὁποίας δὲν ἐδημοσιεύσαμε ἐλλείψει χώρου. — ΜΗΝΑΝ ΜΑΤΣΑΚΗΝ. Ἐλάβαμε τὰ «Χωριό μου» καὶ «Ἑλλάδα». Θὰ διαβασθοῦν μὲ τὴ σειρά των. Προηγοῦνται πολλὰ ἄλλα. Προτιμότερο νὰ στέλνῃς καινούργιο μετὰ τὴν δημοσίευσι τοῦ προηγουμένου ἢ ἀναλόγως τῆς ἀπαντήσεώς μας. Λαβαίνομε πολλὴ συνεργασία καὶ κρατοῦμε ἀναγκαστικὰ προτεραιότητα ὄχι μόνο λήψεως, ἀλλὰ καὶ δημοσιεύσεως. — ΣΠΥΡΟΝ ΚΟΣΜΑΝ. Τὸ διήγημα «Εὐτυχισμένο τὸ νέον ἔτος» ἐκτὸς ποὺ εἶναι πολὺ μακρύ, ἔχει χάσει καὶ τὴν ἐπικαιρότητά του. Τὸ «Ἡλιοβασιλέματα» ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. — ΚΩΝΣΤ. ΚΑΛΛΙΒΩΚΑΝ. Δὲν διορίζονται ἀποκλειστικοὶ ἀνταποκριταὶ τοῦ περιοδικοῦ. — ΠΑΥΣΑΝΙΑΝ ΛΑΜΝ. Καλογραμμένο, ἀλλὰ βαρὺ γιὰ τὸ «Βῆμα τῶν νέων». Στεῖλε κάτι ἄλλο ἀνάλαφρο καὶ κατάλληλο. — ΤΑΣΙΑΝ ΚΑΤΗ. Τὸ ποίημα «Χριστούγεννα» ἐλήφθη πολὺ ἀργά. Περιμένομε ἄλλο. — ΦΑΝΗΝ ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. Λίγη ὑπομονή. — Γ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΝ. Τὸ «Ἀλήθειες» ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. Τὸ «Στὴ σημαία» δυστυχῶς ὄχι. Ἔχει πολλὰ μετρικὰ λάθη. — ΣΟΦΙΑΝ ΚΑΤΑΡΗ. Πολὺ ἔξυπνα τὰ «κουτά», ποὺ μᾶς ἔστειλες. Θὰ δημοσιευθοῦν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΠΝΕΥΜ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Χ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ, Ρέθυμνον. Θὰ δημοσιευθοῦν μερικὲς ἀπ' τὶς ἀσκήσεις σας. — Π. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐγκρίνονται οἱ ἀσκήσεις τῆς 1ης σελίδος. Οἱ ἄλλες γραμμένες ἀπὸ τὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ, ἀπορρίπτονται. — Μ. Δ. ΓΑΒΡΙΛΗΝ. Ἔφθασε μετὰ τὴν ἑορτήν. . . — Α. Α. ΤΑΤΟΥ. Γνωστὲς ἢ ἀνεπιτυχεῖς οἱ ἀσκήσεις σας. — Ι. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΗΝ, Κορωπί. Γιατὶ γράφετε ἀπὸ τὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ; — Ε. Γ. ΒΑΡΔΙΑΤΖΑΚΗΝ. Αὐτὰ δὲν εἶναι κρυπτογραφικά. Τὸ σταυρόλεξο κακὸ (ΤΙΣΠ. ΔΟΗ). — Λ. Β. ΣΤΑΜΑΤΗΝ, Ἰωάννινα. Κακοσχεδιασμένο, χωρὶς σινικὴ μελάνη καὶ γραμμένο ἀπὸ τὶς δυὸ ὄψεις. Ἐπομένως. . — Ν. ΓΚΡΙΝΙΑΤΣΟΝ Ἀμφίκλειαν. Κακοσχεδιασμένο καὶ χωρὶς σινικὴ μελάνη. — Θ. Τ. ΑΚΡΙΤΑΝ. Ἀνεπιτυχῆ. — Κ. Ν. ΒΑΛΑΤΣΟΝ, Λαμίαν. Ἀπορρίπτεται. Ἔχει δύσκολες καὶ ἀνορθόγραφες λέξεις. — Λ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΝ, Ἐνταῦθα. Νὰ γράφῃς ἀπὸ τὴν μίαν ὄψιν τοῦ χαρτιοῦ. — Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΝ. Θὰ δημοσιευθοῦν μερικά. — Γ. ΒΙΕΝΝΑΝ. Μέτριον τὸ σταυρόλεξόν σας. — Μ. ΒΟΛΟΓΙΑΝΝΗΗΝ. Νὰ γράφετε ἀπὸ τὴ μιὰ ὄψι τοῦ χαρτιοῦ. Καὶ χωριστὰ τὰ ποιήματα, χωριστὰ τὶς ἀσκήσεις. — Ι. Α. ΓΙΑΚΑΝ, Ἔδεσσαν. Ἀπορρίπτεται. — Π. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΝ, Θεσσαλονίκην. Ἐγκρίνεται τὸ τρίγωνον. — Τ. ΡΙΖΟΔΗΜΟΝ, Γρεβενά. Ἐγκρίνονται. Ἀποφεύγετε τὰ σχήματα. — Θ. Χ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΝ, Λευκάδα. Γιατὶ γράφετε ἀπὸ τὶς δυὸ ὄψεις; — Ν. Δ. ΛΑΜΝΑΤΟΝ, Ναύπακτον. Ἐγκρίνεται τὸ κρυπτογραφικόν. — Π. Ν. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐγκρίνονται. Ἐκτὸς βέβαια τοῦ στραυρολέξου, τὸ ὁποῖον χωρίζεται σὲ 5 μικρότερα. — Φ. ΒΡΟΣΥΝΑΚΗΝ (;) Τὰ ἀστεῖα γνωστά. Τὸ ἄλλο δὲν εἶναι μὲ σινικὴ μελάνη καὶ τὸ πρόσωπον ἄγνωστον στὰ ἑλληνόπουλα. — Δ. Σ. ΦΤΟΥΛΗΝ. Τί εἶναι αὐτό! Ἐγράψαμε ἐπανειλημμένως: ἀπὸ τὴ μιὰ ὄψι τοῦ χαρτιοῦ. — ΜΠΙΝΙΚΟΝ. Μᾶς στείλατε τὴν λύσιν ἑνὸς ἀλγεβρικοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον δὲν ἐδημοσιεύσαμεν. Τί συμβαίνει; Οἱ ἀσκήσεις γνωστότατες. — Ν. ΣΚΑΡΑΚΗΝ. Γνωστὸ τὸ πρόβλημά σας μὲ τὰ 30 σκαλιά. — Ι. ΓΟΥΓΟΥΛΑΝ, Πλωμάριον. Δύσκολο τὸ εἶδος αὐτό, στὴ λύσι. — Χ. Ι. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ. Τὰ σταυρόλεξα δὲν πρέπει νὰ χωρίζωνται. — Γ. Α. ΚΑΠΑΚΟΝ. Ἐλάβαμε τὸ τρίτο τετράδιό σας μὲ πνευματικὲς ἀσκήσεις καὶ σταυρόλεξα. Θὰ δημοσιευθοῦν μερικές, ἀλλὰ μὴ στείλετε — πρὸς Θεοῦ! — ἄλλες! Δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος νὰ συναγωνίζεσθε, εἰς ποσότητα, τὸ σύνολον τῶν ἀναγνωστῶν μας. . . — Π. Δ. ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΝ, Ἐνταῦθα. Ἐγκρίνονται οἱ ἐρωτήσεις. — Δ. Ι. ΑΝΔΡΙΝΟΝ. Ἐγκρίνονται οἱ λεξίγραφοι. — Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΗΝ. Θὰ δημοσιευθῇ κάποιο ἀπὸ τὰ αἰνίγματα. — Λ. Γ. ΤΣΑΡΟΥΧΗΝ, Πύργον. Δὲν καταλάβαμε ποιὸ ἀκριβῶς εἶναι τὸ παράπονό σας. Δὲν δημοσιεύσαμε τὶς ἀσκήσεις σας ἢ δὲν σᾶς ἀπαντήσαμε; — Σ. Κ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΙΔΗΝ, Ἐνταῦθα. Τὸ σταυρόλεξο δὲν εἶναι πλῆρες (ΔΟ, ΤΜ, ΛΕΟΥ). Τὸ κρυπτογραφικὸ καλό. — Ν. Ν. ΔΑΡΒΙΝΟΝ, Ἐνταῦθα. Ἐγκρίνονται. — Λ. Σ. ΝΟΥΚΟΝ, Ἀμφίκλειαν. Καλὸς ὁ αἰνιγματικὸς κύκλος, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῇ, ἀφοῦ δὲν εἶναι σχεδιασμένος μὲ σινική. — ΝΑΓΟΝ (;) Ἀπὸ τὴ τζίφρα σας αὐτὸ βγάλαμε, ἀφοῦ δὲν εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς διαφωτίσετε εἰς τὰ τοῦ ὀνοματεπωνύμου σας. Πάντως, εἶναι ὅλα ἀκατάλληλα γιὰ δημοσίευσι.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Γιὰ νὰ εἰδικοποιηθῆτε στὴ λύσι αἰνιγμάτων καὶ σταυρολέξων προμηθευθῆτε τὸ Ἐγχειρίδιον Σταυρολέξων. Περιέχει ἐκτὸς ἀπὸ ὁδηγίες γιὰ σταυρόλεξα πίνακα θεῶν, ἡρώων, στρατηγῶν, βασιλέων, φιλοσόφων, ζώων, φυτῶν κλπ. Κεντρ. βιβλιοπωλεῖα δρχ. 12. Ἐπαρχίαι εἰς γραμματόσ. Ἐκδότην Ἐγχειρ. Σταυρολέξων Κλεομένους 2, Ἀθῆναι.

* * *

Ἐξεδόθη καὶ ἐκυκλοφόρησε ὑπὸ τοῦ Ἀνδρέα Σκανδάμη ἐν Καβάλλᾳ, ἐκλεκτὸς τόμος περιλαμβάνων 12 βιογραφίας ἐκ τῶν κυριωτέρων ἀγωνιστῶν τοῦ 21, ὑπὸ τὸν τίτλον «Δώδεκα μορφὲς τοῦ 21».

* * *

Τὶς μέρες αὐτὲς ἐκυκλοφόρησαν ἀπὸ τὸν Ἐκδοτικὸ Οἶκο Μ. Βασιλείου δύο νέα ἱστορικὰ βιβλία τοῦ γνωστοῦ ποιητοῦ καὶ ἱστορικοῦ συγγραφέως κ. Κώστα Καλαντζῆ. Τὸ ἕνα φέρνει τὸν τίτλο «Κυριακοὶ» καὶ περιγράφει τὴ μεγάλη ἐθνικὴ δρᾶσι τῶν Κυριακῶν, καὶ τὸ ἄλλο ὁ «Μεθώνης Γρηγόριος» ποὺ δημοσιεύθηκε κιόλας στὸ περιοδικό μας καὶ τὸ ὁποῖον ἐπροξένησε τόσην ἐντύπωσιν. Ὁ Καλαντζῆς, ποὺ ὅπως θὰ εἶδαν καὶ οἱ ἀναγνῶστες μας, δίνει μιὰ νέα μορφὴ στὴν ἱστορία. Τὴν κάνει λογοτέχνημα, ἔπος, τραγοῦδι. Πρόκειται περὶ βιβλίων ἐξαιρετικῶν ποὺ τὰ συνιστῶμεν θερμὰ στοὺς ἀναγνῶστες μας.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

